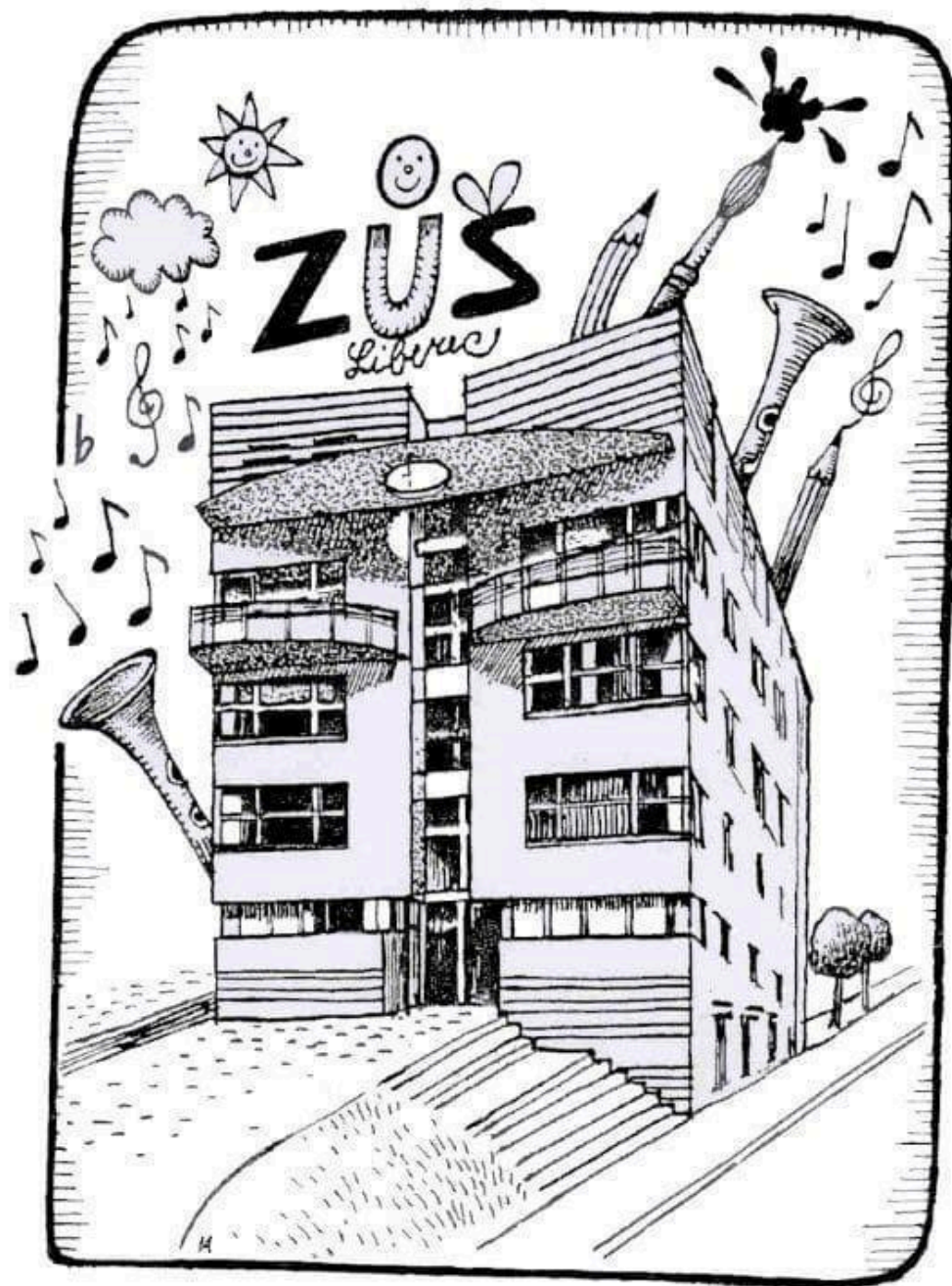

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Základní umělecká škola, Liberec, Frýdlantská 1359/19
příspěvková organizace

kvalita – tradice – porozumění

škola, kam se děti těší

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Úplný název školy:

Základní umělecká škola, Liberec, Frýdlantská 1359 / 19, příspěvková organizace

Adresa školy:

Frýdlantská 1359 / 19, CZ-460 01 Liberec 1 – Staré Město

Detašované pracoviště:

Výtvarný a hudební obor

Turpišova 174, CZ-463 31

Chrastava IČO: 640 40 445

IZO: 102 241 759

REDIZO:

600 080 323

Jméno a příjmení

ředitele: Tomáš Kolafa

Kontakty:

ředitel	605 570 036, 485 113 192
zástupci ředitele	739 451 285, 778 541 775
hospodářka	778 541 774, 485 110 192
asistentka	739 200 229
vrátnice	482 712 941
e-mail	info@zusliberec.cz
web	www.zusliberec.cz

Úplný název zřizovatele:

Statutární město Liberec, územní samosprávný celek

Adresa zřizovatele:

Magistrát města Liberce nám. Dr. E. Beneše 1 CZ-460 59
Liberec 1

IČO: 00262978

Kontakty:

telefon spojovatelka	485 243 111
kancelář primátora	485 243 102
odbor školství	485 243 331
e-mail	info@magistrat.liberec.cz
web	www.liberec.cz

Platnost dokumentu od: 1. 9. 2024

1 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1.1 Počet oborů, velikost

Umělecké obory: hudební, výtvarný, taneční, literárně-dramatický

Kapacita školy: 2740 žáků

1.2 Historie a současnost

Liberec je jedno z největších severočeských měst, nachází se v krásné přírodní scenérii, má bohatou a významnou historii. Počátkem 20. let se mimo jiné začíná významně projevovat i jako středisko umělecké činnosti. Do tohoto období spadá i vznik České hudební školy, která byla v tomto městě založena v r. 1925. Prošla dlouhým a složitým vývojem, sídlila v několika budovách a z malé městské školy se rozvinula v jednu z největších uměleckých škol tohoto typu v republice. V počátcích v ní studovalo 120 žáků, během desítek let jejího působení se proměnila v Lidovou školu umění (1961), později v Základní uměleckou školu (1991). Absolvovali ji tisíce žáků, stovky z nich se věnují hudbě a umění profesionálně, např. klavírista Zdeněk Hnát, Arnošt Střížek, violoncellisté Marek Jerie, Jan Zvolánek, houslista Jiří Klika, herci Dagmar Bláhová, Stanislava Bartošová, Oldřich Kaiser, moderátorka Marcela Augustová, zpěvák Luděk Vele, výtvarník Roman Karpaš, dirigent Martin Doubravský atd. Současná Základní umělecká škola sídlí v nové budově ve Frýdlantské ulici, byla postavena v roce 1995 a ve stejném roce byla vyhlášena stavbou roku. Škola je samostatným právním subjektem, jejím zřizovatelem je Statutární město Liberec a poskytuje vzdělání v hudebním, literárně-dramatickém, tanečním a výtvarném oboru; vyučuje na 80 učitelů. Přípravuje své žáky k profesionálnímu studiu i pro amatérskou uměleckou činnost. Má řadu souborů a orchestrů, např.: Severáček, liberecký dětský sbor ZUŠ, symfonický, dechový a jazzové orchestry, folklórní, flétnový a kytarový soubor a přípravné smyčcové a kytarové soubory. Několik divadelních a tanečních souborů. Sbory, orchestry, soubory a výtvarné práce žáků reprezentují školu v Čechách i zahraničí. Škola působí jako metodické centrum, pořádá a organizuje koncerty, výstavy, soutěže. Zúčastňuje se velmi úspěšně interpretačních soutěží, je účastníkem mezinárodních hudebních projektů, je součástí kulturního života Liberce.

1.3 Charakteristika pedagogického sboru

HLAVNÍ KRITÉRIA KVALITY A STABILITY

- odborná i pedagogická způsobilost
- rovnoměrné věkové rozložení
- ochota spolupracovat nad rámec pracovních povinností
- další vzdělávání učitelů

ORGANIZAČNÍ SCHÉMA

Organizační struktura řízení			
4. stupeň	ředitel		
2. stupeň	statutární zástupce ředitele – řízení činností s individuální a skupinové výuky, vyjma a individuální a skupinové výuky dechových a bicích nástrojů		
1. stupeň	zástupce ředitele – řízení činností kolektivní výuky a individuální a skupinové výuky dechových a bicích nástrojů	školník	
0. stupeň	vedoucí předmětové komise, speciální pedagog, člen umělecké rady, uvádějící učitel		
	učitel individuální a kolektivní interpretace klávesových nástrojů, harfy, zpěvu, strunných, dechových, bicích nástrojů, lidových nástrojů; učitel hudebně teoretických předmětů; učitel výtvarných, tanečních a literárně dramatických předmětů	hospodářka, asistentka	uklízečka, vrátný

0. st. řízení – zaměstnanci, kteří nejsou vedoucími zaměstnanci, ale jsou oprávněni organizovat, řídit a kontrolovat práci jiných zaměstnanců v oblasti pedagogického procesu.

1.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce

DLOUHODOBÉ PROJEKTY

*Trvalý a otevřený systém DVPP

*Pravidelná účast žáků v uměleckých soutěžích, festivalech a přehlídkách

*Celoroční prezentace všech žáků:

přehrávky žáků, hodiny pro rodiče, koncerty, interní večery, vernisáže, vystoupení a představení, zájezdová činnost v Liberci, Libereckém kraji, České republice a zahraničí

1.5 Vybavení školy a její podmínky

Budova školy byla postavena v roce 1995 za účelem uměleckého vzdělávání a stala se stavbou roku České republiky. Jedná se o bezbariérový prostor.

PROSTORY BUDOVY

*šedesát šest učeben

*velký sál víceúčelový s kapacitou 250 diváků, vč. baru

*malý sál s kapacitou 110 diváků

*salonek s kapacitou 35 diváků

*dva taneční sály

*sborovna

*atrium

*dvě malé divadelní místnosti s kapacitou 35 diváků

HUDEBNÍ NÁSTROJE A STEJNOKROJE, TECHNICKÉ ZÁZEMÍ

*škola pronajímá stejnokroje, smyčcové, dechové a bicí nástroje

*škola poskytuje tzv. cvičné hodiny s pronájmem nástrojů – varhany, cembalo, harfa, bicí

*učebna počítačové grafiky, animace, interaktivní technika v učebně přípravné hudební výchovy, velký počet hudebních nástrojů určených k pronájmu, rozsáhlý fundus nehudebních oborů

*kvalita technického zázemí:	hudební obor	vynikající
	taneční obor	vynikající
	výtvarný obor	vynikající
	literárně-dramatický obor	dobrá

DETAŠOVANÉ PRACOVIŠTĚ V CHRATAVĚ

tři učebny

2 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE

*Důraz na rozvoj žákovy individuality a její uplatnění v ansámblech (projektech), souborech a orchestrech.

*Systematická příprava a umělecké vzdělávání budoucích studentů uměleckých škol a amatérů, kteří se v budoucnu budou věnovat umění aktivně nebo jej budou schopni ze svého pohledu posoudit či ohodnotit.

*Vychovávat prostřednictvím umění citově a rozumově vyrovnané osobnosti s důrazem na rozvoj jejich kreativity v obecném slova smyslu.

*Při zavádění nových metod, trendů a technologií vycházet z tradice školy a kvality uměleckého školství v českých zemích.

*Nabídnout žákům, jejich rodičům, přátelům školy a veřejnosti školu jako jednu ze součástí kulturního života města a regionu.

3 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Strategie pro kompetenci k umělecké komunikaci – UK

- Během školního roku organizujeme velké množství koncertů, divadelních a tanečních představení a výstav, které žákům dávají velký prostor k samostatnému uměleckému vyjádření.
- Seznamujeme žáky s dostupnými a adekvátními uměleckými prostředky.
- Vedeme žáky k pozorování okolního světa a ukazujeme jim možnosti čerpání podnětů k vlastní umělecké tvorbě.
- Při výběru látky, témat a prostředků zpracování respektujeme individualitu žáka. Klademe důraz na žákovu originalitu a cíleně ji rozvíjíme při individuální i kolektivní práci.
- Velká pestrost specializací všech oborů umožňuje žákům rozvíjet ty dovednosti, které jsou pro jejich osobitost nejdůležitější – pomáháme žákům s výběrem specializací podle vhodných dispozic a uměleckého nadání.
- Vhodným pojmenováním a volbou pracovního postupu vedeme žáky k pochopení úkolu a objevení dalších postupů a souvislostí.
- Poskytujeme žákům možnost další výuky i nad rámec běžné docházky do ZUŠ (víkendová soustředění apod.).
- Dbáme na kvalitní materiální vybavení učeben.
- Originálním systémem výuky předmětů hudební nauka a nástrojový seminář přibližujeme teorii k praxi a motivujeme žáky k lepším studijním výkonům v hudebním oboru.
- Seznamujeme žáky se současnou i historickou uměleckou produkcí v daném oboru, poskytujeme základní přehled o uměleckém dění v regionu.
- Formou diskuse učíme žáky rozumět umělecké produkci, diskutujeme o ní a hodnotíme ji.
- Kromě vlastní učitelské i žákovské tvorby využíváme přímé návštěvy kulturních akcí a všechna média včetně internetu.
- Respektujeme v maximální možné míře vlastní názory žáků a vedeme je k respektování názorů druhých.
- Prostřednictvím cvičení, etud a řízených diskuzí učíme žáky chápat vztah mezi obsahem a formou.
- Pravidelným cvičením vyjadřovacích prostředků (technik) učíme žáky používat umělecký jazyk daného oboru.

- Poskytujeme žákům základní přehled o stylech a formách umělecké práce a také o zásadních obdobích dějin umění.
- Ve spojení s praxí se snažíme o osvětlení základních principů, na kterých je založena kulturní (umělecká) tvorba.
- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací a následně ke vzájemnému sdělování dojmů ze svých i jiných uměleckých výkonů a k jejich hodnocení.
- Seznamujeme žáky se základním pojmoslovím daného uměleckého oboru, vedeme je ke správnému porozumění a užívání uměleckého jazyka.

Strategie pro kompetenci osobnostně sociální – OS

- V nejširší možné míře organizujeme na všech oborech přípravné studium.
- Snažíme se, aby si žáci dokázali naplánovat a cílevědomě realizovat pravidelnou domácí přípravu (především v hudebním oboru), aby se pravidelně zabývali prací na zadaných úkolech a tím i trvalým zlepšováním své umělecké úrovně.
- Především v individuální výuce úzce spolupracujeme s rodiči.
- Neformálním prostředím a vstřícným, ale důsledným jednáním vedeme žáky k sebereflexi a sebevyjádření.
- Pravidelné etudy a cvičení vedou žáky k respektování zákonitostí daného oboru.
- Vytvářením společných projektů vedeme žáky k zodpovědnosti za svou práci vůči sobě i tvůrčím kolektivům.
- Příkladem vlastní umělecké praxe (koncerty, taneční a divadelní představení, výstavy) vedeme žáky k tvůrčí veřejné umělecké činnosti.
- Při vzájemné komunikaci klademe důraz na ohleduplnost, kultivované a slušné chování v kolektivu, podporujeme zdravou sebedůvěru žáků.
- Všechny žáky vedeme k aktivní účasti v kolektivních formách výuky, zdůrazňujeme důležitost každého podílu na společném výsledku.
- Poukazujeme na význam jednotlivých rolí v kolektivní umělecké činnosti ve vztahu ke konkrétnímu výsledku společné práce.
- Učíme žáky pomáhat slabším a učit se od zkušenějších členů kolektivu.
- Podporujeme realizaci společných mezioborových projektů, při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí.
- Důsledně vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností.
- Dbáme na širokou internetovou prezentaci školy a na komunikaci mezi žáky a pedagogy i v internetovém prostředí.
- Aktivně spolupracujeme se zahraničními partnery, organizujeme výměnné pobyty žáků i učitelů, naši žáci se účastní mezinárodních soutěží a přehlídek.
- Výsledky práce našich žáků zaznamenáváme trvale na různých nosičích (CD, DVD, ...).

Strategie pro kompetenci kulturní – KK

- Vedeme žáky k aktivnímu kulturnímu životu. Učíme je, aby dokázali sami vyhledávat a navštěvovat kulturní akce a také zhodnotit jejich kvalitu, případně pojmenovat své dojmy z nich.
- Propagujeme akce školy i prostřednictvím vzájemné komunikace našich žáků.
- Navštěvujeme společně s žáky významné kulturní počiny v Liberci a v dalších kulturních centrech.
- Ukázky různých uměleckých děl používáme ve výuce při motivaci, během práce, i při srovnávání a hodnocení.
- Vedeme žáky k vlastním reakcím na umělecká díla, podporujeme verbální hodnocení, vyjádření vlastního názoru nebo k hledání dobových souvislostí.

- Při veřejných akcích usilujeme o spolupráci mezi obory ZUŠ, abychom poskytli žákům ucelený přehled o možnostech uměleckého vyjádření.
- Důsledně propagujeme školní akce ve škole i na veřejnosti. Zajišťujeme žákům slevy na vybrané kulturní akce a tím je motivujeme k jejich návštěvě.
- Snažíme se probudit v žácích umělecké ambice, snahu dokončit a realizovat dílo a tím přispět k posílení kulturní oblasti života.
- Vedeme žáky k tomu, aby do své umělecké činnosti zapojili i své okolí (rodinu, spolužáky, přátele) a tím přispěli ke kulturní orientaci celé společnosti.
- Vedeme žáky k tomu, aby si svou uměleckou činnost uměli obhájit, aby se nestyděli prezentovat ji i před svými vrstevníky a rodiči.
- Prezentace žáků na veřejnosti je dokumentována na webových stránkách školy.
- Žákovské práce dle možností zaznamenáváme a uchováváme na dostupných digitálních nosičích.
- V co nejširší možné míře se podílíme na kulturním životě města a okolí. Vedeme žáky k úvahám, co je a není etické při zobrazování skutečnosti.
- Koncertní i divadelní sál je vybaven jednoduchou záznamovou technikou, která umožňuje uchovat záznamy ze školních vystoupení na CD nebo DVD a využít je dále ve výuce.
- Práce ve folklorních tanečních a hudebních souborech vede žáky k uvědomění si důležitosti zachovávání kulturních tradic.

4 VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU

4.1 Přípravné studium

4.1.1 Přípravné studium I. stupně

Charakteristika:

Přípravná hudební výchova je určena 5 a 6 letým dětem, které se zde poprvé seznamují se základními prvky hudební teorie formou her, a poslechovými činnostmi rozvíjejí svoji hudebnost a připravují se ke hře na hudební nástroj. Výuka Přípravného studia prvním rokem probíhá v prvním pololetí ve dvou lekcích týdně ve skupině do 16 žáků a od druhého pololetí v 1. lekci výuka ve skupině do 16 žáků a 2. lekci v nástrojovém kroužku s dvěma až čtyřmi žáky s možností výběru mezi čtyřmi nástroji – klavír, housle, violoncello, zobcová flétna. Výuka Přípravného studia druhým rokem probíhá již od prvního pololetí stejnou formou jako v druhém pololetí prvního roku Přípravného studia.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	Počet hodin v ročníku			
		1. ročník		2. ročník	
		1. pololetí	2. pololetí	1. pololetí	2. pololetí
Kolektivní	Přípravná hudební výchova	2	1	1	1
Individuální	Přípravná hra na nástroj	0	1	1	1

Očekávané výstupy:

Činnosti interpretační

Pěvecké:

Žák

- má správné návyky dýchání, výslovnosti a tvoření tónu,
- je schopen melodizace slov a vět,
- snaží se intonovat podle sluchu i notového zápisu,
- interpretuje sám či v kolektivu lidové a umělé písně.

Rytmicko-pohybové:

Žák

- používá hru na tělo, pohybové hry, tanec,
- rozvíjí smysl pro 2 dobé a 3 dobé metrum,
- je schopen zrytmizovat slovo, slovní řadu a říkadlo,
- rozlišuje těžkou a lehkou dobu,
- taktuje jednoduché písně v sudém a lichém taktu,
- pozná písně podle tleskaného rytmu,
- umí vytleskat jednoduché takty.

Instrumentální:

Žák

- umí použít Orffovy nástroje nebo netradiční nástroje a pomocí nich vytvořit doprovod k písni,
- případně předehru, mezihru a dohru,
- využívá her na dirigenta, na koncert.

Činnosti percepční

Sluchové:

Žák

- dokáže napodobit slyšené,
- je schopen sluchem zjistit úmyslné chyby v písních,
- pozná písničku podle slyšené melodie.

Poslechové:

Žák

- je prakticky seznámen s hudebními nástroji,
- soustředěně poslouchá vhodně volené nahrávky úměrné věku, spojené s poslechovými úkoly,
- vnímá kontrasty: smutně-vesele, vysoko-hluboko, nahoru-dolů, pomalu-rychle, silně-slabě.
-

Základní hudební pojmy

Žák

- rozpozná zvuk hudební, nehudební,
- zná vlastnosti tónu,
- dokáže popsat notu a notovou osnovu, umí napsat klíč G,
- pozná a zapíše notu celou, půlovou, půlovou s tečkou, čtvrtovou, osminovou a jejich pomlky,
- vyjmenuje hudební abecedu,
- umí zapsat a přečíst noty c1 – c2, vyšší noty umí odpočítat,
- zná pojmy: takt, taktové označení, taktová čára,
- je schopen vytvořit, doplnit či vytleskat takt dvou -, tří -, čtyřčtvrtový,
- pozná repetici,
- rozliší piano a forte.

4.1.2 Přípravné studium II. stupně

- Přípravné studium II. stupně je určeno žákům od 14 let věku bez předchozí hudební přípravy v ZUŠ. Výuka probíhá ve 2 vyučovacích hodinách týdně. 1 hodina individuální výuka hry na nástroj, zpěvu, 2. hodina hudební nauky pro starší žáky.
- Očekávané výstupy:
- Žák zvládá v obou předmětech očekávané výstupy 2. ročníku I. stupně
- Výstupy na konci studia II. stupně těchto žáků by měly být srovnatelné s výstupy žáků 7. ročníku I. stupně. Výstupy jednotlivých ročníků mohou být zpracovány v každém studijním zaměření zvlášť.

4.2 Studijní zaměření Hra na klavír

Charakteristika:

Škola zařazuje děti do klavírního oddělení již od pěti let, projeví-li mimořádné studijní předpoklady. Tomu předchází přijímací, talentová zkouška. Následně jsou žáci zařazeni do Přípravného studia. Prostřednictvím hry na klavír žák rozvíjí nejen hudební vlohy a získává odborné hudební znalosti. Při samotné hře zapojuje a rozvíjí jemnou prstovou motoriku, učí se koordinaci těla a rukou, koncentraci, pracovním návykům a sebeovládání. Rozvíjí paměť logickou, mechanickou, motorickou sluchovou i fotografickou. Při hře je nucen zapojit zrak, sluch, hmat a motoriku. Žáci 5. ročníku interpretují nastudované skladby na veřejném vystoupení na konci školního roku.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	Počet hodin v ročníku			
		1. ročník		2. ročník	
		1. pololetí	2. pololetí	1. pololetí	2. pololetí
Kolektivní	Přípravná hudební výchova	2	1	1	1
Individuální	Přípravná hra na nástroj	0	1	1	1

Očekávané

výstupy:

PS

Žák

- zvládá základy hudebnosti (melodické a rytmické složky),
- zvládá základní pianistické návyky - sezení u klavíru, uvolněné pohyby celých paží, postavení ruky na klávesách,
- orientuje se na klávesnici – znalost bílých kláves,
- zná základní druhy úhozů – portamento, legato,
- čte jednoduchý notový zápis v houslovém klíči,
- zvládá hru z not zvláště nebo rukou jdoucích po sobě, popřípadě dohromady,
- pokouší se o hru jednoduchých písní, ,
- hraje tří ručně nebo čtyřručně s učitelem.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	1.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na klavír	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář											
	Klavírní praxe											
	Varhanní seminář		0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1
	Seminář komorní a čtyřruční hry Souborová hra Orchestrální hra											

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná. Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- zvládá elementární prvky klavírní techniky (portamento, legato, staccato, odtaž),
- využívá základní pianistické návyky – využití váhy paží, přenášení váhy trupu, uvolněné pohyby,
- orientuje se v pěti-prstové poloze i v jejím rozšíření
- vědomě realizuje rytmickou složku studovaných skladeb,
- využívá dynamických znamének,
- orientuje se v houslovém i basovém klíči,
- spolupracuje při interpretaci jednoduchých čtyřručních skladeb s učitelem,
- pokouší se o hru z paměti,
- realizuje hru z listu.

2. ročník

Žák

- navazuje na dovednosti z 1. ročníku,
- zvládá hru stupnic protipohybem zvlášť nebo dohromady,
- realizuje hru akordů s obraty k hraným stupnicím,
- vědomě vnímá rytmickou složku,
- používá elementární prvky klavírní techniky ve skladbách a dbá na znělost,
- pokouší se o hru z paměti.

3. ročník

Žák

- využívá při hře základní návyky a dovednosti (koordinace obou rukou, orientace na nástroji),
- zvládá základní technické prvky,
- zahraje stupnici dur nebo moll v protipohybu nebo rovným pohybem dohromady,
- zvládá hru akordů s obraty k hraným stupnicím dohromady,
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu,
- používá pedál,
- vnímá a interpretuje náladu skladby z paměti podle svých možností,
- pokouší se v interpretaci hraných skladeb o rozlišení jednotlivých hudebních směrů.

4. ročník

Žák

- propojuje veškeré získané technické i výrazové dovednosti při interpretaci,
- pokouší se o vyrovnanost hry stupnic v rovném pohybu dohromady,
- hraje akordy s obraty v rovném pohybu dohromady,
- pokouší se o interpretaci jednoduchých polyfonních skladeb,
- snaží se o hru melodických ozdob,
- zvládá hru skladeb různých hudebních útvarů,
- umí používat pedál k hraným skladbám,
- hraje z paměti.

5. ročník

Žák

- pokouší se o samostatné hudební myšlení,
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu při interpretaci hraných skladeb,
- zvládá hru stupnic v rovném pohybu dohromady,
- zvládá hru čtyřhlasého akordu s obraty zvláště k hraným stupnicím,
- využívá hry s pedálem,
- hraje z paměti a interpretuje skladbu na veřejném vystoupení.

6. ročník

Žák

- disponuje získanými návyky v technické zručnosti a rytmickém cítění,
- si uvědomuje tvoření tónu na základě sluchové představy,
- zdokonaluje schopnosti pro plastičnost a přehlednost polyfonní hry,
- využívá získané schopnosti při hře z paměti,
- pokouší se při interpretaci skladeb o pochopení hudební artikulace,
- je schopen interpretovat skladby různého slohového období.

7. ročník

Žák

- propojuje veškeré získané i výrazové dovednosti při interpretaci,
- se orientuje ve hře skladeb různého slohového období,
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu,
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu,
- využívá podle stupně své vyspělosti zvukových možností nástroje,
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů po technické výrazové a obsahové stránce – využívá dynamiku, tempové rozlišení, vhodnou artikulaci, frázování, agogiku,
- zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu.

I. ročník – absolvent I. stupně

Žák

- navazuje na pianistické dovednosti získané v průběhu studia na I. stupni,
- pomocí nácvičku stupnic a akordů (dur i moll, popř. kombinovaným způsobem, pomocí různých typů úhozů, rytmických variací) má větší vyrovnanost hry i technickou zručnost,
- je schopen stylového cítění v interpretaci skladeb různých dějinných období,
- je schopen sám pracovat při nácvičku skladby (např. hledáním vhodného prstokladu, dynamiky, pojetí, obsahu a charakteru skladby, tempa apod.),
- dle možností je zařazován do komorních souborů, čtyřruční hry, korepetuje.

II. ročník – absolvent I. stupně

Žák

- navazuje na pianistické dovednosti získané v průběhu studia na I. stupni,
- pomocí nácvičku stupnic a akordů (dur i moll, popř. kombinovaným způsobem, pomocí různých typů úhozů, rytmických variací) má větší vyrovnanost hry i technickou zručnost,
- je schopen stylového cítění v interpretaci skladeb různých dějinných období,
- je schopen sám pracovat při nácvičku skladby (např. hledáním vhodného prstokladu, dynamiky, pojetí, obsahu a charakteru skladby, tempa apod.),
- dle možností je zařazován do komorních souborů, čtyřruční hry, korepetuje,
- využívá podle stupně své vyspělosti zvukových možností nástroje.

III. ročník – absolvent I. stupně

Žák

- navazuje na pianistické dovednosti získané v průběhu studia na I. stupni,
- pomocí nácviku stupnic a akordů (dur i moll, popř. kombinovaným způsobem, pomocí různých typů úhozů, rytmických variací) má větší vyrovnanost hry i technickou zběhlost,
- je schopen stylového cítění v interpretaci skladeb různých dějinných období,
- je schopen sám pracovat při nácviku skladby (např. hledáním vhodného prstokladu, dynamiky, pojetí, obsahu a charakteru skladby, tempa apod.),
- dle možností je zařazován do komorních souborů, čtyřruční hry, korepetuje
- hraje z paměti a využívá podle stupně své vyspělosti zvukových možností nástroje.

IV. ročník – absolvent I. stupně

Žák

- navazuje na pianistické dovednosti získané v průběhu studia na I. stupni,
- pomocí nácviku stupnic a akordů (dur i moll, popř. kombinovaným způsobem, pomocí různých typů úhozů, rytmických variací) má větší vyrovnanost hry i technickou zběhlost,
- je schopen stylového cítění v interpretaci skladeb různých dějinných období,
- je schopen sám pracovat při nácviku skladby (např. hledáním vhodného prstokladu, dynamiky, pojetí, obsahu a charakteru skladby, tempa apod.),
- využívá podle stupně své vyspělosti zvukových možností nástroje,
- dle možností je zařazován do komorních souborů, čtyřruční hry, korepetuje.

PS II. stupně

- zvládá elementární prvky klavírní techniky (portamento, legato, staccato, odtah),
- orientuje se v pětiprstové poloze i v jejím rozšíření,
- orientuje se v houslovém i v basovém klíči,
- vědomě vnímá rytmickou složku,
- pokouší se o hru z paměti,
- realizuje hru z listu.

I. ročník – začínající žák

- zvládá hru stupnic protipohybem zvláště i dohromady,
- realizuje hru akordů s obraty k hraným stupnicím,
- využívá při hře základní návyky a dovednosti (koordinace obou rukou),
- zvládá základní technické prvky,
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu,
- používá pedál,
- vnímá a interpretuje náladu skladby z paměti,
- pokouší se v interpretaci hraných skladeb o rozlišení jednotlivých hudebních směrů.

II. ročník – začínající

žák

- propojuje veškeré získané technické i výrazové dovednosti při interpretaci,
- pokouší se o vyrovnanost hry stupnic protipohybem i v rovném pohybu dohromady,
- hraje akordy s obraty,
- zvládá hru melodických ozdob v polyfonních skladbách,
- zvládá hru skladeb různých hudebních útvarů,

- umí používat pedál k hraným skladbám,
- hraje z paměti.

III. ročník - začínající

žák

- pokouší se o samostatné hudební myšlení,
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu při interpretaci hraných skladeb,
- zvládá hru čtyřhlasého akordu s obraty k hraným stupnicím,
- využívá hry s pedálem,
- využívá získané schopnosti při hře z paměti,
- je schopen interpretovat skladby různého slohového období,
- zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu,
- pokouší se při interpretaci skladeb o pochopení hudební artikulace.

IV. ročník - začínající

žák

- pokouší se o samostatné nastudování skladeb
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu při interpretaci hraných skladeb
- zvládá hru stupnic kombinovaným způsobem a hru velkého rozkladu zvláště
- je schopen při nácvičení skladby najít vhodnou dynamiku, prstoklad, frázování, artikulaci, tempa, charakter skladby
- je schopen samostatně používat pedál
- je schopen jednoduchého doprovodu lidových a umělých písní v rámci základních harmonických funkcí (T, S,D)
- je schopen hrát z paměti
- pokouší se o interpretaci skladby daného slohového období

4.2.1 Studijní zaměření Hra na jazzový klavír

Charakteristika:

Klavírní jazzová interpretace by měla být určena žákům, kteří s úspěchem absolvovali 5. ročník studia hry na klavír, nebo výjimečně nadaným žákům nižšího ročníku, kteří však splňují očekávané výstupy žáka 5. ročníku. Specifikem studijního zaměření na klavírní jazzovou interpretaci je studium způsobu interpretace dílčích žánrů jazzu formou seznamování žáka s typickými skladbami (např. jazzovými standardy) a dále základy improvizace. Absolventi studijního zaměření Hra na jazzový klavír se uplatní v hudební praxi jak v regionu, tak i mimo něj (taneční kapela, popová kapela apod.) a jsou připraveni na další studium na některé z navazujících hudebních škol se zaměřením na jazzovou interpretaci. Studijní zaměření Hra na jazzový klavír v 1. až 5. ročníku je realizováno dle ŠVP studijního zaměření Hra na klavír. Dochází k provázanosti studijního zaměření Hra na klavír a Hra na jazzový klavír.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň		II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku		Počet hodin v ročníku			
		6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na klavír	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Pěvecký interpretační seminář Klavírní praxe Seminář komorní a čtyřruční hry Souborová hra Orchestrální hra	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů.

Očekávané

výstupy:

6. ročník

Žák

- disponuje získanými návyky v technické zručnosti a rytmickém cítění,
- si uvědomuje tvoření tónu na základě sluchové představy,
- zdokonaluje schopnosti pro plastičnost a přehlednost polyfonní hry,
- využívá získané schopnosti při hře z paměti,
- pokouší se při interpretaci skladeb o pochopení hudební artikulace,
- je schopen interpretovat skladby různého slohového období,
- se seznamuje se specifiky jazzové hudby.

7. ročník

Žák

- propojuje veškeré získané i výrazové dovednosti při interpretaci,
- se orientuje ve hře skladeb různého slohového období,
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu,
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu,
- využívá podle stupně své vyspělosti zvukových možností nástroje,

- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů po technické výrazové a obsahové stránce – využívá dynamiku, tempové rozlišení, vhodnou artikulaci, frázování, agogiku, zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu, se orientuje se v základních akordických značkách a dokáže je interpretovat.

I. ročník

Žák

- orientuje se v základních akordických značkách a dokáže je interpretovat,
- zahraje jednoduché jazzové standardy,
- orientuje se v harmonických progresích (blues a rhythm changes),
- popíše historii blues a předvede základní harmonické schéma,
- zvládá základy improvizace.

II. ročník

Žák

- zahraje jazzové standardy, jazzovou baladu,
- orientuje se v durovém a mollovém modálním systému,
- předvede reharmonizaci základního schématu blues,
- samostatně vytvoří jednoduché introdukce a cody, reharmonizuje pomocí tritonové substituce,
- popíše historii be-bop a předvede základní be-bopová témata a stupnice,
- předvede využití modálních systémů v improvizaci.

III. ročník

Žák

- zahraje jazzové standardy – interpretuje sólově i jako doprovod
- zahraje jednoduché skladby žánru latin, bossa nova, samba
- orientuje se ve všech akordických značkách
- zahraje alterovanou a zmenšenou stupnici
- samostatně aranžuje a reharmonizuje skladby, zahraje „Coltrane changes“
- popíše historii modálního jazzu a zahraje modální skladbu
- předvede vystavěnou improvizaci na dané téma

IV. ročník

Žák

- ctí stylovost jazzových standardů,
- samostatně a vkusně vybírá styl hry,
- zkomponuje jednoduchou jazzovou či populární skladbu,
- doprovodí jiný nástroj či zpěv podle akordických značek,
- orientuje se v souborové hře, chápe a ovládá komunikaci v souboru,
- samostatně reharmonizuje a aranžuje v reálném čase,
- předvede samostatnou improvizaci s využitím více přístupů.

4.3 Studijní zaměření Hra na varhany

Charakteristika:

Hra na varhany by měla být určena žákům, kteří s úspěchem absolvovali 5. ročník studia hry na klavír, nebo výjimečně nadaným žákům nižšího ročníku, kteří však splňují očekávané výstupy žáka 5. ročníku. Souběžné studium hry na klavír není vyžadováno, ale důrazně doporučováno. Specifikem studijního zaměření Hra na varhany je interpretace skladeb z not. Absolventi studijního zaměření Hra na varhany se uplatní díky bohaté kulturní tradici regionu jako varhaníci v církevním prostředí nebo jako varhaníci při různých kulturních příležitostech. Studijní zaměření Hra na varhany 1. – 5. ročník je realizováno dle ŠVP studijního zaměření Hra na klavír. Dochází tedy k provázanosti studijního zaměření Hra na klavír a Hra na varhany.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku										
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na varhany	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Klavírní technika						0,5-1	0,5-1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář Varhanní seminář Klavírní praxe Seminář komorní a čtyřruční hry Souborová hra Orchestrální hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- zvládá elementární prvky klavírní techniky (portamento, legato, staccato, odtažení),
- využívá základní pianistické návyky - využití váhy paží, přenašení váhy trupu, uvolněné pohyby,
- orientuje se v pětiprstové poloze i v jejím rozšíření,
- vědomě realizuje rytmickou složku studovaných skladeb,
- využívá dynamických znamének,
- orientuje se v houslovém i basovém klíči,
- spolupracuje při interpretaci jednoduchých čtyřručních skladeb s učitelem,
- pokouší se o hru z paměti,
- realizuje hru z listu.

2. ročník

Žák

- navazuje na dovednosti z 1. ročníku,
- zvládá hru stupnic protipohybem zvlášť nebo dohromady,
- realizuje hru akordů s obraty k hraným stupnicím,
- vědomě vnímá rytmickou složku,
- používá elementární prvky klavírní techniky ve skladbách a dbá na znělost,
- pokouší se o hru z paměti.

3. ročník

Žák

- využívá při hře základní návyky a dovednosti (koordinace obou rukou, orientace na nástroji),
- zvládá základní technické prvky,
- zahraje stupnici dur nebo moll v protipohybu nebo rovným pohybem dohromady,
- zvládá hru akordů s obraty k hraným stupnicím dohromady,
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu,
- používá pedál,
- vnímá a interpretuje náladu skladby z paměti podle svých možností,
- pokouší se v interpretaci hraných skladeb o rozlišení jednotlivých hudebních směrů.

4. ročník

Žák

- propojuje veškeré získané technické i výrazové dovednosti při interpretaci, pokouší se o vyrovnanost hry stupnic v rovném pohybu dohromady, hraje akordy s obraty v rovném pohybu dohromady, pokouší se o interpretaci jednoduchých polyfonních skladeb,
- snaží se o hru melodických ozdob,
- zvládá hru skladeb různých hudebních útvarů,
- umí používat pedál k hraným skladbám,
- hraje z paměti.

5. ročník

Žák

- pokouší se o samostatné hudební myšlení,
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu při interpretaci hraných skladeb,
- zvládá hru stupnic v rovném pohybu dohromady,
- zvládá hru čtyřhlasého akordu s obraty zvlášť k hraným stupnicím,
- využívá hry s pedálem,
- hraje z paměti a interpretuje skladbu na veřejném vystoupení.

6. ročník

Žák

- zvládá základní dovednosti při hře na nástroj,
- využívá registračních možností nástroje dle svých schopností,
- čte jednoduchý notový zápis ve třech notových osnovách současně,
- pracuje při hře s pojmy agogika, artikulace, frázování, melodické ozdoby,
- manuálová technika – používá při hře specifické technické prostředky varhanní hry,
- hraje kadenci v jednoduchých tóninách bez pedálu, zvládá hru jednoduchých cvičení a skladeb z listu,
- pedálová technika – při hře používá základní prvky pedálové techniky.

7. ročník

Žák

- využívá při hře skladeb větší nezávislosti rukou a nohou,
- využívá při hře získané dovednosti se zvláštním zřetelem k polyfonní hře (artikulační a ornamentální zásady),
- umí používat základní registraci,
- rozlišuje jednoduché barokní ozdoby,
- hraje kadence v jednoduchých tóninách s pedálem,
- hraje jednodušší skladby z listu,
- využívá kadence při tvorbě jednoduchého doprovodu lidových písní hraných podle sluchové představy.

I. ročník

Žák

- se zabývá jednoduchým komplexním rozbořem skladeb s důrazem na artikulační a ornamentální,
- zásady, hudební formy, harmonii, vedení hlasů, sám navrhuje registraci barokních skladeb a jednodušších skladeb vzniklých po roce 1830, navrhuje výraz,
- tvoří jednoduché doprovody lidových písní a dalších melodií hraných podle sluchové představy.

II. ročník

Žák

- navrhuje vhodné střídání manuálů,
- hraje skladby z listu přiměřené jeho schopnostem.

III. ročník

Žák

- zvládá hru kadencí (i rozšířených o 2. a 6. stupeň),
- se orientuje v jednoduchém notovém zápise se značkami generálbasu.

IV. ročník

Žák

- čte velmi jednoduchý notový zápis v tenorovém a altovém klíči, se orientuje ve varhanní literatuře.

4.4 Studijní zaměření Hra na cembalo

Charakteristika:

Studijní obor hra na cembalo je výjimečnou příležitostí pro žáky, setkat se s autentickým zněním hudby baroka a renesance, jakož i hudby 20. a 21. století. Cembalo je klávesový nástroj, který tvoří tón drnknutím plektra o strunu. Způsob hry a tón je velmi odlišný od jiných klávesových nástrojů. Je nástrojem sólovým a zároveň i neodmyslitelnou součástí komorní hry. Pěstuje a tříbí hudební vkus, vycvičuje motoriku, pěstuje představu krásna a harmonie. Rozvíjí představivost, podněcuje kreativitu.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na cembalo	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář Seminář komorní a čtyřruční hry Klavírní praxe Souborová hra Orchestrální hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- zná základní části nástroje,
- zná způsob sezení u nástroje,
- zná způsob tvoření tónu,
- zná názvy kláves,
- orientuje se na klaviatuře,
- hraje jednoduché skladby (bez not).

2. ročník

Žák

- zná základní ovládání nástroje (registry),
- hraje na obou manuálech,
- zná rytmus, noty v houslovém a basovém klíči,
- hraje z not,
- hraje stupnice od bílých kláves starým prstokladem,
- hraje tříhlasé akordy rozloženě.

3. ročník

Žák

- samostatně ovládá přípravu nástroje ke hře,
- zná základní estetické a kulturní představy doby baroka a renesance,
- hraje stupnice od bílých kláves starým prstokladem,
- hraje tříhlasé akordy jako základ pro arpeggio v obou rukách v návaznosti,
- zná základní druhy ozdob,
- hraje polyfonní skladby.

4. ročník

Žák

- zná základní druhy skladeb pro cembalo, hraje rozvinutější ozdoby ve skladbách,
- hraje stupnice starým prstokladem v rychlejším tempu,
- hraje prstová cvičení pro různé druhy úhozů,
- hraje akordy v různých polohách arpeggio.

5. ročník

Žák

- zná základy historie vývoje klávesových nástrojů,
- analyzuje skladby formálně,
- zná základní možnosti artikulace,
- hraje skladby taneční a variační,
- hraje více způsobů arpeggia.

6. ročník

Žák

- hraje durové a mollové stupnice v různých artikulacích v souvislosti s prstokladem,
- zná možnosti volby prstokladu na cembale,
- zná formy specifické v cembalové literatuře,
- samostatně tvoří způsoby zdobení,
- rozvíjí různé tónové kvality a z toho vyplývající druhy úhozů.

7. ročník

Žák

- hraje dvojhlasá cvičení různé artikulace,
- uvědomuje si charakteristiku cembalové hudby, pulzaci těžké a lehké doby,
- hraje jednoduché skladby bez taktových čar,
- vypracovává samostatně ozdoby,
- uvědomuje si podkládání a překládání prstokladu,
- rozvíjí schopnost polyfonní hry.

I. ročník

Žák

- uvědomuje si artikulační možnosti (vyjadřovací prostředky) s důrazem na uvolněnost
- uvědomuje si stavbu durové a mollové stupnice,
- používá moderní a starý prstoklad,
- hraje rozložené tříhlasé akordy, popř. s překládáním rukou,
- hraje chromatickou stupnici,
- uvědomuje si druhy intervalů, uvědomuje si frázování.

II. ročník

Žák

- hraje kadence v různých tóninách,
- uvědomuje si vlastní přístup ke skladbám, jejich nácvičku,
- uvědomuje si způsob práce s časem v hudbě,
- zná preludia bez taktových čar,
- zná hru inégalité, lombardského rytmu,
- zná druhy ozdob a způsob jejich zápisu.

III. ročník

Žák

- zná jednoduché příklady číslovaného basu,

- improvizuje na základě jednoduché melodie a kadenčního postupu,
- rozvíjí představu dynamiky v souvislosti s artikulací,
- rozvíjí schopnost polyfonní hry,
- rozvíjí schopnost formové analýzy skladeb,
- zná základy cembalové hudby 20. a 21. století.

IV. ročník

Žák

- zná stavbu nástroje a péči o něj,
- zná základy ladění,
- zná formy skladeb pro cembalo,
- zná základy hry generálbasu, číslovaný bas,
- prohlubuje znalosti dějin cembala a cembalové literatury,
- rozlišuje jednotlivé styly hry na cembalo.

4.5 Studijní zaměření hra na akordeon

Charakteristika:

Akordeon je nástroj, který lze použít jak pro hru sólovou, tak pro hru v souborech a též jako nástroj doprovodný. U větších nástrojů je možnost pomocí rejstříků dosáhnout mnoha odstínů barev a tyto využívat při interpretaci skladeb různých slohových období a stylů až po moderní literaturu. Je též vděčným nástrojem pro dobrou náladu v domácnostech.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na akordeon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář Seminář komorní a čtyřruční hry Souborová hra Orchestrální hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- zvládá při správném sezení a držení nástroje základní vedení měchu,
- umí číst noty v houslovém klíči v rozsahu C1 až G2 a v basovém noty C, G, D, F,
- zvládá souhru obou rukou na nástroji,

- připravuje se ke hře stupnic a základního kvintakordu,
- používá základní dynamiku,
- zvládá hru jednoduchých písní podle sluchu.

2. ročník

Žák

- zkvalitnil správné vedení měchu a prstovou techniku,
- zvládá hrát legato, tenuto a staccato,
- připravuje se ke hře tercií,
- zvládá levou rukou hru akordického doprovodu s kvintovým basem,
- zvládá hru podle dynamických znamének,
- umí zahrát stupnici v rozsahu jedné oktávy a kvintakord,
- orientuje se v rytmických hodnotách (od noty celé až k osminové),
- pokouší se o hru z paměti.

3. ročník

Žák

- zdokonaluje se v samostatnosti a nezávislosti rukou,
- zvládá hrát legato, staccato,
- umí použít základní agogiku,
- orientuje se dobře v rytmických útvarech,
- zvládá hru tercií ve dvojhmatech,
- rozlišuje základní druhy tempa, seznamuje se s funkcí metronomu,
- je schopen hrát stupnici dohromady přes jednu oktávu a tříhlasé,
- akordy s obraty zvláští,
- pokouší se tvořit jednoduchý doprovod k písním s použitím základních harmonických funkcí – T,S,D.

4. ročník

Žák

- zvládá hru v rychlejších tempech,
- zlepšil měchovou techniku,
- umí využívat rejstříkování a zvukové barevnosti akordů,
- zvládá doprovod podle akordických značek,
- zdokonalil orientaci na obou hmatnících – větší skoky apod.,
- seznamuje se s mollovými stupnicemi a s hrou kvintakordů s obraty harmonicky a melodicky,
- zvládá hru z paměti,
- dokáže transponovat jednoduchou lidovou píseň,

5. ročník

Žák

- zvládá stupňující se nároky na technickou a výrazovou stránku hry,
- dokáže rozlišit hru podle žánru,
- zvládá rozšíření dynamické škály,
- dokáže zlepšenou měchovou technikou zvýraznit kulturu tónu,
- orientuje se ve hře melodických ozdob,
- hraje stupnice s akordy dur i moll podle individuálních možností,
- je schopen hry z paměti a interpretovat skladbu na veřejném vystoupení.

6. ročník

Žák

- dokáže rozlišovat zásady interpretace různých žánrů a stylů,
- dokáže pracovat samostatně,

- zdokonaluje měchovou techniku,
- si uvědomuje tvoření tónu na základě sluchové představy,
- umí vytvořit vlastní jednoduchý harmonický doprovod k melodii,
- hraje stupnice v rychlejším tempu přes 2 oktávy,
- zvládá hru čtyřhlasého akordu s obraty.

7. ročník

Žák

- zvládá hru náročnějších skladeb po stránce technické, výrazové a stylové,
- propojuje veškeré získané i výrazové dovednosti při interpretaci,
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu,
- je schopen hodnotit kriticky svůj výkon,
- dokáže transponovat jednoduché skladby a ovládá základní harmonické vztahy k tónině,
- zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu,
- je připraven k absolventskému vystoupení.

I. ročník

Žák

- uvědoměle používá získané znalosti a dovednosti z předchozího stupně studia,
- technickou úroveň si udržuje vytvořením technických cvičení z obtížných úseků přednesové literatury,
- plynule zahraje rytmické přechody ve skladbách, cítí metrické změny,

II. ročník

Žák

- samostatně si vytváří prstoklady, určí si měchové obraty s ohledem na frázi, s citem používá rejstříkování,
- doprovodí písně pomocí harmonických funkcí, melodii obohacuje vícehlasem,
- stylově interpretuje skladby různých žánrů a období, dbá na jejich charakteristické rysy, umí se vyjádřit k dané interpretaci.

III. ročník

Žák

- disponuje dobrou úrovní pohyblivosti prstů, jeho hra je uvolněná, zná své možnosti,
- hraje s tónovou kulturou, zvládá měchovou i nástrojovou techniku,
- má osvojeny dovednosti potřebné k přípravě vystoupení – volba vhodného repertoáru, rozvržení času pro nácvik, psychickou přípravu pro hru z paměti.

IV. ročník

Žák

- je schopen samostatného nastudování přednesu - vystavění skladby po stránce přednesové, výrazové i dynamické, dokáže vystihnout náladu skladby její tempo, charakter,
- je schopen samostatného tvůrčího uplatnění v amatérských souborech.

4.6 Studijní zaměření hra na EKN (elektronické klávesové nástroje)

Charakteristika:

Předmět „Hra na keyboard“ je určena pro děti od sedmi let. Výhodou je samozřejmě předchozí klavírní průprava, která ale není podmínkou. Díky technickým možnostem a samotné povaze nástroje je výběr skladeb velmi různorodý, tj. od klasické hudby až po hudbu současnou (oblast umělé nebo nonumělé). Podle individuálních

předpokladů žáka je možné využití keyboardu také v souborové hře, popřípadě jako doprovodu k sólovému nástroji nebo sólovému zpěvu.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na keyboard	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář											
	Seminář komorní a čtyřruční hry			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1
	Souborová hra Orchestrální hra											

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- má osvojeny správné nástrojové návyky (sezení u nástroje, postavení rukou),
- zvládá základní technické druhy úhozů (portamento legato staccato),
- orientuje se v pětiprstové poloze i v jejím rozšíření,
- zná noty a pomlky celé, půlové čtvrtové a osminové,
- orientuje se v houslovém klíči,
- u hry aktivně využívá automatického doprovodu (bicích) a tím si upevňuje rytmické cítění.

2. ročník

Žák

- vyzná se v základní a bezpečné obsluze svého nástroje,
- umí pojmenovat jednotlivé ovládací prvky nástroje českou terminologií a umí jednotlivé pojmy (funkce) vysvětlit,
- dokáže uvést klávesový nástroj do chodu (STAND BY ON / POWER),
- dokáže vypnout nástroj (STAND BY OFF),
- dokáže nastavit celkovou hlasitost nástroje (MASTER VOLUME),
- dokáže nastavit hlasitost rytmického doprovodu (ACCOMP VOLUME),
- dokáže nastavit programové číslo zvuků (VOICE),
- dokáže nastavit programové číslo doprovodů (STYLE / RHYTHM),
- aktivovat automatickou doprovodnou jednotku (START, STOP),
- aktivně pracovat s automatickým doprovodem,
- používat funkce pro obohacení automatického doprovodu (FILL IN, SYNCHRO, SYNC. START, INTRO, ENDING),
- zvládá hru stupnic protipohybem zvlášť,
- zvládá hru akordů s obraty k hraným stupnicím zvlášť.

3. ročník

Žák

- využívá při hře základní návyky a dovednosti (koordinace obou rukou, orientace na nástroji),
- je schopen zahrát stupnici dur v protipohybu s akordy a obraty dohromady,
- notový zápis ovládá v rozsahu g – c3,
- ovládá dokonale hru v režimu SINGLE FINGER , MULTI FINGER,
- zná principy hry doprovodu podle kytarových značek a umí podle nich hrát plynule a dovede zahrát v režimu MF dur, moll, septimový akord,
- má již osvojeny základní znalosti o volbě vhodného doprovodu podle žánru hrané skladby,
- dokáže se orientovat v různých hudebních žánrech (pop, rock, jazz atd.),
- žák hraje ve 2/4, 3/4, 4/4, 6/8 taktu a ke každému z nich umí přiřadit správný doprovod,
- umí nastavit tempo doprovodu,
- používá běžně funkce (INTRO, FILL IN, ENDING) pro obohacení hry.

4. ročník

Žák

- ovládá tyto technické prvky hry EKN (legato, portamento, staccato, tenuto),
- propojuje veškeré získané technické i výrazové dovednosti při interpretaci,
- zná durové stupnice a jejich předznamenání (při hře stupnic musíme brát ohled na omezený rozsah klaviatury),
- ovládá notový zápis v rozsahu celé klaviatury (houslový i basový klíč),
- využívá všech doprovodných rytmů (polka, waltz, slow rock, beat, disco, rock, swing, big band, foxtrot, cha-cha, samba, rumba, atd.),
- ovládá hru akordů v režimu SINGLE FINGER (využívání především obrátů akordů).

5. ročník

Žák

- uplatňuje sluchovou sebekontrolu při interpretaci hraných skladeb,
- zvládá překládání a podkládání prstů,
- ovládá hru dur i moll akordů s jejich obraty a septakordy (částečně s obraty),
- zná všechny dur stupnice a jejich předznamenání (při hře stupnic musíme brát ohled na omezený rozsah klaviatury),
- je schopen hry oběma rukama podle klavírní literatury.

6. ročník

Žák

- disponuje získanými návyky v technické zručnosti, využívá získané schopnosti hry akordů v režimu FINGERED, ovládá notový zápis v rozsahu celé klaviatury,
- orientuje se v kytarových značkách a umí je používat při hře z listu,
- zná princip tvoření akordů a jejich obrátů,
- zdokonaluje se v ovládání svého nástroje.

7. ročník

Žák

- orientuje se ve hře skladeb klavírní literatury tak jako ve hře s doprovodnou akordickou složkou,
- ovládá naprosto samozřejmě hru moll i dur akordů s jejich obraty a septakordy dur i moll s jejich obraty
- ovládá nástroj jak technicky tak i mechanicky,
- ovládá zásady registrace,

- s přehledem při hře využívá sustain pedál, volume pedál a umí nastavit různé funkce nabízející nástroj (včetně memory registr – paměť).

I. ročník

Žák

- navazuje na dovednosti získané v průběhu studia na I. stupni,
- pracuje podle svých schopností s rozvinutou hráčskou technikou a orientuje se v celém rozsahu klaviatury,
- ovládá funkce daného nástroje,
- umí nastavit tempo a metrum v průběhu skladby.

II. ročník

Žák

- ovládá česko – anglickou a anglicko – českou terminologii a zná pojmy STAND BY ON/OFF, MASTER
- VOLUME, ACCOMP. VOLUME, VOICE, STYLE, START, STOP, SYNCHRO, INTRO, ENDING,
- FADE IN/OUT, FILL IN A, B, C, D, SPLIT, DUAL, FREEZE, HARMONY/ECHO, RECORD, TRACK, MIDI, PITCH BEND, FOOT PEDAL,
- zná rozdíly mezi výrobci Yamaha, Casio, Korg.

III. ročník

Žák

- umí zahrát danou skladbu v různých hudebních stylech,
- umí pracovat s disketovou jednotkou,
- ovládá hru s PITCH BEND kolečkem (kolečko ohýbání tónu),
- umí nastavit pedály a aktivně je využívá při hře.

IV. ročník

Žák

- ovládá perfektně stylistiku hry v dosud poznaných stylech a žánrech,
- umí nahrát do interního sekvenceru klávesového nástroje až 16 stop a pak následně editovat,
- orientuje se v seznamu zvuků GENERAL MIDI,
- interpretuje skladby různých stylových období,
- sleduje a zajímá se o nové trendy ve vývoji a využití EKN.

4.7 Studijní zaměření hra na harfu

Charakteristika:

Harfa je jedním z nejstarších strunných, drnkacích nástrojů bez hmatníku. Dnešní doba umožňuje širokou nabídku nástrojů od irských, u nás lidových háčkových harf přes harfy chromatické, pedálové koncertní až k harfám elektronickým. Tím je umožněno hrát písně různých stylových období, klasickou hudbu i popové a jazzové skladby.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na harfu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář Komorní hra Souborová hra Orchestrální hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná. Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané výstupy:

1. ročník

Žák

- si osvojí základní návyky (správné držení těla a nástroje, postavení rukou),
- orientuje se na strunách,
- ovládá hru dvojhmatů v prstových cvičeních používá všechny 4 prsty obou rukou,
- dle indiv. schopností hraje z paměti jednoduché skladbičky nebo lidové písničky.

2. ročník

Žák

- prohlubuje orientaci v notové osnově (noty nad i pod osnovou),
- zvládá podkládání ve stupnici C dur a trojzvuk ve formě „stroze“,
- ovládá souhru pravé a levé ruky v jednoduchých písničkách,
- hraje z paměti skladby, obtížností odpovídající jeho schopnostem,
- osvojuje si návyky pro samostatnou přípravu používá přeladovací háčky v několika základních tóninách (C dur, G dur, Es dur).

3. ročník

Žák

- využívá základní návyky a dovednosti, používá základní technické prvky hry (zákl. úhozy s ohledem na kvalitu tónu, zákl. prstovou techniku),
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu,
- zvládá hru stupnice přes 2 oktávy, trojzvuk ve formě „stroze“ a „rozloženě“, obraty kvintakordu dur,
- prstová cvičení střední obtížnosti,
- využívá zákl. harmonických funkcí a akordů při doprovodu dle svých indiv. schopností,
- vnímá náladu skladby a je schopen tuto náladu vyjádřit elementárními výrazovými prostředky,
- uplatňuje se dle svých schopností v souhře s dalším nástrojem používá ladící háčky během hry.

4. ročník

Žák

- ovládá několik způsobů hry stupnic (rovný pohyb, protipohyb, prstoklad 1-2, 2-3, 3-4), trojzvuk stroze, rozloženě, arpeggio,
- prstová cvičení střední obtížnosti (klouzání palce),
- rozvíjí hudební paměť,
- podle svých schopností hraje jednoduché písničky podle sluchu s doprovodem (T,S,D),
- tvoří tón s vyšší kulturou zvuku.

5. ročník

Žák

- zdokonaluje prstovou techniku v rychlejším tempu,
- hraje plynule ve vyšších polohách,
- běžně používá ladící háčky během hry,
- ovládá doprovod podle základních akordických značek,
- hraje stupnice v sextách,
- prohlubuje rytmické cítění,
- je schopen samostatně tvořit jednoduché prstoklady,
- využívá jemnější odstíny výrazových prostředků podle svých schopností doprovází zpěv nebo melodický nástroj.

6. ročník

Žák

- hraje stupnice v terciích, dle svých schopností v rychlém tempu,
- trojzvuky stroze, rozloženě, arpeggio a malý rozklad,
- využívá všech tónin ladících háčků (Es dur, B dur, F dur, C dur, G dur, D dur, A dur, E dur),
- podle svých schopností se uplatňuje v komorní hře.

7. ročník

Žák

- Ovládá základní nástrojovou techniku (přeladovací háčky, prstová technika střední obtížnosti),
- hraje plynule ve všech polohách a v základních tóninách, orientuje se v notovém zápise i ve složitějších rytmech,
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů i žánrů,
- doprovází podle notace i akordických značek, vytváří vlastní doprovod podle svých individ. schopností,
- uplatňuje se při hře v komorních nebo souborových uskupeních.

I. ročník

Žák

- Zdokonaluje se ve složitějších rytmických útvarech,
- prohlubuje hudební cítění a paměť,
- je schopen hry z listu u snadnějších skladeb,
- hraje s tónovou kulturou a je schopen naladit si nástroj,
- rozvíjí svoje schopnosti v rámci komorní hry.

II. ročník

Žák

- Zdokonaluje se ve složitějších rytmických útvarech,
- prohlubuje hudební cítění a paměť,
- je schopen hry z listu u snadnějších skladeb,
- hraje s tónovou kulturou a je schopen naladit si nástroj,
- rozvíjí svoje schopnosti v rámci komorní hry.

III. ročník

Žák

- ovládá všechny technické prvky a různé techniky hry na nástroj,
- využívá kvality tónu a úhozu k interpretaci hudby v jemných barevných a dynamických odstínech,
- využívá své schopnosti při komorní a souborové hře,
- využívá svých posluchačských a interpretačních.

IV. ročník

Žák

- ovládá všechny technické prvky a různé techniky hry na nástroj,
- využívá kvality tónu a úhozu k interpretaci hudby v jemných barevných a dynamických odstínech,
- využívá své schopnosti při komorní a souborové hře,
- využívá svých posluchačských a interpretačních.

4.8 Studijní zaměření skladba

Charakteristika:

Studium studijního zaměření Skladba umožňuje tvořivým žákům rozvíjet jejich hudební schopnosti a myšlení. Žáci se učí objevovat principy hudební řeči a zákonitosti hudby. Pokouší se o zápis svých myšlenek a seznamují se se základními kompozičními technikami. Nutným předpokladem pro studium Skladby je paralelní výuka nástroje a hudební nauky, která je vyučována v rámci hlavního oboru.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Skladba	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Interpretační seminář											
	Pěvecký seminář											
	Komorní hra Souborová hra Orchestrální hra			2	2	2	2	2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- zná základní složky a prvky hudební řeči,
- jednoduše sluchově analyzuje základní melodicko-rytmické úseky,
- vyjadřuje emoce pomocí hry s tóny,
- zhudebňuje kratší texty,
- se věnuje disciplínám hudební teorie, které mu umožní lépe pochopit tektonické principy skladby.

2. ročník

Žák

- pomocí improvizace vyjadřuje své hudební nápady a myšlenky,
- rozvíjí své sluchové schopnosti a využívá je při analýze,
- zaznamenává vlastní myšlenky do notového záznamu,
- rozvíjí své dosavadní poznatky v oblasti hudební teorie a tektoniky skladeb.

3. ročník

Žák

- chápe základní harmonické funkce a využívá je ve svých hudebních myšlenkách,
- vnímá a hodnotí jednoduché skladbičky přiměřené jeho schopnostem a dovednostem,
- rozlišuje nálady v hudbě,
- využívá svých dosud získaných vědomostí při tvorbě skladbiček.

4. ročník

Žák

- využívá znalostí z oblasti hudební teorie ve své tvorbě,
- tvoří vlastní hudební motivy, melodie a rytmické útvary,
- pracuje s kontrastem,
- rozšiřuje své improvizční schopnosti o další prvky.

5. ročník

Žák

- pracuje s různými tónovými řadami (diatonika, chromatika, pentatonika...),
- využívá mimohudební náměty pro svoji tvorbu,
- využívá dosud získané poznatky a dovednosti z oblasti harmonie a hudebních forem,
- pracuje s gradací a dynamickými prostředky.

6. ročník

Žák

- zná základní akordické značky,
- rozšiřuje své znalosti v oblasti sluchové analýzy,
- využívá další nástroje ve své tvorbě,
- vyjadřuje různé hudební nálady.

7. ročník

Žák

- ví o základních kompozičních technikách současnosti,
- komponuje přiměřeně rozsáhlé skladby, kde využívá dosud získané poznatky z oblasti hudební teorie,
- analyzuje skladby přiměřené jeho schopnostem a dovednostem,
- komponuje skladby pro více nástrojů či hlasů.

I. ročník – absolvent I. stupně

Žák

- systematicky pracuje na rozvíjení své fantazie v oblasti improvizace,
- využívá při svých kompozicích prvky hudební řeči v hlubším měřítku,
- využívá svého estetického citění pro ztvárnění rozdílných nálad,
- vytváří rozsáhlejší improvizaci.

II. ročník – absolvent I. stupně

Žák

- zná rozdíly mezi hudebními styly a komponuje jednoduché kompozice v těchto stylech,
- využívá ve své tvorbě možnosti provádění svých skladeb,
- zhudebňuje náročnější texty,
- hodnotí vlastní dílo.

III. ročník – absolvent I. stupně

Žák

- improvizuje v různých hudebních stylech přiměřeně svým schopnostem,
- jednoduše analyzuje nejen vlastní skladby,
- rozdílně ztvárňuje jednu hudební myšlenku,
- zná základy dostupných notačních programů.

IV. ročník – absolvent I. stupně Žák

- vytvoří absolventskou práci přiměřenou svým schopnostem a dovednostem a také ji analyzuje,
- zvládá kompozice pro větší obsazení,
- pomáhá interpretům s nastudováním jeho skladeb,
- používá své znalosti v oblasti základů instrumentace.

I. ročník – začínající

Žák

- zná základní složky a prvky hudební řeči,
- jednoduše sluchově analyzuje základní melodicko-rytmické úseky,
- vyjadřuje emoce pomocí hry s tóny,
- zhudebňuje kratší texty,
- se věnuje disciplínám hudební teorie, které mu umožní lépe pochopit tektonické principy skladby,
- pomocí improvizace vyjadřuje své hudební nápady a myšlenky,
- rozvíjí své sluchové schopnosti a využívá je při analýze,
- zaznamenává vlastní myšlenky do notového záznamu,
- chápe základní harmonické funkce a využívá je ve svých hudebních myšlenkách,
- vnímá a hodnotí jednoduché skladbičky přiměřené jeho schopnostem a dovednostem,
- rozlišuje nálady v hudbě.

II. ročník – začínající

Žák

- využívá znalostí z oblasti hudební teorie ve své tvorbě,
- tvoří vlastní hudební motivy, melodie a rytmické útvary,
- pracuje s kontrastem,
- rozšiřuje své improvizční schopnosti o další prvky,
- pracuje s různými tónovými řadami (diatonika, chromatika, pentatonika...),
- využívá mimohudební náměty pro svoji tvorbu,

- pracuje s gradací a dynamickými prostředky,
- zná základy akordických značek,
- rozšiřuje své znalosti v oblasti sluchové analýzy,
- využívá další nástroje ve své tvorbě,
- vyjadřuje různé hudební nálady,
- ví o základních kompozičních technikách současnosti,
- analyzuje skladby přiměřené jeho schopnostem a dovednostem,
- komponuje skladby pro více nástrojů či hlasů.

III. ročník – začínající

Žák

- využívá jednodušší analýzy nejen vlastních skladeb,
- rozdílně ztvárňuje jednu hudební myšlenku,
- zná základy dostupných notačních programů,
- systematicky pracuje na rozvíjení své fantazie v oblasti improvizace,
- využívá při svých kompozicích prvky hudební řeči v hlubším měřítku,
- využívá svého estetického cítění pro ztvárnění rozdílných nálad,
- vytváří rozsáhlejší improvizace přiměřené svým schopnostem.

IV. ročník – začínající

Žák

- vytvoří absolventskou práci přiměřenou svým schopnostem a dovednostem a také ji analyzuje,
- zvládá kompozice pro větší obsazení,
- pomáhá interpretům s nastudováním jeho skladeb,
- používá své znalosti v oblasti základů instrumentace,
- zná rozdíly mezi hudebními styly a komponuje jednoduché kompozice v těchto stylech,
- využívá ve své tvorbě možnosti provádění svých skladeb,
- zhudebňuje náročnější texty,
- umí hodnotit vlastní dílo.

4.9 Studijní zaměření hra na housle

Charakteristika:

Housle jsou nejtradičnější hudební nástroj, který se v hudebním oboru vyučuje. Hra na housle se začíná vyučovat od 5 let věku dítěte. Díky vybavení školy nejmenšími 1/8 nástroji je možné vyučovat hru na housle u výjimečně nadaných dětí od 5 let. Škola disponuje archivem kvalitních smyčcových hudebních nástrojů všech velikostí, které je možno dle potřeby zapůjčit žákovi. Hra na smyčcové nástroje je efektivním prostředkem k rozvoji psychických a intelektuálních dovedností dítěte. Při hře na smyčcové nástroje se rozvíjí jak abstraktní a logické myšlení, tak pohybová a manuální zručnost dítěte. Studium nabízí široké spektrum možností pro žáky mimořádně nadané, které směřují k profesionální dráze, pro studenty mající hudbu jako svého koníčka, tak i pro děti se specifickou poruchou učení a tělesně handicapovaným. Vedle sólové hry se hráči uplatňují v komorní, souborové a orchestrální hře. Výuka nabízí dětem možnost veřejně se představit nejen na interních večírcích a koncertech jak sólově, tak jako člen komorního souboru nebo orchestru, ale i v národních soutěžích. Komorní soubory a orchestry pravidelně organizují soustředění, tuzemské a zahraniční zájezdy.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	Počet hodin v ročníku			
		1. ročník		2. ročník	
		1. pololetí	2. pololetí	1. pololetí	2. pololetí
Kolektivní	Přípravná hudební výchova	2	1	1	1
Individuální	Přípravná hra na nástroj	0	1	1	1

Učební plán: Očekávané výstupy:

Žák:

- seznamuje se s nástrojem a probouzí v sobě zájem o hru na housle
- umí pojmenovat základní části houslí a smyčce
- zaujímá správný postoj při hře, dbá o uvolněnost obou paží
- umí správně uchopit housle a smyčec
- hraje různými částmi smyčce na prázdných strunách
- ovládá durový nebo mollový prstoklad (pizzicato, příp. v různých variacích arco)
- hraje jednoduchá cvičení a písně na jedné struně zpaměti
- orientuje se v notovém zápisu prázdných strun

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na housle	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář Komorní hra Souborová hra Orchestrální hra		0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané výstupy:

1. ročník

Žák

- podrobněji se seznamuje s částmi houslí a smyčce,
- má uvolněný a přirozený postoj při hře,
- ovládá hru krátkých, jednoduchých smyků,
- kombinuje hru celým smyčcem a jeho polovinami,
- zvládá prstoklad dur nebo moll v základní poloze,
- postupně zapojuje hru podle notového zápisu,
- hraje stupnice v rozsahu jedné až dvou oktáv,
- zvládá drobná cvičení z probírané školy,
- nacvičuje snadné přednesové skladby s doprovodem klavíru,
- hraje zpaměti jednoduché skladbičky nebo lidové písně,
- orientuje se v notovém zápisu v základní poloze a na všech strunách.

2. ročník

Žák

- navazuje na získané dovednosti z 1. ročníku jejich opakováním a prohlubováním,
- intonačně zdokonaluje prstoklad dur nebo moll,
- nacvičuje oba prstoklady dur i moll současně,
- v praxi uplatňuje oba prstoklady v etudách, stupnicích a v přednesových skladbách,
- seznamuje se se základní dynamikou - piano, forte,
- ovládá základní smyky – détaché, jednoduché legato, staccato,
- učí se posuzovat svoji intonaci a tříbí sluchovou kontrolu,
- pěstuje smysl pro rytmus v různých tempech,
- učí se souhře s klavírem a připravuje se na vstup do smyčcového souboru,
- pokračuje zdokonalování orientace v notovém zápisu v základní poloze.

3. ročník

Žák

- dobře se orientuje v dosud probraných prstokladech dur a moll,
- má hmatovou a intonační jistotu v první poloze,
- studuje prstoklad se zvýšeným třetím a sníženým prvním prstem,
- kombinuje smyky legato a détaché na jedné struně i přes struny,
- rozšiřuje dynamickou škálu – piano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo,
- hraje přednesové skladby z paměti,
- zvyšuje pohyblivost prstů levé ruky pomocí prstových cvičení a trylků,
- připravuje se na nácvik vibrata uvolněnou levou paží,
- zlepšuje svoji hudební paměť studiem přednesových skladeb z paměti,
- účinkuje ve školním souboru a ovládá svoje party,
- neustále zlepšuje svoji orientaci v notovém zápisu a v základní poloze.

4. ročník

Žák

- vzájemně propojuje hru v různých prstokladech v první poloze,
- nacvičuje některé vyšší polohy, především třetí, s použitím hladkých výměn poloh,
- zvládá vybrané stupnice a rozložené akordy až do výše třetí polohy dle vybrané školy,
- pečuje o kvalitu a krásu tónu studiem různých smykových cvičení a soustředěným sebesposlechem,
- zabývá se nácvikem vibrata na dlouhých tónech a jeho použitím ve vhodných skladbách,
- snaží se o vlastní muzikální projev a uplatňuje ho v přednesových skladbách,
- orientuje se v notovém zápisu včetně třetí polohy.

5. ročník

Žák

- pokračuje ve studiu poloh a jejich výměn,
- nacvičuje stupnice přes dvě oktávy s výměnou do poloh,
- studuje některé základní dvojhmaty hlavně ve spojení s prázdnými strunami,
- zabývá se smyky spiccato, staccato, řadové staccato, martelé, portamento apod.,
- pěstuje smysl pro přesný rytmus a vystižení předepsaného tempa,
- pokračuje ve hře z listu,
- uplatňuje se v souborové a orchestrální hře,
- rozvíjí zpěvný tón a další výrazové složky hry,
- uplatňuje své dovednosti v některém školním souboru, orchestru či v jiných hudebních seskupeních.

6. ročník

Žák

- upevňuje intonační jistotu a představivost při hře v polohách,
- dbá na sluchovou kontrolu,
- věnuje pozornost kvalitě tónu,
- studuje některé jednoduché dvojhmaty dle jeho individuálních schopností,
- cvičí hudební paměť,
- rozvíjí schopnost k samostatnému studiu,
- hraje stupnice na jedné struně v různých prstokladových kombinacích,
- orientuje se v notovém zápisu včetně třetí polohy a ovládá teoreticky i prakticky intervaly,
- věnuje se komorní, souborové a orchestrální hře a ovládá svoje party.

7. ročník

Žák

- soustředěně pracuje na intonační a tónové sebekontrolě,
- všestranně rozvíjí techniku levé a pravé ruky,
- pokračuje ve studiu dvojhmatů – tercie, sexty, oktávy,
- rozvíjí hudební paměť a zvládá hru z paměti na přednesových skladbách,
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu,
- hraje durové nebo mollové stupnice v rozsahu tří oktáv s příslušným akordem,
- navštěvuje koncerty, poslouchá hudební nahrávky a vytváří si vlastní úsudek na hudební díla,
- účinkuje ve školních orchestrech a absolvuje sólově nebo jako člen některého z orchestrů.

I. ročník

Žák

- využívá a zapojuje hru v polohách, jejich výměny, pohyb levé ruky po hmatníku a flageolety,
- uplatňuje kvalitní výrazové stránky hry s dobrým tónem, výměnami smyku, vibratem, dynamikou, agogikou a frázováním, umí porozumět zápisu a vyjádřit jej,
- samostatně nastuduje skladby různých stylových období a žánrů, věnuje větší časový prostor přednesovým skladbám, jejich pochopení a interpretaci, používá nahrávek vynikajících interpretů,
- na základě svých zkušeností a dovedností má vlastní názor na všechny druhy interpretací různých dějinných epoch a žánrů, dokáže jej prezentovat a obhajovat rozvíjí hudební paměť,
- hraje v komorních nebo orchestrálních souborech, spolupracuje na vytváření společných interpretací, využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností k společným projektům.

II. ročník

Žák

- prohlubuje své nabyté dovednosti a zkušenosti z předešlého studia,
- uplatňuje kvalitní výrazové stránky hry s dobrým tónem, výměnami smyku, vibratem, dynamikou, agogikou a frázováním, umí porozumět zápisu a vyjádřit jej,
- samostatně nastuduje skladby různých stylových období a žánrů, věnuje větší časový prostor přednesovým skladbám, jejich pochopení a interpretaci, používá nahrávek vynikajících interpretů,
- na základě svých zkušeností a dovedností má vlastní názor na všechny druhy interpretací různých dějinných epoch a žánrů, dokáže jej prezentovat a obhajovat rozvíjí hudební paměť,

- hraje v komorních nebo orchestrálních souborech, spolupracuje na vytváření společných interpretací, využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností k společným projektům.

III. ročník

Žák

- využívá volného pohybu levé ruky po celém hmatníku,
- uplatňuje ve hře široké spektrum různých druhů smyků,
- používá různé druhy vibrata,
- samostatně pracuje a řeší otázku nácviiku a interpretace skladeb, pracuje s kvalitou a barvou tónu, vytváří vlastní řešení prstokladů, smykových a výrazových možností,
- seznamuje se špičkovou interpretací skladeb všech období a získává tak prostor pro využití svých
- zkušeností, vědomostí a dovedností ke své originální interpretaci, i pro vyhledávání a výběr vlastního repertoáru,
- má vlastní názor na všechny druhy interpretací různých dějinných epoch a žánrů, dokáže je prezentovat a obhajovat,
- hraje v souborech nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb.

IV. ročník

Žák

- využívá volného pohybu levé ruky po celém hmatníku,
- uplatňuje ve hře široké spektrum různých druhů smyků,
- používá různé druhy vibrata,
- samostatně pracuje a řeší otázku nácviiku a interpretace skladeb, pracuje s kvalitou a barvou tónu, vytváří vlastní řešení prstokladů, smykových a výrazových možností,
- seznamuje se špičkovou interpretací skladeb všech období a získává tak prostor pro využití svých zkušeností, vědomostí a dovedností ke své originální interpretaci, i pro vyhledávání a výběr vlastního repertoáru,
- má vlastní názor na všechny druhy interpretací různých dějinných epoch a žánrů, dokáže je prezentovat a obhajovat,
- hraje v souborech nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na vytváření jejich společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb.

4.10 Studijní zaměření hra na violu

Charakteristika

Viola je součástí rodiny smyčcových hudebních nástrojů. V orchestru, smyčcových souborech a komorní hře slouží jako střední altový hlas. V současné době se stále více uplatňuje jako svébytný sólový nástroj.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na violu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář											
	Komorní hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1
	Souborová hra Orchestrální hra											

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- zná části violy a smyčce,
- orientuje se v altovém klíči,
- má uvolněné držení těla a správný postoj,
- ovládá hru krátkých, oddělených smyků,
- kombinuje hru celým a polovinami smyčce,
- postupně zapojuje hru podle not,
- hraje stupnice v rozsahu jedné oktávy,
- zvládá cvičení z probírané školy, nacvičuje snadné přednesové skladby s doprovodem klavíru,
- pokouší se o hru z paměti u lidových písní,
- absolvuje test hudební nauky.

2. ročník

Žák

- upevňuje prstoklad dur,
- nacvičuje prstoklad moll,
- cíleně uvolňuje pravou paži,
- seznamuje se z dynamikou - piano, forte, mezzoforte,
- hra legato s přechodem přes strunu,
- připravuje se na souhru,
- pěstuje smysl pro rytmus a metrum skladby,
- kombinuje prstoklad dur a moll v etudách a přednesových skladbách,
- se učí souhře a připravuje se na vstup do školního souboru či orchestru.

3. ročník

Žák

- upevňuje hru v dosud probraných prstokladech,
- má hmatovou a intonační jistotu v 1. poloze,

- kombinuje smyky legato a détaché hrané přes struny,
- rozlišuje širší dynamiku crescendo a decrescendo,
- připravuje se nácvik vibrata,
- hraje přednesové skladby z paměti.

4. ročník

Žák

- čte a hraje v altovém klíči,
- upevňuje a vzájemně propojuje hru ve všech prstokladech v 1. poloze,
- zvládá stupnice a rozložené akordy k příslušné stupnici v 1. poloze,
- dbá na funkčnost a kvalitu tónu,
- nacvičuje hru v polohách s použitím jednoduchých výměn dle probírané školy,
- využívá vibrata ve vhodných skladbách,
- pokouší se o hru z listu na kratších skladbách,
- hledá a pokouší se vlastní hudební projev.

5. ročník

Žák

- pokračuje ve studiu poloh a jejich výměn,
- nacvičuje stupnice přes dvě oktávy s výměnou do poloh,
- seznamuje se smyky - spiccato, staccato, martelé,
- pěstuje smysl pro přesný rytmus a vystižení předepsaného tempa,
- pokračuje ve hře z listu,
- uplatňuje se v souborové a orchestrální hře,
- rozvíjí zpěvný tón a další výrazové složky hry.

6. ročník

Žák

- upevňuje intonační jistotu a představivost při hře v polohách,
- dbá na sluchovou kontrolu,
- věnuje pozornost kvalitě tónu,
- cvičí hudební paměť,
- rozvíjí schopnost k samostatnému studiu,
- hraje stupnice na jedné struně v různých prstokladových kombinacích,
- věnuje se komorní, souborové a orchestrální hře.

7. ročník

Žák

- čte a hraje v altovém klíči, pohotově čte a hraje při přechodu do G klíče,
- soustředěně pracuje na intonační a tónové sebekontrolě,
- všestranně rozvíjí techniku levé ruky,
- zdokonaluje výměny smyku včetně spiccata,
- nacvičuje základní dvojhmaty,
- rozvíjí hudební paměť,
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu,
- navštěvuje koncerty, poslouchá hudební nahrávky a vše využívá k poznání různých stylů a žánrů,
- hraje durové nebo mollové stupnice v rozsahu tří oktáv s příslušným akordem,
- zvládá hru z paměti v rozsahu jedné věty z koncertu.

I. ročník

Žák

- je schopen vybrat přiměřené náročnou skladbu dle svých interpretačních schopností,
- čte a hraje v altovém a G klíče,
- samostatně pracuje při nácviu skladby,
- projevuje vlastní iniciativu a názor při studiu skladeb sólového repertoáru,
- hraje v přiměřeném tempu skladby z listu,
- samostatně pracuje při nácviu skladeb z oblasti komorní a orchestrální hry.

II. ročník

Žák

- je schopen vybrat přiměřené náročnou skladbu dle svých interpretačních schopností,
- čte a hraje v altovém a G klíče,
- samostatně pracuje při nácviu skladby,
- projevuje vlastní iniciativu a názor při studiu skladeb sólového repertoáru,
- hraje v přiměřeném tempu skladby z listu,
- samostatně pracuje při nácviu skladeb z oblasti komorní a orchestrální hry.

III. ročník

Žák

- je schopen vybrat přiměřené náročnou skladbu dle svých interpretačních schopností,
- samostatně pracuje při nácviu skladby,
- projevuje vlastní iniciativu a názor při studiu skladeb sólového repertoáru,
- hraje v přiměřeném tempu skladby z listu,
- samostatně pracuje při nácviu skladeb z oblasti komorní a orchestrální hry,
- je schopen konfrontovat vlastní pojetí nastudovaných skladeb s významnými vzory.

IV. ročník

Žák

- je schopen vybrat přiměřené náročnou skladbu dle svých interpretačních schopností,
- samostatně pracuje při nácviu skladby,
- projevuje vlastní iniciativu a názor při studiu skladeb sólového repertoáru,
- hraje v přiměřeném tempu skladby z listu,
- samostatně pracuje při nácviu skladeb z oblasti komorní a orchestrální hry,
- je schopen konfrontovat vlastní pojetí nastudovaných skladeb s významnými vzory.

4.11 Studijní zaměření hra na violoncello

Charakteristika:

Violoncello patří do skupiny smyčcových nástrojů, svým tónovým rozsahem se řadí mezi hlubší a střední hlasy. S výukou na violoncello je možné začít již v pěti letech, pokud je k tomu žák fyzicky způsobilý. Škola disponuje v archivu kvalitními nástroji všech velikostí, které je možno dle potřeby žákovi zapůjčit. Hra na smyčcové nástroje rozvíjí psychické a intelektuální dovednosti dítěte. Při hře zapojuje a rozvíjí jemnou prstovou motoriku, učí se koordinaci těla a rukou, koncentraci a rozvíjí volní vlastnosti. Vedle sólové hry se hráči uplatňují v komorní, souborové a orchestrální hře. Výuka nabízí dětem možnost veřejně se prezentovat na interních večírcích školy, na koncertech jak sólově, tak jako člen komorního souboru nebo orchestru nebo i v soutěžích.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	Počet hodin v ročníku			
		1. ročník		2. ročník	
		1. pololetí	2. pololetí	1. pololetí	2. pololetí
Kolektivní	Přípravná hudební výchova	2	1	1	1
Individuální	Přípravná hra na nástroj	0	1	1	1

Očekávané

výstupy:

Přípravné studium

Žák

- má zájem o hudbu a o hru na nástroj
- cítí pocit radosti a chuť k práci
- seznamuje se s nástrojem – správně sedí, drží nástroj a smyčec, hraje všemi prsty
- hraje jednoduché říkanky a lidové písně pizzicato, případně smyčcem
- umí pojmenovat jednotlivé části violoncella a smyčce
- orientuje se v notovém zápisu prázdných strun
- hraje jednoduchá cvičení a písně na jedné struně z paměti

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň				
		Počet hodin v ročníku											
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.	
Individuální	Hra na violoncello	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1							
	Pěvecký interpretační seminář												
	Komorní hra Souborová hra Orchestrální hra		0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1	

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- umí pojmenovat jednotlivé části nástroje a smyčce,
- dbá na správné a uvolněné vedení těla a rukou,
- kombinuje hru celým a polovinami smyčce,
- věnuje se čtení not v basovém klíči,
- spojuje notový zápis s orientací na hmatníku v základní poloze,
- hraje stupnice v rozsahu jedné oktávy,
- zvládá cvičení z probírané školy,

- nacvičuje snadné přednesové skladby s doprovodem klavíru,
- rozvíjí dosažené dovednosti, intonační představivost a paměť,
- orientuje se v notovém zápisu v základní poloze na všech strunách,
- hraje z paměti písně a jednoduché skladby.

2. ročník

Žák

- upevňuje prstoklady v základní poloze,
- zvládá problematiku širokých poloh v základní poloze,
- seznamuje se s dynamikou - piano, forte, mezzoforte,
- orientuje se v základních smycích – détaché, staccato, legato,
- nacvičuje hru legato s přechodem přes strunu,
- pěstuje smysl pro rytmus a metrum skladby,
- učí se souhře a připravuje se na vstup do školního souboru.

3. ročník

Žák

- technicky rozvíjí levou i pravou ruku,
- má hmatovou a intonační jistotu v 1. poloze, včetně problematiky odklonů – širokých poloh,
- zahraje výměny poloh mezi druhou (první) a sedmou (čtvrtou) polohou,
- kombinuje smyky legato a détaché hrané přes struny,
- pracuje s tónem, snaží se o dynamické rozpětí f – p,
- připravuje se nácvik vibrata,
- hraje přednesové skladby z paměti,
- zapojuje se do komorní a souborové hry .

4. ročník

Žák

- individuálně zvyšuje intonační jistotu při hře ve všech probraných polohách,
- zvládá stupnice a rozložené akordy k příslušné stupnici,
- dbá na funkčnost a kvalitu tónu,
- rozvíjí výrazové složky hry s použitím vibrata a dynamických odstínů,
- uplatňuje vlastní muzikální projev,
- věnuje se souhře v hodině, komorní nebo souborové hře.

5. ročník

Žák

- pokračuje ve studiu poloh a jejich výměn,
- nacvičuje stupnice přes dvě oktávy s výměnou do poloh,
- seznamuje se s dalšími smyky - spiccato, martelé,
- pěstuje smysl pro přesný rytmus a vystižení předepsaného tempa,
- pokračuje ve hře z listu,
- rozvíjí zpěvný tón a další výrazové složky hry,
- upevňuje, kultivuje a rozvíjí získané návyky a dovednosti,
- uplatňuje své dovednosti v souborech a jiných hudebních formacích.

6. ročník

Žák

- upevňuje, kultivuje a rozvíjí získané návyky a dovednosti,
- cvičí intonační jistotu a představivost při hře v polohách,
- učí se orientovat při hře v jiných klíčích – tenorový a houslový,
- seznamuje se s palcovou polohou,
- dbá na zpěvnost a kvalitu tónu,

- věnuje pozornost smykovým kombinacím,
- cvičí hudební paměť,
- rozvíjí schopnost k samostatnému studiu,
- Věnuje se komorní, souborové a orchestrální hře.

7. ročník

Žák

- soustředěně pracuje na intonační a tónové sebekontrolě,
- všestranně rozvíjí techniku levé a pravé ruky,
- zdokonaluje výměny smyku včetně spiccata,
- rozvíjí hudební paměť,
- je schopen samostatného studia lehčích skladeb a hodnocení vlastního výkonu,
- hraje vybrané durové a mollové stupnice v rozsahu tří oktáv s příslušným akordem,
- věnuje se komorní, souborové nebo orchestrální hře,
- absolvuje sólově nebo jako člen komorní, souborové nebo orchestrální hry.

I. ročník

Žák

- upevňuje a prohlubuje získané dovednosti z předešlého studia,
- využívá a zapojuje hru v polohách,
- používá vědomě vibrato,
- seznamuje se s dalšími výrazovými prostředky – flageolety,
- rozvíjí techniku hry – palcovou polohu,
- seznamuje se s dvojhmaty,
- orientuje se a hraje v basovém, tenorovém a houslovém klíči,
- uplatňuje kvalitní výrazové prostředky hry s dobrým tónem, výměnami smyků,
- vibratem, dynamikou, agogikou a frázováním,
- je schopen samostatně nastudovat snazší skladby různých stylových období a žánrů,
- zahraje skladbu z paměti,
- rozvíjí pohotovost hry z listu,
- aktivně se účastní komorní nebo orchestrální hry.

II. ročník

Žák

- upevňuje a prohlubuje získané dovednosti z předešlého studia,
- využívá a zapojuje hru v polohách,
- používá vědomě vibrato,
- dále rozvíjí techniku hry – palcovou polohu,
- seznamuje se se stupnicemi v dvojhmatech,
- uplatňuje kvalitní výrazové prostředky hry s dobrým tónem, výměnami smyků,
- vibratem, dynamikou, agogikou a frázováním,
- je schopen samostatně nastudovat snazší skladby různých stylových období a žánrů,
- na základě svých zkušeností a dovedností má vlastní názor na různé druhy interpretace skladby,
- dokáže zařadit skladby do různých stylových období a žánrů,
- zahraje skladbu z paměti,
- rozvíjí pohotovost hry z listu,
- aktivně se účastní komorní nebo orchestrální hry.

III. ročník

Žák

- upevňuje návyky efektivního cvičení a soustředění, pohotovosti a spolehlivosti,
- dokáže samostatně tvořit s využitím poloh různé varianty prstokladů,

- přihlíží k stylově odlišné interpretaci různých slohových období,
- při interpretaci přednesových skladeb využívá znalostí z hudebně teoretických předmětů,
- hraje v souborech nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na kvalitním provedení - zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb.

IV. ročník

Žák

- je schopen vybrat přiměřené náročnou skladbu dle svých interpretačních schopností,
- samostatně pracuje při nácviu skladby,
- projevuje vlastní iniciativu a názor při studiu skladeb sólového repertoáru,
- hraje v přiměřeném tempu skladby z listu,
- v sólové hře se věnuje delším skladbám z paměti,
- samostatně pracuje při nácviu skladeb z oblasti komorní a orchestrální hry,
- je schopen konfrontovat vlastní pojetí nastudovaných skladeb s významnými vzory,
- hraje v souborech nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření, zodpovědně spolupracuje na kvalitním provedení - zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb.

4.12 Studijní zaměření hra na kontrabas

Charakteristika:

Kontrabas jako nejhlubší smyčcový nástroj má své přirozené místo v nejrůznějších souborech hudby klasické, jazzové a lidové, uplatňuje se také jako sólový nástroj. S výukou hry na kontrabas je možno začít již v osmi letech věku dítěte, v případě výrazné fyzické a talentové dispozice výjimečně i dříve. Výuka je zaměřena na sólovou hru s uplatněním především v souborech a orchestrech. Studium hry na kontrabas lze dobře kombinovat s výukou hry na dechové, klávesové a bicí nástroje.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku										
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na kontrabas	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář Komorní hra Souborová hra Orchestrální hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- zvládá základní sezení a postoj s nástrojem při hře,
- zvládá správné držení smyčce a jeho vedení po strunách,
- směřuje ke správnému držení levé ruky v základní poloze a k hladké výměně smyku za pomoci uvolněného zápěstí,
- tvoří jednoduché tóny na prázdných strunách v půlové poloze v tóninách F-dur a B-dur,
- pokouší se kontrolovat intonaci sluchem, hmatem i zrakem,
- rozvíjí harmonické cítění doprovázením jiných žáků hrou pizzicato na prázdných strunách, později i v půl poloze,
- hraje jednoduché lidové písně v rozmezích získaných dovedností i s doprovodem klavíru.

2. ročník

Žák

- zvládá hru v půlové a v I. poloze, tóniny F- dur, B-dur, e moll, a moll,
- hraje tyto stupnice i z paměti,
- provádí různé výměny poloh, které již zvládá, základní, první i druhou,
- hraje drobné motivující skladbičky i krátké etudy.

3. ročník

Žák

- snaží se o smyky détaché i legato s důrazem na hru volným zápěstím a tvorbu barevného tónu, při hraní rozeznává dynamické rozlišování p – f, crescendo a diminuendo,
- zvládá přednesové vypracování hraných písní a skladeb, a rozvoj souhry s klavírním doprovodem,
- rozvíjí rytmické a harmonické cítění při doprovodu písní pizzicato i arco,
- zlepšuje zručnost ve čtení notového zápisu, je připraven ke hře v souboru nebo orchestru.

4. ročník

Žák

- hraje v půlové, I. a II. poloze, výměny poloh, dále zdokonaluje smykové a drnkací techniky a hru složitějších rytmických útvarů (ligatura, triola, tečkované rytmy),
- zvládá stupnice a akordy v rozsahu jedné oktávy do druhé polohy,
- pěstuje hmatovou jistotu, dynamiku a barevnost tónu v přednesových skladbách,
- seznamuje se s uplatněním a způsobem hry na kontrabas v různých žánrech, aktivní účastí v souboru či orchestru.

5. ročník

Žák

- seznamuje se s historií a vývojem kontrbasu,
- hraje v půl poloze až III. poloze s použitím náročnějších smyků a rytmů, nacvičuje vibrato a hmatovou jistotu, zdokonaluje smykovou techniku a tvoří kvalitní tón,
- hraje jednoduché jazzové etudy pizzicato,
- prohlubuje si harmonické a rytmické cítění při doprovázení písní, intuitivně vede basovou linku například ve folkové hudbě,
- hraje dueta a tria i s jinými nástroji.

6. ročník

Žák

- zdokonaluje získané hráčské dovednosti, rozvíjí techniku pravé i levé ruky, intonační jistotu i smyčkové techniky,
- prohlubuje techniku hry pizzicato a tvoření plného a barevného tónu za pomoci vibrata,
- hraje v základní až IV. poloze, rozvíjí logiku tvorby prstokladů, procvičuje synkopické rytmy v návaznosti na hudbu jazzovou a popovou,
- věnuje se komorní a souborové hře různých žánrů podle směřování žáka a potřeb školy,
- seznamuje se s významnými hráči a pedagogy hry na kontrabas a poslouchá jejich zvukové nahrávky.

7. ročník

Žák

- hraje v základní až V. poloze, rozvíjí polohové myšlení a samostatné varianty prstokladů,
- hraje stupnice a akordy v jedné až dvou oktávách,
- hraje etudy, transkripce a přednesové skladby různých slohů,
- má zdravé sebevědomí v sólové hře, zejména při hře delších skladeb z paměti.

I. ročník

Žák

- všestranně rozvíjí techniku hry, zahrnující přesnou a hbitou pohyblivost levé i pravé ruky a její koordinaci,
- pěstuje přesnou výměnu poloh a čistou intonaci,
- dbá na rozpětí ruky v různých polohách a výměnách mezi nimi s důrazem na přesvědčivou intonaci,
- pokračuje v nácviu výměn základních, palcových a flažoletových poloh a akordických rozkladů s použitím přirozených flažoletů,
- zapojuje se do hry v komorních souborech, kapelách folkových, jazzových, tanečních apod., dále ve smyčcových, kytarových či symfonických orchestrech podle zaměření žáka a potřeb a možností školy.

II. ročník

Žák

- hraje stupnice ve třech oktávách, etudy a přednesové skladby ve vyšších polohách,
- dbá na rozpětí ruky v různých polohách a výměnách mezi nimi s důrazem na přesvědčivou intonaci,
- hraje etudy, transkripce a přednesové skladby různých slohů,
- věnuje se hře delších skladeb z paměti,
- zapojuje se do hry v komorních souborech, kapelách folkových, jazzových, tanečních apod., dále ve smyčcových, kytarových či symfonických orchestrech podle zaměření žáka a potřeb a možností školy.

III. ročník

Žák

- přihlíží k stylově odlišené interpretaci různých slohových období,
- upevňuje návyky efektivního cvičení a soustředění, pohotovosti a spolehlivosti,
- při interpretaci přednesových skladeb využívá znalostí historických souvislostí získaných studiem v hudebně teoretických předmětech,
- nakládá samostatně s logikou polohového myšlení při tvoření různých variant prstokladů,

- zapojuje se do hry v komorních souborech, kapelách folkových, jazzových, tanečních apod., dále ve smyčcových, kytarových či symfonických orchestrech podle zaměření žáka a potřeb a možností školy.

IV. ročník

Žák

- pěstuje přesnou výměnu poloh a čistou intonaci,
- dbá na rozpětí ruky v různých polohách a výměnách mezi nimi s důrazem na přesvědčivou intonaci,
- upevňuje návyky efektivního cvičení a soustředění, pohotovosti a spolehlivosti,
- hraje etudy, transkripce a přednesové skladby různých slohů,
- samostatně si vybírá přednesové skladby,
- se v sólové hře věnuje delším skladbám z paměti,
- zapojuje se do hry v komorních souborech, kapelách folkových, jazzových, tanečních apod., dále ve smyčcových, kytarových či symfonických orchestrech podle zaměření žáka a potřeb a možností školy.

4.13 Studijní zaměření hra na klasickou kytaru

Charakteristika:

Kytara je nástroj širokého využití, uplatňuje se jako sólový nástroj, v komorní a orchestrální hře i doprovodech ke zpěvu. Hlavním obsahem výuky je studium hudby různých slohových období. Součástí výuky je i základ doprovodů, tj. hry podle akordových značek. K výuce se přijímají žáci od 7 let, většina žáků ale nastupuje později, často přestupem z jiného nástroje.

Hra na ukulele je obligátní studium ke hře na kytaru. Žáci si ji mohou zvolit od 1. ročníku, jako obligátní předmět k hlavnímu nástroji.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku										
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na klasickou kytaru	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1	0,5-1
	Obligátní hra na ukulele	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář											
	Seminář duchovní hudby			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1
	Komorní hra											
	Souborová hra Orchestrální hra											

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací. Výuka hry na ukulele je podmíněna splněním očekávaných výstupů hry na kytaru. Celková časová dotace obou nástrojů nesmí v základním studiu přesáhnout dohromady 1 vyučovací hodinu týdně a její rozložení mezi nástroje stanovuje vyučující podle zájmu a studijních předpokladů žáka.

Očekávané

výstupy:

1. ročník – kytara

Žák

- si osvojuje základní návyky hry, držení nástroje a postavení obou rukou,
- bezpečně zvládá hru na prázdných strunách, zná názvy prázdných strun a prstů,
- umí používat hru *tirando* i *appoyando*, hraje střídavým úhozem prstů *i*, *m*, popř. a dokáže dynamicky odlišit *p-f*,
- v pomalém tempu hraje jednohlasé melodie na melodických strunách v rozsahu 1. polohy,
- hraje správně v rytmu jednoduché rytmické útvary,
- umí zahrát stupnice C, G, D v rozsahu 1 oktávy s využitím prázdných strun,
- doprovodí jednoduché písničky ve 3hlasých rozložených akordech dle značek,
- začíná s vícehlasou hrou, melodií podloženou basy na prázdných strunách.

2. ročník – kytara

Žák

- hraje jednohlasé melodie na všech strunách v rozsahu 1. polohy,
- v návaznosti na látku prvního ročníku zvyšuje kvalitu tónu a plynulost hry,
- nacvičuje tóny s posuvkami,
- ovládá tóny do 7. pole na 1. struně,
- hraje vícehlasé skladby s občasným použitím basových tónů, které neleží jen na prázdných strunách,
- pěstuje hudební paměť i představivost – krátké skladbičky se učí zpaměti,
- setkává se s hrou ve 2. poloze,
- stupnice probrané v 1. ročníku rozšiřuje o *a*, *e* a hraje rytmické varianty a opakované tóny,
- různé rytmické figury akordů (bez barré) umí použít v doprovodech,
- se připravuje k souhře – zařazením jednohlasých cvičení s doprovodem učitele.

3. ročník – kytara

Žák

- opakuje a prohlubuje dovednosti z minulých ročníků – zlepšuje přednes, kvalitu tónu, jistotu a čistotu hry,
- hraje hmatově dostupná 2 i vícehlasá cvičení, využívajících nejen prázdné struny, ale i bas s účastí levé ruky,
- zvládá hru ve 2. poloze,
- hraje stupnice probrané v minulých ročnících, ale ve 2 oktávách, i varianty,
- zapojuje hru rejstříků (*sul tasto*, *ponticello*) a dynamiky (*crescendo* a *decrescendo*),
- umí zahrát vzestupné *legato*, tlumení tónů. *staccato*,
- se připravuje na veřejná vystoupení (interní večer, třídní přehrávku), popř. hru v souboru,
- se věnuje komorní hře – na hodině, v malých kom. souborech nebo v přípravném souboru,
- hraje běžné akordy bez barré rozloženě i úhozově – v kadencích a písničkách, dle možností žáka s vlastním zpěvem,
- poznává skladby menšího rozsahu z různých slohových období.

4. ročník – kytara

Žák

- navazuje na dovednosti získané v minulých ročnících,
- je schopen přiměřené tónové kvality a pracuje na rytmické přesnosti, vyrovnanosti a síle úhozu,

- ve vícehlasé hře více zapojuje více levou ruku na basových strunách,
- vnímá náladu skladby a je schopen ji vyjádřit pomocí dynamiky, agogiky a rejstříků,
- orientuje se na hmatníku v rozsahu 1. a 2. polohy,
- seznamuje se s odlišnostmi v interpretaci skladeb z různých období,
- připravuje se na veřejná vystoupení – třídní přehrávky, večírky, soutěže apod.,
- zvládá doprovod písně s vlastním zpěvem nebo doprovod hrané melodie s použitím základních akordů bez barré, rozloženým i úhozovým způsobem dle akordových značek,
- seznamuje se s typovými stupnicemi na 2 oktávy, cvičí na nich výměny poloh,
- umí zahrát základní kadence v kytarových tóninách,
- umí použít výrazové prostředky staccato, tlumení tónů, vibrato,
- hraje z listu jednohlasé, popř. jednoduché vícehlasé skladby.

5. ročník – kytara

Žák

- upevňuje návyky a dovednosti získané v minulých ročnících,
- získává vyrovnaný tón, nacvičené skladby hraje v rytmu a stálém tempu,
- hraje všechny durové stupnice do dvou oktáv v typových prstokladech,
- orientuje se na hmatníku do 4. polohy (tj. do 7. pražce) na všech strunách,
- je schopen vyjádření nálady skladby tempem, dynamikou, rejstříky i agogikou,
- z dalších výrazových prostředků používá legato vzestupné i sestupné a přirozené flažolety,
- dokáže zahrát kratší skladby z paměti,
- účastní se sólových nebo komorních vystoupení (dle psychických a motorických předpokladů i časových možností),
- pěstuje komorní hru, vědomí kolektivní odpovědnosti při hře v souboru,
- rozvíjí kultivovaný doprovod, plynule střídá běžně užívané akordy doprovodu, dle možností s vlastním zpěvem, hraje i barré hmatů, střídá různé rytmické figury.

6. ročník – kytara

Žák

- upevňuje návyky a dovedností získané v minulých ročnících,
- kontroluje kvalitu tónu, čistoty hry a vyrovnanost úhozu,
- udrží rytmus a stálé tempo, hraje složitější rytmické útvary, rytmy v triolách, tečkách,
- hraje durové stupnice do 2 oktáv v typových prstokladech, alespoň 1 typ mollový,
- cvičí durovou stupnici (C nebo G) alespoň na 1 oktávu v intervalech 3, 8, 10,
- se seznamuje s různými stylovými obdobími a žánry (poslechem, vyhledáváním nahrávek na internetu, výběrem skladeb) i se skladbami neklasických žánrů (např. flamenco, blues apod.),
- vědomě cvičí přednesové skladby z paměti; zvyšuje se obtížnost a rozsah cvičených skladeb,
- účastní se sólových i komorních vystoupení, popř. soutěží,
- pěstuje komorní hru a vědomí kolektivní odpovědnosti při hře v souboru nebo orchestru,
- plynule hraje doprovod v různých rytmických figurách, včetně barré hmatů, rozvíjí harmonické cítění.

7. ročník – kytara

Žák

- používá všechny dovednosti získané v minulých ročnících,
- hraje vyrovnaným tónem, udrží rytmus a stálé tempo i ve složitějších rytmických kombinacích (v přiměřené obtížnosti),

- pracuje s různými stylovými obdobími a žánry včetně soudobé hudby (poslechem, vyhledáváním nahrávek na internetu, návštěvou a koncertů, volbou skladeb různých období, žánru a charakteru),
- posiluje pamětní schopnosti – studuje skladby z paměti vědomě a systematicky, připravuje základ malého repertoáru nacvičených skladeb,
- je veden k pohotovosti ve hře z listu,
- se účastní sólových i komorních vystoupení (dle psychických předpokladů i časových možností) a zakončí první stupeň studia u absolventským vystoupením (u méně zdatných či psychicky labilnějších hráčů závěrečnou zkouškou),
- pěstuje komorní hru (v kytarovém souboru, s jinými nástroji, folkovém souboru apod.),
- hraje doprovody včetně barré hmatů, improvizuje doprovody dle harmonických značek, je schopen píseň transponovat do jiné tóniny.

I. ročník – kytara – absolvent I. stupně

Žák

- navazuje na předchozí studium, technické prvky provádí precizněji,
- je schopen kontroly kvality tónu, frázování i celkové hudebnosti projevu,
- je veden k samostatnosti v tvorbě prstokladů a orientaci v polohách,
- si rozšiřuje přehled o kytarové literatuře a historii nástroje,
- zvyšuje pohotovost ve hře doprovodů dle značek i ve hře z listu,
- postupně hraje skladby náročnější technicky i interpretačně,
- si uvědomuje odpovědnost za svůj výkon v kolektivní hře a při veřejném vystupování.

II. ročník – kytara – absolvent I. stupně

Žák

- soustavně cvičí techniku (dvouoktávové stupnice v typech dur i moll, chromatické stupnice), cvičí nové výrazové prostředky a techniky (tremolo, pizzicato),
- věnuje pozornost kvalitě tónu, frázování, hudebnosti projevu,
- zvládá principy samostatnosti ve studiu skladeb a má jistou míru volnosti při jejich výběru,
- dále rozšiřuje rozhled v kytarové literatuře klasické i jiných žánrů,
- studuje obtížnější skladby, včetně cyklických skladeb (suite, sonatina, variace apod.),
- některé skladby studuje z paměti a pracuje s detaily, některé prochází pouze orientačně pro zvýšení rozhledu,
- v souborové a komorní hře pěstuje cit pro přesnou souhru a disciplínu v kolektivu,
- pravidelně vystupuje sólově i komorně, dovolují-li to psychické a talentové předpoklady.

III. ročník – kytara – absolvent I. stupně

Žák

- se v návaznosti na předchozí studium zaměřuje na nedostatky v kytarové technice a jejich vědomé odstraňování,
- cvičí stupnice v rozsahu minulého ročníku v rychlejších tempech,
- doplňuje technická cvičení různými etudami klasickými i soudobými,
- podobně jako v předcházejících ročnících hraje náročnější skladby s využitím obtížnějších technických prvků,
- snaží se o samostatné vyhledání hmatů v polohách a vede dialog o možnostech různých způsobů hry některých míst – prstokladově, v různých polohách, s využitím prázdných strun či raději použití obtížnějšího hmatu apod. z pohledu nejen snadnosti provedení, ale též s přihlédnutím ke zvukovému efektu,
- může směřovat i k méně klasickým žánrům, složitějším doprovodům, k písním různého žánru, vlastním aranžím,

- se věnuje komorní hře, popř. v souborové či orchestrální hře, kde by mu měly být svěřovány obtížnější a důležitější party,
- pravidelně veřejně vystupuje na úrovni dle psychické odolnosti a připravenosti.

IV. ročník – kytara – absolvent I. stupně

Žák

- používá všechny dovednosti a techniky probrané v předchozím studiu předchozí,
- zakončí studium absolventským vystoupením a jemu předcházející přípravou (není-li žák sólového veřejného vystoupení schopen, může absolvovat i v komorním uskupení, popř. vykonat závěrečnou komisionální zkoušku),
- kontinuálně pracuje n samostatnosti ve všech ohledech tak, aby získané hudební vzdělání mohl ve svém životě dále uplatnit jako amatérský hudebník, popř. na ně navázat ve svém dalším studiu.

I. ročník – kytara – začínající Žák

- se seznámí s držením nástroje, postavením obou rukou, názvy prstů, základními pravidly hry,
- zvládá čtení notového zápisu v rozsahu e – c3, zná hodnoty not a pomlk, dynamická znaménka,
- hraje jednohlasé melodie v rozsahu 1. polohy,
- hraje dvojhlasá cvičení a skladbičky s basy na prázdných strunách,
- používá dynamiku k vyjádření nálady skladby,
- nacvičí stupnice C, G v rozsahu dvou oktáv,
- je schopen zahrát doprovod k písni (s vlastním zpěvem nebo k hrané melodii) podle akordových značek v běžných akordech bez barré hmatů,
- uvědomuje si souvislosti mezi akordy (nácvičením kadencí).

II. ročník – kytara – začínající

Žák

- se orientuje na hmatníku do 7. pole na všech strunách,
- hraje dvouoktávové stupnice C-E, a,d,e a kadence k nim,
- hraje doprovody rozloženým i úhozovým způsobem v různých rytmických figurách, používá i barré
- akordy,
- hraje snazší 2-3 hlasé skladby s použitím levé ruky na basových strunách,
- snaží se o vyrovnaný, kvalitní tón, rytmickou přesnost, spojování tónů,
- nacvičuje vzestupné i sestupné legato, používá rejstříky,
- průběžně si doplňuje znalosti z hudební nauky – kvintový a kvartový kruh, intervaly, kvintakordy (alespoň v používaných tóninách).

III. ročník – kytara – začínající

Žák

- se orientuje na hmatníku v rozsahu do 12. pole,
- hraje všechny durové stupnice v typových prstokladech na dvě oktávy,
- hraje doprovody rozloženým i úhozovým způsobem v různých rytmických figurách, používá i barré akordy, je schopen transpozice písně do jiné tóniny,
- je schopen zahrát jednodušší skladbu z tabulatury,
- přibírá další technické prvky – tlumení tónů a staccato, vibrato, rasgueado, arpeggio,
- hraje skladby ve vícehlasé faktuře obsahující i legato nebo některé z výše uvedených technik,
- vnímá rozdíly ve stylových obdobích a promítá je do své interpretace skladeb,
- dále prohlubuje a propojuje své hudebně teoretické znalosti,

- zapojuje se do komorní popř. do souborové hry,
- dle možností a schopností vystupuje na školních akcích sólově či v komorních uskupeních.

IV. ročník – kytara – začínající

Žák

- se orientuje na hmatníku v celém rozsahu nástroje,
- hraje durové stupnice v typech a alespoň jeden mollový typ,
- je schopen odvozování barré akordů, seznámí se s typovými kadencemi,
- zvyšuje přesnost provedení hraných skladeb i kvalitu tónu,
- seznamuje se s literaturou nástroje a stylovými obdobími a rámcově i s kytarovou hudbou jiných žánrů,
- alespoň některé z přednesových skladeb nastuduje zpaměti, posiluje vědomé pamětní učení,
- zapojuje se do komorní popř. do souborové hry,
- dle možností a schopností vystupuje na školních akcích sólově či v komorních uskupeních,
- zakončí studium absolventským vystoupením nebo závěrečnou komisionální zkouškou.

1. ročník – ukulele

Žák

- pojmenuje části nástroje, pojmenuje struny,
- naladí nástroj podle ladičky,
- zahraje stupnici C dur v 1 oktávě,
- orientuje se v notaci v 1. poloze,
- zvládne zahrát jednoduché, krátké jednohlasé melodie trsátkem/filc,
- zvládá základní akordy – C, D, F, G, A dur, d, e, a moll,
- zahraje základní dvoudobé, třídobé a čtyřdobé rytmy.

2. ročník – ukulele

Žák

- zahraje stupnici D dur v 1 oktávě,
- orientuje se v 1. poloze všech strun,
- na struně zahraje chromatickou stupnici do oktávy (12. polohy),
- vybrnkává pravou rukou jednotlivé vzorce (pim, pima, pimi, ...),
- zahraje několik druhů dvoudobých, třídobých a čtyřdobých rytmy,
- rozšiřuje znalost akordových hmatů a chápe souvztažnost T,D,S v tóninách C a G dur,
- doprovodí písně pomocí akordů, rytmů,
- se cvičí souhře s doprovodem učitele.

3. ročník – ukulele

Žák

- orientuje se na hmatníku i ve vyšších polohách - obraty akordů,
- hraje delší a složitější jednohlasé melodie,
- zahraje rozšířenou stupnici C a D dur v 1. poloze do 12. polohy,
- zahraje základní akordy a barré úhozově i rozloženě, učí se poslechem originálu,
- pěstuje hudební paměť i představivost – krátké skladbičky se učí zpaměti,
- osvojí si nové techniky levé ruky – legato, příraz, odtrh, glissando,
- zvládá složitější vybrnkávání prsty – tzv. roly.

4. ročník – ukulele

Žák

- zahraje náročnější rytmy dvoudobé, třídobé, čtyřdobé i složitější (swing, reggae, ...),
- zahraje mollovou stupnici D a E do 12. polohy,
- zahraje další akordy a barré úhozově i rozloženě, učí se poslechem originálu,
- snaží se zapojit svůj zpěv,
- zvládá zahrát i vícehlasé melodie v kombinaci s akordy, udrží rytmus a stálé tempo,
- chápe souvztažnosti mezi TDS, paralelní moll atd. při využití naučených akordů.

5. ročník – ukulele

Žák

- naučené prvky spojuje a používá při vlastní hře,
- plynule hraje rytmické přechody,
- zvládá složitější vybrnkávání – tzv. roly, ale současně využívá techniku hry trsátkem/filc,
- se cvičí souhře a hraje ve skupině,
- seznamuje se s odlišnostmi v interpretaci skladeb různých žánrů.

6. ročník – ukulele

Žák

- zahraje akordy v obratech a průchodech a různé rytmické figury, trioly, tečky v doprovodech, učí se poslechem originálu,
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů,
- se cvičí souhře a hraje ve skupině, posiluje její kolektivní odpovědnost,
- připravuje se na veřejná vystoupení – třídní přehrávky, večírky atd.,
- rozumí transpozici vlastní hry a zvládá hru ve vyšších tempech,
- se snaží o zapojení vlastního zpěvu ke hře.

7. ročník – ukulele

Žák

- zahraje akordy a různé rytmické figury v doprovodech, cítí metrické změny,
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů,
- zdokonaluje se v souhře a hraje ve skupině, posiluje její kolektivní odpovědnost,
- připravuje se na veřejná vystoupení – třídní přehrávky, večírky atd.,
- je schopen vyjádření nálady skladby tempem a dynamikou,
- prohlubuje a vylepšuje svůj pěvecký výkon v souvislosti s volbou a výběrem hraných skladeb.

I. ročník – ukulele

Žák

- zahraje stupnici C dur, stupnici D dur v 1. poloze do 12. polohy,
- zahraje základní akordy a barré úhozově i rozloženě, učí se poslechem originálu,
- pěstuje hudební paměť i představivost – krátké skladbičky se učí zpaměti,
- zvládá jednohlasé melodie v kombinaci s akordy. Chápe souvztažnosti mezi TDS,
- osvojí si nové techniky levé ruky – legato, příraz, glissando,
- zahraje základní rytmy dvoudobé, třídobé, čtyřdobé i složitější (swing, reggae, ...),
- zvládá složitější vybrnkávání – tzv. roly,
- se cvičí souhře s doprovodem učitele.

II. ročník – ukulele

Žák

- zahraje mollovou stupnicí A a E do 12. polohy,
- zahraje akordy a barré úhově i rozloženě, učí se poslechem originálu,
- pěstuje hudební paměť a učí se skladby z paměti, snaží se zapojit svůj zpěv,
- zvládá jednohlasé i vícehlasé melodie v kombinaci s akordy, udrží rytmus a stálé tempo. Chápe souvztažnosti mezi TDS, paralelní moll atd. při využití naučených akordů,
- osvojí si nové techniky levé ruky – legato, příraz, odtrh, glissando. Naučené prvky spojuje a používá při hře,
- zahraje rytmy dvoudobé, třídobé, čtyřdobé i složitější (swing, reggae, ...). Plynule hraje rytmické přechody,
- zvládá složitější vybrnkávání – tzv. roly, ale současně využívá techniku hry trsátkem/filc,
- se cvičí souhře a hraje ve skupině,
- seznamuje se s odlišnostmi v interpretaci skladeb různých žánrů.

III. ročník – ukulele

Žák

- precizně zvládá látku předchozích ročníků,
- zahraje akordy/i v obratech a průchodech a různé rytmické figury/trioly, tečky v doprovodech, učí se poslechem originálu,
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů,
- se cvičí souhře a hraje ve skupině, posiluje její kolektivní odpovědnost,
- připravuje se na veřejná vystoupení – třídní přehrávky, večírky atd.,
- rozumí transpozici vlastní hry a zvládá hru ve vyšších tempích,
- se snaží o zapojení vlastního zpěvu ke hře.

IV. ročník – ukulele

Žák

- precizně zvládá látku předchozích ročníků,
- zahraje akordy a různé rytmické figury v doprovodech, cítí metrické změny,
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů,
- se cvičí souhře a hraje ve skupině, posiluje její kolektivní odpovědnost,
- připravuje se na veřejná vystoupení – třídní přehrávky, večírky atd.,
- je schopen vyjádření nálady skladby tempem a dynamikou,
- prohlubuje a vylepšuje svůj pěvecký výkon v souvislosti s volbou a výběrem hraných skladeb.
- rozvíjí muzikálnost a osobitost způsobu hry za účelem praktického uplatnění při hře souborové či sólové.

4.14 Studijní zaměření hra na basovou kytaru

Charakteristika:

V případě výrazných fyzických dispozic je výuka hry na basovou kytaru lze výuku realizovat od 7 let věku dítěte. Žáci jsou vedeni k pochopení úlohy nástroje jako součásti rytmické sekce hudebního uskupení, kromě hráčských technik získávají základy pro orientaci ve formě, harmonické struktuře a notovém zápisu. Rozvíjejí svoji melodickou představivost, která je třeba ke správné tvorbě a vedení basové linky. Rovněž získávají předpoklady k sólové hře a k improvizaci doprovodu.

Výuka probíhá ve spojení s doprovodem klávesových nástrojů, se sekvenčními programy pro PC a nejlépe i se školním orchestrem nebo skupinami nejrůznějších žánrů. Získané dovednosti a vědomosti lze dobře využít zejména ve hře na kontrabas, tubu, kytaru, klavír a naopak.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na basovou kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová a Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář Komorní hra Souborová hra Orchestrální hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- zvládá držení nástroje a hru na prázdných strunách, zná jeho úlohu v populární hudbě,
- ovládá zúžený prstoklad ruky na hmatníku.

2. ročník

Žák

- zvládá prvky techniky s využitím převážně prázdných strun a rytmická cvičení,
- má zautomatizovaný zúžený prstoklad ruky na hmatníku,
- tóny C dur v první poloze a jejich notaci, stupnicová cvičení a jednoduché melodie (národní písně) z paměti.

3. ročník

Žák

- hraje stupnice F-dur, B-dur, a moll e moll,
- rozvíjí rytmické cítění při doprovodech jednoduchých melodií.

4. ročník

Žák

- hraje v rozšířeném prstokladu,
- zvládá výrazové prostředky (legato, staccato, dynamiku),
- pracuje s kvalitou tónu,

- zvládá diatonické stupnice s využitím prázdných strun a v polohách a další typy stupnic (moll harmonická, pentatonika dur a moll, bluesová) a jejich rytmizaci.

5. ročník

Žák

- zná intervalové uspořádání hmatníku a názvy tónů na větším úseku hmatníku (intervalový posun),
- zná základní kvintakordy s používanými symboly zápisu akord. značek.

6. ročník

Žák

- přizpůsobuje tvorbu doprovodů z akordických značek do daného hudebního stylu,
- interpretuje notový zápis běžného (obvyklého) basového doprovodu a melodie.

7. ročník

Žák

- hraje z listu, věnuje se komorní hře,
- je zapojen do kolektivní hudební praxe.

I. ročník

Žák

- hraje septakordy a jejich prstoklady na hmatníku,
- basové figury (blues, latin...),
- orientuje se v základních hudebních formách,
- orientuje se prakticky v údržbě a seřízení nástroje.

II. ročník

Žák

- hraje akordy a jejich rozklady,
- rozumí harmonickému rozbor skladby,
- hraje transkripce výrazných basových doprovodů a melodií,
- orientuje se ve struktuře notového zápisu (repetice, skoky, zjednodušující značení),
- zná technické řešení a ozvučení nástroje a jeho praktické využití v rámci hudebního uskupení.

III. ročník

Žák

- hraje polohy v rozšířeném prstokladu v rámci 12 pražců,
- stupnice přes 2 oktávy a jejich intervalové variace,
- při hře používá výrazové prostředky (příklep, glissando).

IV. ročník

Žák

- orientuje se v celém rozsahu nástroje je schopen vyjádření se v specifických hudebních žánrech,
- je schopen sólové hry s doprovodem i samostatně, umí improvizovat.

4.15 Studijní zaměření Hra na elektrickou kytaru

Charakteristika:

Elektrická kytara je nástroj vhodný k využití v populární hudbě, jazzu a rocku. Má mnoho společných prvků s klasickou kytarou, na kterou také ve výuce navazuje. Je však nutno respektovat její specifika v tvoření tónu, držení nástroje, způsobu hry pravé ruky, užívání speciálních technik hry a ovládání elektrické výbavy nástroje. Uplatňuje se v menší míře jako sólový nástroj, především však pro hru v hudebních skupinách nebo orchestrech. Přijímání jsou především žáci starší, tj. od 14 let věku. Doporučuje se absolvování 1. stupně hry na klasické kytarě. Základem výuky jsou akordy, stupnice, rytmické figury. Nedílnou součástí je i hra z listu, improvizace a hra žánrových skladeb z tabulatury.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na elektrickou kytaru	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář											
	Komorní hra Souborová hra Orchestrální hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník Žák:

- si osvojuje základní návyky hry, držení nástroje a postavení obou rukou,
- bezpečně zvládá hru na prázdných strunách, zná názvy prázdných strun a prstů,
- umí používat hru tirando i appoyando, hraje střídavým úhozem prstů, popř. dokáže dynamicky odlišit
- *p-f*,
- v pomalém tempu hraje jednohlasé melodie na melodických strunách v rozsahu 1. polohy,
- hraje správně v rytmu jednoduché rytmické útvary,
- umí zahrát stupnice C,G,D v rozsahu 1 oktávy s využitím prázdných strun,
- doprovodí jednoduché písničky ve 3hlasých rozložených akordech dle značek,
- začíná s vícehlasou hrou, melodií podloženou basy na prázdných strunách.

2. ročník

Žák:

- hraje jednohlasé melodie na všech strunách v rozsahu 1. polohy,
- v návaznosti na látku prvního ročníku zvyšuje kvalitu tónu a plynulost hry,
- nacvičuje tóny s posuvkami,

- ovládá tóny do 7. pole na 1. struně,
- hraje vícehlasé skladby s občasným použitím basových tónů, které neleží jen na prázdných strunách,
- pěstuje hudební paměť i představivost – krátké skladbičky se učí z paměti,
- setkává se s hrou ve 2. poloze,
- stupnice probrané v 1. ročníku rozšiřuje o a, e a hraje rytmické varianty a opakované tóny,
- různé rytmické figury akordů (bez barré) umí použít v doprovodech,
- se připravuje k souhře – zařazením jednohlasých cvičení s doprovodem učitele.

3. ročník:

Žák:

- opakuje a prohlubuje dovednosti z minulých ročníků – zlepšuje přednes, kvalitu tónů, jistotu a čistotu hry,
- hraje hmatově dostupná 2 i vícehlasá cvičení, využívajících nejen prázdné struny, ale i bas s účastí levé ruky,
- zvládá hru ve 2. poloze,
- hraje stupnice probrané v minulých ročnících, ale ve 2 oktávách, i varianty,
- zapojuje hru rejstříků (sul tasto, ponticello) a dynamiky (crescendo a decrescendo),
- umí zahrát vzestupné legato, tlumení tónů, staccato,
- se připravuje na veřejná vystoupení (– interní večer, třídní přehrávku), popř. hru v souboru,
- se věnuje komorní hře – na hodině, v malých kom. souborech nebo v přípravném souboru,
- hraje běžné akordy bez barré rozloženě i úhozově – v kadencích a písničkách, dle možností žáka s vlastním zpěvem,
- poznává skladby menšího rozsahu z různých slohových období.

4. ročník

Žák:

- navazuje na dovednosti získané v minulých ročnících,
- je schopen přiměřené tónové kvality a pracuje na rytmické přesnosti, vyrovnanosti a síle úhozu,
- ve vícehlasé hře více zapojuje více levou ruku na basových strunách,
- vnímá náladu skladby a je schopen ji vyjádřit pomocí dynamiky, agogiky a rejstříků,
- orientuje se na hmatníku v rozsahu 1. a 2. polohy,
- seznamuje se s odlišnostmi v interpretaci skladeb z různých období,
- připravuje se na veřejná vystoupení – třídní přehrávky, večírky, soutěže apod.,
- zvládá doprovod písně s vlastním zpěvem nebo doprovod hrané melodie s použitím základních akordů bez barré, rozloženým i úhozovým způsobem dle akordových značek,
- seznamuje se s typovými stupnicemi na 2 oktávy, cvičí na nich výměny poloh,
- umí zahrát základní kadence v kytarových tóninách,
- umí použít výrazové prostředky staccato, tlumení tónů, vibrato,
- hraje z listu jednohlasé, popř. jednoduché vícehlasé skladby.

5. ročník

Žák:

- upevňuje návyky a dovednosti získané v minulých ročnících,
- získává vyrovnaný tón, nacvičené skladby hraje v rytmu a stálém tempu,
- hraje všechny durové stupnice do dvou oktáv v typových prstokladech,
- orientuje se na hmatníku do 4. polohy (tj. do 7. pražce) na všech strunách,
- je schopen vyjádření nálady skladby tempem, dynamikou, rejstříky i agogikou,

- z dalších výrazových prostředků používá legato vzestupné i sestupné a přirozené flažolety,
- dokáže zahrát kratší skladby z paměti,
- účastní se sólových nebo komorních vystoupení (dle psychických a motorických předpokladů i časových možností),
- pěstuje komorní hru, vědomí kolektivní odpovědnosti při hře v souboru,
- rozvíjí kultivovaný doprovod, plynule střídá běžně užívané akordy doprovodu, dle možností s vlastním zpěvem, hraje i barré hmatů, střídá různé rytmické figury.

6. ročník

Žák:

- upevňuje návyky a dovednosti získané v minulých ročnících,
- kontroluje kvalitu tónu, čistoty hry a vyrovnanost úhozu,
- udrží rytmus a stálé tempo, hraje složitější rytmické útvary, rytmy v triolách, tečkách,
- hraje durové stupnice do 2 oktáv v typových prstokladech, alespoň 1 typ mollový,
- cvičí durovou stupnici (C nebo G) alespoň na 1 oktávu v intervalech 3, 8, 10,
- se seznamuje s různými stylovými obdobími a žánry (poslechem, vyhledáváním nahrávek na internetu, výběrem skladeb) i se skladbami neklasických žánrů (např. flamenco, blues apod.),
- vědomě cvičí přednesové skladby z paměti; zvyšuje se obtížnost a rozsah cvičených skladeb,
- účastní se sólových i komorních vystoupení, popř. soutěží,
- pěstuje komorní hru a vědomí kolektivní odpovědnosti při hře v souboru nebo orchestru,
- plynule hraje doprovod v různých rytmických figurách, včetně barré hmatů, rozvíjí harmonické cítění.

7. ročník

Žák:

- používá všechny dovednosti získané v minulých ročnících,
- hraje vyrovnaným tónem, udrží rytmus a stálé tempo i ve složitějších rytmických kombinacích (v přiměřené obtížnosti),
- pracuje s různými stylovými obdobími a žánry včetně soudobé hudby (poslechem, vyhledáváním nahrávek na internetu, návštěvou a koncertů, volbou skladeb různých období, žánru a charakteru),
- posiluje pamětní schopnosti – studuje skladby z paměti vědomě a systematicky, připravuje základ malého repertoáru nacvičených skladeb,
- je veden k pohotovosti ve hře z listu,
- se účastní sólových i komorních vystoupení (dle psychických předpokladů i časových možností) a zakončí první stupeň studia u absolventským vystoupením (u méně zdatných či psychicky labilnějších hráčů závěrečnou zkouškou),
- pěstuje komorní hru (v kytarovém souboru, s jinými nástroji, folkovém souboru apod.),
- hraje doprovody včetně barré hmatů, improvizuje doprovody dle harmonických značek, je schopen píseň transponovat do jiné tóniny.

I. ročník

Žák:

- čte a interpretuje zápis z not i tabulatury,
- ovládá pohyb pravé ruky – hru prstů, hru trsátkem,
- zná a používá základní kadence v kytarových tóninách,
- hraje typové stupnice durové (všechny), mollové – alespoň jeden typ,
- vybrané stupnice cvičí v terciích a v rytmických variantách,

- tvoří vlastní akordové doprovody,
- dle možností se zapojuje do hry ve skupinách a orchestrech.

II. ročník

Žák:

- pokračuje ve studiu skladeb z not i tabulatury se zvyšující se obtížností,
- zná a používá základní kadence ve všech tóninách (tj. i s použitím posuvných barré prstokladů) a rozšířené kadence v kytarových tóninách,
- hraje všechny dur a moll stupnice v typových prstokladech,
- vybrané stupnice cvičí v terciích a oktávách,
- improvizuje (např. dle schématu blues dvanáctky),
- používá kytarové efekty,
- zapojuje se do hry ve skupinách a orchestrech.

III. ročník

Žák:

- interpretuje skladby, studuje sóla světových kytaristů,
- rozšiřuje okruh hraných akordů, používá akordy maj⁷, maj⁹, m⁷, dim, 5+,
- používá speciální techniky, slide, hammering, tlumení strun, flažolety,
- hraje pentatonické, chromatické a bluesové stupnice v typových prstokladech,
- hraje kadence i ve vyšších polohách,
- látku z nižších ročníků zvládá precizněji a ve vyšších tempeh,
- věnuje se improvizaci a hře ve skupinách a orchestrech.

IV. ročník

Žák:

- interpretuje i obtížnější skladby, studuje sóla světových kytaristů,
- používá a je schopen si odvodit akordy 11,13 i alterované akordy,
- hraje stupnice v oktávách,
- hraje rozklady dominantního septakordu a jeho obraty,
- nacvičené prvky spojuje a používá v sólech a improvizaci,
- vytváří si postupně svůj vlastní osobitý styl hudebního vyjadřování,
- hraje ve skupinách či orchestrech.

4.16 Studijní zaměření hra na loutnu

Charakteristika:

Loutna je nástroj vhodný především k interpretaci staré hudby, vznikají pro ni ale i skladby soudobé. Uplatní se v sólové hře, v doprovodu písní či skladeb pro melodické nástroje nebo zpěv, a v komorních souborech. Vzhledem k povaze nástroje je třeba během studia vybudovat určitý teoretický základ a poznávat historické souvislosti a styly. Proto předchozí zkušenost s jiným harmonickým nástrojem je výhodou, i když není nezbytnou podmínkou k zařazení žáka do studia. Vhodná je i kombinace se studiem zpěvu.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na loutnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář duchovní hudby Komorní hra Souborová hra Orchestrální hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák:

- se seznamuje s držením nástroje, postavením obou rukou, pravidly práce prstů pravé ruky,
- učí se číst francouzskou tabulaturu,
- hraje elementární skladby a cvičení z francouzské tabulatury,
- učí se základní akordy,
- nacvičené akordy používá v jednoduchém doprovodu písní,
- zná názvy strun.

2. ročník

Žák:

- hraje jednoduché skladby z francouzské tabulatury,
- kvantitativně rozšiřuje znalost akordů a umí je použít v doprovodu,
- pracuje na kvalitě tónu,
- hraje durové stupnice – výběr,
- zahraje jednohlasou melodii na melodických strunách podle notového zápisu.

3. ročník

Žák:

- hraje z francouzské tabulatury, používá melodické ozdoby,
- hraje doprovody z tabulatury i podle akordů,
- pracuje na kvalitě tónu,
- používá barré akordy,
- hraje stupnice durové i mollové – výběr, i rytmické varianty,
- zahraje jednohlasou melodii podle not na všech strunách v rozsahu první polohy,
- se orientačně seznamuje s jinými typy tabulatury,
- se připravuje na veřejná vystoupení.

4. ročník

Žák:

- hraje středně obtížné skladby z francouzské tabulatury, včetně melodických ozdob,
- cvičí durové i mollové stupnice a akordy v kadencích,
- vnímá harmonické souvislosti v doprovodech,
- je schopen si sám vytvořit akordický doprovod písně či skladby,
- hraje podle převodní tabulky velmi jednoduché skladby z německé tabulatury,
- hraje dvojhlasy z not,
- seznamuje se s historií nástroje a jeho rolí v dějinách hudby,
- umí přepsat jednoduchou skladbu z not do francouzské tabulatury a naopak,
- občasně veřejně vystupuje, sólově a/nebo jako doprovazeč.

5. ročník

Žák:

- hraje z francouzské tabulatury, včetně ozdob a diminucí,
- se seznamuje s italskou tabulaturou a skladbami španělských vihuelistů,
- se dále cvičí ve hře z reálné notace a z německé tabulatury,
- se seznamuje s církevními stupnicemi a tóninami,
- se seznamuje s pravidly číslovaného basu,
- hraje obraty akordů,
- pravidelně veřejně vystupuje sólově a/nebo jako doprovazeč.

6. ročník

Žák:

- zvládne i rozměrnější a náročnější skladby z francouzské tabulatury,
- umí zahrát jednodušší fakturu z reálné notace,
- zahraje jednoduchý part z číslovaného basu,
- doprovází zpěv či instrumentální melodii,
- pravidelně veřejně vystupuje sólově a/nebo jako doprovazeč.

7. ročník

Žák:

- zvládne i rozměrnější a náročnější skladby z francouzské tabulatury,
- tvoří samostatně melodické ozdoby a variace,
- zahraje jednoduchý part z číslovaného basu,
- doprovází zpěv či instrumentální melodii, samostatně harmonizuje,
- pravidelně veřejně vystupuje sólově a/nebo jako doprovazeč.

I. ročník

Žák:

- hraje stylově, má cit pro frázi a správnou artikulaci,
- tvoří samostatně melodické ozdoby a variace,
- hraje svůj part z číslovaného basu,
- pracuje s klavírním doprovodem, učí se přizpůsobovat part svému nástroji,
- doprovází zpěv či instrumentální melodii, samostatně harmonizuje,
- pravidelně veřejně vystupuje sólově a/nebo jako doprovazeč.

II. ročník

Žák:

- hraje stylově, má cit pro frázi a správnou artikulaci,
- tvoří samostatně melodické ozdoby a variace,
- hraje svůj part z číslovaného basu,
- pracuje s klavírním doprovodem, učí se přizpůsobovat part svému nástroji,
- doprovází zpěv či instrumentální melodii, samostatně harmonizuje,

- pravidelně veřejně vystupuje sólově a/nebo jako doprovodě,
- hraje v komorním souboru,
- poslouchá starou hudbu, má povědomí o interpretech i autorech renesanční hudby.

III. ročník

Žák:

- hraje stylově, má cit pro frázi a správnou artikulaci, zdobí, hraje variace,
- hraje svůj part z číslovaného basu,
- dokáže upravit svůj part i z klavírních not,
- doprovází zpěv či instrumentální melodii, samostatně harmonizuje,
- seznamuje se s kytarovou notací, učí se přepsat skladbu z kytarových not,
- pravidelně veřejně vystupuje sólově i jako doprovodě,
- hraje v komorním souboru,
- poslouchá starou hudbu, má povědomí o interpretech i autorech renesanční hudby,
- seznamuje se se soudobou tvorbou pro loutnu, popřípadě zkouší vlastní tvorbu.

IV. ročník

Žák:

- hraje stylově, má cit pro frázi a správnou artikulaci, zdobí, hraje variace, je vyspělým a zkušeným hráčem, umí pracovat s tónem, barvami, dynamikou,
- hraje svůj part z číslovaného basu,
- dokáže upravit svůj part i z klavírních not,
- doprovází zpěv či instrumentální melodii, samostatně harmonizuje,
- umí přepsat skladbu z kytarových not,
- pravidelně veřejně vystupuje sólově i jako doprovodě,
- hraje v komorním souboru,
- poslouchá starou i soudobou hudbu, má povědomí o hudebních seskupeních, interpretech i autorech,
- orientuje se v literatuře nástroje a samostatně si vybírá skladby, popřípadě i sám nové skladby či doprovody tvoří.

4.17 Studijní zaměření hra na banjo

Charakteristika:

Pětistrunné banjo je nástrojem, který se v širším měřítku používá v americké lidové hudbě od nepaměti, ale hlavní slávu a rozšíření do celého světa mu dal propracovaný hudební směr zvaný „bluegrass“, rozvíjející se ve 40. letech minulého století. Kolébkou žánru je oblast Apalačských hor, tj. státy Kentucky, Tennessee, Severní a Jižní Karolína a Západní Virginie. Jsou to jižanské státy USA. Banjo, jako takové, se dostalo do Ameriky s černými otroky z Afriky. Mix kultur v otrokářských zemích a uplatnění nástroje v lidové hudbě pak zapříčinil rozmanitost jednotlivých typů banja. Osadníci z Evropy, především Irové a Skotové, si do Nové země přenesli své lidové zvyky a tedy i hudbu. Na banjo, coby snadno dostupný a skladný hudební nástroj, tak hráli hudebníci různými způsoby – technikami, s proměnlivým počtem strun i laděním. Cílem je a bylo uspokojit potřeby, možnosti a vkus hráčů i posluchačů. Hra na banjo je vhodná pro děti, mládež i dospělé, a to jak začátečníky, tak pokročilé. Vedle bluegrassu a country music jsou spřízněnými žánry skotsko-irská hudba, swing/jazz, dixieland a částečně dnes i pop a rock. Zvuk nástroje potěší také folkaře a lze hrát na banjo i v oblasti world music, či vážné hudby.

Nástroj tedy má poměrně široké uplatnění.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na pětistrunné banjo	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář Komorní hra Souborová hra Orchestrální hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák:

- si osvojuje základní návyky hry, držení nástroje a postavení obou rukou,
- umí popsat nástroj a ladění nástroje,
- bezpečně zvládá hru na prázdných strunách, zná názvy prázdných strun a prstů,
- umí používat ke hře 3 prsty pravé ruky s prstýnkou,
- dokáže dynamicky odlišit *p-f*,
- v pomalém tempu hraje základní roly-rozkłady,
- hraje správně v rytmu jednoduché rytmické útvary,
- zvládá barré akord přes 3 struny na 5. a 7. poli,
- umí zahrát stupnici G dur v rozsahu 1 oktávy s využitím prázdných strun,
- doprovodí jednoduché písničky ve 3hlasých rozložených akordech dle značek.

2. ročník

Žák:

- hraje jednohlasé melodie na všech strunách v rozsahu 1. polohy,
- v návaznosti na látku prvního ročníku zvyšuje kvalitu tónu a plynulost hry,
- nacvičuje tóny s posuvkami,
- ovládá tóny do 7. pole na 1. struně,
- hraje základní tříprstý akord levou rukou, vzor G a vzor D,
- zvládá synchronizaci pravé a levé ruky,
- pěstuje hudební paměť i představivost – krátké skladbičky se učí z paměti,
- setkává se s hrou ve 2. poloze,
- stupnici probranou v 1. ročníku rozšiřuje o C a D dur a hraje rytmické varianty a opakované tóny,
- různé rytmické figury akordů umí použít v doprovodech,
- se připravuje k souhře – zařazením jednohlasých cvičení s doprovodem učitele.

3. ročník:

Žák:

- opakuje a prohlubuje dovednosti z minulých ročníků – zlepšuje přednes, kvalitu tónů, jistotu a čistotu hry,
- hraje hmatově dostupná cvičení, zvládá levou rukou skluz, příklep a odtrh,
- zvládá hru ve 2. poloze,
- hraje stupnice probrané v minulých ročnících, včetně paralelních mollových (a, e),
- zapojuje hru rejstříků a dynamiky,
- umí zahrát vzestupné legato, tlumení tónů, staccato,
- se připravuje na veřejná vystoupení (interní večer, třídní přehrávku), popř. hru v souboru,
- se věnuje komorní hře – na hodině, v malých kom. souborech nebo v přípravném souboru,
- hraje běžné akordy rozložené i úhozově – v kadencích a písničkách, dle možností žáka s vlastním zpěvem,
- poznává skladby z různých žánrů, kde se banjo vyskytuje,
- učí se poslechem originálu.

4. ročník

Žák:

- navazuje na dovednosti získané v minulých ročnících,
- je schopen přiměřené tónové kvality a pracuje na rytmické přesnosti, vyrovnanosti a síle úhozu,
- vnímá náladu skladby a je schopen ji vyjádřit pomocí dynamiky, agogiky a rejstříků,
- orientuje se na hmatníku v rozsahu 1.-5. polohy,
- seznamuje se s odlišnostmi v interpretaci skladeb z různých žánrů,
- připravuje se na veřejná vystoupení – třídní přehrávky, večírky, soutěže apod.,
- zvládá doprovod písně s vlastním zpěvem nebo doprovod hrané melodie s použitím základních čtyřprstých akordů, rozloženým i úhozovým způsobem dle akordových značek,
- cvičí výměny poloh/obraty akordů,
- rozumí použití capodasteru a transpozici vlastní hry,
- umí použít výrazové prostředky staccato, tlumení tónů, vibrato,
- hraje z tabulatury jednohlasé, popř. jednoduché vícehlasé skladby.

5. ročník

Žák:

- zkouší zahrát a učí se používat single styl – techniku hry pravé ruky,
- získává vyrovnaný tón, nacvičené skladby hraje v rytmu a stálém tempu,
- orientuje se na hmatníku do 12. pražce na všech strunách,
- je schopen vyjádření nálady skladby tempem, dynamikou a rejstříky,
- z dalších výrazových prostředků používá tečkovaný rytmus a přirozené flažolety,
- dokáže zahrát kratší skladby z paměti,
- účastní se sólových nebo komorních vystoupení (dle psychických a motorických předpokladů i časových možností),
- pěstuje komorní hru, vědomí kolektivní odpovědnosti při hře v souboru,
- rozvíjí kultivovaný doprovod, plynule střídá běžně užívané akordy doprovodu, dle možností s vlastním zpěvem, střídá různé rytmické figury.

6. ročník

Žák:

- upevňuje návyky a dovedností získané v minulých ročnících,
- kontroluje kvalitu tónu, čistoty hry a vyrovnanost úhozů,
- udrží rytmus a stálé tempo, hraje složitější rytmické útvary, rytmy v triolách, tečkách,
- cvičí durovou stupnicí (C nebo G) v sekundových postupech po 3,,
- se seznamuje s různými stylovými skladbami (poslechem, vyhledáváním nahrávek na internetu, výběrem skladeb),
- vědomě cvičí přednesové skladby zpaměti; zvyšuje se obtížnost a rozsah cvičených skladeb,
- účastní se sólových i komorních vystoupení, popř. soutěží,
- pěstuje komorní hru a vědomí kolektivní odpovědnosti při hře v souboru nebo orchestru,
- plynule hraje doprovod v různých rytmických figurách, rozvíjí harmonické cítění.

7. ročník

Žák:

- hraje vyrovnaným tónem, udrží rytmus a stálé tempo i ve složitějších rytmických kombinacích v přiměřené obtížnosti,
- pracuje s různými stylovými obdobími a žánry včetně soudobé hudby (poslechem, vyhledáváním nahrávek na internetu, návštěvou a koncertů, volbou skladeb různých období, žánru a charakteru),
- posiluje pamětní schopnosti – studuje skladby zpaměti vědomě a systematicky, připravuje základ malého repertoáru nacvičených skladeb,
- je veden k pohotovosti ve hře z listu/tabulatury,
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů,
- hraje doprovody podle akordových značek, včetně zmenšených, zvětšených a maj akordů, je schopen píseň transponovat do jiné tóniny,
- se účastní sólových i komorních vystoupení (dle psychických předpokladů i časových možností) a zakončí první stupeň studia u absolventským vystoupením (u méně zdatných či psychicky labilnějších hráčů závěrečnou zkouškou),
- pěstuje komorní hru (v souboru s jinými nástroji, folkovém souboru apod.).

I. ročník

Žák:

- používá všechny dovednosti získané v minulých ročnících,
- čte a interpretuje zápis z not i tabulatury,
- ovládá pohyb pravé ruky – hru prsty i úhozy,
- zná a používá základní kadence v tóninách,
- hraje stupnice durové, mollové i v rytmických variantách,
- prohlubuje znalost hry různých banjových technik a uplatňuje při hře žánrové odlišnosti,
- rozvíjí své hudební cítění poslechem originálů a snaží se jim svou hrou přiblížit,
- dle možností se zapojuje do hry ve skupinách a orchestrech.

II. ročník

Žák:

- pokračuje ve studiu skladeb z tabulatury se zvyšující se obtížností,
- se orientuje na hmatníku dle potřeby v celém rozsahu,
- plynule hraje rytmické přechody ve skladbách, cítí metrické změny,
- improvizuje (např. dle schématu blues dvanáctky),
- zapojuje se do hry ve skupinách a orchestrech.

III. ročník

Žák:

- interpretuje skladby, studuje sóla renomovaných bandžistů,
- používá speciální techniky, slide, hammering/pulling, tlumení strun, flažolety,
- hraje pentatonické, chromatické a bluesové stupnice,
- je schopen samostatného nastudování přednesu po všech stránkách,
- látku z nižších ročníků zvládá precizněji a ve vyšších tempech,
- věnuje se improvizaci a hře ve skupinách a orchestrech.

IV. ročník

Žák:

- interpretuje i obtížné skladby,
- nacvičené prvky spojuje a používá v sólech a improvizaci,
- vytváří si postupně svůj vlastní osobitý styl hudebního vyjadřování,
- výběrem skladeb si vytváří svůj vlastní repertoár a posouvá technickou dovednost,
- hraje ve skupinách či orchestrech.

4.18 Studijní zaměření hra na dudy

Charakteristika

Dudy jsou jedním z nejstarších lidových hudebních nástrojů celé hudební historie. S výukou hry na dudy bylo na naší škole započato v druhé polovině 90. let minulého století.

V současné době se vyučuje hra na tzv. „České dudy“, které mají tradici především v lidové hudbě jižních a jihozápadních Čech. Dudy jsou opatřeny přední melodickou píšťalou tzv. „předničkou“ (naladěnou vždy do určité stupnice – tóniny) a basovou píšťalou tzv. „hukem“, který hraje zpravidla základní tón. K vytvoření a udržení tónu je potřeba měchu, který je ovládán levou paží, zásobníku vzduchu (pytel) a třtinových plátků upevněných do kovových strojků, jež jsou umístěny v předničce a huku. Nejrozšířenějším z těchto dud je nástroj v ladění Es dur, který má na předničce tóny b, d¹, es¹, f¹, g¹, as¹, b¹, c² – tedy neúplnou stupnici. Dále jsou používané dudy v ladění D dur, G dur, F dur, které podle toho musí být vyrobeny nástrojařem. Princip hry zůstává stejný.

Absolvent předmětu Hra na dudy by měl dokonale ovládat nástroj a jeho technické možnosti. Měl by být obeznámen s dostupnou literaturou a zejména s písněmi, které na dudy hraje či doprovází. Pokud umí zpívat, je schopen se sám doprovodit a má-li k tomu předpoklady, umí v rámci jednoduché harmonie improvizovat.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na dudy	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář											
	Komorní hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1
	Souborová hra Orchestrální hra											

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- zvládá základy hudebnosti (melodické a rytmické složky),
- je schopen číst jednoduchý notový zápis,
- orientuje se v taktu a zná noty celé, půlové čtvrtové,
- je seznámen s nástrojem (sestavování nástroje, správné držení, postoj při hře),
- pojmenuje jednotlivé části nástroje,
- získal nezbytné elementární dovednosti (měchování, koordinace obou rukou při hře),
- interpretuje jednoduchá cvičení a snadné úpravy některých lidových písní.

2. ročník

Žák

- je obeznámen se základními způsoby péče o nástroj,
- při hře využívá celého tónového rozsahu nástroje,
- dokáže správně měchovat a udržet rovný tón,
- má osvojeny základní návyky ve správném postoji při hře, držení nástroje a prstokladu,
- interpretuje jednoduché písně a skladby z oblasti lidové hudby,
- zná základní principy ošetřování nástroje a užívá jich,
- je seznámen s naladěním nástroje,
- je schopen zahrát jednoduchou lidovou píseň nebo cvičení v pomalém tempu,
- orientuje se v jednoduchém notovém zápisu.

3. ročník

Žák

- hraje v celém rozsahu nástroje a ovládá princip měchování,
- rozlišuje správné nasazení a ukončení tónu pomocí zásobníku vzduchu,
- umí nasadit stejný tón za sebou pomocí ramenářské kvinty,
- užívá prstokladu dle ustálených a obecných metodik,
- dokáže zahrát jednoduchou přednesovou skladbu či lidovou píseň zpaměti nebo z not,
- dle individuálních schopností zpívá s vlastním doprovodem nástroje,
- je schopen základní orientace v jednoduchých hudebních útvarech podle sluchu i podle notového zápisu.

4. ročník

Žák

- je obeznámen s historií a vývojem nástroje,
- umí využívat základních návyků „měchování“ při nácviu vydržovaných tónů,
- tvoří pevný rovný tón v celém rozsahu nástroje,
- hraje jednoduché přednesové skladby a lidové písně v předepsaném tempu,
- orientuje se v jednoduchých rytmických útvarech (synkopa, tečkovaný rytmus) a dovede jich užívat při hře,
- je obeznámen s melodickými ozdobami,
- je schopen samostatné přípravy a dle dispozic i hry z listu jednoduchých skladeb či lidových písní,
- za pomoci učitele je schopen naladit nástroj,

- dle individuálních dispozic zvládá hru druhého hlasu k vlastnímu zpěvu,
- umí vytvořit jednoduchý dvojhlas k melodii písně.

5. ročník

Žák

- pomocí správného „měchování“ a správného držení těla tvoří plnohodnotný tón,
- umí správně nasadit a ukončit tón,
- využívá sebekontroly při sledování kvality tónu,
- ovládá hru v celém rozsahu nástroje,
- dle individuálních schopností interpretuje úměrně dlouhé skladby v předepsaném tempu,
- dokáže doprovodit zpěváka,
- používá základních melodických ozdob (příraz, trylek nátryl),
- má vypěstovány a osvojeny správné postupy v domácí přípravě a dokáže je využívat a rozvíjet,
- dle dispozic je sám schopen naladit nástroj.

6. ročník

Žák

- tvoří kultivovaný tón a ovládá jej v celém rozsahu nástroje,
- při hře využívá melodických ozdob a vibrata,
- dle hlasových dispozic je schopen doprovodu sebe sama,
- interpretuje skladby přiměřené obtížnosti v příslušném tempu,
- dokáže se samostatně připravit na veřejné vystoupení,
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu,
- rozlišuje rozdíly v interpretaci sólové skladby a v doprovodu zpěváka,
- je seznámen s drobnými opravami nástroje.

7. ročník

Žák

- uplatňuje dovednosti a návyky získané v předchozích ročnících,
- pomocí správného „měchování“ a správného držení těla tvoří plnohodnotný tón,
- při hře užívá čistého nasazení a ukončení tónu bez rušivých efektů,
- „měchováním“ ovlivňuje intonaci, jakož i tónovou čistotu a zvukovou vyrovnanost,
- přesně reprodukuje základní rytmické útvary – zejména tečkované rytmy, synkopy apod.,
- při hře využívá hry staccato na úrovni svých schopností a dovedností,
- zvládne hbitější prstovou techniku,
- umí doprovodit jednoho či více zpěváků,
- zvládá hru druhého hlasu k vlastnímu zpěvu,
- při hře užívá základních melodických ozdob (příraz, nátryl, trylek, vibrato),
- dokáže vytvořit jednoduchý druhý hlas k základní melodii písně,
- umí podle individuálních schopností hrát část repertoáru z paměti,
- uplatňuje se podle svých schopností a dovedností v komorní a souborové hře,
- osvojil si všechny aspekty pro veřejné vystupování,
- zná historii svého nástroje a významné interprety,
- ovládá základní údržbu a ladění nástroje,
- je schopen provést drobné opravy nástroje (plátků),
- v praxi uplatní potřebné znalosti z hudební teorie.

I. ročník

Žák

- samostatně uplatňuje praktické dovednosti i teoretické znalosti získané v průběhu studia na prvním stupni,
- bezezbytku ovládá intonaci nástroje pomocí „měchování“,
- jsou mu vlastní veškeré zásady domácí přípravy,
- při hře využívá melodických ozdob, vibrato, staccato,
- hraje z listu skladby přiměřené svým dispozicím a dovednostem,
- orientuje se v zásadách kolektivní hry (lidový soubor),
- je schopen samostatné práce,
- osvojil si všechny aspekty pro veřejné i jiné vystupování,
- disponuje základním přehledem o interpretaci lidové hudby.

II. ročník

Žák

- bezezbytku ovládá intonaci nástroje pomocí „měchování“,
- jsou mu vlastní veškeré zásady domácí přípravy,
- při hře využívá melodických ozdob, vibrato, staccato,
- hraje z listu skladby přiměřené svým dispozicím a dovednostem,
- orientuje se v zásadách kolektivní hry (lidový soubor),
- je schopen samostatné práce,
- osvojil si všechny aspekty pro veřejné i jiné vystupování,
- disponuje základním přehledem o interpretaci lidové hudby.

III. ročník

Žák

- samostatně uplatňuje technické i výrazové prostředky získané v průběhu celého studia,
- využívá všech technických a výrazových prostředků k přesvědčivému a jistému výkonu,
- je obeznámen s jednoduchou improvizací a využívá ji v praxi,
- je schopen samostatné přípravy na koncert či jiné veřejné vystoupení,
- umí využít svých dovedností při doprovodu či v lidovém souboru,
- uplatní svůj osobitý přístup v interpretaci,
- dokáže využívat i dudy jiného ladění,
- zná historii nástroje a jeho uplatnění v různých obdobích a žánrech,
- sám provede některé drobné úpravy či opravy nástroje.

IV. ročník

Žák

- samostatně uplatňuje technické i výrazové prostředky získané v průběhu celého studia,
- využívá všech technických a výrazových prostředků k přesvědčivému a jistému výkonu,
- je obeznámen s jednoduchou improvizací a využívá ji v praxi,
- je schopen samostatné přípravy na koncert či jiné veřejné vystoupení,
- umí využít svých dovedností při doprovodu či v lidovém souboru,
- uplatní svůj osobitý přístup v interpretaci,
- dokáže využívat i dudy jiného ladění,
- zná historii nástroje a jeho uplatnění v různých obdobích a žánrech,
- sám provede některé drobné úpravy či opravy nástroje.

4.19 Studijní zaměření hra na zobcovou flétnu

Charakteristika

Zobcová flétna je jednoduchý dechový nástroj s dlouhou historií, velmi oblíbená byla v renesanci a v baroku, psali pro ni Bach, Händel, Vivaldi atd. Poté byla vytlačena flétnou příčnou a zanikla. K jejímu oživení došlo ve 20. století k interpretaci staré hudby. Nyní je opět velmi populární a používá se v mnoha žánrech. Důležitou roli hraje při výuce hudby. Na sopránovou flétnu mohou hrát již malé děti. Proto se často používá jako tzv. přípravný nástroj před „velkými“ klasickými dechovými nástroji.

Po zvládnutí základů hry na sopránovou flétnu se žák věnuje hře na altovou flétnu, která je hlavním nástrojem rodiny fléten a je pro ni určena většina barokní sólové literatury a postupně zvládne i tenorovou a basovou flétnu, nezbytné nástroje pro flétnové komorní soubory. Komorní hru mohou, díky snadné ovladatelnosti zobcové flétny, pěstovat již nejmladší žáci.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	Počet hodin v ročníku			
		1. ročník		2. ročník	
		1. pololetí	2. pololetí	1. pololetí	2. pololetí
Kolektivní	Přípravná hudební výchova	2	1	1	1
Individuální	Přípravná hra na nástroj	0	1	1	1

Očekávané

výstupy:

Přípravné studium

Žák

- ovládá základní péči o nástroj a hygienické návyky,
- zvládne základní herní dovednosti a návyky- postoj při hře, správné dýchání, držení nástroje, prstovou techniku, práci jazyka při nasazení tónu,
- dokáže uplatnit zvládnutou hudební teorii,
- hraje z not v rozsahu g^1 - d^2 ,
- zahraje krátkou melodii z paměti.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář Seminář duchovní hudby Komorní hra Souborová hra Orchestrální hra		0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- využívá základní dovednosti z přípravného studia,
- hraje v rozsahu c^1 - d^2 ,
- orientuje se v notovém zápisu a základních rytmických útvarech,
- ovládá hru tenuto a legato,
- zahraje známou píseň podle sluchu,
- zvládne jednoduchý dvojhlas, popřípadě hru s doprovodem.

2. ročník

Žák

- hraje kvalitním tónem,
- tóny nasazuje jazykem na hlásku t, d,
- používá správně levý palec při přechodu do dvoučárkované oktávy,
- hraje v rozsahu c^1 - a^2 ,
- zvládne hru tenuto, legato, staccato,
- zahraje známou píseň nebo jednoduchou skladbu z paměti,
- zahraje jednoduchou skladbu s doprovodem.

3. ročník

Žák

- využívá zvládnuté návyky a dovednosti,
- hraje v rozsahu c^1 - c^3 ,
- používá různé způsoby nasazení (frázování) pro vyjádření charakteru skladby,
- orientuje se v složitějším notovém zápisu a různých rytmických útvarech,
- zahraje skladbu s doprovodem na veřejném vystoupení.

4. ročník

Žák

- hraje na altovou flétnu,
- zvládne větší fyzickou náročnost altové flétny po stránce dechové a prstové techniky,
- orientuje se v odlišné notaci altové flétny,
- hraje v rozsahu f^1 - c^3 (f^3) ve volnějším tempech,
- zahraje podle sluchu píseň nebo krátkou skladbu.

5. ročník

Žák

- využívá a zdokonalí získané dovednosti, zvláště techniku prstů a jazyka,
- hraje v rozsahu f^1 - f^3 ,
- používá základní melodické ozdoby,
- rozlišuje frázování podle charakteru skladeb,
- zahraje stylově jednodušší barokní skladbu s doprovodem.

6. ročník

Žák

- zvládne rozsah f^1 - g^3 chromaticky,
- stylově interpretuje barokní skladby,

- interpretuje jednodušší současné skladby s využitím moderních technik,
- zvládne hru na tenorovou flétnu,
- uplatní se v komorní, souborové hře.

7. ročník

Žák

- hraje kvalitním tónem a vyrovnanou prstovou technikou v celém rozsahu,
- používá různé způsoby nasazení, včetně dvojitého jazyka,
- interpretuje stylově přiměřeně obtížné skladby různých období,
- hraje na flétny C i F ladění,
- zvládne jednoduché party na basovou flétnu,
- uplatní se v komorních souborech a dokáže se doladit ke spoluhráčům,
- samostatně nastuduje přednesovou skladbu.

I. ročník

Žák

- dokáže uplatnit a dále rozvíjet nástrojové dovednosti z předchozího studia,
- zahraje běžné melodické ozdoby a vhodně je používá,
- Je schopen správně naladit nástroj,
- zvládne hru na všechny běžné velikosti fléten,
- umí hrát jednoduché party z basového klíče.

II. ročník

Žák

- ovládá správnou údržbu a péči o nástroj,
- zná moderní techniky hry a umí je použít,
- realizuje vhodné nádechy podle hudebních frází,
- samostatně používá vhodné alternativní prstoklady.

III. ročník

Žák

- ovládá na vysoké úrovni prstovou a dechovou techniku i techniku jazyka,
- střídá bez problémů nástroje různých ladění a orientuje se v partech,
- dokáže stylově interpretovat skladby různých období,
- uplatní svůj osobitý přístup v interpretaci.

IV. ročník

Žák

- využívá všechny nabyté znalosti a dovednosti,
- je samostatný při studiu skladeb, (řešení technických problémů, využití výrazových prostředků a stylová interpretace),
- zná historii zobcové flétny a její využití v různých obdobích,
- zná základní literaturu a má své vzory mezi současnými špičkovými hráči, je platným členem komorních souborů a podílí se na jejich kvalitě,
- svou hrou i chováním je vzorem mladším spolužákům.

4.20 Studijní zaměření hra na příčnou flétnu

Charakteristika

Žák si během studia osvojí základy hry na příčnou flétnu, (řadíme mezi dechové nástroje dřevěné) které rozvíjí dle svých individuálních schopností. Během výuky se postupně seznámí s problematikou nástroje, jednotlivými hudebními slohy a styly a jejich repertoárem. Získané znalosti a dovednosti uplatňuje žák v sólové hře, hře komorní, souborové a orchestrální. Příčná flétna má velmi široké uplatnění, je součástí orchestrů dechových, symfonických, užívá se v hudbě jazzové a populární. Výuka na příčnou flétnu začíná převážně v 8-9 letech, dle schopností žáka je možné začít i bez předchozí průpravy, a to i v pozdějším věku.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na příčnou flétnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář											
	Komorní hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1
	Souborová hra Orchestrální hra											

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- zvládá základní péči o nástroj, pojmenuje jednotlivé části nástroje,
- dbá na správný postoj a držení nástroje,
- používá základy správného dýchání a práce s dechem,
- tvoří tón pomocí základních nátiskových návyků – hlavice, celý nástroj,
- ovládá správné hmaty a rozšiřuje tónový rozsah,
- orientuje se v notovém zápisu – hraje jednoduché lidové písně.

2. ročník

Žák

- využívá a rozvíjí základy technických dovedností, rozšiřuje tónový rozsah, zlepšuje kvalitu tónu - ovládá hru tenuto, legato,
- osvojil si techniku správného dýchání (bránice),
- rozliší základní dynamické odstíny – forte – piano,
- hraje stupnice a akordy v rozsahu dvou oktáv,
- zahraje jednoduchou skladbu s doprovodem.

3. ročník

Žák

- používá a zdokonaluje získané návyky a dovednosti,
- ovládá dechovou techniku – brániční dýchání,
- používá tónový rozsah $c^1 - d^3$,
- hraje stupnice a akordy v rozsahu dvou oktáv v artikulačních obměnách,
- předvede jednoduché melodické ozdoby,
- zahraje lidové či populární písně z paměti,
- hraje skladby různých období a žánrů.

4. ročník

Žák

- využívá technických dovedností ve skladbách všech slohových období,
- hraje stupnice dur, moll v rozsahu dvou oktáv v rytmických variacích,
- tvoří kvalitní tón a nasazení v rozsahu $c^1 - g^3$,
- zvládá technická cvičení a etudy odpovídající úrovni,
- hraje za doprovodu jiného harmonického nástroje,
- uplatní se v komorní a souborové hře.

5. ročník

Žák

- uplatní a rozvíjí získané dovednosti a znalosti získané předchozím studiem,
- samostatně pracuje při studiu skladeb, řeší technické problémy a plně užívá výrazových a dynamických prostředků,
- uplatní znalosti získané studiem hudební teorie,
- hraje stupnice dur, moll, tónický kvintakord, dominantní a zmenšený septakord v celém rozsahu nástroje,
- zvládá technická cvičení a etudy odpovídající úrovni,
- realizuje skladby nejrůznějších slohových období a stylů (stylová interpretace).

6. ročník

Žák

- osvojil si základy nátiskové techniky s využitím plné dechové opory,
- stupnice v celém rozsahu nástroje hraje v terciových intervalech,
- pozná a určí jednotlivé fráze a samostatné celky,
- navrhne a realizuje nejrůznější melodické ozdoby,
- zahraje větší hudební formy (sonáta, suita, koncert),
- uplatní své dovednosti v souborové a orchestrální hře.

7. ročník

Žák

- rozvine technické a výrazové dovednosti ve skladbách 20. století,
- zvládá techniku dýchání – delší dechové fráze,
- hraje stupnice dur, moll, tónický kvintakord, dominantní a zmenšený septakord v celém rozsahu nástroje a v nejrůznějších variacích,
- zvládá technická cvičení a etudy odpovídající úrovni,
- dokáže plně využít své dovednosti hry na nástroj v komorní a orchestrální hře,
- nastuduje skladbu příslušné obtížnosti na absolventský koncert 1. stupně.

I. ročník

Žák

- uplatní a rozvine veškeré dovednosti a znalosti získané studiem 1. stupně, samostatně řeší technické a interpretační problémy, plně využívá všech výrazových prostředků,

- hraje stupnice, etudy a technická cvičení v plném rozsahu nástroje,
- prioritně řeší tónovou kvalitu a intonační jistotu,
- vhodnou přednesovou skladbu nastuduje z paměti.

II. ročník

Žák

- provede základní analýzu skladby a navrhne způsob nastudování,
- hraje kvalitním tónem s čistým nasazením,
- pracuje s barvou tónu, dynamikou, agogikou,
- orientuje se na zvládnutí hry technicky náročných skladeb a partů,
- podílí se na souborové a orchestrální hře,
- využívá plně výrazových a technických prostředků při realizaci skladeb nejrůznějších slohových období,
- stylově interpretuje skladby podle období a žánru (baroko, jazz, populární hudba),
- prohlubuje nadále dechovou techniku, frázování, artikulaci,
- hraje stupnice, příslušné akordy a septakordy v rámci rozsahu celého nástroje, v nejrůznějších obměnách a variacích,
- v komorní a orchestrální hře se stává vzorem mladším spoluhráčům.

II. ročník

Žák

- samostatně uplatňuje technické i výrazové prostředky získané v průběhu celého studia,
- využívá všech technických a výrazových prostředků k přesvědčivému a jistému výkonu,
- je obeznámen s jednoduchou improvizací a využívá ji v praxi,
- je schopen samostatné přípravy na koncert či jiné veřejné vystoupení,
- umí využít svých dovedností při doprovodu či v lidovém souboru,
- uplatní svůj osobitý přístup v interpretaci,
- dokáže využívat i dudy jiného ladění,
- zná historii nástroje a jeho uplatnění v různých obdobích a žánrech,
- sám provede některé drobné úpravy či opravy nástroje.

IV. ročník

Žák

- orientuje se v různých slohových obdobích a rozlišuje způsob interpretace,
- je samostatný při výběru, studiu a realizaci přednesových skladeb,
- řeší technické problémy, využívá veškeré výrazové prostředky,
- je platným členem komorních souborů a orchestrů,
- dle možností se zapojuje do hudebního dění a života ve svém okolí,
- nastuduje přednesovou skladbu příslušné obtížnosti na absolventský koncert 2. stupně.

4.21 Studijní zaměření hra na klarinet

Charakteristika

Klarinet je jednoplátkový dřevěný dechový nástroj. Díky svému velkému tónovému rozsahu má široké využití a je značně oblíben. Uplatňuje se téměř ve všech žánrech: v klasické hudbě (sólové, komorní i orchestrální), v jazzu, v dechové hudbě, ve folklóru i v popu. Žák, který dostatečně zvládne základy hry na klarinet, má v rámci výuky možnost seznámit se též s hrou na saxofon, klarinetu velice blízký nástroj. Tuto dovednost využije hlavně v populární hudbě a v jazzu.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na klarinetní	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář Komorní hra Souborová hra Orchestrální hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- umí správně sestavit a rozložit nástroj,
- pojmenuje části nástroje,
- správně a opatrně zachází s plátkem,
- zná základní návyky – postoj při hře, držení nástroje, práci s dechem, nátisk a tvoření tónu, nasazení tónu jazykem a snaží se je využívat,
- hraje v šalmajovém rejstříku,
- uplatňuje prakticky znalosti z hudební teorie, dokáže hrát podle not ve zvládnutém rozsahu.

2. ročník

Žák

- umí správně a opatrně zacházet s nástrojem a s plátkem,
- využívá a zdokonaluje základní herní návyky,
- orientuje se v jednoduchém notovém zápisu,
- hraje v šalmajovém rejstříku s použitím posuvek,
- zvládne základy hry v přefouknutém rejstříku,
- zahraje jednoduché písně podle sluchu,
- zahraje jednoduchou skladbu s doprovodem.

3. ročník

Žák

- zvládne základní návyky – postoj při hře, práci s dechem, nátisk a tvoření tónu, nasazení tónu jazykem, držení nástroje, technika prstů,
- ovládá přechod z šalmajového do přefouknutého rejstříku a zpět,
- hraje v rozsahu do c3,
- prakticky uplatňuje hru p, mf, f, tenuto, legato a staccato,
- zahraje známé písně podle sluchu,
- zahraje přednesovou skladbu s doprovodem.

4. ročník

Žák

- ovládá základní údržbu nástroje,
- hraje dle svých možností kvalitním tónem s čistým nasazením,
- hraje v rozsahu do c³ chromaticky,
- dokáže se orientovat v notovém zápisu a jeho rytmickém členění,
- zahraje základní melodické ozdoby,
- zahraje z not skladby odpovídající technické úrovni,
- zahraje složitější písně podle sluchu,
- zvládne souhru s jinými nástroji.

5. ročník

Žák

- Uplatní všechny své znalosti z hudební teorie,
- zvládne hbitější prstovou techniku,
- zvládne delší dechové fráze,
- zahraje základní dynamické odstíny a způsoby frázování,
- samostatně vyhledá v partu technicky obtížná místa,
- hraje v rozsahu do e³.

6. ročník

Žák

- využívá dovednosti z předchozích ročníků,
- ovládá běžně používané hmaty v rozsahu do f³,
- používá základní hudební výrazové prostředky,
- zahraje jemné dynamické odstíny,
- orientuje se samostatně v různých druzích notového zápisu.

7. ročník

Žák

- hraje kvalitním tónem s čistým nasazením a zvukově vyrovnanými rejstříky v celém zvládnutém rozsahu,
- má zvládnutou techniku dýchání,
- používá vyrovnanou prstovou techniku,
- hraje do g³,
- naladí si samostatně nástroj,
- dokáže nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu.

I. ročník

Žák

- dokáže uplatnit a dále rozvíjet nástrojové dovednosti z předchozího studia,
- v rámci interpretace využívá dynamiku, frázování, agogiku,
- orientuje se s jistotou v notovém zápisu,
- zvládne transpozici jednoduché melodie,
- zná a zahraje běžně používané melodické ozdoby,
- samostatně nastuduje přednesovou skladbu.

II. ročník

Žák

- ovládá složitější údržbu nástroje,
- sám si vybere vhodný plátek,
- zná moderní techniky (dvojitý jazyk, glissando, frullato),
- pomocí výrazových prostředků umí vyjádřit náladu skladby,

- realizuje vhodné nádechy podle hudebních frází,
- zahraje jednodušší jazzové skladby,
- samostatně nastuduje orchestrální part.

III. ročník

Žák

- čistě intonuje v rámci možností svého nástroje,
- sám si upraví plátek podle svých potřeb,
- zvládne transpozici složitějších skladeb,
- stylově interpretuje skladby podle období a žánru,
- uplatní svůj osobitý přístup v interpretaci.

IV. ročník

Žák

- využívá všechny nabyté znalosti a dovednosti,
- je samostatný při studiu skladeb, (řešení technických problémů, využití výrazových prostředků a stylová interpretace),
- zná historii klarinetu a jeho uplatnění v různých obdobích a žánrech,
- zná základní literaturu pro klarinet a má své vzory mezi současnými špičkovými hráči,
- je platným členem komorních souborů i orchestrů a podílí se na jejich kvalitě, svou hrou i chováním je vzorem mladším spolužákům.

4.22 Studijní zaměření hra na hoboj

Charakteristika

Hoboj je dřevěný dechový nástroj. Tón vzniká pomocí strojku, což jsou spojené dva třetinové plátky na kovové trubičce. Způsobem tvoření tónu patří mezi dvouplátkové dřevěné dechové nástroje.

Povědomost o tomto nástroji nejen mezi dětmi, ale i mezi veřejností je slabá. Ze strany učitelů, vyučujících tento nástroj, musí docházet k osvětě.

Využití hoboje ve školních aktivitách je široké. Hobojisté si zahrají v dechovém i symfonickém orchestru, jsou žádáni do různých komorních seskupení díky nádherné barvě tónu nástroje.

Hlubším příbuzným hoboje je anglický roh, jež vyspělejší žáci snadno zvládnou. Díky tomuto příbuznému nástroji se dětem nabízí rozmanitější uplatnění. Kromě sólových partů je anglický roh využíván v symfonické i komorní hudbě.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na hoboj	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář Komorní hra Souborová hra Orchesterální hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- bezpečně sestaví a rozloží nástroj,
- opatrně manipuluje se strojkem,
- osvojí si hygienické návyky,
- vykonává pravidelnou údržbu nástroje,
- zvládne základní návyky: postoj, držení nástroje, nátisk, nasazení tónu, dýchání,
- hraje v jednočárkované oktávě,
- dokáže hrát z not ve zvládnutém rozsahu.

2. ročník

Žák

- umí správně a opatrně zacházet s nástrojem a strojkem,
- zdokonaluje nabyté návyky,
- dbá na pravidelnou domácí přípravu,
- rozšíří rozsah do dvoučárkované oktávy,
- zahraje jednoduchou skladbu s doprovodem.

3. ročník

Žák

- rozvíjí základní návyky- postoj, držení nástroje, práci s dechem, nátisk, tvoření tónu,
- orientuje se v notovém zápise,
- uplatňuje hru mf, f,
- užívá tenuto, legato, staccato,
- zahraje přednesovou skladbu s doprovodem.

4. ročník

Žák

- využívá získané dovednosti a návyky,
- rozvíjí kultivovanost projevu,
- orientuje se v notovém zápise a jeho rytmickém členění,
- zapojuje se do orchestrální a komorní hry,
- zvládne veřejné vystoupení s doprovodem akordického nástroje.

5. ročník

Žák

- uplatňuje znalosti z hudební teorie,
- uvolňuje hudební projev,
- zvládne delší dechové fráze,
- uplatňuje dynamiku,
- využívá k dotváření fráze agogiku.

6. ročník

Žák

- zvládne hbitější prstovou techniku,
- využívá v hudebním projevu melodické ozdoby- trylek, příraz, nátryl,
- zahraje jemné dynamické odstíny, crescendo a decrescendo,

- orientuje se samostatně v notovém zápise.

7. ročník

Žák

- hraje kvalitním tónem s čistým nasazením v celém rozsahu nástroje,
- používá vyrovnanou prstovou techniku,
- má zvládnutou techniku dýchání,
- dokáže vyjádřit náladu skladby pomocí zvládnutých výrazových prostředků,
- naladí si nástroj,
- dokáže samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu.

I. ročník

Žák

- dokáže uplatnit a dále rozvíjet nástrojové dovednosti z předchozího studia,
- upevňuje nátisk,
- využívá dynamiku, frázování k osobité interpretaci,
- samostatně nastuduje přednesovou skladbu.

II. ročník

Žák

- dokáže formulovat, proč mu připravený strojek nevyhovuje,
- realizuje vhodné nádechy podle hudebních frází,
- zná a zahraje běžně používané melodické ozdoby,
- pomocí výrazových prostředků umí vyjádřit náladu skladby.

III. ročník Žák

- dokáže vyrovnávat intonační nesrovnalosti vrchní oktávy,
- samostatně se orientuje v orchestrálním partu,
- stylově interpretuje skladby podle období a žánru,
- zvládne běžnou údržbu nástroje.

IV. ročník Žák

- využívá všechny nabyté znalosti a dovednosti,
- je samostatný při studiu skladeb,
- zná historii hoboj a jeho uplatnění v různých obdobích a žánrech,
- zná základní literaturu pro hoboje a má své vzory mezi současnými špičkovými hráči,
- je platným členem komorních souborů i orchestrů a podílí se na jejich kvalitě, svou hrou i chováním je vzorem mladším spolužákům.

4.23 Studijní zaměření hra na fagot

Charakteristika

Fagot je dřevěný dechový nástroj velkého tónového rozsahu, má širokou paletu tónových barev a výrazových možností. Jedná se o nástroj s bohatou a dlouhou historií, vedle moderní/současné literatury spadá těžiště tvorby pro tento nástroj především do doby baroka. Přestože na základních uměleckých školách dnes nepatří mezi nástroje příliš rozšířené, má svou nezastupitelnou úlohu v komorních uskupeních a dechových či symfonických orchestrech. Uplatňuje se samozřejmě též jako nástroj sólový. Hra na fagot klade mj. značné nároky na fyzické dispozice žáka. Z tohoto důvodu se na tento nástroj začíná hrát zpravidla později než na jiné dechové nástroje. Vhodným přípravným nástrojem je zobcová flétna, příp. fagottino („zmenšený a zjednodušený fagot“, určený k výuce malých dětí; jeho výhodou je snazší ovladatelnost a menší rozměry, nevýhodou finanční (ne)dostupnost, horší kvalita zvuku a omezené možnosti nástroje). Dalším specifíkem fagotu jsou poměrně složité hmaty ve vyšších polohách a notace v různých klíčích (basový, tenorový, houslový), což klade na žáka další (motorické a intelektuální) nároky. Vzhledem k tomu, že fagot se častěji než na ZUŠ vyučuje na konzervatořích, odpovídá tomu i literatura (především v oblasti etud). Uspokojivá škola hry na fagot pro úroveň žáků ZUŠ zatím stále na trhu chybí. Běžně dostupné fagotové školy/etudy postupují poměrně rychle dopředu a předpokládají intenzivní výuku, značnou vyspělost žáka a jeho domácí přípravu, které jsou obvyklé na školách konzervatorního typu; je proto potřeba v prvních letech hry na nástroj na ZUŠ čerpat z několika zdrojů současně, používat i literaturu určenou primárně pro jiné nástroje (a dle potřeb ji i transkribovat) a tyto zdroje vzájemně kombinovat tak, aby došlo k vývoji žáka odpovídajícímu jeho věku, dovednostem, schopnostem a stupni poskytovaného vzdělání. Očekávané výstupy stanovené pro každý ročník I. stupně studia jsou žákem prokazovány při postupové zkoušce (není-li určeno jinak). Postupová zkouška je zpravidla složena z: stupnice + akordu (kromě 1. ročníku), 1-2 etud (příp. písní) různého charakteru (např. legato x staccato, technická x přednesová apod.), 1-2 přednesových skladeb.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na fagot	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář Komorní hra Souborová hra Orchestrální hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

- žák: bezpečně sestaví a rozloží nástroj,
- opatrně manipuluje se strojkem,
- umí správně pečovat o nástroj a strojky,
- zvládne základní návyky: postoj, držení nástroje, nátisk, nasazení tónů, dýchání,
- se orientuje (min. v rámci svého tónového rozsahu) v notovém zápisu v basovém klíči,
- vytváří si základní pracovní návyky,
- hraje portamento, legato,
- předvede jednoduchou píseň z paměti.

2. ročník

žák:

- umí správně a opatrně zacházet s nástrojem a strojkem,
- zlepšuje dýchání, postoj a nátisk při hře,
- čte a hraje noty v basovém klíči,
- hraje portamento, legato, staccato,
- hraje v rozsahu F - f,
- rozlišuje hru minimálně ve 2 dynamikách (p-f),
- zahraje jednoduchou skladbu s doprovodem,
- dbá na pravidelnou domácí přípravu.

3. ročník

žák:

- rozvíjí základní návyky (postoj, držení nástroje, práci s dechem, nátisk, tvoření tónu),
- uvědoměle kontroluje správné dýchání, nátisk a nasazení tónu,
- vystihne správné zakrytí půldírky při přefuku oktávy G - g,
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu,
- vnímá náladu skladby,
- uplatňuje hru f, p,
- zahraje přednesovou skladbu s doprovodem.

4. ročník

žák:

- upevňuje správný nátisk a pracovní návyky,
- prohlubuje dech,
- uvědomuje si práci s nátiskem a dechovou oporou,
- používá oktávové klapky,
- rozšiřuje hmatový rozsah, zahraje v tónovém rozsahu C – c1 vč. půltónů,
- zlepšuje své dynamické a výrazové možnosti,
- zhodnotí základní kvalitu strojků / tvrdý, měkký /,
- uplatňuje se v komorní a souborové hře.

5. ročník

žák

- pracuje na zpevnění nátisku,
- zvládá rozsah nástroje B1-f1 chromaticky,

- zvládne delší dechové fráze,
- uvolňuje hudební projev,
- pozná a popíše rozdíl mezi lepším a horším strojkem,
- pohotově čte a hraje v basovém klíči, orientuje se v tenorovém klíči.

6. ročník

žák:

- hraje kultivovaným tónem, doladuje intonačně labilní tóny,
- rozvíjí prstovou techniku na technických náročnějších cvičeních,
- zvládá hru legato i ve větších intervalových skocích,
- zahraje dynamické odstíny, crescendo a decrescendo,
- zahraje melodické ozdoby (trylek, nátryl, obal),
- orientuje se samostatně v notovém zápise,
- aktivně se zapojuje do komorní/souborové hry.

7. ročník

žák:

- hraje kvalitním tónem s čistým nasazením,
- naladí si nástroj,
- zvládá pracovat s dechem,
- používá vyrovnanou prstovou techniku,
- hraje složitější rytmy,
- dokáže vyjádřit náladu skladby pomocí zvládnutých výrazových prostředků,
- zvládá hru z listu,
- dokáže samostatně nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu,
- absolvuje sólově nebo jako člen komorní, souborové nebo orchestrální hry,

I. ročník

žák:

- uplatňuje a využívá při hře všechny dosud získané zkušenosti,
- zdokonaluje kulturu tónu, stavbu frází, vyrovnanost a agogiku hry,
- využívá dynamiku, frázování k osobité interpretaci,
- hraje jednoduché skladby z listu,
- podílí se na výběru skladeb.

II. ročník

žák:

- vnímá kvalitu tónu, má zvukovou představu o tónu,
- hraje chromatický v rozsahu B1 – a1,
- zná běžné trylkovací a pomocné hmaty,
- využívá znalosti melodických ozdob,
- dovede hrou vyjádřit různé nálady skladby,
- samostatně se orientuje v orchestrálním partu,
- využívá při nácvičce skladeb poslech profesionálních nahrávek.

III. ročník

žák:

- využívá zvukové a rozsahové možnosti nástroje,
- stylově interpretuje skladby podle období a žánru,
- dokáže sebekriticky posoudit svůj výkon,
- má přehled o repertoáru a interpretech na fagot,

- zapojuje se do souboru nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření.

IV. ročník

žák:

- pracuje s barvou tónu a kvalitou tónu,
- umí si vytvořit názor na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů,
- je samostatný při studiu skladeb,
- je platným členem komorních souborů i orchestrů a podílí se na jejich kvalitě,
- svou hrou a chováním je vzorem mladším spolužákům.

4.24 Studijní zaměření hra na saxofon

Charakteristika

Saxofon je vyrobený převážně z mosazi a řadí se mezi jednoplátkové dřevěné dechové nástroje. Do této skupiny nástrojů patří díky své stavbě a způsobu hraní. Využívá se zejména v hudbě jazzové, ale nachází své uplatnění v širokém spektru hudebních stylů od klasiky až po rock. V současnosti se používají takzvané „vojenské“ typy saxofonů: sopránový (ladění in B), altový (in Es), tenorový (in B) a barytonový (in Es).

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na saxofon	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář											
	Komorní hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1
	Souborová hra Orchestrální hra											

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- pojmenuje jednotlivé části nástroje a příslušenství,
- umí sestavovat a rozebírat nástroj,
- zachází šetrně s hlavičkou – hubičkou a s plátky,
- dbá na správné držení nástroje i postoj při hře,
- tón tvoří nasazením jazyka o plátek,
- zvládne základní návyky správného dýchání,
- hraje v rozsahu $g^1 - g^2$, případně $d^1 - g^2$,
- zahraje jednoduché lidové písně podle sluchu,
- zahraje snadnou skladbu s doprovodem.

2. ročník

Žák

- zdokonalí základní herní návyky,
- je schopen sebekontroly při práci s dechem,
- využívá rozsah $c^1 - c^3$,
- hraje stupnice C, G, F dur, a, e, d moll s kvintakordy v obrazech po třech,
- zahraje z listu písně a cvičení na úrovni 2. ročníku,
- uplatní své schopnosti na prvních vystoupeních (např. na třídní přehrávce).

3. ročník

Žák

- využívá rozsah $c^1 - c^3$ (d^3) včetně dalších nových hmatů,
- zdokonalí se tónově, vytvoří si prvotní představy o četných zvukových možnostech saxofonu,
- hraje stupnice dur a moll do dvou křížků a bé s kvintakordy (velký rozklad a obraty),
- prakticky uplatní hru tenuto, legato, staccato; hru p, mf, f,
- dodržuje přesně rytmické hodnoty,
- zahraje přednesovou skladbu s doprovodem (např. na interním večeru).

4. ročník

Žák

- zvládne základní údržbu a péči o nástroj,
- shrne dosud nabyté poznatky o vzniku a vývoji saxofonu,
- využívá dle individuálních schopností rozsah $b - f^3$,
- hraje stupnice dur a moll do tří křížků a bé s kvintakordy v obrazech po čtyřech,
- použije běžná výrazová a agogická označení,
- zvládne základy jazzového frázování,
- uplatní se v komorní hře, v přípravném souboru nebo orchestru.

5. ročník

Žák

- použije již všechny hmaty v celém rozsahu,
- zahraje chromatickou stupnici,
- hraje stupnice do čtyř křížků a bé dur i moll,
- zahraje z listu skladby přiměřené obtížnosti,
- zdokonalí se tónově i technicky,
- zahraje obtížnější etudy a přednesové skladby jak rytmicky, tak i výrazově.

6. ročník

Žák

- procvičuje stupnice a pasáže v etudách pomocí artikulací,
- umí použít vibrato,
- zdokonalí orientaci v notovém zápisu,
- zvládne náročnější prvky jazzového rytmu a frázování,
- využívá nové poznatky ve hře komorní nebo souborové.

7. ročník

Žák

- má zvládnutou techniku dýchání,
- je schopen samostatně se naladit,
- hraje všechny dur a moll stupnice s kvintakordy,
- zvládne zahrát z listu i náročnější skladby – party,
- nachází své hudební vzory,

- uplatní svůj talent jako sólista, především na absolventském koncertě 1. stupně, i jako hráč komorní nebo orchestrální.

I. ročník

Žák

- rozvine dovednosti nabyté v předchozím studiu,
- samostatně si vybere a upraví plátek,
- rozšíří rozsah o fis³ (u nástrojů s fis klapkou),
- hraje vybrané stupnice v celém rozsahu s dominantními a zmenšenými septakordy,
  - ▣ orientuje se v základech improvizace.

II. ročník

Žák

- zná podrobněji historii vzniku a vývoje saxofonu a možnosti jeho využití,
- zahraje základní řadu bluesových stupnic,
- použije další techniky hry: frullato, glissando, growling,
- uplatní svůj osobitý přístup k interpretaci.

III. ročník

Žák

- vytváří tón odlišných barevných nuancí,
- ladí a intonuje čistě,
- je schopen volit přirozeně a s citem místa vhodná k nadechování,
- zdokonalí své schopnosti improvizovat,
- jako hráč komorní a orchestrální umí zkušeně poradit mladším spolužákům.

IV. ročník

Žák

- zná základní saxofonovou literaturu,
- disponuje kvalitním tónem a nasazením a vytříbenou prstovou technikou,
- orientuje se v různých slohových obdobích a stylech,
- dokáže samostatně nastudovat přednesovou skladbu,
- rozvine všechny poznatky získané poslechem hudby všeobecně, poslechem hry svých spolužáků, učitelů, profesionálních hudebníků, souborů, orchestrů,
- veškeré své umění a zkušenosti zúročí na absolventském koncertě 2. stupně.

4.25 Studijní zaměření hra na trubku

Charakteristika

Trubka je žestový dechový nástroj. Má široké využití a je značně oblíben pro svůj nenapodobitelný zvuk, který se uplatňuje téměř ve všech žánrech. Výuka na trubku začíná obvykle v 10 letech, výjimečně i dříve, podle fyzické vyspělosti žáka. Možné je začít i v pozdějším věku bez předchozího přípravného nástroje.

Starší žáci mohou být po prvním roce studia zařazeni do ročníku, který odpovídá jejich dosažené úrovni. Žák, který dostatečně zvládne základy hry na trubku, má možnost uplatnit získané vědomosti v různých hudebních souborech, například v dechovém nebo symfonickém orchestru a dále také v jazzových nebo bigbandových souborech. Tuto dovednost využije komorní nebo populární hudbě.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na trubku	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář Komorní hra Souborová hra Orchestrální hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- zvládá nástroj a ovládá jeho funkčnost,
- umí základní návyky, nasazení nátrubku na rty,
- hraje na nátrubek podle tónů hraných na klavíru,
- Zvládá postoj při hře, držení nástroje,
- zná základy dechové techniky (nádech – zadržení – výdech),
- vytvoří správné posazení nátrubku na rtech (nátisk),
- hraje v rozsahu malé a – a¹.

2. ročník

Žák

- dodržuje správné návyky - klidný nádech, prodloužený výdech, držení nástroje, nasazování tónů (tá, tý, dá),
- hraje v základních notových hodnotách (celá, půlová, čtvrtová) a zvládá jednoduchý tečkovaný rytmus,

- osvojil si hru tenuto, legato,
- zvládá základní péči o nástroj, umí pojmenovat jednotlivé části nástroje,
- osvojil si techniku správného dýchání, nátiskovou techniku a ovládá princip správného tvoření,
- dokáže zahrát nejjednodušší lidové písně, příp. snadné skladbičky dle svých individuálních možností a schopností,
- hraje v rozsahu a – c².

3. ročník

Žák

- zvládne nádechy z bránice a tvoření tónu, nasazení tónu, usazení správného posazení nátrubku na rtech
- zahraje známé písně podle sluchu,
- má upevněnou intonační jistotu při hře v celém zvládnutém rozsahu,
- chápe metroritmické vztahy, rozezná základní délkové a výškové hodnoty not i pomlk a dokáže je prakticky uplatnit při hře,
- dokáže zahrát dynamiku p – f a chromatiku ve zvládnutém rozsahu,
- dokáže zahrát nejjednodušší lidové písně, příp. snadné skladbičky dle svých individuálních možností a schopností,
- hraje v rozsahu a – c².

4. ročník

Žák

- zvládne základní péči o nástroj a jeho údržbu, mazání, aby píсты byly plně funkční,
- využívá všechny zvládnuté základní návyky – postoj při hře, držení nástroje a nasazení nátrubku na rty,
- dokáže zvládnout nádechy z bránice, nátisk a tvoření tónu, nasazení tónu jazykem a má hezky otevřený tón,
- zvládá nácvik prvních retních vazeb a artikulace (legato, staccato, portamento),
- dokáže se orientovat v notovém zápisu a jeho rytmickém členění,
- zahraje jednoduchou skladbu s klavírním doprovodem a získá tak zkušenosti v hraní před veřejností.

5. ročník

Žák

- využívá a prohlubuje získané návyky, usazování nátisku, zejména zlepšuje kvalitu tónu a nasazení, zdokonaluje prstovou techniku,
- rozšíří tónový rozsah do h³ (podle individuálních schopností)
- umí rozlišovat základní dynamické odstíny a způsoby frázování,
- používá základní melodické ozdoby (nátryl, trylek),
- uplatňuje své získané znalosti a schopnosti v komorní či souborové hře,
- dokáže posoudit obtížnost zadané skladby,
- stupnice dur + moll do 4 křížků a béček, tónické a dominantní akordy s obraty po 4.

6. ročník

Žák

- prohlubuje návyky a zdokonaluje dovednosti z předchozích ročníků, zejména kvalitu tónu, nátiskovou jistotu a prstovou techniku,
- ovládá běžně používané hmaty v rozsahu od fis do c³,
- používá základní hudební výrazové prostředky,
- orientuje se v notovém zápisu,
- využívá plně výrazových a tempových prostředků, dynamických rozsahů svého nástroje stupňovitě i terasovitě, orientuje se v prostředcích moderní techniky

a dokáže podle svých možností tyto prostředky zapojit do své hry na nástroj – např. glissando, dvojité staccato,

- používá dechovou techniku, frázování a artikulační techniku při hře všech stupnic dur i moll včetně příslušných kvintakordů, septakordů a jejich obrátů.

7. ročník

Žák

- hraje kvalitním tónem s čistým nasazením v celém zvládnutém rozsahu,
- používá minimální tlak nátrubku na rty, má zvládnutou techniku bráničního dýchání,
- orientuje se samostatně v notovém zápise a samostatně dokáže nastudovat přiměřeně obtížnou skladbu,
- dokáže vyjádřit náladu skladby pomocí výrazových prostředků,
- dokáže podle svých možností tyto prostředky zapojit do své hry na nástroj – např. glissando, dvojité staccato,
- uplatňuje se v komorní hře i v orchestru (symfonickém, dechovém),
- nastuduje přednesovou skladbu na absolventské vystoupení,
- sólově vystupuje se školním orchestrem.

I. ročník

Žák

- uplatňuje a dále rozvíjí dovednosti a znalosti z předchozího studia,
- ovládá základní údržbu nástroje – péče o píсты (ventily) atd.,
- je samostatný při studiu skladeb – řešení technických problémů i využití výrazových prostředků.

II. ročník

Žák

- hraje všechny stupnice dur/moll + akordy tónické, dominantní, zmenšené na 7. stupni a zvětšené na 3. stupni v obrazech po 4 + velké rozklady,
- transpozice – do C, D,
- dokáže nastudovat vybranou přednesovou skladbu a využít v ní výrazových i technických prostředků hry, využívá při tom i svých posluchačských zkušeností.

III. ročník

Žák

- zvládá hru stupnicových obrátů,
- využívá je pro procvičování pentatonických a bluesových stupnic, též při hře vybraných etud a přednesových skladeb různých stupňů obtížnosti podle svých individuálních schopností a dovedností,
- osvojil si základy swingové artikulace,
- aktivně se účastní hry v komorních a souborových seskupeních, využívá při tom všechny své zkušenosti, znalosti i dovednosti,
- podílí se na vytváření a obohacování výsledného společného zvuku i výrazu interpretovaných skladeb.

IV. ročník

Žák

- se zajímá o svůj nástroj, o jeho historii a uplatnění v žánrech, má své vzory mezi současnými špičkovými trumpetisty,
- orientuje se v různých slohových obdobích, rozlišuje mezi jednotlivými obdobími a jejich skladební technikou,
- je platným členem komorních souborů i orchestrů a podílí se na jejich kvalitě, svou hrou,
- je vzorem pro mladé začínající trumpetisty.

4.26 Studijní zaměření hra na lesní roh

Charakteristika

Vyučovací předmět Hra na lesní roh navazuje na Přípravnou hudební výchovu, kde probíhá výuka na přípravný dechový nástroj. Jako přípravný dechový nástroj je používána zobcová flétna,

případně lesní roh „Baby“, který je přizpůsobený nejmladším žákům. Vyučovací předmět v sobě integruje výuku na nástroj, hru z listu a přípravu k souhře. Každý žák získává potřebné dovednosti pro hru sólovou i pro hru v souboru. Výuka probíhá v učebně plně vybavené především hudebními nástroji pro daný předmět, tzn. několika druhy a velikostmi lesních rohů, klavírem a PC. K dispozici jsou lesní rohy pro začátečníky, mírně pokročilé až po nástroje studentské.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na lesní roh	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář											
	Komorní hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1
	Souborová hra Orchestrální hra											

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- využívá a zdokonaluje dovednosti z přípravného studia, zvláště techniku dýchání, kvalitu a nasazení tónu, výdrž tónu, prstovou techniku,
- učí se správnému postoji, nátisku, hře na nátrubek
- hraje v rozsahu g - g 1 ,
- orientuje se v notovém zápisu a základní rytmy,
- ovládá hru tenuto a legato,
- zahraje známou píseň podle sluchu,
- zvládne jednoduchý dvojhlas, popřípadě hru s klavírním doprovodem.

2. ročník

Žák

- zdokonaluje základní dovednosti - dechovou techniku, kvalitu nasazení,
- kvalitu zvuku, artikulační dovednosti, orientuje se v základních hmatech,
- učí se pečovat o nástroj
- hraje v rozsahu f - b 1 , s použitím posuvek (3 křížky a 3 béčka),

- zvládne hru tenuto, legato, staccato,
- zahraje známou píseň nebo jednoduchou skladbu z paměti,
- dokáže se uplatnit v komorní hře,
- zahraje jednoduchou skladbu s klavírním doprovodem i na veřejnosti.

3. ročník

Žák

- využívá zvládnuté návyky a dovednosti a dále je zdokonaluje,
- hraje v rozsahu c - c 2 ,
- používá různé způsoby artikulace a frázování pro hudební,
- vyjádření charakteru skladby,
- orientuje se v notovém zápisu, základním italském názvosloví,
- porozumí i pokročilé rytmicí,
- zahraje podle svých schopností píseň nebo jednoduchou skladbu z paměti,
- uplatňuje se v komorní hře,
- zahraje přednesovou skladbu s klavírním doprovodem, vystupuje veřejně.

4. ročník

Žák

- používá základní princip dýchání a rozvíjí jej,
- zvládá postoj a správné držení nástroje,
- zvládá techniku nasazení tónu v různé výšce,
- dokáže vyjádřit různé hudební charaktery,
- seznamuje se s různými hudebními žánry,
- orientuje se v notovém zápisu, orientuje se v posuvkách,
- uplatňuje se v komorní nebo souborové hře,
- využívá všech základních kombinací prstokladu.

5. ročník

Žák

- rozvíjí techniku dýchání a frázování,
- zlepšuje kvalitu nasazení a výsledného zvuku,
- rozšíří rejstřík podle schopností,
- používá základní dynamické rozdíly,
- zahraje vybrané intervaly v legátu,
- dokáže zahrát jednoduché skladby z paměti i s doprovodem klavíru.

6. ročník

Žák

- zlepšuje kvalitu tónu,
- zvládá základní péči o nástroj,
- zahraje náročnější technické skladby, seznamuje se s moderními technikami,
- rozšíří rejstřík podle schopností až do g 2,
- uplatňuje se v komorní hře,
- aplikuje hru se sordinou.

7. ročník

Žák

- orientuje se samostatně v notovém zápisu,
- zvládá rytmicky náročnější skladby,

- má přehled o transpozicích a dokáže je zahrát,
- seznamuje se s moderními technikami (frullato apod.),
- angažuje se v komorní či orchestrální hře,
- využívá dynamické výrazové prostředky,
- zvládá melodické ozdoby,
- ovládá techniku retních trylků.

I. ročník

Žák

- pokračuje v dovednostech, dosažených v předchozím studiu a rozvíjí je,
- zvládá kompletní údržbu nástroje,
- dokáže samostatně nastudovat skladbu a vystihnout její charakter pomocí výrazových prostředků,
- účastní se různých akcí,
- hraje v souboru,
- dokáže pomoci mladším spolužákům,
- orientuje se plynule v transpozicích,
- dokáže využít cpací techniku, tzv. bouchè.

II. ročník

Žák

- ovládá hru dur, moll, zmenšených, zvětšených trojzvuků, čtyřzvuků, septimových akordů,
- zvládá kompletní údržbu nástroje,
- nastuduje samostatně skladbu a vystihnout její charakter pomocí výrazových prostředků,
- dokáže pomoci mladším spolužákům,
- ovládá hru dur, moll, zmenšených, zvětšených trojzvuků, čtyřzvuků, septimových akordů.

III. ročník

Žák

- zvládá kompletní údržbu nástroje,
- dokáže vystihnout charakter skladby pomocí výrazových prostředků,
- účastní se nejrůznějších souborů,
- dokáže pomoci mladším spolužákům,
- aktivně se účastní hry v komorních a souborových seskupeních, využívá při tom všechny své zkušenosti, znalosti i dovednosti,
- podílí se na vytváření a obohacování výsledného společného zvuku i výrazu interpretovaných skladeb.

IV. ročník

Žák

- zvládá kompletní údržbu nástroje,
- dokáže samostatně nastudovat skladbu a vystihnout její charakter pomocí výrazových prostředků,
- účastní se nejrůznějších souborů,
- je platným členem komorních souborů i orchestrů a podílí se na jejich kvalitě, svou hrou,
- je vzorem pro začínající hornisty.

4.27 Studijní zaměření hra na pozoun

Charakteristika

Patří mezi dechové nástroje žestové (plechové), obvykle žáci přecházejí ke studiu hry na pozoun ze studia hry na zobcovou flétnu. Mohou se však začít učit hrát na pozoun přímo, bez předchozího přípravného nástroje. Hře na pozoun se začínají chlapci a děvčata učit zpravidla kolem desátého roku věku, ale je možné začít i dříve, pokud je žák dostatečně fyzicky disponovaný (á). Pozoun je „královský“ nástroj, specifický náročnou snižcovou technikou, česká pozounová škola se výrazně podílela na vývoji techniky hry na tento nástroj a náleží jí tak v tomto ohledu celosvětový význam. Pozoun (nebo-li trombón) nachází široké uplatnění ve všech typech souborů či orchestrů, v nejrůznějších hudebních žánrech. Je to dáno jeho obrovskými zvukovými možnostmi.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na pozoun	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář Komorní hra Souborová hra Orchestrální hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- chápe princip bráničného – žebního dýchání a v elementární formě jej dokáže zapojit v dechové technice,
- ví, jaký je správný postoj (posaz) při hře na dechový nástroj, jaké je správné držení pozounu,
- umí nasadit tón, udržet jeho intonačně a dynamicky vyrovnaný průběh, nenásilně jej zakončit, a to jak při hře na samotný nátrubek, tak i při hře na pozoun,
- zvládá hru celých, půlových s tečkou, půlových, čtvrtových not a pomlk,
- hraje ve střední dynamice (mf),
- ovládá hru tenuto, staccato, učí se správnému načasování a provedení výměny poloh,
- pohybuje se v rozmezí od 1. do 4. polohy.

2. ročník

Žák

- chápe a rozvíjí schopnost bráničného – žebního dýchání,
- dokáže popsat jednotlivé části pozounu, umí jej složit a rozložit,

- umí vyčistit a namazat snižec, vyměřit a zakreslit rysky na 2. až 7. polohu,
- zvládá tvoření tónu tzn. jeho nasazení, průběh i zakončení,
- pohybuje se od 1. do 6. polohy, orientuje se na snižci,
- výměnu poloh provádí s optickou kontrolou,
- dokáže jednotlivým tónům přiřazovat správné polohy a naopak provést výčet tónů, které se hrají na určité poloze,
- orientuje se v notovém zápisu v basovém klíči,
- je schopen zahrát i osminové noty,
- má představu o dynamických rozdílech mezi hrou mp, mf, f a dovede ji uplatnit i při hře, ■ umí zahrát stupnice F dur, B dur a jejich tónický kvintakord.

3. ročník

Žák

- hraje v tónovém rozsahu F – d¹,
- rozvíjí flexibilitu nátisku a snižcovou techniku,
- má představu o výškových vzdálenostech mezi jednotlivými tóny na stejné poloze,
- dokáže správně spočítat a zahrát čtvrtovou triolu, čtvrtovou notu s tečkou,
- je schopen hry p, mp, mf, f, dovede postupně zesilovat, zeslabovat,
- používá kromě tenuta a staccata také artikulační způsob portamento,
- umí zahrát stupnice F dur, B dur, C dur, D dur, As dur a jejich tónický kvintakord s obraty (ve formě trojzvuku),
- umí v rámci svého tónového rozsahu, zahrát jednoduché lidové písně z not, podle sluchu, z paměti.

4. ročník

Žák

- ovládá a dále rozvíjí techniku bráničně – žeberního dýchání,
- používá artikulační techniky tenuto, staccato, portamento, v elementární podobě i retní legato,
- dovede provádět výměnu poloh od 1. do 6. polohy s občasou optickou kontrolou,
- má přehled o tom, které tóny se dají zahrát na jednotlivých polohách; umí je, v rámci svých nátiskových možností, bezpečně nasadit,
- je schopen rytmicky rozdělit a zahrát šestnáctinové noty,
- ovládá durové stupnice do čtyř křížků a čtyř béček a jejich trojzvuky,
- zvládne reprodukci etud, písní a skladeb v náročnosti odpovídající jeho tónovému rozsahu.

5. ročník

Žák

- má zažité správné návyky bráničně – žeberního dýchání,
- samostatně zvládá údržbu a mazání pozounu,
- dokáže bezpečně tvořit tón v dynamickém rozpětí p – f v rozsahu F – f¹,
- je schopen výměny poloh (1. – 7.) bez zrakové kontroly snižce,
- orientuje se v systému alikvotních tónů teoreticky i ve sluchové analýze,
- zvládá hru tenuto, staccato, portamento, retní vazby,
- ovládá durové a mollové stupnice do 4 křížků a 4 béček a jejich trojzvuky,
- zahraje přednesovou skladbu za doprovodu jiného nástroje na odpovídající úrovni,
- zvládne najít si podle sluchu jednoduchou píseň a s asistencí učitele ji zapsat do not.

6. ročník

Žák

- samostatně zvládá údržbu a mazání pozounu,

- dokáže bezpečně tvořit tón v dynamickém rozpětí pp – ff v rozsahu E – f1
- rozvíjí flexibilitu nátisku a snížcovou a artikulační techniku
- zahráje dur, moll stupnice do 5 křížků a 5 béček a jejich trojzvuky
- je schopen hry z paměti, zahrát přednesovou skladbu za doprovodu jiného nástroje
- je schopen uplatnit se v rámci komorní hry
- prohlubuje dovednost najít si podle sluchu píseň a zapsat ji do not (samostatně případně s asistencí učitele)

7. ročník

Žák

- zvládá složitější údržbu a mazání nástroje,
- umí tvořit tón, hraje v dynamickém rozpětí p – f v rozsahu dvou oktáv,
- orientuje se na snížci, zná přesné vzdálenosti mezi polohami (1. – 7.),
- umí měnit polohy v rychlejším tempu,
- ovládá hru durových stupnic a akordů dur do 6 křížků a 6 béček,
- dovede s jistotou použít všechny základní rytmy,
- umí použít artikulaci tenuto, staccato, portamento, retní legato,
- je schopen hry z paměti, podle sluchu najde jednoduché písně, dokáže je zapsat,
- do not případně transponovat, je schopen hrát unisono, s doprovodem, v duu nebo ve větším obsazení komorní či orchestrální hry.

I. ročník

Žák

- uplatňuje a dále rozvíjí znalosti a dovednosti z předchozího studia,
- je schopen aplikovat znalosti získané v předmětu hudební nauka do praxe,
- zvládá dechovou techniku na velmi dobré úrovni,
- pohybuje se v dynamickém rozpětí pp – ff,
- umí použít artikulaci tenuto, staccato, portamento, retní legato, akcenty, z melodických ozdob příraz, odraz,
- orientuje se v basovém, houslovém klíči,
- ovládá hru všech dur, moll stupnic a jejich čtyřzvuky,
- dokáže rytmicky rozdělit a zahrát notový zápis v půlovém (2/2, 3/2, 4/2) a osminovém (3/8, 6/8) taktu,
- je schopen hry z listu, hry podle sluchu, jednoduché improvizace, transpozice,
- je schopen zapojit se do komorní a orchestrální hry.

II. ročník

Žák

- je schopen základní analýzy skladby,
- je seznámen s C klíči – tenorovým, altovým,
- umí zahrát všechny dur, moll stupnice v celém rozsahu, příslušné trojzvuky, čtyřzvuky, velký rozklad i v rychlejším tempu,
- dokáže správně provést nátryl, mordent, skupinku,
- dovede postihnout interpretační rozdíly mezi skladbami spojené s rozdílností hudebních slohů a období,
- orientuje se a dokáže se zapojit do souborové hry v různých hudebních žánrech – dechová hudba, populární a jazzová hudba, vážná hudba.

III. ročník

Žák

- umí samostatně zvolit postup rozdýchání, rozehrávky i vlastního cvičení,

- zvládá dechovou techniku na vysoké úrovni,
- hraje v rozsahu B1 – b1 ve všech dynamických odstínech,
- orientuje se v zápisu v basovém, tenorovém, altovém i houslovém klíči,
- zná chromatickou, celotónovou, pentatonickou, bluesovou stupnici,
- rozumí konstrukci cvičné či přednesové skladby, umí samostatně určit vhodné výrazové prostředky,
- ovládá zápis do not i s použitím notačních programů pro PC,
- v orchestrální hře bezpečně rozeznává a správně reaguje na dirigentovo gesto.

IV. ročník

Žák

- je samostatný při výběru a studiu skladeb, při řešení technických problémů,
- umí se naladit k jiným nástrojům,
- je schopen hry v maximálním dynamickém rozsahu tj. ppp – fff,
- zná a umí se pohybovat v církevních stupnicích,
- ovládá hru dur, moll, zmenšených, zvětšených trojzvuků, čtyřzvuků, septimových akordů,
- má přehled o všech melodických ozdobách a je schopen je správně použít,
- dokáže samostatně využívat informační zdroje k získávání nových poznatků o pozounu, historii nástroje, pozounové literatuře, o významných interpretech,
- je schopen zapojit se do komorní a orchestrální hry, předávat v orchestru své zkušenosti mladším žákům a poskytovat tak účinnou pomoc dirigentovi.

4.28 Studijní zaměření hra na tubu

Charakteristika

Patří mezi dechové nástroje žestové (plechové). Na tubu začínají nejčastěji děti starší 11 let. Pokud je žák dostatečně fyzicky disponovaný, může začít i dříve (v osmi až deseti letech). Pokud není dostatečně fyzicky vyspělý, může začít hrát na tenorovou tubu. Tuba nachází široké uplatnění ve všech typech souborů či orchestrů, v nejrůznějších hudebních žánrech. Je to dané jejími širokými zvukovými možnostmi.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Hra na tubu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář											
	Komorní hra Souborová hra Orchestrální hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- ovládá na základní úrovni techniku bráničně – žeberního dýchání,
- dokáže popsat jednotlivé části tuby,
- má zažitý správný postoj (posed) a držení nástroje,
- umí tvořit tón tzn. nasazení – průběh – zakončení,
- má položené základy nátiskové techniky,
- používá základní artikulační techniku – tenuto, legato (vyjma skoků).
- hraje převážně v dynamice mezzoforte, v rozsahu $B_{\text{kontra}} - b$,
- pečuje o svůj nátrubek, umí pečlivě manipulovat se svým nástrojem tak, aby jej nepoškodil,
- dokáže se orientovat v notovém zápisu v basovém klíči,
- zahraje z not jednoduchá cvičení, písně a drobné skladby.

2. ročník

Žák

- rozvíjí techniku kombinovaného dýchání,
- rozšiřuje tónový rozsah ($G_{\text{kontra}} - d$), dynamické rejstříky – p, mf, f, crescendo, decrescendo,
- umí použít artikulaci – tenuto, legato, portamento, staccato,
- zvládá základní údržbu a mazání nástroje,
- ovládá hru stupnic C dur, F dur, G dur, B dur, jejich kvintakordů,
- zahraje z not jednoduchá cvičení, písně a skladby a rozvíjí hru z paměti,
- zvládne hru v duu a s doprovodem klavíru.

3. ročník

Žák

- má zažité správné návyky bráničně-žeburního dýchání,
- umí tvořit tón, hraje v dynamickém rozpětí p – f v rozsahu $F_{\text{kontra}} - f$,
- ovládá hru stupnic a akordů dur, moll do 2 křížků, béček,
- umí použít artikulaci tenuto, staccato, portamento, retní legato,
- je schopen hrát z paměti drobné skladby,
- je schopen hrát unisono, s klavírním doprovodem a podle schopností i ve větším komorním,
- obsazení či orchestru.

4. ročník

Žák

- ovládá a rozvíjí techniku bráničně – žeburního dýchání,
- dokáže popsat jednotlivé části tuby, které umí složit a rozložit,
- je schopen vyčistit a namazat pumpy, hraje základní cvičení pružnosti ve všech 7 polohách,
- má přehled o tom, které tóny se dají zahrát v jednotlivých polohách,
- ovládá držení nástroje, zvládá tvoření tónu tzn. nasazení, průběh i zakončení,
- hraje v základní dynamice mezzoforte, v rozsahu $F_{\text{kontra}} - b$,
- používá artikulační techniky tenuto, staccato,
- hraje etudy, písně a skladby odpovídající tónovému rozsahu $F_{\text{kontra}} - b$,
- uplatňuje získané znalosti v komorní a orchestrální hře.

5. ročník

Žák

- má zažité správné návyky bráničně – žeberního dýchání,
- samostatně zvládá údržbu a mazání tuby,
- dokáže bezpečně tvořit tón v dynamickém rozpětí p – f v rozsahu $E_{\text{kontra}} - f$ a orientuje se v systému alikvotních tónů,
- zvládá hru tenuto, staccato, nově i portamento, zvládá základy retního legata,
- zahraje stupnice Es, F, B, C, G, D dur s kvintakordy.

6. ročník

Žák

- dokáže bezpečně tvořit tón v dynamickém rozpětí pp – ff v rozsahu Es kontra – b,
- rozvíjí flexibilitu nátisku ve všech 7 polohách,
- zahraje stupnice F, B, Es, C, G, D dur a jejich akordy,
- Je schopen zahrát přednesovou skladbu za doprovodu klavíru z paměti.

7. ročník

Žák

- umí tvořit tón, hraje v dynamickém rozpětí p – f v rozsahu $D_{\text{kontra}} - b$,
- ovládá hru durových stupnic a akordů do 3 křížků a 3 béček,
- umí použít artikulaci tenuto, staccato, portamento, retní legato,
- je schopen hry z paměti sólově a s klavírním doprovodem.

I. ročník

Žák

- uplatňuje znalosti a dovednosti z předchozího studia,
- je schopen aplikovat znalosti získané v předmětu hudební nauka do praxe,
- zvládá dechovou techniku na dobré úrovni a hraje v rozsahu $B_{\text{kontra}} - b$ ve všech dynamických odstínech,
- umí použít artikulaci tenuto, staccato, portamento, retní legato, akcenty, melodické ozdoby,
- ovládá hru dur, moll stupnic do 3 křížků a 3 béček a jejich akordů,
- je schopen hry z listu a hry podle sluchu,
- zapojuje se do komorní a orchestrální hry.

II. ročník

Žák

- ovládá rozsah od $C_{\text{subkontra}}$ do b a zlepšuje dechovou techniku,
- ovládá hru dur stupnic do 4 křížků a 4 béček a jejich akordů,
- rozšiřuje škálu výrazových prostředků a uplatňuje je při hraní jednoduchých technických,
- cvičeníh i v sólových skladbách s klavírním doprovodem,
- v orchestru se orientuje ve svém partu a je schopen bez problémů reagovat na dirigentovo gesto.

III. ročník

Žák

- hraje v dynamickém rozpětí pp – ff v rozsahu $B_{\text{kontra}} - b$,
- umí bráničně – žeberní dýchání, a hraje bez potíží v registru subkontra až do $F_{\text{subkontra}}$,
- ovládá hru dur, moll stupnic do 4 křížků a 4 béček a jejich akordů,
- je schopen hrát technická cvičení i sólové skladby střední obtížností s klavírním doprovodem, v komorním obsazení a v orchestru,

- hraje cvičení flexibility nátisku ve všech 7 polohách v legatu, v staccatu a ve všech dynamických odstínech.

IV. ročník

Žák

- ovládá rozsah od $E_{\text{subkontra}}$ do c^1 ,
- ovládá hru dur stupnic do 5 křížků a 5 béček a jejich akordů,
- hraje cvičení flexibility nátisku ve všech 7 polohách v legatu, staccatu, ve všech dynamických odstínech a intervalové rozklady včetně septimy,
- je schopen hrát náročná technická cvičení i sólové skladby s klavírním doprovodem, v komorním obsazení a v orchestru

Začátečník na II. stupni bez předchozí hudební průpravy:

Naplnuje zpočátku očekávané výstupy I. stupně. Vzhledem k žakově vyšší fyzické i psychické vyspělosti se dá předpokládat rychlejší dosažení požadovaných výsledků. Po jejich splnění je žák zařazen do II. stupně studia.

4.29 Studijní zaměření hra na bicí nástroje

Charakteristika

Bicí nástroje jsou v dnešní době populární, uplatňují se téměř ve všech žánrech. V klasické hudbě, komorní, orchestrální i sólově (xylofon, vibrafon, marimba). Bicí souprava pak v hudbě populární, dechové a výjimečně i symfonické. Bicí souprava vyžaduje určitou fyzickou vyspělost, výuka na ní začíná obvykle v 11 letech, ale ani mladší zájemci nejsou výjimkou. Pro mladší hráče je možné vytvořit vztah k nástroji na základním bubnu. Nutným předpokladem pro hru na bicí je rytmické cítění, cit pro tempo a jeho pevné držení, ale i rytmická a melodicko-harmonická představivost pro lepší spolupráci s jinými nástroji orchestru. Je výhodné, hrál-li žák již dřív na některý jiný nástroj.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň				
		Počet hodin v ročníku											
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.	
Individuální	Hra na bicí nástroje	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1							
	Pěvecký interpretační seminář												
	Komorní hra Souborová hra Orchestrální hra			0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1	

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

- má správné držení těla a posazení u bicí soupravy,
- osvojuje si techniku držení paliček a postavení rukou a paliček,
- ovládá základy hry na malý buben a zná základní notaci,
- je schopen hrát v dynamice p a f,
- je schopen opakovat po učiteli kratší asi dvou taktový motiv,
- zvládá jednoduchou koordinaci mezi dvěma končetinami,
- popíše jednotlivé části nástroje.

2. ročník

Žák

- zvládá techniku hry spolu se základními typy úderů,
- z listu zahraje notový zápis v základních rytmických hodnotách,
- zvládá jednoduchou koordinaci mezi třemi končetinami,
- umí zahrát základní rytmické doprovody na soupravu,
- je schopen hrát v různé dynamice pp – ff,
- je schopen opakovat po učiteli kratší asi čtyř taktový motiv,
- hraje s hudebním podkladem.

3. ročník

Žák

- umí jednoduchý příraz, zná způsob nácvičku dvojitého a trojitého přírazu,
- zná způsob nácvičky víření na malý buben,
- z listu zahraje notový zápis v taktech 2/4, 3/4, 4/4,
- na soupravu umí zahrát k základnímu doprovodnému rytmu 1 - 2 taktovou improvizaci,
- zvládá jednoduchou koordinaci mezi čtyřmi končetinami,
- zdokonaluje si techniku domácí přípravy.

4. ročník

Žák

- zvládá techniku víření,
- seřídí si nástroj,
- z listu zahraje notový zápis v taktech 3/8, 4/8, 6/8, 12/8,
- na soupravu je schopen doprovodit skladby různého charakteru,
- orientuje se v základní technice hry na melodické bicí nástroje a perkuse,
- osvojuje si hru na párové činely, velký buben a triangl.

5. ročník

Žák

- umí vířit v různé dynamice,
- zdokonaluje se v technice hry (dvojité úhozy, akcenty, přírazy),
- je schopen zahrát přednes na malý buben s vlastním vyjádřením,
- umí odhadnout a zahrát danou skladbu v určeném tempu,
- na soupravu umí improvizovat v doprovodech různého charakteru (4 takty doprovod + 4 takty break),
- je seznámen s hrou na tympány,
- pracuje s poslechem hudebních nahrávek.

6. ročník

Žák

- umí zapojit víření do skladby,
- je na malý buben schopen zahrát skladby s obsahem obtížnějších technických prvků (víření, akcenty),
- naladí tympány,
- umí zahrát základní paradiddle na malý buben,
- zvládá delší (asi 8mi taktovou improvizaci).

7. ročník

Žák

- umí zahrát složitější paradydly na malý buben,
- ví o využití paradydlů na soupravu,
- při doprovodu skladby na soupravu je schopen zahrát sólo většího rozsahu.

I. ročník

Žák

- umí uplatnit dovednosti a znalosti z předchozího studia,
- je schopen podle nahrávky zahrát doprovod skladby,
- ovládá základy hry na tympány.

II. ročník

Žák

- umí se zapojit do souborů a orchestrů,
- samostatně improvizuje různé doprovody,
- ovládá hru z listu a hru z paměti.

III. ročník

Žák

- umí číst partituru bicích nástrojů,
- umí sám nacvičit náročnější skladbu ve vlastním pojetí,
- doprovodí hudební skupinu včetně improvizace.

IV. ročník

Žák

- zvládá členění hudebních frází,
- zahraje orchestrální party z listu,
- dokáže doprovodit hudební skupiny různých žánrů.
- profiluje se podle svých zájmů a preferencí.

4.30 Studijní zaměření sólový zpěv

Charakteristika

Žák se dle svých schopností naučí základům pěvecké techniky, seznámí se s interpretací jednotlivých slohů a s literaturou v oboru sólový zpěv. Pro každého žáka, který tento obor navštěvuje, je to obohacení do dalšího života. V základech pěvecké techniky se naučí správně dýchat, správnému držení těla a naučí se své tělo vnímat při hlasovém projevu mluvním i pěveckém.

K intonačnímu zvládnutí písně je třeba zvládnout i mluvní text. Již od prvního ročníku každý žák pravidelně vystupuje alespoň jednou v roce na třídní přehrávce.

Součástí studia jsou veřejná vystoupení, případně spolupráce s Divadlem F. X. Šaldy v Liberci. Pěvecká průprava v oboru sólový zpěv směřuje k dalšímu uplatnění absolventů na konzervatořích, v amatérských pěveckých sborech či jako poučených posluchačů klasické hudby.

Školní vzdělávací program pro II. stupeň studijního zaměření Sólový zpěv je sestaven tak, aby žák získal základy odborného vzdělání. Protože se předpokládá, že žáci nebudou fyzicky ani technicky stejně vyspělí a budou mít i rozdílné podmínky pro domácí přípravu, není učební látka rozdělena do jednotlivých ročníků. Učitel vypracuje v souladu s konkrétním studijním zaměřením individuální studijní plány žáků. Přihlédneme k jejich hlasové, technické i hudební vyspělosti, dalším předpokladům i časovým možnostem.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Sólový zpěv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář Komorní zpěv Seminář duchovní hudby		0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací.

Očekávané

výstupy:

PS I. začíná 2. pololetím

- Podporujeme základní schopnost dalšího hlasového a hudebního vývoje,
- Provádí hravou formou dechová, hlasová a pohybová cvičení,
- Správně vyslovuje.

1. ročník Žák

- osvojuje si základy správného držení těla při zpěvu,
- učí se základům žeberně-bráničního dechu,
- deklamuje a chápe text písně,
- zpívá ve střední hlasové poloze a přirozené síle,
- spojuje notový zápis s hudební představou,

- používá melodická cvičení k rytmické a tonální představivosti.

2. ročník

Žák

- dle svých možností používá žeberně-brániční dech,
- dbá na funkční a přirozené ovládní mluvidel (poloha jazyka),
- správně a přirozeně drží tělo,
- rozšiřuje svůj hlasový rozsah přiměřeně svým schopnostem,
- rozvíjí hudební paměť,
- umí rytmizovat a melodizovat text.

3. ročník Žák

- dbá soustavně na správné držení těla při zpěvu,
- používá klidný a volný žeberně-brániční dech,
- spojuje a zvukově vyrovnává vokály přirozeně a pohotově ovládat mluvidla,
- všechny studijní úkoly (rytmické, melodické a paměťové) procvičuje na probíraných písních,
- zdokonaluje dechovou techniku s ohledem k fyzické vyspělosti.

4. ročník Žák

- soustavně zdokonaluje dechovou techniku,
- zpívá hlasová cvičení v rozsahu minimálně oktávy vyrovnaným hlasem,
- ví, co je legatový zpěv a dle svých možností ho používá v písních,
- dbá o přesnou výslovnost a pěveckou dikci.

5. ročník Žák

- soustavně zdokonaluje dechovou techniku,
- je schopen zpívat hlasová cvičení v rozsahu minimálně oktávy vyrovnaným hlasem,
- používá v hlasových cvičeních rozložené akordy a durové stupnice,
- ví o problémech mutujícího hlasu a z toho pramenícího nebezpečí v hlasovém projevu např. při přepínání hlasového ústrojí,

6. ročník

Žák

- uvědoměle používá žeberně-brániční dýchání s dechovou oporou,
- ví, co je staccato a legato, které prakticky používá ve střední hlasové poloze,
- je schopen rozvinout tóny do crescendo a decrescenda,
- uvědoměle používá kantilénový zpěv,

- v mutačním i pomutačním období zachází se svým hlasem uvážlivě a s ohledem na aktuální zdravotní možnosti.

7. ročník Žák

- Žák absolvuje I. stupeň studia vystoupením na absolventském koncertě nebo na komisionální zkoušce,
- je schopen samostatného rozezpívání,
- umí sám nastudovat a interpretovat jednoduchou píseň,
- na základě hlasového sebepoznání si dokáže vybrat z nabídnuté pěvecké literatury,
- dodržuje hlasovou hygienu a je si vědom zdravotně hlasových následků v případě jejího porušování.

I. ročník Žák

- má přirozené pěvecké držení těla,
- používá žeburní brániční dýchání,
- dle svých možností zvládá kantilénový zpěv,
- zřetelně vyslovuje.

II. ročník Žák

- vědomě používá žeburní brániční dýchání a dechovou oporu,
- je schopen zpívat vyrovnanými vokály, používá hlavový tón,
- při zpěvu zřetelně vyslovuje s použitím volných mluvidel.

III. ročník Žák

- je schopen používat dechovou oporu při zpěvu legáta i staccata,
- je schopen pracovat na kvalitě tónu – crescendo a decrescendo,
- se seznámil s pěveckou literaturou různých slohů,
- ví, co je pěvecká hygiena a je schopen ji aktivně uplatňovat,
- dokáže zazpívat základní melodické ozdoby ve skladbách.

IV. ročník Žák

- má vyrovnaný svůj hlasový rozsah, který uplatňuje v celém repertoáru,
- dokáže zazpívat melodické ozdoby ve skladbách,
- je schopen výrazově přednést skladbu,
- je schopen samostatně nastudovat jednoduchou lidovou i umělou píseň a interpretovat ji.

4.31 Studijní zaměření populární zpěv

Charakteristika

Cílem výuky je získání zdravých, základních pěveckých návyků, přirozenost výrazu a zachování originality interpretace skladby. Populární zpěv využívá ke svému projevu zvukovou techniku a doprovod na přenosném mediu je zpracován formou half-playbacku (tzv. instrumentální hudební základ) nebo nahraný doprovod hudební skupiny či jednotlivce. Žák se seznámí s historií populární hudby a s nejznámějšími žánry populární hudby a zpěvu. Studium rozvíjí osobitost a individualitu osobnosti.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Individuální	Populární zpěv	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Skupinová Kolektivní	Hudební nauka	1	1	1	1	1						
	Pěvecký interpretační seminář Komorní zpěv		0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Skupinová a kolektivní výuka se sestává z povinně volitelných předmětů. Hudební nauka je povinná.

Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do Skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací. Skupinovou výuku lze realizovat v jazzových orchestrech školy.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- projevuje zájem o zpěv písní různých žánrů,
- směřuje k pochopení slovního i hudebního obsahu písně,
- zná pojmy: populární zpěv, hudební žánr,
- má správné držení těla při zpěvu,
- nacvičuje žební brániční dýchání,
- seznamuje se s technikou zpěvu na mikrofon,
- orientuje se v hudebním základu.

2. ročník

Žák

- zachovává si přirozenou a spontánní hudebnost žáka,
- upevňuje techniku dechu, správný postoj,
- seznamuje se s hlavovým a hrudním rejstříkem,
- nacvičuje artikulační cvičení,
- pokouší se samostatně pracovat při zpěvu s doprovodem.

3. ročník

Žák

- rozšiřuje hlasový rozsah,
- upevňuje techniku dechu a správného postoje,
- uvolňuje a procvičuje mluvidla,
- učí se měkkému nasazení tónu,
- zvládá hlavový a hrudní rejstřík,
- zlepšuje textovou a melodickou paměť,
- pracuje s mikrofonem a half-playbackem,
- zvládá jednoduchá hlasová cvičení v samostatné domácí přípravě.

4. ročník

Žák

- používá a zachovává svůj přirozený hlas,
- seznamuje se s historií populární hudby (rock ´n ´roll, rhythm and blues, bluegrass, soul,...),
- nacvičuje piano a forte,
- seznamuje se s ozvučovací technikou,
- pokračuje v nácvičování techniky zpěvu na mikrofon a zpěvu s hudebním doprovodem (half-playback, korepetice).

5. ročník

Žák

- ví o problémech mutujícího hlasu a z toho pramenícího nebezpečí v hlasovém projevu,
- pokouší se o nácvičování dvojhlasu, zpěv ve skupině a zvládá týmovou spolupráci,
- nacvičuje technická cvičení dle individuálních dispozic žáka,
- zpívá na mikrofon s hudebním doprovodem .

6. ročník

Žák

- zdokonaluje rytmické cítění a smysl pro metrum skladby,
- samostatně pracuje při zpěvu s hudebním doprovodem,
- orientuje a vnímá text,
- hlídá výslovnost, rozumí překladu,
- procvičuje technická cvičení dle dispozic žáka,
- snaží se přirozený a uvolněný taneční pohyb, vystihující metrum skladby,
- zdokonaluje techniku zpěvu na mikrofon a zpěv s hudebním doprovodem.

7. ročník

Žák

- utvrzuje získané pěvecké návyky a dovednosti,
- spolupracuje při výběru repertoáru a respektuje své technické i hlasové možnosti,
- zvládá technická cvičení přesahující oktávu,
- ovládá žeberní brániční dýchání,
- orientuje se v interpretaci hudebních žánrů,
- umí používat a cíleně pracovat s mikrofonem,
- má osobitou interpretaci a ucelený projev.

I. ročník

Žák

- pokračuje v nácvičování studijní látky přiměřeně k jejich hudebním a pěveckým schopnostem a dovednostem,
- je si vědom toho, že ještě může docházet k fyziologickým změnám vývoje hlasu,
- proto je třeba s ním pracovat obezřetně a vždy ve spolupráci s lékařem – foniatrem,
- uvědomuje si nutnost samostatné přípravy k samostatnému uplatnění v sólovém populárním zpěvu s přihlédnutím ke svému individuálnímu psychickému i fyziologickému vývoji.

II. ročník

Žák

- je schopen zpívat vyrovnanými vokály,

- při zpěvu zřetelně vyslovuje,
- má základy teorie o lidském hlase,
- zná základní fonační informace, pěvecké pojmy a pravidla hlasové hygieny, které dokáže uplatnit i v běžném životě.

III. ročník

Žák

- zachovává přirozenost hlasu,
- zdokonaluje stupnicové postupy a intonační jistotu,
- zvládá nasazení tónu, dynamiku, legato, staccato,
- orientuje se v harmonickém základu doprovodu a vnímá hudební formu skladby.

IV. ročník

- je ročníkem absolventským a žák absolvuje veřejným koncertem nebo komisionální zkouškou.

Žák

- pracuje na vlastním výrazu a interpretaci,
- ovládá intonačně čistý zpěv svého partu v náročnějších skladbách a capella a skladbách s instrumentálním doprovodem,
- prohlubuje hlavovou rezonanci a její propojení s rezonancí hrudní,
- nacvičuje falzet izolovaný, přechod z falzetu do plného hlasu a zpět,
- zvládá nasazení tónu, dynamiku, legato, staccato,
- využívá v projevu pohybových prvků, které korespondují s interpretací skladby.

4.32 Studijní zaměření sborový zpěv

Charakteristika

Sborový zpěv vede žáky k rozvoji celkové hudebnosti, především pak k rozvoji vokálních dovedností. Tento předmět umožní žákům nejen racionální, ale i emocionální a umělecké poznávání života, rozvíjí hudební citění a tvořivost žáků. Ve výuce se žáci seznámí nejen se základními pěveckými dovednostmi jako je intonace, rytmus, výslovnost, tvoření tónu, dechová technika, ale také pracují s textem, zpívají s hudebním doprovodem a učí se výrazem vyjádřit obsah jednotlivých písní.

Zpěv ve sboru rozvíjí přirozenou muzikálnost, hudební paměť a přirozený hudební a pěvecký projev. Žáci rozvíjejí nejen svůj individuální hlasový potenciál, ale také se učí spolupráci s ostatními. Jsou vedeni k zodpovědnému přístupu při nácvičce písní a jejich prezentaci na veřejnosti. Seznamují se skladbami různých žánrů a období. Od prvního ročníku si žáci osvojují a následně prohlubují správné pěvecké návyky (přirozené držení těla, pěvecké dýchání, volné nasazení tónu, přesná artikulace apod.). Dále se učí reagovat na gesta sbormistra, orientovat se v zápisu jednohlasých i vícehlasých skladeb.

V neposlední řadě se zde učí také zodpovědnosti, spolupráci a toleranci k ostatním dětem, rozvíjejí schopnost reagovat jeden na druhého, učí se určité kolegiální kázni, která vede ke skupinovému výsledku, ale nepotlačuje jejich schopnosti a dovednosti individuální.

Součástí výuky je i účast na veřejných vystoupeních, koncertech, tuzemských i zahraničních zájezdech, spolupráce na divadelních inscenacích i s profesionálními hudebníky a orchestry.

Sbor je rozdělen na přípravná oddělení: Broučci zpěváči I (pro žáky přípravného sborového zpěvu PS1, PS2 a 1. ročníku vyučovacího předmětu Sborový zpěv), Broučci zpěváči II (pro žáky přípravného sborového zpěvu PS1, PS2 a 1. – 2. ročníku vyučovacího předmětu Sborový zpěv), Plamínek (pro žáky 1. – 5. ročníku vyučovacího předmětu Sborový zpěv) a Koncertní sbor (pro žáky 2. – 7. ročníku a I. – IV. ročníku vyučovacího předmětu Sborový zpěv). Do jednotlivých oddělení žáci postupují na základě studijních výsledků.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	Počet hodin v ročníku	
		PS 1	PS 2
Kolektivní	Přípravný sborový zpěv	3	3

Přípravný sborový zpěv

Očekávané

výstupy:

Žák

- si osvojuje základy správného držení těla,
- získává základy správného žebně-bráničního dechu,
- zpívá v rozsahu jednočárkované oktávy,
- adekvátně reaguje na základní dirigentská gesta,
- se orientuje při zpěvu z listu – v rozsahu $c^1 - c^2$ v sekundových krocích,
- je schopen interpretovat jednoduchý rytmus,
- udrží svůj hlas v unisonu, je schopen se orientovat při zpěvu kánonu,
- dosažené návyky si upevňuje prostřednictvím veřejných vystoupení.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Kolektivní	Sborový zpěv	3	3	3	3	3	5	5	5	5	5	5
Kolektivní Skupinová	Hlasová průprava Komorní sbor I Komorní sbor II Komorní zpěv Komorní mužský sbor				0,5	1	1	0,5	0,5	0,5	0,5	

Poznámky:

Oddělení Broučci I. – určeno žákům vyučovacího předmětu

Přípravný sborový zpěv PS1, PS2 a 1. ročníku vyučovacího předmětu

Sborový zpěv

Oddělení Broučci II. – pro žáky vyučovacího předmětu Přípravný

sborový zpěv PS1, PS2 a 1. – 2. ročníku vyučovacího předmětu

Sborový zpěv

Oddělení Plamínek – pro žáky 1. - 5. ročníku vyučovacího předmětu

Sborový zpěv

Oddělení Koncertní sbor – pro žáky 2.- 7. ročníku a I.-IV. ročníku vyučovacího předmětu Sborový zpěv

V oddělení Plamínek je předmět Hlasová průprava vyučován dle kapacity ZUŠ (v současné době mají tento předmět děti, které zpívají v Plamínku od druhého roku výše).

V Koncertním sboru mají žáci předmět Komorní sbor I a Komorní sbor II (předmět je určený pro žáky, kteří jsou v oddělení 1. a 2. rokem), od 3. roku v Koncertním sboru mají žáci předmět Hlasová průprava.

Je-li ve skupině žáků převaha žáků z jiného učebního plánu, výuka probíhá dle jiného učebního plánu (přechodné období při zavádění ŠVP v letech 2012 až 2014).

1. ročník

Žák

- ovládá správné držení těla,
- používá při zpěvu žeborně-brániční dech,
- přiměřeně ke svým schopnostem rozšiřuje hlasový rozsah nad rámec jednočárkované oktávy (hes – es²),
- získává návyky použití měkkého hlavového rejstříku,
- reaguje na dirigentská gesta – rozlišuje podle nich dynamiku i tempo,
- se orientuje při zpěvu z listu v rozsahu c¹ – c², používá nápěvky základních stupňů v tónině (1.,3.,5.,8.),
- rozlišuje hodnoty not a pomlk,
- ovládá zpěv v unisonu i kánonu, udrží svůj hlas v jednoduchém dvojhlasu,
- je schopen vystoupit se sborem na jevišti a kultivovaně se chovat při akcích sboru.

2. ročník

Žák

- ovládá správné sezení a postoj při zpěvu, kultivovaná gesta a mimiku,
- při zpěvu využívá žeborně-bráničního dechu, stejně jako osvojených dovedností hlasové kultury a výslovnosti i hudebně výrazových prostředků,
- je schopen čistě intonovat a kultivovaně využívat rozsah svého hlasu,
- dokáže reagovat a napodobit požadavky předváděné sbormistrem nebo hlasovým pedagogem,
- dokáže intonovat jednohlasé písně s větším rozsahem a dle vyspělosti také písně dvojhlasé s doprovodem,
- umí intonovat z listu v rozsahu a – e², při zpěvu z listu se orientuje pomocí nápěvků, které ovládá; rozumí základním pojmům hudební teorie (dynamická označení, repetice apod.),
- umí se podřídit potřebám kolektivu a podílí se na vytváření atmosféry tolerance a přátelství,
- dosažené návyky si upevňuje prostřednictvím veřejných vystoupení.

3. ročník

Žák

- využívá základní návyky a dovednosti, prohlubuje jejich používání (pěvecký postoj, žeborně-brániční dech) a základní technické prvky (správná artikulace, měkké nasazení tónu, hlavová rezonance, hrudní rejstřík),
- kultivovaně využívá svůj hlas v celém rozsahu,

- dokáže intonovat dvou i tříhlasé skladby s doprovodem (lehčí a cappella),
- při orientaci ve skladbě používá osvojené dovednosti získané studiem intonace (opěrné písně, základní hudební pojmy hudební teorie),
- adekvátně reaguje na dirigentská gesta, je schopen interpretovat skladbu dle vlastního cítění,
- při veřejných vystoupeních vystupuje kultivovaně a používá dosažené návyky.

4. ročník

Žák

- si prohlubuje osvojené pěvecké návyky a dovednosti (volný a prozívnutý krk, žeberně-brániční dech), zlepšuje artikulaci, přiměřeně k věku rozšiřuje hlasový rozsah,
- je schopen samostatně interpretovat skladbu i podřídit se pokynům a gestům dirigenta; při hlasové výchově reaguje na požadavky hlasového pedagoga,
- je schopen samostatného zpěvu písně s doprovodem,
- ovládá nácvik skladeb dle notového zápisu získáním elementárních znalostí ve čtení a struktuře sborové partitury,
- při nácviku intonace z listu je schopen interpretovat melodie, v nichž se vyskytují skoky, opuštěné tóny; adekvátně též interpretuje zadaný rytmus,
- orientuje se při vícehlasém zpěvu s doprovodem nebo a cappella,
- reprezentuje svým chováním a dovednostmi při sborových vystoupeních,
- je platným členem uměleckého kolektivu, svým jednáním a chováním přispívá k tvůrčí a přátelské atmosféře.

5. ročník

Žák

- adekvátně k věku využívá a prohlubuje základní pěvecké návyky,
- díky zvládnutému žeberně-bráničnímu dechu je schopen zaspívat i delší fráze, ovládá zpěv staccato,
- adekvátně využívá hudebně výrazových prostředků, rozumí gestům dirigenta a je schopen na ně přiměřeně reagovat,
- používá legatový zpěv, dle typu hlasu (soprán, alt) rozšiřuje svůj hlasový rozsah (g^2 , resp. g),
- orientuje se samostatně ve sborové partituře a je schopen zaspívat jednodušší jednohlasé skladby z listu,
- výrazově rozlišuje interpretované skladby,
- dokáže kultivovaně interpretovat vícehlasá díla z paměti,
- v předmětu Komorní sbor i si osvojuje party z širokého základního repertoáru sboru,
- je vnímavým interpretem i posluchačem hudby,
- získané dovednosti uplatňuje při koncertní činnosti doma i v zahraničí.

6. ročník

Žák

- vědomě používá pěvecké návyky, prohlubuje jejich používání (delší fráze, zvětšování hlasového rozsahu, volný pěvecký projev upevňovaný navozeným pocitem zívání),
- ovládá pěveckou techniku - správná artikulace, měkké nasazení tónu, staccato, legato, mezza voce apod.,
- se uvědoměle řídí zásadami hlasové hygieny,
- samostatně se orientuje v notovém zápisu a vyzná se ve struktuře sborové partitury,
- používá pěvecké návyky k výrazovému rozlišení interpretovaných skladeb,
- s jistotou reaguje na dirigentská gesta,

- je schopen vícehlasého zpěvu, vnímá vyváženost jednotlivých hlasů při realizaci sborové skladby,
- v předmětu Komorní sbor II. pokračuje v nácvičku skladeb ze základního repertoáru sboru,
- je vnímavým interpretem i posluchačem hudby,
- získané dovednosti uplatňuje při koncertní činnosti.

7. ročník

Žák

- ovládá dechovou techniku, měkké nasazení tónu, zásady správné artikulace a hlasové kultury,
- kultivovaně využívá rozšířený hlasový rozsah při vyrovnaných hlasových rejstřících,
- umí interpretovat hudební frázi a kantilénu, používá legato, staccato, mezza voce ad.
- řídí se zásadami hlasové hygieny,
- pracuje s větším rozsahem dynamiky, je schopen bezprostředně reagovat na dirigentské gesto,
- je seznámen s vhodnou interpretací skladeb různých období,
- orientuje se v náročnějších sborových skladbách, udrží se ve svém hlase při zpěvu dvou a vícehlasých kompozic,
- je vnímavým interpretem i posluchačem hudby,
- reprezentuje kultivovaným vystupováním i projevem při koncertní činnosti doma i v zahraničí.

I. ročník

Žák:

- ovládá pěveckou (správná artikulace, měkké nasazení tónu, legato mezza voce) i dechovou techniku (žeberní brániční dech) a uvědoměle se řídí zásadami hlasové hygieny,
- samostatně se orientuje v notovém zápisu a vyzná se ve struktuře sborové partitury,
- používá pěvecké návyky k výrazovému rozlišení interpretovaných skladeb,
- dokáže kultivovaně interpretovat náročnější a rozsáhlejší vokální díla z paměti,
- je poučeným interpretem sborových skladeb různých slohových období,
- s jistotou reaguje na dirigentská gesta,
- je schopen vícehlasého zpěvu, vnímá vyváženost jednotlivých hlasů při realizaci sborové skladby,
- je vnímavým interpretem i posluchačem hudby,
- získané dovednosti uplatňuje při koncertní činnosti doma i v zahraničí.

II. ročník

Žák

- ovládá pěveckou (správná artikulace, měkké nasazení tónu, legato, mezza voce) i dechovou techniku (žeberně-brániční dech) a uvědoměle se řídí zásadami hlasové hygieny,
- samostatně se orientuje v notovém zápisu a vyzná se ve struktuře sborové partitury,
- používá pěvecké návyky k výrazovému rozlišení interpretovaných skladeb,
- dokáže kultivovaně interpretovat náročnější a rozsáhlejší vokální díla z paměti,

- je poučeným interpretem sborových skladeb různých slohových období,
- s jistotou reaguje na dirigentská gesta,
- je schopen vícehlasého zpěvu, vnímá vyváženost jednotlivých hlasů při realizaci sborové skladby,
- je vnímavým interpretem i posluchačem hudby,
- získané dovednosti uplatňuje při koncertní činnosti doma i v zahraničí.

III. ročník

Žák

- uplatňuje získané dovednosti – vyrovnaný hlas v celém rozsahu opřený o správnou dechovou funkci,
- umí správně tvořit tón a vést jej ve sborových frázích,
- ovládá intonačně čistý zpěv svého partu v náročnějších skladbách a cappella i skladbách s instrumentálním doprovodem,
- zpívá z listu jednodušší skladby,
- je poučeným interpretem náročnějších sborových skladeb,
- je schopen aktivní a zodpovědné spolupráce v uměleckém kolektivu.

IV. ročník

Žák

- uplatňuje získané dovednosti – vyrovnaný hlas v celém rozsahu opřený o správnou dechovou funkci, umí správně tvořit tón a vést jej ve sborových frázích,
- ovládá intonačně čistý zpěv svého partu v náročnějších skladbách a capella a skladbách s instrumentálním doprovodem,
- je poučeným interpretem náročnějších sborových skladeb různých slohových období,
- je schopen aktivní a zodpovědné spolupráce v uměleckém kolektivu.

4.33 Skupinová a kolektivní interpretační výuka hudebního oboru

Komorní hra

Charakteristika:

Předmět je určen pro žáky od 2. ročníku prvního stupně a žáky druhého stupně hudebního oboru. Předmět prohlubuje znalosti z hry na nástroj, hudební nauky a seznamuje žáky s praktickým využitím nástrojů v komorní hudbě a s její historií. Žák se seznamuje s rozličnými komorními uskupeními rozdílných slohových období. Žák se učí souhře s jinými nástroji a stane tedy součástí menšího seskupení různých hudebních nástrojů (od dvou do devíti členů) v oblasti klasické i populární hudby. Komorní hra je nedílnou součástí výuky hry na tyto nástroje, vč. nástrojů klávesových. V komorní hře nejde pouze o to, zvládnout co nejlépe svůj part, ale naučit se poslouchat při hře jeden druhého, rozvíjet smysl pro souhru a také smysl pro zodpovědnost za společné dílo. Níže uvedené dovednosti jsou každým rokem praxe postupně prohlubovány výběrem technicky náročného repertoáru a konkrétním obsazením komorního tělesa v daném školním roce. Při výběru žáků pro výuku komorní hry učitelé dbají na to, aby byli přednostně vybíráni žáci s podobnou technickou úrovní instrumentálních dovedností. Proto jsou očekávané výstupy níže rozepsány obecně a v tematických plánech jsou konkretizovány. Součástí výuky je také teoreticko-historický vhled dle vospělosti a věku žáků.

Žák komorní hry

- má kontrolu nad správným držením nástroje a uvolnění rukou i celého těla,
- rozvíjí čtení notového zápisu včetně rytmické struktury,
- pracuje na kvalitě tónu, intonaci,
- využívá dovedností získaných v individuální výuce a souborové, popř. orchestrální hře,
- dokáže zahrát svůj part,
- je samostatný při domácím studiu svých partů,
- poslouchá své spoluhráče a dokáže se s nimi sjednotit po stránce rytmu, intonace, dynamiky a frázování,
- je ukázněný při zkouškách a koncertech,
- uvědomuje si svou spoluzodpovědnost za kvalitu hry celého souboru.

Očekávané

výstupy:

2. ročník

Žák

- dodržuje elementární pravidla pro kolektivní spolupráci – včasná docházka, ohleduplnost a kázeň,
- využívá dovedností získaných v individuální výuce,
- zvládá interpretaci jednoduchých skladeb s pedagogem nebo v malých komorních souborech (duo, trio),
- se orientuje ve svém partu.

3. ročník

Žák

- prohlubuje dovednost periferního vnímání spoluhráčů,
- využívá dovedností získaných v individuální výuce,
- zvládá interpretaci jednoduchých skladeb komorních souborech,
- dokáže zahrát svůj part,
- je schopen vnímat a udržovat metrum, tempo a periferně vnímat spoluhráče,
- používá základní dynamiku – p, mf, f.

4. ročník

Žák

- dokáže samostatně nastudovat část svého partu,
- je schopen vnímat a udržovat metrum,
- zahraje spolehlivě svůj part a interpretuje jej na úrovni příslušného ročníku individuálního studia,
- prohlubuje návyky k rozvoji domácí přípravy,
- poslouchá své spoluhráče a dokáže se s nimi sjednotit po stránce rytmu, intonace, dynamiky a frázování.

5. ročník

Žák

- dokáže samostatně nastudovat celý part,
- je schopen vnímat a udržovat metrum, změny tempa,
- používá základní dynamiku – p, mf, f a její změny subito, crescendo a decrescendo,
- dodržuje elementární pravidla pro kolektivní spolupráci – včasná docházka, ohleduplnost a kázeň,
- využívá hry z paměti,
- zahraje spolehlivě svůj part a interpretuje jej na úrovni příslušného ročníku individuálního studia,
- poslouchá své spoluhráče a dokáže se s nimi sjednotit po stránce rytmu, intonace, dynamiky a frázování.

6. ročník

Žák

- zahraje spolehlivě svůj part a interpretuje jej na úrovni příslušného ročníku individuálního studia,
- poslouchá své spoluhráče a dokáže se s nimi sjednotit po stránce rytmu, intonace, dynamiky a frázování,
- je schopen vnímat při hře gesta vedoucího hráče a reagovat na ně,
- zná a používá pravidla správného chování na pódiu,
- uvědomuje si svou spoluzodpovědnost za kvalitu hry celého souboru.

7. ročník

Žák

- dokáže interpretovat skladby různých žánrů,
- zná zákonitosti dramaturgie vystoupení,
- je schopen vnímat při hře gesta vedoucího hráče,
- zná a používá pravidla správného chování na pódiu,
- uvědomuje si svou spoluzodpovědnost za kvalitu hry celého souboru,
- umí hrát podle gesta prvního hráče a reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu, • dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry,
- dbá na stylovou čistotu interpretace.

I. ročník

Žák

- zahraje svůj part včetně všech dynamických a výrazových prostředků,
- interpretuje part na úrovni příslušného ročníku individuálního studia,
- při chybě se zorientuje a pokračuje ve hře,
- je schopen podřídit se celku a vědomě přispívá ke společnému úsilí kolektivu podat co nejlepší výkon,
- seznamuje se s technikami interpretace středověkých, klasicistních, soudobých nebo populárních skladeb,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá.

II. ročník Žák

- při chybě se zorientuje a pokračuje ve hře,
- poslouchá své spoluhráče a dokáže se s nimi hráčsky sjednotit ve všech interpretačních rovinách a složkách,
- je schopen navrhnout vhodný repertoár k různým příležitostem (koncert, vernisáž, apod.),
- zahraje svůj part včetně všech dynamických a výrazových prostředků,
- interpretuje part na úrovni příslušného ročníku individuálního studia,
- je schopen podřídit se celku a vědomě přispívá ke společnému úsilí kolektivu podat co nejlepší výkon,
- zvládá techniky interpretace různých stylových období.

III. ročník

Žák

- pohotově čte náročnější party a je schopen vnímat kvalitu provedené skladby,
- dokáže formálně analyzovat skladbu a vystavět frázi,
- dokáže zorganizovat vystoupení a připravit tištěný jeho program ,
- je schopen podřídit se celku a vědomě přispívá ke společnému úsilí kolektivu,
- pohotově čte náročnější party a je schopen vnímat kvalitu provedené skladby,

- dokáže barevně vystihnout výrazové zvláštnosti různých stylových období.

IV. ročník

Žák

- pohotově čte náročnější party a je schopen vnímat kvalitu provedené skladby,
- rozpozná podíl jednotlivých nástrojů a spoluhráčů včetně sebe na společné práci,
- koriguje a vede méně zkušené spoluhráče,
- rozpozná podíl jednotlivých nástrojů a spoluhráčů včetně sebe na společné práci, zhodnotí výsledek společné práce,
- spolupodílí se na tvorbě interpretačních poznámek,
- dokáže na vystoupení slovy uvést skladbu, pohovořit o autorovi skladby, obsahu a významu skladby, popř. sdělit přiměřenou formou zajímavost vztahující se ke skladbě či autorovi.

Komorní zpěv

Charakteristika:

Předmět rozvíjí spolupráci v kolektivu a uvědomění si možností nácvičku a interpretace pěveckého vícehlasu. Ve výuce žáci využívají znalostí a dovedností získaných v individuálních hodinách, učí se rozeznávat strukturu interpretované skladby a vzájemně se doplňovat, učí se jevištnímu vystupování a kolektivní práci na společné skladbě. Žáci mohou během studia vytvářet také pěvecko - instrumentální komorní tělesa nebo se v pěveckém komorním obsazení začlenit do instrumentální komorní či orchestrální hry.

Očekávané

výstupy:

2. ročník

Žák

- dbá na správné držení těla,
- zřetelně deklamuje text,
- správně intonuje svůj part.

3. ročník

Žák

- správně intonuje a dodržuje rytmus,
- zvládá jednoduchý dvojhlas a kánon,
- se orientuje ve svém partu,
- zaměřuje se na periferní vnímání spoluhráčů.

4. ročník

Žák

- se orientuje ve svém pěveckém partu,
- prohlubuje dovednost periferního vnímání spoluhráčů,
- dokáže samostatně nastudovat část svého partu,
- je schopen vnímat a udržovat metrum.

5. ročník

Žák

- dokáže samostatně nastudovat celý part,
- je schopen vnímat a udržovat metrum, změny tempa,
- používá základní dynamiku – p, mf, f a její změny subito, crescendo a decrescendo,
- dodržuje elementární pravidla pro kolektivní spolupráci – včasná docházka,
- ohleduplnost a kázeň.

6. ročník

Žák

- uplatňuje prvky pěvecké techniky získané z hodin sólového zpěvu,
- zdokonaluje své intonační cítění,
- posiluje svou rytmickou jistotu,
- zvládá dvojhlas v lidových a umělých písních,

7. ročník

Žák

- poslouchá ostatní zpěváky a dokáže se s nimi sjednotit po stránce rytmu, intonace, dynamiky a frázování,
- je schopen vnímat při hře gesta vedoucího zpěváka a reagovat na ně,
- zná a používá pravidla správného chování na pódiu,
- uvědomuje si svou spoluzodpovědnost za kvalitu interpretované hudby celého souboru,
- dokáže interpretovat skladby různých žánrů.

I. ročník

Žák

- správně vyslovuje v mateřském i ostatních jazycích,
- zazpívá svůj part včetně všech dynamických a výrazových prostředků,
- interpretuje part na úrovni příslušného ročníku individuálního studia,
- je schopen podřídit se celku a vědomě přispívá ke společnému úsilí kolektivu podat co nejlepší výkon,
- seznamuje se s technikami interpretace středověkých, klasicistních, soudobých nebo populárních skladeb.

II. ročník

Žák

- interpretuje part na úrovni příslušného ročníku individuálního studia,
- je schopen podřídit se celku a vědomě přispívá ke společnému úsilí kolektivu podat co nejlepší výkon,
- zvládá techniky interpretace různých stylových období,
- používá vyšší úroveň pěvecké techniky,
- chápe slovní a hudební obsah díla,
- se umí pěvecky a hudebně přizpůsobit kolektivnímu zpěvu.

III. ročník

Žák

- pohotově čte náročnější party a je schopen vnímat kvalitu provedené skladby,
- dokáže formálně analyzovat skladbu a vystavět frázi,
- ve vícehlasu rozvíjí kantilénový zpěv,
- pracuje s dynamikou,
- chápe hudební i slovní obsah díla,
- se seznámí s interpretací různých hudebních stylů.

IV. ročník

Žák

- koriguje a vede méně zkušené zpěváky,
- rozpozná podíl jednotlivých zpěváků včetně sebe na společné práci,
- zhodnotí výsledek společné práce,
- spolupodílí se na tvorbě interpretačních poznámek – nádechy, akcenty apod.,

- dokáže na vystoupení slovy uvést skladbu, pohovořit o autorovi skladby, obsahu a významu skladby, popř. sdělit přiměřenou formou zajímavost vztahující se ke skladbě či autorovi.

Souborová hra

Charakteristika:

Žák se stává součástí menšího seskupení stejných nástrojů, ve kterém se učí využít znalostí získaných v individuálních lekcích, učí se souhře, správné intonaci a rozdělení rolí v souborech. Předmět zároveň slouží k rozvoji vnímání rytmu a motivaci dětí k lepším individuálním výkonům. Žáci zde mohou být seznamováni také s novými perkusními, melodickými a efekťovými bicími nástroji.

Kytarový soubor začínajících žáků (Sambinha)

Charakteristika:

Soubor je tvořen z hráčů hrajících na standardní klasické kytary a popřípadě může být doplněn i o hráče na jiné nástroje. Pracuje se 3 – 4 hlas. skladbami. Soubor plní přípravnou funkci pro přechod žáků do hlavního souboru, umožňuje získat zkušenosti s komorní hrou a čtením z listu i potřebné sociální návyky nutné pro úspěšné fungování při jakéhokoli souhře. Dále nabízí uplatnění i těm déle hrajícím žákům, kteří pro malé nadání nebo nedostatečnou píli nejsou schopni zvládnout nároky pokročilejšího souboru. Přestože přípravný soubor nemá cíleně koncertní ambice, je nutné zvykat žáky na pravidelná vystoupení alespoň v prostorách ZUŠ a dle možností i jinde pro posílení motivace dětí.

Očekávané

výstupy:

6. ročník

Žák

- se orientuje na hmatníku alespoň v rozsahu 1. polohy,
- je schopen hrát tónem použitelné kvality,
- má základní povědomí o rytmických hodnotách not,
- je schopen koncentrace alespoň po určitou omezenou dobu.

7. ročník Žák

- je schopen po domácí přípravě zahrát svůj part,
- komunikuje s ostatními hráči,
- reaguje na gesta a pokyny dirigenta či vedoucího skupiny,
- účastní se vystoupení souboru.

Kytarový soubor pokročilých žáků (La Follia a Soubor staré hudby)

Charakteristika:

La Folia je soubor složený z nejméně 4 hráčů, hrajících na standardní španělské kytary. Hraje povětšinou 4 hlasé skladby. Party mohou být obsazeny i vícenásobně a horní hranice počtu členů není omezena. Zvuk souboru může být obohacen též oktávovými, terciovými či kvartovými kytarami nebo španělskou kytarou s basovými strunami. Některé party mohou být hrány i na jiné nástroje (flétna, klarinet, violoncello, kontrabas, elektrická basová kytara aj.). Soubor je schopen veřejného provedení skladeb na pódiu vlastní ZUŠ i při nejrůznějších příležitostech, jako jsou vernisáže, koncerty pro různé organizace, přehlídky a soutěže. Věk žáků: doporučená spodní hranice je 14 let, kdy žáci mohou být již psychicky i hráčsky dostatečně vyspělí, účast mladších se samozřejmě nevylučuje, splní-li nároky kladené na členy souboru. Horní hranice není omezena, v tomto typu souboru se mohou uplatnit i absolventi kytarových tříd ZUŠ.

Soubor staré hudby je tvořen z hráčů různých nástrojů i nástrojových skupin, popřípadě i zpěváků nebo tanečníků. Z praktických důvodů důsledně nevyužívá dobové nástroje. Ladění na 440 Hz. Důraz je kladen na stylovou interpretaci staré hudby, zejména na správné frázování a artikulaci. Nabízí žákům poznávání přepestrého repertoáru skladeb od středověku až po klasicistní skladby.

Očekávané

výstupy:

I. ročník

Žák

- je schopen koncentrace, vnímá a reaguje na gesta dirigenta či vedoucího skupiny,
- má zodpovědný přístup ke kolektivní práci, je dochvilný,
- je samostatný při domácím studiu svých partů,
- účastní se veřejných produkcí souboru,
- má rytmické cítění,
- reaguje na pokyny dirigenta či vedoucího skupiny.

II. ročník

Žák

- má správné rytmické cítění,
- je schopen zahrát úseky skladby v celku bez chyb,
- komunikuje s ostatními členy skupiny,
- je schopen hry v dynamických a barevných odstínech,
- je zodpovědný vůči kolektivu,
- má cit pro frázi.

III. ročník

Žák

- se orientuje na hmatníku s jistotou v nižších polohách a s pomocí pedagoga ve vyšších polohách,
- má předchozí průpravu ve hře z listu,
- dotváří svůj part drobnými variacemi, diminucemi a ozdobami,
- rozpoznává různá stylová období a vnímá jejich interpretační odlišnosti,
- interpretuje tóny v přiměřené kvalitě,
- je schopen zahrát v široké dynamické škále.

IV. ročník

Žák

- ovládá a používá základní kytarové techniky – legato, tlumení tónů, barré, rasgueado, rejstříky, pizzicato, flažolety,
- pohotově čte náročnější party a je schopen vnímat kvalitu provedené skladby,
- koriguje a vede méně zkušené spoluhráče,
- rozpozná podíl jednotlivých nástrojů a spoluhráčů včetně sebe na společné práci,
- zhodnotí výsledek společné práce,
- je schopen jednodušší party zahrát z listu,
- obtížnější party nacvičuje individuálně.

Folklórní soubor (Dudáček)

Charakteristika:

Využití českých dud, lidového nástroje, který má bohatou tradici zejména ve folklóru jižních a jihozápadních Čech, určilo i umělecké zaměření souboru – současný repertoár zahrnuje

na 40 melodií a písní z výše uvedeného regionu. Cílem je vzbudit a udržet zájem žáků o hru v lidovém souboru a rozvíjet všeobecnou hudebnost, smysl pro frázi, užití dynamiky

Očekávané

výstupy:

I. ročník

Žák

- je schopen koncentrace, vnímá a reaguje na gesta primáše,
- má zodpovědný přístup ke kolektivní práci, je dochvilný,
- dbá na správné držení nástrojů a uvolnění rukou i celého těla,
- zná rozdíl mezi kvalitou tónu v klasické a lidové hudbě,
- od počátku pěstuje hru z paměti,
- rozvíjí čtení notového zápisu včetně rytmické struktury,
- vnímá lásku k lidovým písním a folklorním tradicím Čech a Moravy.

II. ročník

Žák

- má správné rytmické cítění,
- pracuje na kvalitě tónu, intonaci,
- rozvíjí schopnost hry doprovodů (T, S a D⁷) a komunikuje přitom s ostatními členy skupiny,
- je schopen hry v dynamických a barevných odstínech,
- je zodpovědný vůči kolektivu,
- má cit pro frázi.

III. ročník

Žák

- se orientuje na hmatníku s jistotou v nižších polohách a s pomocí pedagoga ve vyšších polohách,
- má předchozí průpravu ve hře z listu,
- dotváří svůj part drobnými variacemi, diminucemi a ozdobami,
- rozpoznává různé folklorní oblasti a vnímá jejich interpretační odlišnosti,
- pracuje na hudebním přednesu – tempové, metrické, dynamické odstínění,
- je schopen zahrát v široké dynamické škále.

IV. ročník

Žák

- opakuje a prohlubuje dovednosti z minulých ročníků,
- je schopen vnímat kvalitu provedené skladby,
- koriguje a vede méně zkušené spoluhráče,
- rozpozná podíl jednotlivých nástrojů a spoluhráčů včetně sebe na společné práci,
- zhodnotí výsledek společné práce,
- je schopen jednodušší party zahrát z listu,
- obtížnější party nacvičuje individuálně,
- vylepšuje kvalitu tónu a hudební přednes.

Smyčcový přípravný soubor (Bambini)

Charakteristika:

Smyčcový přípravný soubor je pro žáky, kteří splní očekávané výstupy 1. ročníku I. stupně studia a nebo pro mladší žáky, kteří byli doporučeni komisí na červnových postupových zkouškách. Cílem je motivovat žáky k souborové a později orchestrální hře, rozvoj jejich instrumentálních dovedností a sociálních vazeb. Složení souboru: dvoje nebo troje housle, violoncello, klavír, možné rozšířit složení souboru dle okolností o další např. dechové či bicí nástroje. Za vhodné je považován také zpěv v rámci interpretace skladeb.

Repertoár se skládá z krátkých skladbiček, jednoduchých forem a harmonií v základní poloze pro smyčcové nástroje. Dirigent požaduje časté dělené zkoušky (malé skupinky hráčů).

Očekávané

výstupy:

2. ročník

Žák

- je seznámen s prvopočátky hry v souboru,
- vnímá své spoluhráče,
- ovládá svůj part v rámci svých možností,
- ví, co jsou to dělené a společné zkoušky a jaký je jejich smysl,
- zachovává jednotnost smyků a rytmu,
- umí použít základní dynamiku,
- zvládá intonaci,
- vnímá gesta a zvládá základy hry na pokyny a gesta dirigenta,
- zvládne jednoduchý rytmus, který je stejný nebo velice podobný ve všech smyčcových skupinách,
- je schopen základů souhry žáci nejprve na unisonu, následně dvojhlasou úpravou lidové písně,
- přizpůsobuje se ostatním hráčům intonačně, rytmicky, smykově,
- dbá na kázeň a sebekontrola hráče,
- během školního roku lze zvládne 5 - 7 skladbiček.

3. ročník

Žák

- je obeznámen s hrou v kolektivu svých vrstevníků,
- umí vnímat spoluhráče, respektuje je a vytváří si prostor pro další spolupráci,
- ovládá svůj part,
- je soustředěný a ví, co je osobní kázeň při dělených zkouškách i vystoupeních,
- zachovává jednotnost smyků a rytmu,
- umí použít základní dynamiku,
- zvládá intonaci a je pozorný při doladování,
- sleduje gesta dirigenta a pohotově na ně reaguje,
- má naposlouchané skladby a vnímá zvuk ostatních spoluhráčů a nástrojových skupin.

Smyčcový přípravný soubor (Juniori)

Charakteristika:

Smyčcový přípravný soubor je pro žáky, kteří splní očekávané výstupy 3. ročníku I. stupně studia (žáci 4. – 7. ročníku I. stupně). Základní složení tvoří dvoje nebo troje housle, příležitostně viola, violoncella, kontrabas, klavír (jiný klávesový nástroj). Obsazení souboru lze doplnit o dechové nástroje a bicí nástroje. Repertoár tvoří kratší, zpravidla dirigentem upravené skladby, psané v nekomplikovaném rytmu, který se může v každé nástrojové skupině lišit. Soubor je přípravou na následující působení žáka v symfonickém orchestru školy.

Očekávané

výstupy:

4. ročník

Žák

- má osvojeny náročnější požadavky pro hru ve velkém kolektivu,
- vnímá své spoluhráče a respektuje je,

- ovládá svůj part včetně správných, předepsaných prstokladů,
- respektuje jednotnost smyků a požadovaných rytmů,
- vnímá gesta dirigenta a správně na ně reaguje,
- dokáže splňovat požadavky vedoucího souboru,
- vnímá svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- umí hrát podle dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku,
- uvádí do praxe své nabyté dovednosti ze sólové hry,
- zvládá minimální požadavky na skupinu houslí: ovládnutí hry v 1. poloze (dur, moll, zvýšený 3. prst, snížený 1. prst),
- uplatňuje hru ve 3. poloze,
- zahraje smyky détaché, staccato, legato a jejich kombinace,
- využívá dynamiky, akcenty, vibrato,
- dokáže pozorněji sledovat výklad dirigenta,
- rozvíjí smysl pro pružnou reakci na gesta dirigenta,
- klade důraz na samostatnou domácí přípravu pro zvládnutí partu,
- během školního roku lze zvládnout 5 skladeb,
- předpokládá se samostatnost žáka při přípravě nástroje.

5. ročník

Žák

- vnímá své spoluhráče a respektuje je,
- ovládá svůj part ve všech ohledech,
- má zvládnuty smyky a požadované rytmy,
- umí odečítat gesto dirigenta a pohotově na něj reagovat,
- intonačně se umí přizpůsobit kolektivu,
- ohleduplně spolupracuje se svým kolegou u pultu,
- chápe svoje zařazení do skupiny a dokáže se podřídit vedoucímu souboru,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a je zodpovědný,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku,
- chová se slušně na jevišti při různých vystoupeních.

6. - 7. ročník

Žák

- pomáhá při práci svým mladším spolužákům,
- individuálně zvládá své party,
- respektuje jednotnost smyků a požadovaných rytmů,
- řídí se přesně podle pokynů dirigenta a vedoucího skupiny,
- je maximálně zodpovědný při své práci,
- správně vnímá gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku apod.,
- uvádí do praxe své nabyté dovednosti z individuální výuky,
- působí dobře na jevišti při různých vystoupeních,
- je připraven vstoupit do symfonického nebo komorního orchestru.

Jazzová příprava

Charakteristika:

Jazzová příprava hraje skladby z oblasti swingu, jazzu, blues a jazz rocku. Souborová hra realizovaná v Jazzové přípravce přirozeně doplňuje možnosti individuální výuky, ve které si žáci mimo jiné osvojují sociální chování v rámci celku, stávají se jeho součástí a učí se souhře s ostatními nástroji. Dále bezpečně rozeznávají a správně reagují

na dirigentovo gesto a učí se mimojiné hrát orchestrální party z listu. Studium partů je třístupňový systém – individuální příprava partu, nácvik partů na dělených zkouškách nástrojových skupin, společné orchestrální zkoušky.

Očekávané

výstupy:

4. ročník

Žák

- zvládá intonaci v kolektivní hře a stále na ní pracuje,
- přizpůsobuje se svým spoluhráčům v tempu a jeho změnách,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu celého orchestru,
- reaguje na gesta dirigenta,
- zachovává jednotnost nádechů, 🎵 umí použít základní dynamiku.

5. ročník

Žák

- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu celého orchestru,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku a podobně,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu do větší hloubky,
- dovede využít všech svých dovedností z individuální, popř. komorní hry.

6. ročník

Žák

- věnuje se domácí přípravě při studování partů,
- dbá na správné držení nástrojů a uvolnění rukou i celého těla, 🎵 rozvíjí čtení notového zápisu, včetně rytmické struktury, 🎵 pracuje na samostatně intonaci, rytmu a kvalitě tónu. 🎵 rozvíjí hru z listu

7. ročník

Žák

- rozvíjí čtení notového zápisu, včetně rytmické struktury,
- pracuje na samostatně intonaci, rytmu a kvalitě tónu,
- je samostatný při domácím studiu svých partů,
- má cit pro frázi a respektuje interpretační a stylové zvláštnosti skladeb.

Soubor zobcových fléten (Zobáček)

Charakteristika:

Soubor Zobáček je určen žákům ve věku od sedmi do šestnácti let. Žáci hrají na zobcové flétny sopránové, altové, tenorové, basové, někdy i sopráninovou. V repertoáru využívá dalších dechových nástrojů, které již někteří členové ovládají (flétna, hoboj, klarinet, fagot). a využívá doprovod klavíru či bicích nástrojů. Studium zobcové flétny je specifické tím, že je buď hlavním studijním oborem, nebo obdobím přípravy hry na ostatní dechové nástroje. Z toho důvodu se členové v souboru poměrně rychle obměňují. Repertoár Zobáčku je rozmanitý, základ repertoáru tvoří skladby pro zobcové flétny, od středověku po současnost, úpravy rozličných písní s možností zpěvu i hry zároveň. Skladby upravuje vyučující.

Očekávané

výstupy:

2. ročník

Žák

- je seznámen s prvopočátky hry v souboru,

- vnímá své spoluhráče,
- ovládá svůj part v rámci svých možností,
- ví, co jsou dělené a společné zkoušky a jaký je jejich smysl,
- zachovává jednotnost nádechů,
- umí použít základní dynamiku,
- zvládá intonaci instrumentálně vokálních skladeb,
- vnímá gesta a zvládá základy hry na pokyny a gesta dirigenta,
- zvládne jednoduchý rytmus, který je stejný nebo velice podobný ve všech smyčcových skupinách,
- je schopen základů souhry žáci nejprve na unisonu, následně dvojhlasou úpravou lidové písně,
- přizpůsobuje se ostatním hráčům intonačně, rytmicky, smykově,
- dbá na kázeň a sebekontrola hráče,
- během školního roku lze zvládne 5 - 7 skladbiček.

3. ročník

Žák

- je obeznámen s hrou v kolektivu svých vrstevníků,
- umí vnímat spoluhráče, respektuje je a vytváří si prostor pro další spolupráci,
- ovládá svůj part,
- je soustředěný a ví, co je osobní kázeň při dělených zkouškách i vystoupeních,
- zachovává jednotnost smyků a rytmu,
- umí použít základní dynamiku,
- zvládá intonaci a je pozorný při doladování,
- sleduje gesta dirigenta a pohotově na ně reaguje,
- má naposlouchané skladby a vnímá zvuk ostatních spoluhráčů a nástrojových skupin.

4. ročník

Žák

- má osvojeny náročnější požadavky pro hru ve velkém kolektivu,
- vnímá své spoluhráče a respektuje je,
- ovládá svůj part včetně správných, předepsaných prstokladů,
- respektuje jednotnost smyků a požadovaných rytmu,
- vnímá gesta dirigenta a správně na ně reaguje,
- dokáže splňovat požadavky vedoucího souboru,
- vnímá svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- umí hrát podle dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku,
- uvádí do praxe své nabyté dovednosti ze sólové hry,
- využívá dynamiky, akcenty, vibrato,
- dokáže pozorněji sledovat výklad dirigenta,
- rozvíjí smysl pro pružnou reakci na gesta dirigenta,
- předpokládá se samostatnost žáka při přípravě nástroje.

5. ročník

Žák

- vnímá své spoluhráče a respektuje je,
- ovládá svůj part ve všech ohledech,
- umí odečítat gesto dirigenta a pohotově na něj reagovat,
- intonačně se umí přizpůsobit kolektivu,
- ohleduplně spolupracuje se svým kolegou u pultu,
- chápe svoje zařazení do skupiny a dokáže se podřídit vedoucímu souboru,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a je zodpovědný,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku,

- chová se slušně na jevišti při různých vystoupeních.

6. ročník

Žák

- pomáhá při práci svým mladším kolegům,
- individuálně zvládá své party,
- respektuje jednotnost smyků a požadovaných rytmů,
- řídí se přesně podle pokynů dirigenta a vedoucího skupiny,
- je maximálně zodpovědný při své práci,
- správně vnímá gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku a podobně,
- uvádí do praxe své nabyté dovednosti z individuální výuky.

7. ročník

Žák

- zvládá intonaci v kolektivní hře a neustále ji zlepšuje,
- pozorně vnímá své spoluhráče,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- přizpůsobuje se svým spoluhráčům,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu,
- dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry,
- je schopen navrhnout vhodný repertoár k různým příležitostem (koncert, vernisáž, apod.),
- rozlišuje jednotlivá slohová a stylová období.

Orchestrální hra

Charakteristika:

Orchestrální hra přirozeně doplňuje možnosti individuální výuky, žák si mimo jiné osvojuje sociální chování v rámci celku, stává se jeho součástí a učí se souhře s ostatními nástroji.

Do orchestrální hry je žák zpravidla zařazován až po získání základních zkušeností v komorní hře nebo i přípravných souborech. Pro všechny typy orchestrů existují obvykle přípravná oddělení. Žák zde uplatňuje své dovednosti získané v individuálních lekcích.

V případě existence orchestru v rámci nástrojové skupiny je účast žáka v orchestru z hlediska školy velmi důležitá a žádoucí. Studium partů je třístupňový systém – individuální příprava partu, nácvik partů na dělených zkouškách nástrojových skupin, společné orchestrální zkoušky. Škola organizuje orchestrální hru v symfonickém orchestru, dechovém orchestru a jazzovém orchestru.

Symfonický orchestr

Charakteristika:

Symfonický orchestr je určen žákům, kteří splní očekávané výstupy 5. ročníku I. stupně studia. Většina žáků smyčcových nástrojů má předchozí praxi ze souborů Bambini a Juniori - před vstupem do symfonického orchestru splní v 5. nebo vyšším ročníku na konci školního roku očekávaný výstup. Mladší žáci jsou doporučeni k zařazení do orchestru komisí na červnových postupových zkouškách. Dechovou a bicí sekci tvoří zpravidla starší žáci.

Symfonický orchestr zařazuje skladby pro sólový nástroj a orchestr, ve kterých se uplatňují sólisté napříč hudebním oborem. Repertoár tvoří klasická hudba, hudba filmová, muzikálová a populární.

Očekávané

výstupy:

5. ročník

Žák

- navazuje na získané schopnosti a dovednosti předchozím studiem v přípravných souborech,
- dbá na správné držení nástrojů a uvolnění rukou i celého těla,
- rozvíjí čtení notového zápisu, včetně rytmické struktury,
- pracuje na samostatně intonaci, rytmu a kvalitě tónu,
- je samostatný při domácím studiu svých partů,
- má cit pro frázi a respektuje interpretační a stylové zvláštnosti skladeb,
- má předchozí průpravu ve hře z listu,
- umí si naladit nástroj

6. ročník

Žák

- dbá na správné držení nástrojů a uvolnění rukou i celého těla,
- rozvíjí čtení notového zápisu, včetně rytmické struktury,
- pracuje na samostatně intonaci, rytmu a kvalitě tónu,
- zvládá intonaci v kolektivní hře a stále na ní pracuje,
- přizpůsobuje se svým spoluhráčům,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu celého orchestru,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku a podobně,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu do větší hloubky,
- dovede využít všech svých dovedností z individuální, popř. komorní hry,
- věnuje se domácí přípravě při studování partů.

7. ročník

Žák

- zvládá intonaci v kolektivní hře a neustále ji zlepšuje,
- pozorně vnímá své spoluhráče,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- přizpůsobuje se svým spoluhráčům,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu,
- dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry,
- je schopen navrhnout vhodný repertoár k různým příležitostem (koncert, vernisáž, apod.),
- rozlišuje jednotlivá slohová a stylová období.

I. ročník

Žák

- zvládá intonaci v kolektivní hře a neustále ji zlepšuje,
- pozorně vnímá své spoluhráče,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny,
- disponuje schopnostmi orientovat se pohotově ve svém partu,
- dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry,
- hra podle dirigenta je pro žáka samozřejmostí.

II. ročník

Žák

- zvládá intonaci, dobře se orientuje v prstokladech
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu,
- dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry,
- je schopen navrhnout vhodný repertoár k různým příležitostem (koncert, vernisáž, apod.) ,
- rozlišuje jednotlivá slohová a stylová období.

III. ročník

Žák

- zvládá intonaci a dodržuje přesný rytmus,
- vnímá spoluhráče,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu,
- dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry,
- má vlastní názor na repertoár.

IV. ročník

Žák

- zvládá přesně intonaci, rytmus, dynamiku a veškeré interpretační požadavky,
- přizpůsobuje se svým spoluhráčům,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu,
- umí poradit svým mladším žákům,
- je schopen navrhnout vhodný repertoár k různým příležitostem (koncert, vernisáž, apod.)
- umí zařadit interpretovaná orchestrální díla do historického kontextu,
- zvládá veškeré intonační a rytmické požadavky v kolektivní hře,
- hra podle dirigenta je pro něho samozřejmostí,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu do velkých podrobností

Dechová příprava

Charakteristika:

Dechový přípravný soubor je určen žákům dechového oddělení splňující požadavky 1. ročníku I. stupně. Cílem je motivovat žáky k souborové a později orchestrální hře, rozvíjet jejich instrumentální i sociální dovednosti. Složení souboru není pevně dané a odvíjí se od aktuálních možností a počtu žáků splňující podmínky. Repertoár se skládá z přípravných a intonačních cvičení, krátkých skladeb jednoduché harmonie i formy. Vedle skladeb klasické hudby se žáci mohou seznámit s transkripcemi moderních písní či filmovou hudbou.

Očekávané výstupy:

1. ročník

Žák

- je seznámen s prvopočátky hry v souboru,
- učí se vnímat své spoluhráče,
- ovládá svůj part v rámci svých možností,
- zachová předepsaný rytmus,
- umí použít základní dynamiku,
- učí se intonovat,
- vnímá gesta a dokáže na ně reagovat,
- přizpůsobuje se ostatním hráčům intonačně, rytmicky,
- dbá na kázeň,
- během školního roku zvládne nacvičit 4 – 6 skladeb.

2. ročník

Žák

- je obeznámen s hrou v kolektivu svých vrstevníků,
- umí vnímat spoluhráče, respektuje je a vytváří si prostor pro další spolupráci,
- ovládá svůj part,
- je soustředěný a ví, co je osobní kázeň při zkouškách i vystoupeních,
- dokáže se připravit na vystoupení,
- umí použít základní dynamiku,
- zvládá intonaci a je pozorný při doladování,
- sleduje gesta dirigenta a pohotově na ně reaguje.

3. ročník

Žák

- má naposlouchané skladby a vnímá zvuk ostatních spoluhráčů a nástrojových skupin,
- má osvojeny náročnější požadavky pro hru ve velkém kolektivu,
- vnímá své spoluhráče a respektuje je,
- ovládá svůj part a orientuje se v něm,
- vnímá svůj part v kontextu skupiny
- uvádí do praxe své nabyté dovednosti ze sólové hry,
- rozumí předepsané dynamice a využívá ji
- dokáže vnímat a realizovat rytmické přechody
- dokáže splňovat požadavky vedoucího souboru,
- dokáže pozorněji sledovat výklad dirigenta,
- rozvíjí smysl pro pružnou reakci na gesta dirigenta,
- předpokládá se samostatnost žáka v péči o nástroj.

Dechový orchestr

Charakteristika:

Dechový orchestr je určen žákům oddělení dechových a bicích, kteří splní očekávané výstupy 3. ročníku I. stupně studia a jsou doporučeni k zařazení do orchestru komisí na červnových postupových zkouškách. Při práci v dechovém orchestru se žáci seznámí nejen s hudbou klasickou psanou přímo pro dechový orchestr, ale také s populárními písněmi, filmovou hudbou, různými úpravami symfonických skladeb a transkripcemi.

Očekávané

výstupy:

4. ročník

Žák

- navazuje na získané schopnosti a dovednosti předchozím studiem v přípravných souborech,
- zvládá intonaci v kolektivní hře a stále na ní pracuje,
- přizpůsobuje se svým spoluhráčům,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu celého orchestru.

5. ročník

Žák

- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu celého orchestru,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku a podobně,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu do větší hloubky,
- dovede využít všech svých dovedností z individuální, popř. komorní hry,
- umí si naladit nástroj.

6. ročník

Žák

- věnuje se domácí přípravě při studování partů,
- dbá na správné držení nástrojů a uvolnění rukou i celého těla,
- rozvíjí čtení notového zápisu, včetně rytmické struktury,
- pracuje na samostatně intonaci, rytmu a kvalitě tónu,
- umí si naladit nástroj.

7. ročník

Žák

- rozvíjí čtení notového zápisu, včetně rytmické struktury,
- pracuje na samostatně intonaci, rytmu a kvalitě tónu,
- je samostatný při domácím studiu svých partů,
- má cit pro frázi a respektuje interpretační a stylové zvláštnosti skladeb,
- má předchozí průpravu ve hře z listu.

I. ročník

Žák

- zvládá intonaci v kolektivní hře a neustále ji zlepšuje,
- pozorně vnímá své spoluhráče,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny,
- disponuje schopnostmi orientovat se pohotově ve svém partu,
- dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry.

II. ročník

Žák

- zvládá intonaci, dobře se orientuje v prstokladech,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu,
- dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry,

- je schopen navrhnout vhodný repertoár k různým příležitostem (koncert, vernisáž, apod.),
- rozlišuje jednotlivá slohová a stylová období.

III. ročník

Žák

- kontroluje si v průběhu hry intonaci a dodržuje přesný rytmus,
- vnímá spoluhráče,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu,
- dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry,
- má vlastní názor na repertoár.

IV. ročník

Žák

- zvládá přesně intonaci, rytmus, dynamiku a veškeré interpretační požadavky,
- přizpůsobuje se svým spoluhráčům,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu do velkých podrobností,
- umí poradit svým mladším kolegům,
- je schopen navrhnout vhodný repertoár k různým příležitostem (koncert, vernisáž, apod.),
- umí zařadit interpretovaná orchestrální díla do historického kontextu.

Big Band

Charakteristika:

Big Band je určen žákům oddělení dechových a bicích, kteří splní očekávané výstupy 3. ročníku I. stupně studia, jsou doporučeni k zařazení do orchestru komisí na červnových postupových zkouškách a jsou schopni sólové hry. Orchestrální hra realizovaná v Big Bandu přirozeně doplňuje možnosti individuální výuky, žák si mimo jiné osvojuje sociální chování v rámci celku, stává se jeho součástí a učí se souhře s ostatními nástroji. Dále bezpečně rozeznává a správně reaguje na dirigentovo gesto a učí se mimojiné hrát orchestrální party z listu. V repertoáru orchestru jsou skladby z oblasti swingu, jazzu, blues a jazz rocku.

Očekávané

výstupy:

4. ročník

Žák

- navazuje na získané schopnosti a dovednosti předchozím studiem v přípravných souborech,
- zvládá intonaci v kolektivní hře a stále na ní pracuje,
- přizpůsobuje se svým spoluhráčům,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu celého orchestru.

5. ročník

Žák

- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu celého orchestru,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku a podobně,

- disponuje schopnostmi orientovat se v partu do větší hloubky,
- dovede využít všech svých dovedností z individuální, popř. komorní hry,
- umí si naladit nástroj.

6. ročník

Žák

- věnuje se domácí přípravě při studování partů,
- dbá na správné držení nástrojů a uvolnění rukou i celého těla,
- rozvíjí čtení notového zápisu, včetně rytmické struktury,
- pracuje na samostatně intonaci, rytmu a kvalitě tónu,
- umí si naladit nástroj.

7. ročník

Žák

- rozvíjí čtení notového zápisu, včetně rytmické struktury,
- pracuje na samostatně intonaci, rytmu a kvalitě tónu,
- je samostatný při domácím studiu svých partů,
- má cit pro frázi a respektuje interpretační a stylové zvláštnosti skladeb,
- má předchozí průpravu ve hře z listu.

I. ročník

Žák

- zvládá intonaci v kolektivní hře a neustále ji zlepšuje,
- pozorně vnímá své spoluhráče,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny,
- disponuje schopnostmi orientovat se pohotově ve svém partu,
- dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry.

II. ročník

Žák

- zvládá intonaci, dobře se orientuje v prstokladech,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu,
- dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry,
- je schopen navrhnout vhodný repertoár k různým příležitostem (koncert, vernisáž, apod.),
- rozlišuje jednotlivá slohová a stylová období.

III. ročník

Žák

- kontroluje si v průběhu hry intonaci a dodržuje přesný rytmus,
- vnímá spoluhráče,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu,
- dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry,
- má vlastní názor na repertoár.

IV. ročník

Žák

- zvládá přesně intonaci, rytmus, dynamiku a veškeré interpretační požadavky,
- přizpůsobuje se svým spoluhráčům,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu do velkých podrobností,
- umí poradit svým mladším kolegům,
- je schopen navrhnout vhodný repertoár k různým příležitostem (koncert, vernisáž, apod.),
- umí zařadit interpretovaná orchestrální díla do historického kontextu.

Pěvecký seminář

Charakteristika:

Předmět je zařazován formou kolektivní výuky jako samostatný předmět v základním studiu. Žáci s pedagogem studují pěvecké party nebo instrumentální party. Seminář propojuje znalosti z hudební nauky a individuální hry na nástroj, dále žáky seznámí s interpretací v historickém a žánrovém kontextu. Předmět napomáhá rozvíjet žákovu pohotovost, dává mu možnost osvojit si specifika spolupráce ve skupině interpretů.

Očekávané

výstupy:

6. ročník

Žák

- se dle svých pěveckých dovedností zapojuje do kolektivního zpěvu,
- rozvíjí prvky správné pěvecké techniky,
- používá dechovou oporu,
- zdokonaluje intonační cítění a rytmickou jistotu,
- dovede vnímat svůj part v kontextu skupiny celého tělesa,
- správně vyslovuje a frázuje,
- zvládne hru na nástroje Orffova instrumentáře a hru na tělo.

7. ročník

Žák

- se dle svých pěveckých dovedností zapojuje do kolektivního zpěvu,
- rozvíjí prvky správné pěvecké techniky,
- používá dechovou oporu,
- při zpěvu zkouší elementární prvky improvizace,
- dovede vnímat svůj part v kontextu skupiny celého tělesa,
- se pokouší o lidový dvojhlas a vícehlasý kánon,
- zvládne rytmicky složitější a vícehlasou hru na nástroje Orffova instrumentáře a hru na tělo.

I. ročník

Žák

- zvládá intonaci v kolektivní hře a neustále ji zlepšuje,
- správně vyslovuje a frázuje,
- pozorně a periferně vnímá při interpretaci své spolužáky,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- umí zpívat nebo hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny,
- disponuje schopnostmi orientovat se pohotově ve svém partu,

- dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry,
- interpretuje vybrané lidové a umělé písně.

II. ročník

Žák

- dovede vnímat svůj part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu,
- dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry,
- je schopen navrhnout vhodný repertoár k různým příležitostem (koncert, vernisáž, apod.),
- rozlišuje jednotlivá slohová a stylová období,
- se pokouší o lidový dvojhlas.

III. ročník

Žák

- zvládá intonaci a dodržuje přesný rytmus,
- zvládá lidový dvojhlas, vícehlasý kánon,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu,
- dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry,
- má vlastní názor na repertoár,
- umí poradit svým mladším spolužákům,
- seznamuje se s různými hudebními styly,
- při zpěvu zkouší improvizovaný doprovod rytmických či jiných nástrojů.

IV. ročník

Žák

- zvládá přesně intonaci, rytmus, dynamiku a veškeré interpretační požadavky,
- přizpůsobuje se svým spoluhráčům,
- dovede vnímat svůj orchestrální part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu,
- umí poradit svým mladším spolužákům,
- při zpěvu zkouší improvizovaný doprovod rytmických či jiných nástrojů,
- je schopen navrhnout vhodný repertoár k různým příležitostem (koncert, vernisáž, apod.), umí zařadit interpretovaná orchestrální díla do historického kontextu.

Čtyřruční hra

Charakteristika:

Předmět je určen především žákům studijních zaměření hra na klavír a hra na cembalo. Obsahem výuky je společné hraní skladbiček dostupné obtížnosti s výběrem skladeb dle instrumentální vyspělosti žáků. V návaznosti na předchozí znalosti z hudební nauky se žáci zabývají harmonizací písní, transpozicí, hudebními formami skladeb a dalšími teoretickými znalostmi. Předmět je založen na aktivním přístupu žáků. Seminář nabízí doplňková témata, seznamování s různými historickými nástroji a způsoby hry. Nedílnou součástí je poslech skladeb v podání vybraných interpretů a poslech skladeb. V semináři se probírají témata z dějin a současné hudby, v přímé souvislosti se čtyřruční hrou i z jiných hudebních

žánrů. Vyspělejší žáci mohou realizovat interpretaci skladeb pro 4 a více rukou, popř. s dalšími hudebními nástroji nebo žáky z literárně dramatického oboru (např. melodram).

Očekávané

výstupy:

2. ročník

Žák

- navazuje na dovednosti z 1. ročníku,
- vědomě vnímá rytmickou složku,
- používá elementární prvky klavírní techniky ve skladbách a dbá na znělost,
- zvládá elementární prvky klavírní techniky (portamento, legato, staccato, odtah),
- spolupracuje při interpretaci jednoduchých tří ručních nebo čtyřručních skladeb s učitelem,
- realizuje hru z listu.

3. ročník

Žák

- využívá při hře základní návyky a dovednosti (koordinace obou rukou, orientace na nástroji),
- zvládá základní technické prvky,
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a v jejich notovém zápisu,
- používá pedál,
- vnímá a interpretuje náladu skladby z paměti podle svých možností,
- pokouší se v interpretaci hraných skladeb o rozlišení jednotlivých hudebních směrů,
- hraje tří ručně nebo čtyřručně s učitelem.

4. ročník

Žák

- propojuje veškeré získané technické i výrazové dovednosti při interpretaci,
- pokouší se o interpretaci jednoduchých polyfonních skladeb,
- snaží se o hru melodických ozdob,
- zvládá hru skladeb různých hudebních útvarů,
- umí používat pedál k hraným skladbám.

5. ročník

Žák

- pokouší se o samostatné hudební myšlení,
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu při interpretaci hraných skladeb,
- využívá hry s pedálem,
- interpretuje skladbu na veřejném vystoupení.

6. ročník

Žák

- disponuje získanými návyky v technické zručnosti a rytmickém cítění,
- si uvědomuje tvoření tónu na základě sluchové představy,
- zdokonaluje schopnosti pro plastičnost a přehlednost polyfonní hry,
- pokouší se při interpretaci skladeb o pochopení hudební artikulace,
- je schopen interpretovat skladby různého slohového období.

7. ročník

Žák

- propojuje veškeré získané i výrazové dovednosti při interpretaci,
- se orientuje ve hře skladeb různého slohového období,
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížnou skladbu (part),

- uplatňuje sluchovou sebekontrolu,
- využívá podle stupně své vyspělosti zvukových možností nástroje,
- interpretuje přiměřeně obtížné skladby různých stylů a žánrů po technické výrazové a obsahové stránce – využívá dynamiku, tempové rozlišení, vhodnou artikulaci, frázování, agogiku,
- zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu.

I. ročník

Žák

- navazuje na pianistické dovednosti získané v průběhu studia na I. stupni,
- je schopen stylového cítění v interpretaci skladeb různých dějinných období,
- je schopen sám pracovat při nácviu skladby (např. hledáním vhodného prstokladu, dynamiky, pojetí, obsahu a charakteru skladby, tempa apod.),
- interpretuje s ostatními žáky skladby pro 6 rukou.

II. ročník

Žák

- je schopen stylového cítění v interpretaci skladeb různých dějinných období,
- je schopen sám pracovat při nácviu skladby (např. hledáním vhodného prstokladu, dynamiky, pojetí, obsahu a charakteru skladby, tempa apod.),
- využívá podle stupně své vyspělosti zvukových možností nástroje,
- interpretuje s ostatními žáky čtyřruční skladby pro 2 klavíry,
- dle možností je zařazován do komorních souborů.

III. ročník

Žák

- je schopen stylového cítění v interpretaci skladeb různých dějinných období,
- je schopen sám pracovat při nácviu skladby (např. hledáním vhodného prstokladu, dynamiky, pojetí, obsahu a charakteru skladby, tempa apod.),
- dle možností je zařazován do komorních souborů, čtyřruční hry, korepetuje,
- hraje z paměti a využívá podle stupně své vyspělosti zvukových možností nástroje,
- dle možností je zařazován do komorních souborů.

IV. ročník

Žák

- je schopen stylového cítění v interpretaci skladeb různých dějinných období,
- je schopen sám pracovat při nácviu skladby (např. hledáním vhodného prstokladu, dynamiky, pojetí, obsahu a charakteru skladby, tempa apod.),
- využívá podle stupně své vyspělosti zvukových možností nástroje,
- dle možností je zařazován do komorních souborů.

Klavírní praxe

Charakteristika:

Cílem tohoto předmětu je využití všech získaných dovedností a znalostí v průběhu celého studia v ZUŠ v praktickém hudebním životě při různých příležitostech. Toho dosáhnout rozvojem hudebního myšlení a tvořivých schopností žáka, jeho pohotovosti bezprostředně na nástroji realizovat vlastní tvůrčí záměr podložený sluchovou představou a hudebně teoretickými znalostmi. Žák zde využívá a propojuje své nástrojové dovednosti a všechny znalosti získané v ostatních předmětech, zejména v hudební nauce. Předmět je určen pro žáky studijních zaměření: Hra na klavír a Hra na elektronické klávesové nástroje od 4. ročníku I. stupně.

Očekávané

výstupy:

4. ročník

Žák

- se teoreticky orientuje v základních durových tóninách do 4 křížků a béček,
- rozvíjí prvky správné interpretační techniky rukou a nohou,
- prakticky ovládá hlavní harmonické funkce (tónika, dominanta a subdominanta) v jednoduchém doprovodu lidové nebo umělé melodie,
- zdokonaluje rytmickou a tempovou jistotu,
- je schopen se orientovat v základních akordických značkách a dokáže přiměřeně ke svým schopnostem improvizovat na daný harmonický podklad.

5. ročník

Žák

- se teoreticky orientuje v základních durových a mollových tóninách do 4 křížků a béček,
- rozvíjí prvky správné interpretační techniky rukou a nohou,
- prakticky ovládá hlavní harmonické funkce (tónika, dominanta a subdominanta) v jednoduchém doprovodu lidové nebo umělé melodie,
- zdokonaluje rytmickou jistotu,
- je schopen se orientovat v základních akordických značkách a dokáže přiměřeně ke svým schopnostem improvizovat na daný harmonický podklad.

6. ročník

Žák

- se teoreticky orientuje v základních durových a mollových tóninách,
- rozvíjí prvky správné interpretační techniky rukou a nohou,
- prakticky ovládá hlavní harmonické funkce (tónika, dominanta a subdominanta) v jednoduchém doprovodu lidové nebo umělé melodie,
- zdokonaluje rytmickou jistotu,
- je schopen se orientovat v základních akordických značkách a dokáže přiměřeně ke svým schopnostem improvizovat na daný harmonický podklad.

7. ročník

Žák

- je schopen se orientovat v základních akordických značkách a dokáže přiměřeně ke svým schopnostem improvizovat na daný harmonický podklad,
- je schopen utvořit druhý hlas k hlavní melodii,
- prakticky ovládá hlavní a vedlejší funkce (tónika, dominanta a subdominanta, II., VI. a VII. stupeň) v jednoduchém doprovodu lidové nebo umělé melodie,
- zdokonaluje tempovou a rytmickou složku skladeb,
- zaměřuje se na rozdílné rytmické doprovody levou rukou k melodii pravé ruky,
- dovede vnímat svůj part v kontextu ostatních znějících hlasů (nástroj, zpěv).

I. ročník

Žák

- disponuje schopnostmi orientovat se pohotově ve svém partu,
- dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry,
- interpretuje vybrané lidové a umělé písně s rozličným rytmickým doprovodem levé ruky,
- se teoreticky a prakticky orientuje v základních tóninách (i mollových - zvládá vybočení do paralelní tóniny),

- prakticky ovládá hlavní, vedlejší a některé mimotonální funkce (příprava II. stupně, druhá dominanta) v doprovodu lidové nebo umělé písně.

II. ročník

Žák

- rozlišuje jednotlivá slohová a stylová období,
- prakticky ovládá hru kadence T-S-D ve všech tóninách,
- zvládá podle sluchu jednodušší improvizaci na harmonický podklad lidové nebo umělé písně,
- zvládá vystižení charakteru písně rytmickým doprovodem,
- zkouší improvizaci pro 4 ruce.

III. ročník

Žák

- ovládá hlavní, vedlejší a mimotonální funkce (příprava II. stupně, druhá dominanta, dominantní sled) v doprovodu lidové nebo umělé písně,
- disponuje schopnostmi orientovat se ve složitějších akordických značkách,
- při hře zkouší improvizovaný doprovod rytmických či jiných nástrojů (kadence T-S-D) v měnícím se tempu,
- umí vytvořit mezihru, předehtu a dohru k písni,
- vytváří improvizaci pro 4 ruce.

IV. ročník

Žák

- se teoreticky i prakticky orientuje v durových i mollových tóninách a celotónových, chromatických a exotických tóninách,
- dokáže podle sluchu zahrát jednoduchou melodii a harmonicky ji doprovodit,
- umí poradit svým mladším spolužákům,
- při zpěvu zkouší improvizovaný doprovod rytmických či jiných nástrojů,
- zvládá harmonizaci melodie a dokáže doprovod obohacovat melodickými tóny,
- je schopen úpravy některých oblíbených skladeb k různým příležitostem (např. svatby).

Varhanní seminář

Charakteristika:

Předmět je vyučován kolektivně a je určen pro žáky od 6. ročníku prvního stupně a žáky druhého stupně oboru Hra na klavír a Hra na varhany. Tento seminář propojuje znalosti z hudební nauky a individuální hry na nástroj, dále žáky seznámí s historií a stavbou varhan - praktické ukázky v kostelech.

Očekávané

výstupy:

6.-7.ročník

Žák

- seznamuje se s prvky správné interpretační techniky rukou a nohou,
- naučí se rozpoznávat rozdíly mezi klavírní a varhanní hrou,
- zdokonaluje rytmickou jistotu,
- dovede vnímat svůj part v kontextu ostatních znějících hlasů (nástroj, zpěv),
- interpretuje doprovody k vybraným lidovým a umělým písni,

- vytváří doprovody podle základních akordických značek (T- S- D).

I.- II.ročník

Žák

- rozvíjí prvky správné interpretační techniky rukou a nohou,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry,
- je schopen navrhnout vhodný repertoár k různým příležitostem (koncert, vernisáž, apod.),
- rozlišuje jednotlivá slohová a stylová období,
- prakticky ovládá hru kadence T-S-D.

III. - IV. ročník

Žák

- reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku nástroje, který doprovází jako korepetitor nebo spoluhráč,
- seznamuje se s různými hudebními styly a registrací na různých nástrojích,
- umí vytvořit předeheru a dohru k písním,
- přizpůsobuje se svým spoluhráčům,
- dokáže reagovat na rozdílnou akustiku sálů, kostelů,
- umí pracovat s rozšířenou kadencí o II. a VI. stupeň a akordickými značkami,
- ovládá jednoduchou improvizaci ve formě AB, ABA a preludia.

Seminář instrumentální žánrové interpretace

Charakteristika:

Předmět je vyučován kolektivně a je určen pro žáky od 6. ročníku prvního stupně a žáky druhého stupně oboru Hra na klavír (varhany), Hra na saxofon, Hra na trubku, Hra na pozoun, Hra na elektrickou kytaru, Hra na kontrabas či basovou kytaru a Hra na bicí nástroje. Tento seminář prohlubuje znalosti z hudební nauky a seznamuje žáky s praktickým využitím nástrojů v jazzové hudbě a s historií tohoto žánru a jemu příbuzných stylů.

Očekávané

výstupy:

6. ročník:

Žák

- se dle svých hráčských dovedností zapojuje do kolektivní interpretace,
  - se naučí rozpoznávat rozdíly mezi hrou klasickou a jazzovou,
  - zdokonaluje práci s rytmem,
  - dovede vnímat svůj part v kontextu ostatních znějících hlasů (nástroj, zpěv).
- ročník:
Žák
- se dle svých hráčských dovedností zapojuje do kolektivní interpretace,
  - orientuje mezi hrou klasickou a jazzovou,
  - zdokonaluje práci s dynamikou, frázováním, rytmem a tempem,
  - dovede vnímat svůj part v kontextu ostatních znějících hlasů (nástroj, zpěv).

I. ročník

Žák

- zvládá intonaci v kolektivní hře a neustále ji zlepšuje,

- správně vyslovuje a frázuje, pozorně vnímá při interpretaci své spolužáky,
- dovede vnímat svůj part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- umí hrát podle gesta dirigenta, reaguje na dynamiku, rytmické změny,
- disponuje schopnostmi orientovat se pohotově ve svém partu,
- dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry,
- interpretuje vybrané melodie jazzových standardů,
- vytvoří notový zápis, formou melodie a akordy, jednoduché jazzové písně dle vlastního výběru či doporučení vyučujícího.

II. ročník

Žák:

- dovede vnímat svůj part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- umí hrát podle gesta dirigenta nebo prvního hráče a reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku,
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu,
- dovede využít všech svých dovedností ze sólové hry,
- je schopen navrhnout vhodný repertoár k různým příležitostem (koncert, vernisáž, apod.),
- rozlišuje jednotlivá styly používané v jazzu,
- interpretuje vybrané melodie jazzových standardů,
- vytvoří notový zápis jednoduché jazzové písně dle vlastního výběru či doporučení vyučujícího.

III. ročník

Žák

- dovede vnímat svůj part v kontextu skupiny celého tělesa,
- chápe svoji úlohu v rámci celku a odpovědnost, která z ní vyplývá,
- reaguje na dynamiku, rytmické změny, agogiku
- disponuje schopnostmi orientovat se v partu,
- umí poradit svým mladším spolužákům,
- seznamuje se s různými hudebními styly,
- interpretuje vybrané jazzové standardy,
- vytvoří notový zápis jazzové písně dle vlastního výběru či doporučení vyučujícího.

IV. ročník

Žák

- zvládá přesně intonaci, rytmus, dynamiku a veškeré interpretační požadavky,
- přizpůsobuje se svým spoluhráčům,
- dovede vnímat svůj part v kontextu většího tělesa,
- umí poradit svým mladším spolužákům,
- je schopen navrhnout vhodný repertoár k různým příležitostem (koncert, vernisáž, apod.),
- umí zařadit interpretovaná díla do historického kontextu v rámci jazzové hudby
- vytvoří notový zápis jazzové písně dle vlastního výběru či doporučení vyučujícího,
- zkomponuje vlastní drobnou jazzovou skladbu a interpretuje sám či s tělesem dle vlastního výběru či na základě doporučení vyučujícího.

Kytarový seminář

Charakteristika:

Kolektivní předmět je určen především žákům studijních zaměření hra na kytaru, hra na baskytaru a hra na elektrickou kytaru. Seminář mohou navštěvovat i žáci jiných studijních zaměření hudebního oboru. Obsahem výuky je společné hraní skladbiček dostupné obtížnosti, výběr dle věkového a nástrojového složení žáků.

V návaznosti na předchozí znalosti z hudební nauky se žáci zabývají harmonizací písní, transpozicí, hudebními formami skladeb a dalšími teoretickými znalostmi. Předmět je založen na praktických ukázkách a aktivním přístupu žáků. Seminář nabízí doplňková témata, seznamování s různými strunnými nástroji (kytara, baskytara, elektrická kytara, loutna, citera apod.). Nedílnou součástí je poslech skladeb v podání vybraných interpretů a poslech skladeb, v nichž se kytara v různých podobách uplatní v kombinaci s jinými nástroji. V semináři se probírají témata z dějin a současné hudby, v přímé souvislosti s kytarou i z jiných hudebních oblastí.

Očekávané

výstupy:

6. ročník:

Žáci

- se učí souhře, zvykají si na práci v kolektivu, učí se hře z listu, doplňují znalosti a dovednosti z individuálních hodin, setkávají se s novým typem repertoáru,
- cvičí pohotovost hry doprovodů, rozvíjejí rytmicko-harmonické cítění,
- si rozšiřují vědomosti z oblasti dějin hudby,
- se učí poslechem nahrávek,
- společně nacvičené skladby či písně zahrají na třídní přehrávce či jiném veřejném vystoupení, nejméně jedenkrát za školní rok.

7. ročník:

Žáci

- se učí souhře, disciplíně v kolektivu, hře z listu, doplňují znalosti a dovednosti z individuálních hodin, setkávají se s dalším repertoárem,
- si zvyšují teoretické vědomosti, cvičí pohotovost hry doprovodů, rozvíjejí rytmicko-harmonické cítění,
- hrají-li na kytaru či baskytaru, procvičují hru v polohách,
- si rozšiřují vědomosti z oblasti dějin hudby,
- se učí poslechem nahrávek,
- společně nacvičené skladby či písně zahrají na třídní přehrávce či jiném veřejném vystoupení, nejméně jedenkrát za školní rok.

I. ročník

Žáci

- pracují v kolektivu, věnují se hře z listu, doplňují si znalosti a dovednosti z individuálních hodin, hrají různorodý komorní repertoár dostupné obtížnosti,
- si zvyšují teoretické vědomosti, rozvíjejí rytmicko-harmonické cítění,
- si pěstují cit pro styl a náladu skladby, cit pro frázi, učí se artikulaci,
- se seznamují s jinými strunnými nástroji po stránce techniky a zvukových možností,
- a aktivně zkoušejí různé barevné kombinace s dalším nástrojem či zpěvem,
- si rozšiřují vědomosti z oblasti dějin hudby,
- se učí poslechem a analýzou nahrávek,
- společně nacvičené skladby či písně zahrají na třídní přehrávce či jiném veřejném vystoupení.

II. ročník

Žáci

- při hře z listu zvládají i náročnější rytmické modely, synkopický rytmus apod.,
- si pěstují cit pro styl a náladu skladby, cit pro frázi, učí se artikulaci,
- si zvyšují teoretické vědomosti, učí se transponovat písně a melodie,
- se seznamují s jinými strunnými nástroji po stránce techniky a zvukových možností,
- aktivně zkoušejí různé barevné kombinace s dalším nástrojem či zpěvem,
- si rozšiřují vědomosti z oblasti dějin hudby,
- se učí poslechem a analýzou nahrávek,
- společně nacvičené skladby či písně zahrají na třídní přehrávce či jiném veřejném vystoupení.

III. ročník

Žáci

- při hře z listu zvládají i náročnější rytmické modely, synkopický rytmus apod.,
- si pěstují cit pro styl a náladu skladby, cit pro frázi, učí se artikulaci,
- při společném hraní pomáhají mladším a méně zkušeným,
- zvládnou dát nástup skladby, popřípadě dirigovat základní rytmy,
- po nácviku jsou schopni zahrát svůj part v páté a sedmé poloze,
- učí se samostatně harmonizovat písně a transponovat skladby,
- si rozšiřují vědomosti z oblasti dějin hudby,
- se učí poslechem a analýzou nahrávek, zapojují se do výběru témat a poslechových skladeb,
- společně nacvičené skladby či písně zahrají na třídní přehrávce či jiném veřejném vystoupení.

IV. ročník

Žáci

- při hře z listu zvládají i náročnější rytmické modely, synkopický rytmus, speciální úhozy (pizzicato, rasgueado, tamboru apod.), hrají dostupné vícehlasy,
- při společném hraní pomáhají mladším a méně zkušeným,
- zvládnou ukázat začátek skladby, popřípadě dirigovat základní rytmy,
- po nácviku jsou schopni zahrát svůj part v páté a sedmé poloze,
- učí se samostatně harmonizovat písně a transponovat skladby,
- si rozšiřují vědomosti z oblasti dějin hudby,
- se učí poslechem a analýzou nahrávek, zapojují se do výběru témat a poslechových skladeb,
- společně nacvičené skladby či písně zahrají na třídní přehrávce či jiném veřejném vystoupení.

Seminář bicích nástrojů

Charakteristika:

Praktikum je určeno všem žákům studijního zaměření hry na bicí nástroje. Žáci jsou soustavně vedeni k rytmickému cítění, ke hře různých stylů a žánrů, k souhře s ostatními hráči nebo s jinými nástroji, s čímž je spjato jejich uplatnění v souborech a orchestrech nebo amatérských kapelách různého zaměření.

Učí se zde pochopit úlohu bicích nástrojů a spolupracují s ostatními hráči. Jsou vedeni k poctivému přístupu při nacvičování skladeb, zodpovědnosti za společnou i individuální práci a k prezentaci na veřejnosti.

Seznamují se s úlohou bicích nástrojů v orchestru – aktivně hrají s orchestrální nahrávkou party bicích nástrojů v orchestru. Žáci si prohlubují dovednost hry z listu na bicí soupravu pomocí Playalongů, dále souhru a improvizaci. Žáci hrají společně rytmické skladby a na základě ostinátního rytmu rozvíjí svou tvořivost a improvizaci.

Očekávané

výstupy:

5. ročník

Žák

- je schopen zahrát přednes na malý buben s vlastním vyjádřením,
- umí odhadnout a zahrát danou skladbu v určeném tempu,
- na soupravu umí improvizovat v doprovodech různého charakteru (4 takty doprovod + 4 takty break),
- dokáže se s pomocí učitele přizpůsobit různým stylům a žánrům a správně je frázovat.

6. ročník

Žák

- umí zapojit víření do skladby,
- je na malý buben schopen zahrát skladby s obsahem obtížnějších technických prvků (víření, akcenty, různé druhy přírazů),
- umí zahrát základní paraddidle na malý buben,
- zvládá delší (asi 8mi taktovou improvizaci).

7. ročník

Žák

- umí zahrát složitější paraddidle na malý buben,
- ví o využití paraddidle na soupravu,
- při doprovodu skladby na soupravu je schopen zahrát sólo většího rozsahu,
- využívá při hře naučených výrazových prostředků a pro kvalitu zvuku přizpůsobí úhoz.

I. ročník

Žák

- umí uplatnit dovednosti a znalosti z předchozího studia,
- je schopen podle nahrávky zahrát doprovod skladby,
- ovládá základy hry na tympány,
- respektuje svou důležitost v seskupení a dokáže se přičinit o celkovou kvalitu výkonu,
- umí vířit v různé dynamice.

II. ročník

Žák

- umí se zapojit do souborů a orchestrů,
- samostatně improvizuje různé doprovody,
- ovládá hru z listu a hru z paměti,
- žák se dokáže přizpůsobit ostatním hráčům v dynamice a agogice,
- dokáže pomoci při organizaci pódia při veřejných akcích i zkouškách.

III. ročník

Žák

- umí číst partituru bicích nástrojů,
- umí sám nacvičit náročnější skladbu ve vlastním pojetí,
- doprovodí hudební skupinu včetně improvizace,

- zahraje po přípravě jakýkoliv part, který je potřeba.

IV. ročník

Žák

- zvládá členění hudebních frází,
- zahraje orchestrální party z listu,
- dokáže doprovodit hudební skupiny různých žánrů,
- umí vnést do hry všechny dosavadní znalosti a zkušenosti ve prospěch společného díla.

Praktikum bicích nástrojů

Charakteristika:

Praktikum je určeno všem žákům individuální výuky hudebního oboru. Žák praktika bicích nástrojů je soustavně veden k rytmickému cítění, k orientaci v partu a k souhře s ostatními hráči nebo s jinými nástroji, s čímž je spjata případné uplatnění v souborech a orchestrech. Učí se zde pochopit úlohu bicích nástrojů, spolupracují s ostatními hráči. Jsou vedeni k poctivému přístupu při nacvičování skladeb, zodpovědnosti za společnou i individuální práci a k prezentaci na veřejnosti. Cílem je také zdokonalení se ve čtení různých rytmických útvarů a usnadnění analyzování rytmické složky skladby ve studiu hudebního nástroje studijního zaměření. Žáci se prakticky seznámí se základy hry na bicí soupravu, ostatními bicími nástroji, úloze bicích nástrojů v orchestru, hrají společně jednoduché rytmické skladby a na základě ostinátního rytmu rozvíjí svou tvořivost.

Očekávané

výstupy:

6. ročník

Žák

- má správné držení těla a posazení u bicí soupravy,
- zvládá techniku držení paliček a postavení rukou a paliček,
- ovládá základy hry na malý buben a zná základní notaci pro bicí nástroje,
- je schopen hrát v p a f,
- je schopen opakovat po učiteli kratší asi dvou taktový motiv,
- zvládá jednoduchou koordinaci mezi dvěma končetinami.

7. ročník

Žák

- ovládá jednoduchý typ úderu na malý buben,
- z listu zahraje notový zápis v základních rytmických hodnotách,
- zvládá jednoduchou koordinaci mezi třemi končetinami,
- je schopen hrát v různé dynamice,
- je schopen opakovat po učiteli kratší asi čtyř taktový motiv.

I. ročník

Žák

- zná způsob nácvičku jednoduchého přírazu,
- zná způsob nácvičky víření na malý buben,
- z listu zahraje notový zápis v taktech 2/4, 3/4 a 4/4,
- na soupravu umí zahrát k základnímu doprovodnému rytmu 1 - 2 taktovou improvizaci,
- ovládá základy hry na tympány.

II. ročník

Žák

- z listu zahraje notový zápis v taktech 3/8, 4/8, 5/8 a 6/8,
- na soupravu je schopen doprovodit skladby různého charakteru,
- umí se zapojit do souborů a orchestrů,
- samostatně improvizuje různé doprovody,
- ovládá hru z listu a hru z paměti,
- žák se dokáže přizpůsobit ostatním hráčům v dynamice a agogice,
- dokáže pomoci při organizaci pódia při veřejných akcích i zkouškách.

III. ročník

Žák

- je schopen zahrát přednes na malý buben s vlastním vyjádřením,
- umí odhadnout a zahrát danou skladbu v určeném tempu,
- na soupravu umí improvizovat v doprovodech různého charakteru (4 takty doprovod + 4 takty break),
- umí číst partituru bicích nástrojů.

IV. ročník

Žák

- je na malý buben schopen zahrát skladby s obsahem obtížnějších technických prvků,
- zvládá delší (asi 8mi taktovou improvizaci),
- zahraje orchestrální party z listu,
- zvládá členění hudebních frází,
- umí vnést do hry všechny dosavadní znalosti a zkušenosti ve prospěch společného díla.

4.34 Teoretická výuka hudebního oboru

Přípravná hudební výchova

Viz kapitola 5.1 – přípravné studium u každého studijního zaměření individuální výuky hudebního oboru.

Hudební nauka

Charakteristika:

Teoreticko naukový předmět seznamuje žáky od 1. do 5. ročníku se základními hudebními pojmy nezbytnými k zvládnutí hry na nástroj. Nových znalostí dociluje žák stálým opakováním probraného učiva, navazováním, pohybově – instrumentálními činnostmi, intonačními cvičeními, poslechem vhodně volených nahrávek úměrných věku, které se vážou k výše uvedeným pojmům. Učitel přihlíží k nástrojovému obsazení žáků v hudební nauce.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- umí zapsat a přečíst noty v G klíči ($g - c^3$) a v F klíči ($c - c^1$),
- chápe tečku u noty – čtvrtová a půlová s tečkou,
- umí používat posuvky – křížek, béčko, odrážku, předznamenání,

- rozezná celý tón, půltón,
- je seznámen se stupnicemi C, G, D, F dur a s jejich trojzvuky,
- dokáže sestavit, doplnit a vytleskat různé takty,
- zná nové pojmy - legato, staccato, ligaturu, prima voltu, sekonda voltu,
- zná dynamická znaménka – pp, p, mf, f, ff, cresc., decresc.,
- seznamuje se s tempovými označeními – andante, moderato, allegretto, allegro,
- učí se nové národní i umělé písně.

2. ročník

Žák

- poznává notu a pomlku šestnáctinovou,
- používá pojem tónina a umí ji určit,
- osvojuje si durové stupnice do 4 křížků a 4 béček, mollové stupnice do 2 křížků a 2 béček,
- chápe princip odvozování stupnic s křížky a s béčky,
- dokáže odvodit stupnice stejnojmenné, paralelní,
- rozeznává intervaly základní bez specifikace,
- vnímá a rozlišuje lidské hlasy – S, A, T, B,
- poznává předtaktí, korunu a další tempová označení,
- je seznámen s polkou, valčíkem,
- pokouší se o zpěv jednoduchého kánonu.

3. ročník

Žák

- osvojuje si durové stupnice do 7 křížků a 7 béček,
- osvojuje si mollové stupnice do 3 křížků a 3 béček,
- rozlišuje mollovou aiolskou, harmonickou a melodickou stupnici,
- umí vytvořit 5 akord dur a moll a jeho obraty,
- rozeznává intervaly čisté, velké, malé vzestupně pomocí opěrných písní,
- orientuje se v základních harmonických funkcích – T, S, D,
- poznává základní melodické ozdoby,
- opakuje tempová a dynamická označení,
- seznamuje se s triolou, synkopou,
- dokáže rozdělit hudební nástroje do skupin,
- seznamuje se s osobností B. Smetany, A. Dvořáka a s českou národní hymnou.

4. ročník

Žák

- osvojuje si dur a moll stupnice do 7 křížků a 7 béček,
- chápe kvintový a kvartový kruh,
- dokáže odvodit tóninu moll od stejnojmenné a paralelní dur a naopak,
- umí vytvořit intervaly odvozené (m., zv., zm., dvojzv., dvojm.) v rozsahu oktávy,
- poznává dvojité posuvky,
- chápe enharmonickou záměnu tónů,
- prohlubuje T, S, D dur a moll – využití v lidových písních,
- rozlišuje pěvecké sbory, určuje jejich typ,
- seznamuje se se složením symfonického orchestru,
- poznává větší hud. formy - sonátová forma, koncert,
- je schopen rozlišit základní dějinná období (periodizace).

5. ročník

Žák:

- seznamuje se s D⁷ a jeho obraty,

- dokáže odvodit intervaly přesahující oktávu,
- poznává velké hud. formy - operu, symfonii, oratorium,
- prohlubuje si znalosti z dějin hudby – periodizace, základní dějinná období – charakteristické znaky, hlavní představitelé,
- zvládne jednoduchou transpozici.

Hudební nauka starší žáci

Charakteristika:

Hudební seminář je hudební nauka určena pro starší žáky 9 až 13 let, kteří nastoupili do ZUŠ bez předchozího studia na jiný hudební nástroj či sólový zpěv nebo neabsolvovali přípravné studium. Vyučující pedagog musí v začátku studia použít ŠVP přípravného studia hudebního oboru a pak běžně postupuje podle studijního zaměření 1. roč. hudební nauky, přičemž reaguje na dotazy žáků, vysvětluje látku i vyšších ročníků, pokud ji žák potřebuje pro hru na svůj nástroj. Často se výuka dělí na skupiny podle věku, schopností a zkušeností žáků. Učitel využívá při výuce všech činností – interpretačních i percepčních, např. intonační a rytmická cvičení, zpěv písní, poslech. Docházka je povinná maximálně dva roky pro žáky starší 15 ti let, mladší žáci jsou obvykle po roce zařazováni do 2. roč. základního studia hudební nauky. Charakteristickou formou je individualizace výuky v rámci kolektivní výuky (jako na malotřídní škole) a schopností jednotlivých žáků, tzn., že zvládnout oba ročníky v jednom školním roce.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- umí zapsat a přečíst noty v G klíči (g – c3) a v F klíči (c – c1),
- chápe tečku u noty – čtvrtová a půlová s tečkou,
- umí používat posuvky – křížek, béčko, odrážku, předznamenání,
- rozezná celý tón, půltón,
- je seznámen se stupnicemi C, G, D, F dur a s jejich trojzvuky,
- dokáže sestavit, doplnit a vytleskat různé takty,
- zná nové pojmy - legato, staccato, ligaturu, prima voltu, sekonda voltu,
- zná dynamická znaménka – pp, p, mf, f, ff, cresc., decresc.,
- seznamuje se s tempovými označeními – andante, moderato, allegretto, allegro,
- učí se nové národní i umělé písně,
- poznává notu a pomlku šestnáctinovou,
- používá pojem tónina a umí ji určit ,
- osvojuje si durové stupnice do 4 křížků a 4 béček, mollové stupnice do 2 křížků a 2 béček,
- chápe princip odvozování stupnic s křížky a s béčky,
- dokáže odvodit stupnice stejnojmenné, paralelní,
- rozeznává intervaly základní bez specifikace,
- vnímá a rozlišuje lidské hlasy – S, A, T, B,
- poznává předtaktí, korunu a další tempová označení,
- je seznámen s polkou, valčíkem,
- pokouší se o zpěv jednoduchého kánonu.

2. ročník

Žák

- osvojuje si durové stupnice do 7 křížků a 7 béček,
- osvojuje si mollové stupnice do 3 křížků a 3 béček,

- rozlišuje mollovou aiolskou, harmonickou a melodickou stupnici,
- umí vytvořit 5 akord dur a moll a jeho obraty,
- rozeznává intervaly čisté, velké, malé vzestupně pomocí opěrných písní,
- orientuje se v základních harmonických funkcích – T, S, D,
- opakuje tempová a dynamická označení,
- seznamuje se s triolou, synkopou,
- dokáže rozdělit hudební nástroje do skupin,
- seznamuje se s osobností B. Smetany, A. Dvořáka a s českou národní hymnou,
- osvojuje si dur a moll stupnice do 7 křížků a 7 béček,
- chápe kvintový a kvartový kruh,
- dokáže odvodit tóninu moll od stejnojmenné a paralelní dur a naopak,
- poznává dvojitě posuvky,
- chápe enharmonickou záměnu tónů,
- rozlišuje pěvecké sbory, určuje jejich typ,
- seznamuje se se složením symfonického orchestru,
- je schopen rozlišit základní dějinná období (periodizace).

Nauka o hudbě

Charakteristika:

Nauka o hudbě v rozsahu jednoho až tří let studia je určena pro starší žáky od 13 do 18 let, kteří se připravují na přijímací zkoušku z teoretických předmětů na konzervatoř, pedagogickou střední či vysokou školu. Dále pro starší žáky, kteří mají zájem získat další teoreticko naukové vědomosti a praktické dovednosti. Žáci se seznamují se základní hudební naukou v rozsahu prvního stupně studia ZUŠ. V praktických činnostech určují, analyzují sluchem a interpretují zpěvem hudební pojmy, stupnice, intervaly, akordy a rytmicko melodická cvičení. Poznávají třídění hudebních nástrojů, nástrojových a orchestrálních uskupení s přihlédnutím ke svému zvolenému nástroji. Získávají základní přehled o hudebních formách a dějinách.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- ovládá notopis,
- zná italské hudební názvosloví,
- ovládá stupnice diatonické,
- rozezná dle zápisu církevní a cikánské stupnice, celotónovou, chromatickou, pentatonickou stupnici,
- umí určit kvintakordy a septakordy s obraty,
- určí i vytvoří intervaly základní, odvozené a přesahující oktávu, vzestupné i sestupné,
- umí transponovat melodii, vytvořit vícehlas podle akordových značek,
- je schopen určit hudební formu a vývoj hudebních nástrojů (klavír, smyčcové nástroje),
- pozná základní hudební tělesa,
- orientuje se v dějinách hudby – periodizace, základní dějinná období – charakteristické znaky, hlavní představitelé a jejich dílo, rozbor skladeb podle notového zápisu,
- zná významné interprety ve svém oboru (nástroji),
- pokouší se o intonaci, rytmus podle požadavků přijímacích řízení a umělecké školy,

- snaží se zapsat do not podle sluchu od daných tónů durovou stupnici, mollové stupnice, intervaly vrchní a spodní v rozsahu jedné oktávy, kvintakordy a jejich obraty a dominantní septakord.

2. ročník

Žák:

- ovládá stupnice diatonické,
- rozezná dle zápisu církevní a cikánské stupnice, celotónovou, chromatickou, pentatonickou stupnici,
- umí určit a zazpívat kvintakordy a dominantní septakord,
- určí i zapíše předebrané intervaly základní, odvozené a přesahující oktávu, vzestupné i sestupné,
- umí transponovat melodii, vytvořit vícehlas podle akordových značek,
- je schopen určit hudební formu a vývoj hudebních nástrojů (strunné, dechové),
- rozliší dle poslechu a partitury hudební tělesa instrumentální, vokální a vokálně instrumentální,
- orientuje se v dějinách hudby – periodizace, základní dějinná období – charakteristické znaky, hlavní představitelé a jejich dílo, rozbor skladeb podle notového zápisu,
- zná významné interprety ve svém oboru (nástroji),
- zvládne intonaci, rytmus podle požadavků přijímacích řízení a umělecké školy,
- dokáže zapsat do not podle sluchu od daných tónů durovou stupnici, mollové stupnice, intervaly vrchní a spodní v rozsahu jedné oktávy, kvintakordy a jejich obraty a dominantní septakord.

3. ročník

Žák:

- orientuje se v diatonickém tónorodu,
- rozezná dle zápisu církevní a cikánské stupnice, celotónovou, chromatickou, pentatonickou stupnici,
- umí určit a zazpívat kvintakordy a dominantní septakord,
- určí i zapíše předebrané intervaly základní, odvozené a přesahující oktávu, vzestupné i sestupné,
- orientuje se v dějinách hudby – periodizace, základní dějinná období – charakteristické znaky, hlavní představitelé a jejich dílo, rozbor skladeb podle notového zápisu s ohledem na své studijní zaměření,
- zná významné interprety ve svém studijní zaměření,
- zvládne intonaci, rytmus podle požadavků přijímacích řízení a umělecké školy, včetně rytmicko melodického diktátu,
- dokáže zapsat do not podle sluchu od daných tónů durovou stupnici, mollové stupnice, intervaly vrchní a spodní v rozsahu jedné oktávy, kvintakordy a jejich obraty a dominantní septakord,
- zvládne zapsat základní harmonické spoje T, S, D, II.

5 VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU

Charakteristika:

Během studia si žáci hledají a postupně utváří vztah k barvám, povrchům, materiálům a jejich zpracování, a rozvíjí výtvarné vnímání, představivost a tvořivost. Vzhledem k příchodu nových médií, které výrazně mění podobu světa, se studium zaměřuje

na seznámení a pochopení multimediální tvorby a kultury. U studentů, kteří se připravují na umělecké školy, je kladen důraz na studijní kresbu a malbu a vytvoření vlastního portfolia. Po dobu studia prezentují žáci svoji tvorbu na výstavách v budově ZUŠ nebo jiných interiérech a exteriérech..

5.1 Přípravná výtvarná výchova

Charakteristika:

- Seznámení s elementárními výtvarnými technikami.
- Rozvíjení dětské fantazie.
- Náhled do světa výtvarného umění.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	Počet hodin v ročníku	
		1.r.	2.r.
Kolektivní	Přípravná výtvarná výchova	3	3

Očekávané

výstupy:

Žák

- hovoří o své práci s žáky a učitelem,
- pojmenuje základní výtvarné techniky (kresba, malba, grafika, keramika) a jejich nástroje,
- zná základní barvy,
- výtvarnou práci zvládá prostřednictvím vlastní imaginace, výtvarné hry a experimentu,
- dodržuje základní pracovní a hygienické návyky.

5.2 Plošná tvorba

Charakteristika:

Studijní zaměření se věnuje rozvoji níže uvedených výtvarných technik a postupů.

- Kresba
  - klasické kreslířské techniky
  - kresba podle skutečnosti
  - experimentální kresebné techniky
- Malba
  - klasické malířské techniky
  - Malba podle skutečnosti
  - experimentální malířské techniky
- Grafika
  - tisk z výšky - Tisk hloubky - Tisk z plochy - Průtisk
  - grafické techniky bez použití lisu
  - kombinované a experimentální techniky
- Navrhování
- Nová výtvarná media
- Počítačová grafika
- Digitální fotografie

- Základy animace
- Kombinované techniky (kombinace malířských a kreslířských technik; kombinování různých výtvarných postupů a materiálů)
- Výtvarná kultura o Studium základních kapitol dějin výtvarného umění o Vytváření vztahu mezi člověkem, životem a uměním
- Výtvarné vyjadřování o Kreslířské, malířské a grafické techniky o Nová výtvarná média
- Prostorová a objektová tvorba

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň				
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku				
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.	
Kolektivní	Plošná tvorba	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
	Prostorová tvorba	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Výuka je organizována v blocích. Uvedenými předměty postupuje získávání znalostí z oblasti výtvarné kultury. Vzdělávací obsah studia pro dospělé stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu nebo může odpovídat učebnímu plánu pro II. stupeň. Žák postupuje do dalšího ročníku na základě postupové zkoušky ve všech povinných předmětech studijního zaměření, tzv. KLAUZURY, která ověřuje znalosti a dovednosti potřebné pro postup do dalšího ročníku na základě očekávaných výstupů.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- kreslí a maluje formou výtvarné hry a experimentu vzhledem k jeho výtvarným schopnostem,
- pojmenuje základní techniky a materiály kresby, malby, grafiky,
- zvládne míchání barev,
- sděluje prožitky o své výtvarné tvorbě.

2. ročník

Žák

- umí samostatně a jednoduše vyjadřovat vlastní pocity a převést je do vizuální podoby v elementární rovině,
- zná základní techniky malby, kresby, grafiky a za pomoci pedagoga s nimi experimentuje,
- zná základní barvy, namíchá barvy sekundární, rozlišuje teplé a studené barvy,
- hovoří o své tvorbě i o výtvarných dílech ostatních žáků,
- vnímá dílo výtvarné kultury a hovoří o něm.

3. ročník

Žák

- rozlišuje a pojmenuje obrazotvorné prvky (bod, linie, tvar, plocha, prostor, světlo, barva),
- namíchá barevné odstíny,
- pojmenuje technická zařízení a jejich části v oblasti nových médií,
- dodržuje pracovní a hygienické návyky v rámci práce s multimediálními technologiemi,
- respektuje pravidla práce v kolektivu,

- vyjadřuje postoj k práci ostatních žáků,
- pojmenuje oblasti výtvarného umění.

4. ročník

Žák

- zná základní výrazové prvky jednotlivých výtvarných technik,
- vědomě pracuje s obrazotvornými prvky (bod, linie, tvar, plocha, prostor, světlo, barva),
- pozná nevyváženost motivu ve formátu,
- experimentuje s novými technologiemi,
- ovládá základní pojmosloví grafických programů a základní práce s PC (hardware, software, internet, bezpečnost),
- používá automaticky pracovní a hygienické návyky v rámci práce s multimediálními technologiemi,
- uvědomuje si odlišné výtvarné vyjádření ostatních žáků v kolektivu a hovoří o tom,
- rozlišuje oblasti výtvarného umění.

5. ročník

Žák

- používá vědomě výtvarné prvky (bod, linie, tvar, plocha, prostor, světlo, barva),
- ovládá pokročilejší techniky v oblasti kresby, malby a grafiky a pracuje s nimi,
- volně experimentuje s novými technologiemi,
- zná jednoduché animační techniky,
- hodnotí vznik a výsledek své tvůrčí činnosti,
- pozná umělecké slohy.

6. ročník

Žák

- používá pokročilejší techniky v oblasti kresby, malby a grafiky,
- cíleně využívá výtvarné prvky (bod, linie, tvar, plocha, prostor, světlo, barva),
- volně experimentuje s novými technologiemi a své poznatky využívá v oblasti počítačové grafiky, digitální fotografie, animace,
- vědomě volí z nabídky grafických programů a vzájemně je kombinuje za pomoci pedagoga,
- pozná umělecké slohy a jejich výrazná díla.

7. ročník

Žák

- dokáže přenést smyslové podněty do vizuální polohy,
- s jistotou používá a ovládá doposud známé výtvarné vyjadřovací prostředky,
- samostatně užívá nové technologie,
- ovládá základy počítačové grafiky, digitální fotografie a počítačové animace,
- nalézá nové podněty ve světě nových médií,
- je schopen sestavit krátký děj animovaného klipu a využít výtvarných prostředků k jeho vyjádření,
- orientuje se v základních pojmech v oblasti výtvarné kultury; je schopen sestavit základní historickou časovou osu,
- přijímá kritiku vlastní práce, hodnotí své výtvarné dílo,
- uzavírá studium prvního stupně vytvořením absolventské práce prezentované na absolventské výstavě.

I. ročník

Žák

- zvládá teoreticky i prakticky používání základních výtvarných vyjadřovacích prostředků,
- v rámci kolektivní výtvarné spolupráce se aktivně podílí na tvorbě společných výtvarných instalací a akcí pod vedením pedagoga,
- popíše výtvarné práce z oblasti multimediálního umění a kultury,
- hodnotí vlastní výtvarné dílo, reaguje na podněty pedagoga i skupiny,
- rozlišuje umělecké slohy a směry.
- rozlišuje výtvarné techniky a zná nástroje výtvarných technik
- rozpoznává výtvarný obsah a výtvarnou formu; pracuje s obrazotvornými prvky a jejich vlastnostmi
- pozná umělecké slohy a směry světového výtvarného umění; je schopen vyjádřit svůj názor na díla výtvarné kultury.

II. ročník

Žák

- používá výtvarného jazyka i praktické zkušenosti z oblasti výtvarného vyjadřování,
- v rámci kolektivní výtvarné spolupráce se aktivně podílí na tvorbě společného díla pod vedením pedagoga,
- pozná a charakterizuje výtvarné práce z oblasti multimediálního umění a kultury,
- jednoduše charakterizuje jednotlivé výtvarné epochy světového výtvarného umění,
- účastní se výtvarného dění v okolí.

III. ročník

Žák

- je schopen na základě podnětů z vnějšího i vnitřního světa vytvořit výtvarný koncept,
- vědomě užívá pojmy výtvarného jazyka a využívá osvojené výtvarné vyjadřovací techniky,
- umí vyhledat námět pro svou tvorbu,
- vědomě pracuje s multimediálními prostředky na dané téma,
- zhodnotí výtvarné dílo; vysvětlí pojem kýtč; zná důležitá díla z jednotlivých výtvarných epoch.

IV. ročník

Žák

- je schopen získané znalosti z oblasti výtvarného vyjadřování aplikovat ve své tvorbě,
- samostatně vyhledává námět pro svou tvorbu a tvořivě zpracovává zvolená témata,
- analyzuje výtvarné pojetí světa a vytváří výtvarný koncept,
- v rámci kolektivní výtvarné spolupráce se aktivně podílí na tvorbě společného projektu,
- je schopen osobitě aplikovat multimediální prostředky ve své tvorbě,
- zvládá delší dějovou linii v animované tvorbě,
- využije zákonitosti světla a kompozice ve fotografii,
- orientuje se v historickém vývoji výtvarného českého a světového umění a reflektuje současnou tvorbu,
- uzavírá studium druhého stupně vytvořením absolventské práce prezentované na absolventské výstavě.

5.3 Prostorová tvorba

Charakteristika:

Studijní zaměření se věnuje rozvoji níže uvedených výtvarných technik a postupů.

- Prostorová a objektová tvorba
  - Modelování
  - Instalace v prostoru
  - Objekty z tradičních i netradičních výtvarných materiálů
  - Užité umění (textilní tvorba, keramika, sklo, tvorba knih, řemesla vycházející z přírodních materiálů apod.)
- Výtvarná kultura
- Studium základních kapitol dějin výtvarného umění
- Vytváření vztahu mezi člověkem, životem a uměním

Výtvarné vyjadřování - Kreslířské, malířské a grafické techniky - Nová výtvarná média

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Kolektivní	Plošná tvorba	1	1	1	1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1
	Prostorová tvorba	2	2	2	2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2
	Animace	0	0	0	0	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3
	Sklo a šperk	0	0	0	0	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3
	Architektura	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Výuka předmětů *Animace*, *Sklo a šperk* je podmíněna splněním očekávaných výstupů předmětů *Plošná tvorba*, *Prostorová tvorba* v daném ročníku a zároveň očekávaných výstupů *Animace*, *Sklo a šperk* v daném ročníku. Jeli žák zařazen do předmětu *Animace* nebo *Sklo a šperk*, je povinen splnit 3 vyučovací hodiny týdně pouze v tomto předmětu. Celková časová dotace všech vyučovacích předmětů nesmí v základním studiu přesáhnout dohromady 3 vyučovací hodiny týdně. Zařazení žáků do předmětů *Animace*, *Sklo a šperk* je podmíněno vykonáním postupové zkoušky na konci školního roku ve 4., resp. 6. ročníku prvního stupně studia. Při větším zájmu o studium předmětů *Animace*, *Sklo a šperk* pedagog z kapacitních důvodů zařadí do studia nejúspěšnější žáky z postupových zkoušek. Mimořádně talentovaný žák může být zařazen do předmětů *Animace* nebo *Sklo a šperk* v nižším ročníku na základě výsledků postupové zkoušky a doporučení třídního učitele.

Očekávané

výstupy:

1. ročník – plošná tvorba, prostorová tvorba

Žák

- rozlišuje plošné a prostorové vyjádření,
- umí vytvořit jednoduchý tvar z různých materiálů,
- pozná základní prvky výtvarného jazyka,
- dodržuje pracovní a hygienické návyky při práci s nástroji a vybavením.

2. ročník – plošná tvorba, prostorová tvorba Žák

- pozná a rozlišuje základní materiály prostorové tvorby,
- umí vytvořit reliéfní tvar,
- kombinuje výtvarné prvky a experimentuje s novými materiály,
- spolupracuje v kolektivu,
- vnímá dílo výtvarné kultury a hovoří o něm.

3. ročník – plošná tvorba, prostorová tvorba Žák

- umí pracovat s různými výškami reliéfu a vybuduje základní prostorový tvar,
- pojmenuje a rozlišuje přírodní a umělé materiály,
- rozlišuje účinky výtvarných prvků,
- zvládá společné výtvarné úkoly,
- pojmenuje oblasti výtvarného umění.

4. ročník – plošná tvorba, prostorová tvorba

Žák

- je schopen vytvořit prostorový objekt,
- zná vlastnosti keramické a sochařské hlíny a umí s ní pracovat,
- chápe rozmanitost výtvarných materiálů; formuje a deformuje různé materiály,
- umí řešit výtvarný problém a experimentuje,
- podílí se na realizaci výstav a soutěží,
- rozlišuje oblasti výtvarného umění.

5. ročník – plošná tvorba, prostorová tvorba

Žák

- užívá známých materiálů pro vyjádření vlastního prožitku a myšlenky,
- vědomě používá základní prvky výtvarného jazyka a vyjadřovací prostředky prostorové tvorby,
- chápe působení výtvarného díla,
- podílí se na realizaci výstav a společných děl,
- pozná umělecké slohy.

6. ročník – plošná tvorba, prostorová tvorba

Žák

- zpracuje námět podle svých představ a realizuje ho v prostorové formě,
- použije materiály prostorové a objektové tvorby s ohledem na jejich vlastnosti a možnosti,
- vědomě vnímá svoji individualitu, dokáže výtvarně interpretovat vnitřní pocity,
- podílí se tvořivě na realizaci výstav a společných děl,
- pozná umělecké slohy a jejich výrazná díla.

7. ročník – plošná tvorba, prostorová tvorba

Žák

- samostatně užívá nástroje a techniky prostorové tvorby,
- zvládá výstavbu plastiky a základy sochařského modelování,
- cíleně převede návrh do prostorové podoby,
- podílí se tvořivě na realizaci výstav a společných děl a zhodnotí je,
- orientuje se v základních pojmech v oblasti výtvarné kultury; je schopen sestavit základní historickou časovou osu,

- uzavírá studium prvního stupně vytvořením absolventské práce prezentované na absolventské výstavě.

I. ročník – plošná tvorba, prostorová tvorba

Žák

- pozná výtvarný obsah a výtvarnou formu,
- samostatně a záměrně užívá nástroje a techniky prostorové tvorby,
- v rámci kolektivní výtvarné spolupráce se aktivně podílí na tvorbě společných výtvarných instalací a akcí pod vedením pedagoga,
- rozlišuje umělecké slohy a směry,
- rozlišuje výtvarné techniky a zná nástroje výtvarných technik,
- rozpoznává výtvarný obsah a výtvarnou formu; pracuje s obrazotvornými prvky a jejich vlastnostmi,
- pozná umělecké slohy a směry světového výtvarného umění; je schopen vyjádřit svůj názor na díla.
- výtvarné kultury.

II. ročník – plošná tvorba, prostorová tvorba

Žák

- užívá odbornou terminologii
- rozlišuje výtvarný obsah a výtvarnou formu
- vědomě užívá výrazové a kompoziční možnosti zvolené prostorové techniky
- jednoduše charakterizuje jednotlivé výtvarné epochy světového výtvarného umění
- účastní se výtvarného dění v okolí
- ovládá technologické postupy výtvarných technik,
- kombinuje výtvarné prvky a experimentuje s novými materiály,
- charakterizuje tvorbu svých oblíbených autorů nebo období z dějin výtvarné kultury.

III. ročník – plošná tvorba, prostorová tvorba

Žák

- samostatně vyhledává námět pro svou tvorbu a volí postup zpracování
- správně užívá odbornou terminologii
- respektuje výtvarný obsah a výtvarnou formu
- cíleně užívá výrazové a kompoziční možnosti zvolené prostorové techniky
- zhodnotí výtvarné dílo; zná důležitá díla z jednotlivých výtvarných epoch
- samostatně využije znalosti výtvarných technik ve své tvorbě,
- definuje výtvarný problém a volí nové postupy zpracování,
- respektuje výtvarný obsah a výtvarnou formu,
- je schopen sestavit základní historickou časovou osu dějin výtvarné kultury; zná významná výtvarná díla jednotlivých epoch.

IV. ročník – plošná tvorba, prostorová tvorba

Žák

- umí vyhledat námět pro svou tvorbu
- zhodnotí prostorovou kompozici a kombinuje vzájemné vztahy mezi prvky
- umí tvořivě pracovat se zvoleným tématem a výrazovými prostředky prostorových materiálů
- orientuje se v historickém vývoji výtvarného umění a reflektuje současnou tvorbu
- uzavírá studium druhého stupně vytvořením absolventské práce prezentované na absolventské výstavě

- samostatně vyhledává námět pro svou tvorbu a tvořivě pracuje se zvoleným tématem,
- se aktivně podílí na tvorbě společného projektu,
- zhodnotí výtvarné dílo; orientuje se v historickém vývoji českého a světového výtvarného umění,
- uzavírá studium pro dospělé vytvořením absolventské práce prezentované na absolventské výstavě.

5. ročník – animace

Žák

- užívá známých materiálů pro vyjádření vlastního prožitku a myšlenky,
- vědomě používá základní prvky výtvarného jazyka a vyjadřovací prostředky prostorové tvorby,
- chápe působení výtvarného díla,
- podílí se na realizaci výstav a společných děl,
- pozná umělecké slohy,
- rozezná základní animační techniky,
- orientuje se ve stručné historii animovaného i klasického filmu,
- přemýšlí nad svými projekty (od scénáře po filmový produkt),
- s pomocí učitele volí výtvarné techniky a prostředky tak, aby dosáhl požadovaného výtvarného účinku,
- pracuje soustředěně a dlouhodobě na animačním projektu,
- pracuje se základními filmovými žánry,
- je schopen pracovat se základní animační technikou (světlo, kamera a PC).

6. ročník – animace

Žák

- zpracuje námět podle svých představ a realizuje ho v prostorové formě,
- použije materiály prostorové a objektové tvorby s ohledem na jejich vlastnosti a možnosti,
- vědomě vnímá svoji individualitu, dokáže výtvarně interpretovat vnitřní pocity,
- podílí se tvořivě na realizaci výstav a společných děl,
- pozná umělecké slohy a jejich výrazná díla,
- promyšleně si hledá námět svých projektů, ale i vědomě si volí animační techniky,
- umí diskutovat v základní filmové terminologii,
- ovládá základní filmové efekty,
- zvládá základní animační fyziku,
- má základní přehled o animovaném i hraném filmu,
- rozezná kvalitu a techniku audiovizuálního díla,
- samostatně se orientuje ve filmových formátech.

7. ročník – animace

Žák

- samostatně užívá nástroje a techniky prostorové tvorby,
- zvládá výstavbu plastiky a základy sochařského modelování,
- cíleně převede návrh do prostorové podoby,
- podílí se tvořivě na realizaci výstav a společných děl a zhodnotí je,
- orientuje se v základních pojmech v oblasti výtvarné kultury; je schopen sestavit základní historickou časovou osu,
- uzavírá studium prvního stupně vytvořením absolventské práce prezentované na absolventské výstavě,

- diskutuje o kvalitě filmu, používá vhodné argumenty,
- chápe filmové vyjadřování jako komunikaci autora s okolím,
- je schopen provést jednoduchou analýzu dějin animovaného, ale i hraného filmu,
- má základní přehled o vybraných autorech a dílech, inspiruje se jimi a je schopen pochopit podstatu jejich tvorby,
- umí využívat základní prvky plastické či plošné animace,
- Pod vedením pedagoga dokáže vytvořit animovaný krátký film (projekt), který obsahuje propracovanější filmový žánr.

I. ročník – animace

Žák

- pozná výtvarný obsah a výtvarnou formu,
- samostatně a záměrně užívá nástroje a techniky prostorové tvorby,
- v rámci kolektivní výtvarné spolupráce se aktivně podílí na tvorbě společných výtvarných instalací a akcí pod vedením pedagoga,
- rozlišuje umělecké slohy a směry,
- rozlišuje výtvarné techniky a zná nástroje výtvarných technik,
- rozpoznává výtvarný obsah a výtvarnou formu; pracuje s obrazotvornými prvky a jejich vlastnostmi,
- pozná umělecké slohy a směry světového výtvarného umění; je schopen vyjádřit svůj názor na díla,
- rozezná animační i filmové techniky,
- orientuje se v historii animovaného i klasického filmu,
- ovládá základní principy filmu (filmová řeč, filmová osa),
- umí diskutovat ve filmové terminologii,
- samostatně vyhledává námět pro svou tvorbu a volí postup filmového zpracování,
- přesnými argumenty zhodnotí svou práci, ale i ostatních,
- vytváří kompletuje složitější proces audia do svého projektu (střih ruchů a hudby),
- splňuje základní filmové profese (kamera, střih, režie).

II. ročník – animace

Žák

- užívá odbornou terminologii
- rozlišuje výtvarný obsah a výtvarnou formu
- vědomě užívá výrazové a kompoziční možnosti zvolené prostorové techniky
- jednoduše charakterizuje jednotlivé výtvarné epochy světového výtvarného umění
- účastní se výtvarného dění v okolí
- ovládá technologické postupy výtvarných technik,
- kombinuje výtvarné prvky a experimentuje s novými materiály,
- charakterizuje tvorbu svých oblíbených autorů nebo období z dějin výtvarné kultury,
- řeší filmové problémy, experimentuje a kombinuje animační i hrané techniky,
- ovládá základní software i grafiku pro svou audiovizuální tvorbu,
- ovládá animační fyziku,
- samostatně volí techniku i materiál pro svůj projekt,
- hledá inspiraci ve svém okolí a dokáže ji s pomocí pedagoga zrealizovat,
- o svém projektu dokáže komunikovat a propagovat (přes výtvarné návrhy po filmový produkt),
- dokáže spolupracovat i mimo vlastní projekt.

III. ročník – animace

Žák

- samostatně vyhledává námět pro svou tvorbu a volí postup zpracování
- správně užívá odbornou terminologii
- respektuje výtvarný obsah a výtvarnou formu
- cíleně užívá výrazové a kompoziční možnosti zvolené prostorové techniky
- zhodnotí výtvarné dílo; zná důležitá díla z jednotlivých výtvarných epoch
- samostatně využije znalosti výtvarných technik ve své tvorbě,
- definuje výtvarný problém a volí nové postupy zpracování,
- respektuje výtvarný obsah a výtvarnou formu,
- je schopen sestavit základní historickou časovou osu dějin výtvarné kultury; zná významná výtvarná díla jednotlivých epoch,
- samostatně sleduje a má přehled v animovaném i hraném filmu,
- správně používá odbornou terminologii vztahující se k dané oblasti,
- hlouběji zvládá prakticky i teoreticky audiovizuální efekty,
- je schopen si samostatně vytvořit jednoduchý krátký animovaný film ze všech animačních technik i žánrů,
- svůj projekt dokáže popsat a představit od návrhu po krátký animovaný film,
- dokáže spolupracovat i mimo výtvarný obor,
- prezentuje vlastní práci od námětu po hotovou audiovizuální formu,
- zcela ovládá animační technologii (světlo, kamera, PC).

IV. ročník – animace

Žák

- umí vyhledat námět pro svou tvorbu
- zhodnotí prostorovou kompozici a kombinuje vzájemné vztahy mezi prvky
- umí tvořivě pracovat se zvoleným tématem a výrazovými prostředky prostorových materiálů
- orientuje se v historickém vývoji výtvarného umění a reflektuje současnou tvorbu
- uzavírá studium druhého stupně vytvořením absolventské práce prezentované na absolventské výstavě
- samostatně vyhledává námět pro svou tvorbu a tvořivě pracuje se zvoleným tématem,
- se aktivně podílí na tvorbě společného projektu,
- zhodnotí výtvarné dílo; orientuje se v historickém vývoji českého a světového výtvarného umění,
- uzavírá studium pro dospělé vytvořením absolventské práce prezentované na absolventské výstavě,
- je schopen naplánovat a vytvořit si vlastní krátký animovaný film,
- ovládá filmovou řeč a filmové principy i fyziku,
- dokáže vytvořit složitější námět, scénář, ale hlavně výpravu a animaci,
- samostatně se orientuje ve filmovém průmyslu i filmové historii, hledá náměty i inspiraci,
- plně ovládá daný software pro film, ale i grafiku,
- samostatně vyhledává náměty a inspiraci pro svoji tvorbu,
- komunikuje ve filmové terminologii,
- splňuje filmové profese (kamera, světlo, střih, výprava a režie).

5. ročník - sklo - šperk

Žák

- užívá známých materiálů pro vyjádření vlastního prožitku a myšlenky,
- vědomě používá základní prvky výtvarného jazyka a vyjadřovací prostředky prostorové tvorby,

- chápe působení výtvarného díla,
- podílí se na realizaci výstav a společných děl,
- pozná umělecké slohy,
- rozezná základní techniky zpracování skla
- přemýšlí nad svými projekty, chápe použití vybrané techniky na zpracování výtvarného návrhu
- s pomocí učitele volí výtvarné techniky a prostředky tak, aby dosáhl požadovaného výtvarného účinku, · pracuje soustředěně a dlouhodobě

6. ročník - sklo a šperk

Žák

- zpracuje námět podle svých představ a realizuje ho v prostorové formě,
- použije materiály prostorové a objektové tvorby s ohledem na jejich vlastnosti a možnosti,
- vědomě vnímá svoji individualitu, dokáže výtvarně interpretovat vnitřní pocity,
- podílí se tvořivě na realizaci výstav a společných děl,
- pozná umělecké slohy a jejich výrazná díla,
- promyšleně si hledá námět svých projektů, ale i vědomě si volí techniky zpracování skla

7. ročník – sklo a šperk

Žák

- samostatně užívá nástroje a techniky prostorové tvorby,
- zvládá výstavbu plastiky a základy sochařského modelování,
- cíleně převede návrh do prostorové podoby,
- podílí se tvořivě na realizaci výstav a společných děl a zhodnotí je,
- orientuje se v základních pojmech v oblasti výtvarné kultury; je schopen sestavit základní historickou časovou osu,
- uzavírá studium prvního stupně vytvořením absolventské práce prezentované na absolventské výstavě,
- rozezná základní technologické principy skla a šperku,
- je seznámen se základní historií daného předmětu,
- umí popsat svoji výtvarnou představu a diskutovat o svém projektu,
- zvládá základní sklářské principy (řezání, barvení, lepení a gravírování a pískování),
- s pomocí pedagoga si vytváří vlastní projekt (od návrhu po hotový šperk),
- je schopen konkrétního i abstraktního tvoření.

I. ročník – sklo a šperk

Žák

- rozlišuje výtvarné techniky a zná nástroje výtvarných technik,
- rozpoznává výtvarný obsah a výtvarnou formu; pracuje s obrazotvornými prvky a jejich vlastnostmi,
- pozná umělecké slohy a směry světového výtvarného umění,
- je schopen vyjádřit svůj názor na díla,
- rozlišuje obsah a formu ve výtvarném zpracování,
- orientuje se dle svých možností v historii i designu skla a šperku,
- experimentuje s novými materiály a technologickými principy,
- hledá nové technologické materiály pro vlastní inspiraci a dílo,

- vytváří složitější kompozice a možnosti ve svých projektech, které umí popsat a zhodnotit.

II. ročník – sklo a šperk

Žák

- ovládá technologické postupy výtvarných technik,
- kombinuje výtvarné prvky a experimentuje s novými materiály,
- charakterizuje tvorbu svých oblíbených autorů nebo období z dějin výtvarné kultury,
- zvládá technologické principy skla a šperku,
- vytváří složitější sklářské techniky v projektech (fusing, matování pastou, Tiffany a vitráže),
- orientuje se v historii skla a šperku ale i designu skla,
- samostatně volí a určuje si projekt s kombinovanou technikou,
- diskutuje a porovnává vlastní i ostatní projekty, umí argumentovat.

III. ročník – sklo a šperk

Žák

- samostatně využije znalosti výtvarných technik ve své tvorbě,
- definuje výtvarný problém a volí nové postupy zpracování,
- respektuje výtvarný obsah a výtvarnou formu,
- je schopen sestavit základní historickou časovou osu dějin výtvarné kultury; zná významná výtvarná díla jednotlivých epoch,
- hlouběji pracuje s vizuálními znaky a symboly,
- rozlišuje dekorativní a umělecké objekty skla a šperku,
- prezentuje vlastní práci od návrhu po hotový projekt,
- používá výtvarnou terminologii dané oblasti,
- adekvátně ke svému záměru volí technologicky vhodné materiály s ohledem na jejich vlastnosti.

IV. ročník – sklo a šperk

Žák

- samostatně vyhledává námět pro svou tvorbu a tvořivě pracuje se zvoleným tématem,
- se aktivně podílí na tvorbě společného projektu,
- zhodnotí výtvarné dílo; orientuje se v historickém vývoji českého a světového výtvarného umění,
- uzavírá studium pro dospělé vytvořením absolventské práce prezentované na absolventské výstavě,
- je schopen samostatně naplánovat a vytvářet složitější kombinované projekty,
- rozlišuje mezi designem, volnou tvorbou a konfekční dekorací,
- samostatně vyhledává náměty a inspiraci z různých oblastí a vybírá podněty pro svoji tvorbu,
- ovládá technologické postupy skla a šperku,
- vytváří své výtvarné portfolio ke své závěrečné práci a výstavu.

1. ročník – architektura

Žák

- Výtvarnou hrou je žák pomalu seznamován s pojmem architektura,
- Je schopen jednoduše pojmenovat základní části stavby,
- Vytváří prostorové objekty,
- je seznámen se základními technikami plošného i prostorového zobrazování.

2. ročník – architektura

Žák

- umí pojmenovat části stavby včetně charakteristických detailů, částí a prvků,
- chápe prostorové uspořádání domu,
- se formou hry seznamuje s různými typy staveb a jejich funkcí,
- rozpoznává primární a sekundární barvy a umí barvy míchat.

3. ročník – architektura

Žák

- je více obeznámen s pojmem architektura a urbanismus,
- je hlouběji obeznámen s prvky architektury,
- je schopen přenést plošné tvary do prostorových kompozic a naopak,
- je seznámen s pokročilými technikami plošného i prostorového zobrazování.

4. ročník – architektura

Žák

- je obeznámen s prací architekta a základními pojmy z oboru,
- dokáže navrhnout vlastní stavbu,
- vnímá své okolí a prvky, které ho utvářejí,
- popsat své pocity, které v něm architektura a daný prostor vzbuzují,
- je rozvíjen smysl pro orientaci v prostoru a jeho vnímání.

5. ročník – architektura

Žák

- je schopen samostatných návrhů architektonických prvků a budov,
- chápe co je půdorys, pohled a řez objektem,
- dokáže se orientovat v architektonické situaci,
- zvládne vytvořit náročnější prostorové objekty.

6. ročník – architektura

Žák

- se orientuje v architektonických slozích,
- má svého oblíbeného architekta a zná jeho díla,
- dokáže navrhnout stavbu a zakreslit její půdorys, řez a pohledy,
- chápe základní konstrukce staveb a dokáže je využít v prostorové tvorbě.

7. ročník – architektura

Žák

- pracuje samostatně, ale i ve skupině,
- umí pracovat s měřítkem,
- tvoří prostorové objekty v zadaném měřítku.

I., II., III. a IV. ročník - architektura

Žák

- dokáže vytvořit výtvarný architektonický návrh,
- dokáže svůj projekt vypracovat od samotného návrhu po model v určitém měřítku,
- orientuje se v současné architektuře a je schopen o ní mluvit.

5.4 Výtvarný obor (detašované pracoviště)

Charakteristika:

Studium je zaměřeno především na osobnostní rozvoj žáka prostřednictvím výtvarného umění, kultivace osobnosti žáka a rozvoj jeho tvořivého potenciálu. Seznamuje žáky s různými výtvarnými technikami, dějinami umění a rozvíjí výtvarné myšlení. Porozuměním výtvarnému jazyku pomáhá nalézt celoživotní vztah k výtvarné kultuře. Studium připravuje žáky k přijímacím řízením na střední a vysoké školy.

Vzdělání ve výtvarném oboru probíhá ve dvou oblastech:

Recepce a reflexe výtvarného umění – žák se seznamuje s historií i současným vývojem umění adekvátně svému věku, učí se chápat podstatu uměleckého díla, vnímat jeho hodnoty.

Výtvarná tvorba – žák vyjadřuje prostřednictvím výtvarné tvorby vlastní vidění světa a svoje výtvarné myšlení odpovídajícími výtvarnými postupy.

5.4.1 Výtvarné vyjadřování

Charakteristika:

Studijní zaměření integruje postupy plošné tvorby (malba, kresba, grafické techniky a další plošné techniky), prostorové tvorby (modelování, keramika, konstrukce z dalších materiálů) a výtvarné kultury. Výtvarný obor přijímá ke studiu žáky od 5 let. Ve skupině je maximálně 15 žáků. Výuky je organizována v tříhodinových blocích, ve výjimečných případech je organizována jinou formou (exkurze, návštěvy výstav, soustředění apod.)

Přípravné studium

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	Počet hodin v ročníku	
		1PV	2PV
Kolektivní	Výtvarné vyjadřování	0-3	0-3
	Přípravná výtvarná výchova	3	3

Očekávané

výstupy:

Žák

- se orientuje v základních výtvarných pojmech (malba, kresba), nástroji a pomůckami.
- zvládá jednoduché výtvarné postupy – spontánně kreslí, maluje, modeluje přiměřeně svému vývoji.
- cíleně řeší dílčí úkoly dle pokyn učitele.
- koriguje průběh své práce na základě pokynů učitele.
- spolupracuje ve skupině na dílčích úkolech.
- jednoduše slovně ohodnotí svoji práci.
- dodržuje pravidla hygieny a bezpečnosti práce.

Základní studium

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Kolektivní	Výtvarné vyjadřování	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3	0-3
	Plošná tvorba	1	1	1	1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1	0-1
	Prostorová tvorba	2	2	2	2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- užívá správně základní výtvarné pojmy (maluji, kreslím, modeluji),
- nepřipodobňuje svoji práci ostatním,
- za pomoci učitele zvládá formát,
- S
- spolupracuje s ostatními žáky,
- užívá správně základní výtvarné nástroje, správně je pojmenuje a pečuje o ně (tužka, dřívko, pastel, štětec kulatý, štětec plochý),
- rozlišuje mezi realitou a fantazií,
- má správné pracovní návyky,
- dbá bezpečnosti práce.

2. ročník

Žák

- užívá správně další výtvarné pojmy (malba, kresba, grafika – tisk z koláže, modelování, keramická hlína, koláž),
- aktivně a zodpovědně přistupuje ke svoji práci, je schopen ji naplánovat a dokončit,
- přiměřenou formou hodnotí svoji práci i práci druhých,
- užívá správně další výtvarné nástroje, správně je pojmenuje a pečuje o ně (měkká a tvrdá tužka, dřívko, pastel, štětec kulatý, štětec plochý, pero, tuš, inkoust, suchý a mastný pastel),
- za pomoci učitele zvládá vhodnou kompozici prvků ve formátu,
- má správné pracovní návyky, pečuje o nástroje a pomůcky,
- dokáže vnímat výtvarné dílo a jednoduše jej popsat.

3. ročník

Žák

- užívá správně další výtvarné pojmy a umí pojmenovat výtvarné techniky (malba temperou, akvarel, kresba tužkou, tuší, pastelem, grafika – linoryt, monotyp, frotáž),
- hodnotí svoji práci i práci svých spolužáků, pojmenuje myšlenkové postupy a techniky,
- přemýšlí nad tématem, diskutuje s pedagogem,
- za pomoci učitele využívá formát, umísťuje do něj prvky s ohledem na kompozici,
- přetváří předměty, mění běžné v neobvyklé,
- rozumí základním výtvarným pojmům (odstín, kontrast, barva, tvar, kompozice...),
- dokáže vnímat výtvarné dílo, sdělit svůj názor na něj,

- rozlišuje mezi realitou a abstrakcí.

4. ročník

Žák

- vědomě užívá základní vyjadřovací prostředky plošné tvorby – linie, barva, tvar,
- vizuální podněty převádí do plošné i prostorové tvorby,
- seznamuje se s vybranými díly a autory, pamatuje si základní pojmy z výtvarné kultury a historie,
- hodnotí výtvarné práce svoje i ostatních, vyjadřuje své pocity a názory podložené argumenty, pokouší se o jednoduchou analýzu výtvarného díla,
- přemýšlí nad tématem, diskutuje s pedagogem, pod jeho vedením volí techniku a nástroje vhodné k vyjádření své výtvarné myšlenky,
- zvládá pracovat s velkými formáty a vhodně jim přizpůsobí kompozici prvků,
- dokáže si naplánovat svoji práci a úspěšně ji dokončit.

5. ročník

Žák

- nachází souvislosti mezi svoji tvorbou a tvorbou z vybraných kapitol DVU a umění současnosti,
- pozoruje realitu a přetváří ji vhodným způsobem,
- přemýšlí nad zadanými tématy, hledá kontexty a vyjadřuje se originálně,
- je schopen jednoduchých abstrakcí reality,
- za pomoci učitele vědomě volí výtvarné techniky a prostředky tak, aby dosáhl požadovaného výtvarného účinku,
- při tvorbě koriguje svoji práci a reaguje na aktuální podněty,
- přiměřenými argumenty obhajuje svoji práci, je schopen popsat použité výtvarné a myšlenkové postupy.

6. ročník

Žák

- má povědomí o současném moderním umění, snaží se chápat a tolerovat myšlenkové postupy moderního umění,
- vědomě pracuje se základními obrazotvornými prvky (linie, přítlak, bod, plocha, prostor, světlo, stín, struktura, tvar, kompozice),
- vědomě využívá účinky barev a tvar,
- promyšleně volí výtvarné prostředky a techniky,
- používá správnou výtvarnou terminologii,
- kultivovaně diskutuje o svém díle i dílech ostatních žáků,
- je schopen abstraktního vyjádření s porozuměním.,
- pod vedením pedagoga využívá obrazotvorných prvků (objem, prostor, prvek..) k vybudování prostorového objektu, pozná jejich vztahy a vlastnosti (opakování, dynamika, podobnost, rytmus, struktura).

7. ročník

Žák

- vědomě využívá kompozičních prvků a barev ve formátu k dosažení požadovaného účinku díla,
- chápe výtvarné vyjadřování jako komunikaci autora s okolím,
- vědomě proměňuje běžné v nezvyklé,
- prohlubuje schopnost abstraktního myšlení,
- umí popsat svoje myšlenkové postupy,
- komponuje tvarové a prostorové vztahy,

- je schopen provést jednoduchou analýzu děl současného umění a hledat parafráze ve svojí tvorbě,
- má povědomí o vybraných autorech a dílech, inspiruje se jimi a je schopen pochopit podstatu jejich tvorby,
- orientuje se dle svých možností v DVU, rozlišuje hlavní znaky jednotlivých slohů a období,
- má přehled o nejvýznamnějších památkách ve svém okolí.

I. ročník Žák

- pracuje soustředěně a dlouhodobě na výtvarném projektu,
- rozlišuje obsah a formu,
- respektuje odlišné výtvarné názory a projevy,
- nahlíží na výtvarné téma z různých úhlů, hledá vlastní originální postupy myšlenkové a výtvarné,
- přesnými argumenty zhodnotí svou práci i ostatních,
- promyšleně využívá prostorové kompozice a samostatně kombinuje prvky a materiály k dosažení vlastního výtvarného záměru,
- dokáže vyjádřit pocity z účinku uměleckého díla na diváka.

II. ročník Žák

- hledá inspiraci v realitě, ve svém okolí a dokáže ji vlastním způsobem výtvarně sdělit,
- samostatně řeší výtvarné problémy, experimentuje,
- pracuje se znaky, symboly, abstrahováním, parafrází, nadsázkou,
- konkrétní téma vyjádří symbolicky a nefigurativně,
- přiměřenými argumenty obhájí svoji práci a analyzovat práci ostatních žáků,
- používá vědomě výtvarný jazyk k vyjádření vlastních výtvarných záměrů,
- má základní přehled v DVU,
- pozná výtvarné památky ve svém regionu, umí je zařadit v kontextu DVU a pojmenovat,

III. ročník Žák

- hlouběji pracuje s vizuálními znaky a symboly,
- správně používá odbornou terminologii vztahující se k dané oblasti,
- používá výtvarnou zkratku, nadsázku, stylizaci, abstrahuje, parafrázuje,
- samostatně volí materiály a pracovní postupy k dosažení vlastního výtvarného záměru,
- experimentuje s materiály a technologickými postupy,
- prezentuje vlastní práci, volí vhodnou formu, adjustaci, výstavní koncepci atd.,
- rozlišuje dekorativní a umělecké objekty,
- diskutuje hodnotách umění, používá vhodné argumenty.

IV. ročník Žák

- je schopen naplánovat a zrealizovat jednoduchý výtvarný projekt či řadu,
- adekvátně ke svému záměru volí vhodné materiály s ohledem na jejich vlastnosti,
- ovládá technologické postupy zvolených technik,
- používá analýzu, syntézu, parafrázi, nadsázku ve svém výtvarném projevu,
- rozlišuje mezi designem, volnou tvorbou a konfekční dekorací,
- vytváří složitější prostorové kompozice a objekty,
- používá správně výtvarnou terminologii,

- samostatně vyhledává náměty a inspiraci z různých oblastí světové kultury a vědy, individuálně si z nich vybírá podněty pro svoji tvorbu,
- orientuje se s DVU,
- používá kultivovaný výtvarný jazyk.

6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU

Charakteristika:

Naším cílem je propojení tanečního vzdělání s rozvojem prosociálního chování (etická výchova - schopnost komunikace, tvořivost, empatie, asertivita, spolupráce...). Díky velikosti tanečního oboru a aprobaci jeho pedagogů probíhá výuka se zaměřením na klasický a scénický tanec. Neoddělitelnou součástí výuky tanečního oboru je tvůrčí spolupráce s korepetitory. Specifikem celého tanečního oboru je důraz na zvládnutí tanečních technik a jejich využití při samostatném tanečním projevu. To vše se uplatňuje při každoročních představeních pro veřejnost. Žáci jsou vedeni k vytváření si vztahu k umění a uměleckým hodnotám (zájezdy na taneční představení, účast na tanečních seminářích s tuzemskými i zahraničními lektory). Taneční obor rozvíjí nejen pohybové a taneční dovednosti a návyky, ale také estetické a etické chování a jednání žáka.

6.1 Přípravné studium

Charakteristika:

Studium je určeno pro děti ve věku od 5 do 7 let.. Cílem je kultivovat přirozený dětský taneční projev formou pohybových her a hravých cvičení, rozvinout jejich zájem taneční umění a ověřit předpoklady jednotlivých dětí pro zvládnutí dalších stupňů výuky. V zajímavých a hravých pohybových činnostech a cvičeních vytváříme návyk správného držení těla, vypracováváme elementární tělesnou citlivost, pružnost a obratnost, učíme orientaci v prostoru, rozvíjíme základy rytmického a intonačního citění a elementární schopnost rozlišovat dynamiku. Vhodnými náměty a přiměřenými hudebními skladbami probouzíme vnitřní citlivost, pohybovou fantazii a taneční citění žáků.

Učební plán

Výuka	Název vyučovacího předmětu	Počet hodin v ročníku	
		1.r.	2.r.
Kolektivní	Přípravná taneční výchova	2	2

Očekávané

výstupy:

Žák

- se učí vnímat formou dětských pohybových her vlastní tělo,
- je schopen práce v kolektivu, respektování autority učitele,
- vnímá prostor a hudební doprovod, rozvoj dětské fantazie,
- seznamuje se s neverbální komunikací,
- zvládne navození tělesných pocitů a formování elementárních pohybových dovedností a návyků, potřebných pro získání správného držení těla.

6.2 Základní studium

Charakteristika:

Klasická taneční technika

Upevňuje správné držení těla, zdokonaluje pohyby dolních a horních končetin, prohlubuje pohybovou koordinaci, rovnováhu, smysl pro přesnou formu a čistotu vedení pohybu. Učí pohybové kázni, vytrvalosti a vůli. Po zvládnutí základů klasické taneční techniky je možno u disponovaných žáků přistoupit k výuce tance na špičkách. V základním studiu výuka tohoto předmětu probíhá od 3. ročníku I. stupně, ve výuce s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je možné jeho zařazení již od 1. ročníku I. stupně.

Taneční průprava

Vede ke správnému držení těla ve všech základních polohách a v pohybu z místa. Rozvíjí základní taneční techniku, taneční projev žáků a jejich hudební citění. Předmět je vyučován v prvních dvou letech I. stupně základního studia.

Taneční gymnastika

Rovnoměrně vypracovává všechny svalové partie a zvyšuje pohyblivost kloubů. Práce s gymnastickým náčiním zlepšuje koordinaci těla

Lidový tanec

Předmět učí zvládnout základní kroky a charakteristické české a moravské lidové tance, případně lidové tance jiných národů. Vede k citlivému a přesnému vyjádření tempa, rytmu, dynamiky a výrazu lidové písně i lidové hudby v nejrůznějších úpravách. Učí žáky poznávat kořeny a podstatné rysy národní kultury. Předmět může být vyučován v rámci základního studia, příp. jako hlavní předmět ve specializované výuce.

Současný tanec

Rozvíjí specifickými prostředky taneční techniku a projev žáků, prohlubuje a rozšiřuje jejich hudební a prostorové citění a osobité tvořivé schopnosti. Na základě jednotlivých tanečních technik (M. Graham, J. Limón, L. Horton, contemporary dance, muzikálový tanec, atd.) rozvíjí a zvyšuje taneční připravenost žáků. Předmět se zařazuje do výuky od 3. ročníku základního studia I. stupně.

Práce v souboru

Podle specializace učitele a zájmu žáků navazuje práce v souboru na zvolený hlavní předmět, prohlubuje tanečnost a napomáhá k získání prvních tanečních zkušeností s veřejným vystoupením. Při výuce se ve skupině setkávají žáci různých ročníků.

Taneční improvizace

Rozvíjí osobnost dítěte, tvořivost a je součástí uměleckého rozvoje.

Taneční praxe

Navazuje na všechny vyučované předměty a slouží ke zdokonalování a prohlubování taneční i stepařské techniky, tanečního projevu žáků a rozvíjí pohybové a rytmickou paměť a improvizaci schopnosti žáků. Rozvíjí tvořivé schopnosti žáků a pěstuje smysl pro vzájemnou pohybovou souhru. Předmět zároveň slouží k přípravě tanečních skladeb pro interní i veřejná vystoupení, soutěže atd.

Pohybové divadlo

Propojení pohybových dovedností a dalších výrazových prvků (verbální i nonverbální divadlo, klaunerie, akrobacie, komediální prvky). Vede skupinu ke schopnosti vytvářet celistvé představení.

Současné techniky

Žáci poznají nynější taneční techniky od Graham techniky, Cunningham techniky, Limon techniky, BUTŮ, improvizaci...a další. S přihlédnutím na schopnosti skupiny

Scénický tanec

Je výrazový tanec. Žáci se učí naplnit taneční formu divadelními a výrazovými prvky. Vytváření choreografií s příběhem, či myšlenkou.

6.2.1 Studijní zaměření Klasický tanec

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Kolektivní	Taneční průprava	1	1									
	Lidový tanec	1	1									
	Klasický tanec			3	4	4	4	4	4	4	4	4
	Taneční gymnastika											
	Taneční improvizace											
	Současný tanec											
	Práce v souboru											

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Výuka je organizována v blocích. Uvedenými předměty postupuje získávání znalostí z oblasti taneční kultury. Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací. Vzdělávací obsah studia pro dospělé stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu nebo může odpovídat učebnímu plánu pro II. stupeň.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák v taneční průpravě

- si uvědomí správné držení těla v základních polohách na zemi a ve stoji,
- zvládne základní přízemní polohy – lehy, sedy, kleky a stoj snožmo,
- vědomě protáhne a uvolní celé tělo v lehu na zádech a na břicho,
- provede základní prvky na dané tempo,
- rozpozná předeheru a závěr skladby,
- opakuje prvky zadané pedagogem,
- provádí průpravu pro skoky – pérování v kolenou a hlezenních kloubech,
- zatančí pohybové a taneční hry s náčiním - míčky, obruče, šátky, švihadla,
- zvládne jednoduché prostorové obměny – volné rozestoupení, kruh, řada, zástup,
- je schopen bezprostředního projevu – pohybové improvizace na dané téma,

- zvládne přirozený pohyb z místa,
- dosáhne dle anatomických možností – zvyšování protažení a posílení jednotlivých svalových skupin,
- dokáže reagovat na hudební doprovod, včetně zpěvu a využití mluveného slova,
- se orientuje v základních prostorových pojmech: řada, zastup, diagonála.
- je schopen v lidovém tanci
- předvést základní chůzi ve správném tempu a rytmu,
- pohybovat se v rovných drahách a po kruhu,
- předvést pochod, dvojposkočný krok, cval stranou,
- použít Orffovy nástroje v jednoduchých rytmických etudách,
- vytleskat jednoduché rytmické motivy,
- zazpívat dětskou lidovou píseň (např. Helička, Cibulíčka, Čížeček) a pohybově ji ilustrovat.

2. ročník

Žák je schopen v taneční průpravě

- uvědomit si zásady správného držení těla a neustále je prohlubovat,
- přirozeně vést tělo při pohybu do prostoru,
- provést jednoduchý pohybový úkol a taneční etudu,
- rozeznat a správně provést základní polohy na zemi i ve stoji a zapojit také horní končetiny – upažení, vzpažení, zapažení a připažení,
- v rámci obratnosti na koberci zvládnout jednoduché převaly, kotoul vpřed, kolíbku a svíčku,
- rozvíjet pohybové vyjádření s využitím náčiní,
- přirozeného projevu - improvizace na dané téma (pohádkové bytosti, svět zvířat, příroda),
- rozeznat změny tempa a dynamiky, využít Orffovy nástroje pro rytmické vyjádření,
- rozeznat a správně provést základní polohy a pojmy - stoj spatný, stoj roznožný, připažení, upažení, vzpažení, zapažení, sed přednožmo, sed roznožmo, sed zkřížmo, sed na patách), spojit pohyb s hudebním a zvukovým doprovodem,
- rozvíjet pohybové vyjádření s využitím náčiní.

Žák je schopen v lidovém tanci

- zopakovat zadaný pohybově-rytmický motiv,
- zvládnout přísuný krok vpřed s výměnou nohou a přísuný krok stranou,
- předvést poskočný krok vpřed, vzad, v točení,
- zatančit polkový krok,
- zapojit zpěv lidových písní a říkadel.

3. ročník

Žák je schopen v klasickém tanci

- provádět průpravná cvičení na zemi dle B. Kniassefa,
- správného držení těla u základních prvků klasické taneční techniky,
- zvládnout pozice dolních končetin (I., II. a III. pozice) a horních končetin (přípravná pozice, 1., 2., 3. pozice) v postavení čelem i bokem k tyči,
- provádět základní prvky klasického tance ve cvičení u tyče a základ pro skokovou techniku - demi-plié, battement tendu, battement tendu pour le pied, battement tendu en cloche, battement demi-dégagé a battement dégagé, relevé-abaisé, demi-rond de jambe par terre (en dehors, en dedans), battement tendu jeté, hrudní záklon a úklon,
- provádět u tyče i na volnosti přípravné a 1. port de bras,

- provádět cviky na volnosti v postavení en face.

Žák je schopen v lidovém tanci

- provádět chůzi vpřed i vzad (přirozená + s pomalým odvíjením chodidel, ve výponu i v podřepu, s přednožováním skrčmo, s měkkým pérováním),
- zvládnout běh měkce i ostře pérovány, s přednožováním a zanožováním skrčmo, poskočný krok vpřed, dvojposkočný krok, přísuný krok vpřed i stranou, cval stranou a vpřed, třídobý krok, přeměnný krok, polkový krok, základní krok mazurky a polonézy,
- provádět všechny prvky samostatně, ale pravidelně i v kratších jednoduchých pohybových a tanečních etudách a vazbách,
- využívat pro pohyb krátkých rytmizovaných básní a lidových písní a tanečních her,
- rozlišovat tempo (pomalé/střední/rychlé), hudební frázi, dynamiku, takt (čtyřdobý, třídobý, dvoudobý) a přirozeně cítit předtaktí, pauzu a závěr.

Žák je schopen v taneční gymnastice

- ovládat jednoduché vazby kotoulů vpřed a vzad, zvládnout svíčku, přemet stranou,
- zlepšovat koordinaci pohybu dolních a horních končetin, zvyšovat pružnost a ohebnost celého těla s ohledem na dispozice,
- upevňovat návyk správného držení těla v polohách na místě i v pohybu z místa, uvědomovat si vlastní osu těla,
- provádět pérování v kolenou a nártach, podřepy, výskoky (vše v I. a II. pozici paralelní), malé skoky dálkové v kombinacích (s meziskoky a se zvyšováním síly odrazu a délky skoku),
- pracovat s náčiním (šátky, obruče, stuhy, malé i větší míčky, švihadla, pentle, malé rekvizity),
- harmonicky posilovat a citlivě procvičovat jednotlivé svalové oblasti a zvyšovat pohyblivost v kloubech, přiměřenými cviky zvyšovat celkovou sílu, pružnost, koordinaci a aktivní pohyblivost jednotlivých částí celého těla tak, aby byl pohyb harmonický.

4. ročník

Žák je schopen v klasickém tanci

- prohloubit své dovednosti průpravným cvičením na koberci podle metody B. Kniasseffa,
- uvědoměle používat zásad správného držení těla u základních prvků klasické taneční techniky,
- zvládnout pozice dolních končetin (I., II., III., IV. a V. pozice) a horních končetin v postavení čelem i bokem k tyči,
- provádět základní prvky ve cvičení u tyče i na volnosti a základní skoky - demi-plié, grand-plié, battement tendu, battement tendu pour le pied, battement tendu demi-dégagé a battement tendu dégagé, relevé-abaisé, rond de jambe par terre (en dehors, en dedans), battement tendu jeté, hrudní záklon, úklon, temps levé sauté,
- provádět u tyče i na volnosti 1. a 3. port de bras,
- provádět cviky na volnosti v postavení en face,
- provádět krátké taneční kombinace na volnosti s použitím vedení paží a chůze.

Žák je schopen v lidovém tanci

- podle svých možností zvládnout chůzi vpřed i vzad, běh zakopávaný a skrčmo vpřed, poskočný krok vpřed, dvojposkočný krok, přísuný krok vpřed i stranou, cval stranou i vpřed, třídobý krok, přeměnný krok, polkový krok, valčíkový krok, základní krok mazurky a polonézy,

- provádět pérování, podřepy, výskoky (vše v I. a II. pozici paralelní) a dupy,
- provádět všechny prvky samostatně, ale pravidelně i v kratších jednoduchých pohybových a tanečních etudách a vazbách,
- provedení jednoduchých lidových tanců se zapojením zpěvu.

Žák je schopen v taneční gymnastice

- ovládat různé prvky obratnosti a propojovat je do vazeb,
- zlepšovat koordinaci pohybu dolních a horních končetin, zvyšovat pružnost a ohebnost celého těla s ohledem na dispozice,
- pracovat koordinovaně s náčiním (šátky, obruče, stuhy, malé i větší míčky, švihadla, pentle, malé rekvizity),
- prohlubovat prostorovou orientaci, rozeznat prostorové obměny (kruh, diagonála, osmička, lomená křivka, vlnovka).
- uvědoměle upevňovat návyk správného držení těla v polohách na místě i v pohybu z místa,
- harmonicky posilovat a zcitlivovat jednotlivé svalové oblasti a zvyšovat pohyblivost v kloubech, přiměřenými cviky zvyšovat celkovou sílu, pružnost, koordinaci a aktivní pohyblivost jednotlivých částí celého těla.

Žák je schopen v taneční improvizaci

- prohlubovat prostorovou orientaci,
- pracovat ve dvojicích, trojicích, ve volné skupině, vyjádřit nálady drobných hudebních skladeb, využít vlastních námětů
- rozvíjet hudební cítění a vnitřní citlivost, rozvíjet smysl pro tempo, rytmus a dynamiku pohybu v souladu s hudbou,
- získané dovednosti uplatňovat a rozvíjet vyjádřit vlastní pocity a nálady pohybem.

5. ročník

Žák je schopen v klasickém tanci

- propracovávat správné držení těla, zevní vytáčení dolních končetin,
- u základních prvků si uvědomit přenášení váhy těla na stojnou dolní končetinu,
- vypracovávat sílu dolních končetin násobením cviků a vazeb,
- zvládnout relevé lent na 45° všemi směry čelem k tyči,
- předvést přípravné, 1. a 3. port de bras a zapojit ho do pohybových vazeb,
- správně se orientovat v prostoru (body 1-8),
- vše postupně procvičovat na volnosti,
- zvládnout základy skokové techniky na místě.

Žák je schopen v lidovém tanci

- zvládnout sousedskou hladkou, přísunnou a vyšlapávanou,
- předvést hladkou, houpavou a natřásanou chůzi,
- zvládnout dupy- složitější rytmizace a suny- souběžné i nesouběžné,
- zatančit poskočnou a patošpičkovou polku,
- ovládat jednokročku a dvoukročku,
- předvést cval hladký, poskočný a koníčkový.

Žák je schopen v taneční gymnastice

- udržet správné držení těla při chůzi i běhu v prostoru,
- reagovat na změnu tempa, rytmu, zpomalování, zrychlování,
- osvojit si základní prvky akrobacie, umí správně provést cviky na vypracování svalového korzetu a rozsahová cvičení dolních končetin,

- ovládá přemet stranou, stoj na rukou do kotoulu s pomocí pedagoga, převal přes záda.

Žák je schopen v současném tanci

- zvládnout prostorové obměny chůze a běhu – kombinace s obraty,
- rolování vpřed a stranou v přízemních polohách,
- předvést čelné, bočné a horizontální švihy paží,
- zvládnout izolace hlavy, trupu a ramen,
- vědomě pracovat s nádechem a výdechem,
- zvládnout nenáročné taneční vazby s citlivým vnímáním sebe sama, partnera a kolektivu.
- objevovat nové možnosti a hranice v pohybu,
- aplikovat základní prvky „floor work“.

Žák je schopen v taneční improvizaci

- vnímat a v pohybu uplatňovat základní prostorové vztahy,
- pohybově vyjádřit vlastní námět s uplatněním správně osvojených pohybových návyků, vyjadřovat nálady drobných hudebních skladeb.

6. ročník

- Žák je schopen v klasickém tanci
- správně přenášet váhu těla na stojnou dolní končetinu a správného držení těla u základních prvků klasické taneční techniky,
- provádět prvky klasické taneční techniky 5. ročníku z V. pozice,
- pracovat se složitějšími kombinacemi battement tendu,
- propracovávat linie a kultivovanost pohybu v 1., 2. a 3. port de bras,
- provádět základní prvky na volnosti v postavení en face a épaulement croisée,
- zvládnout skokovou techniku na volnosti – temps lié sauté, changement de pieds, pas assemblé,
- využívat získané dovednosti v nejrůznějších tanečních vazbách.

Žák je schopen v lidovém tanci

- rozvíjet složitější rytmické dupy a tlesky,
- zatančit polkové kroky v točení vlevo a vpravo, případně v párovém držení a rejdivání,
- zvládnout všechny druhy sousedské,
- předvést kombinaci složenou z různých kroků lidového tance.

Žák je schopen v taneční gymnastice

- vědomě pracovat se správným držením těla,
- zlepšovat koordinaci pohybu dolních a horních končetin, zvyšovat pružnost a ohebnost celého těla s ohledem na dispoziční,
- zvládnout akrobatická cvičení v rychlejším tempu a s větší přesností,
- ve cvičení v přízemních polohách a ve stoji zvládnout složitější vazby a zapojit do nich různé náčiní jako je obruč, míč a švihadlo,
- v pohybu z místa provést různé kombinace chůze, běhu, cvalu a skoků v prostorových obměnách.

Žák je schopen v současném tanci

- ovládat a pracovat s těžištěm těla,
- zamezit mechanickému opakování pohybu a citlivě rozvíjet dynamiku pohybu,
- zvládnout jednoduché principy techniky José Limóna – pád a zpětné vyrovnání, také jednoduché hmyty a pérování trupu,

- zapojit se do interpretační činnosti a tvorby choreografie s využitím vlastního potenciálu.

Žák je schopen v taneční improvizaci

- citlivě vnímat hudbu a přenést její nálady do pohybu,
- vytvářet krátké taneční příběhy s jednoduchým zadáním.

7. ročník

Žák je schopen v klasickém tanci

- správného přenášení váhy na stojnou dolní končetinu ve cvičení u tyče i na volnosti,
- koordinovaného pohybu dolních končetin, paží a hlavy u všech probraných prvků klasického tance,
- uplatnit všechny probrané pozice paží v pohybových vazbách a propojit je s port de bras,
- vypracovávat sílu dolních končetin násobením cviků en l'air,
- správně provést pózu attitude devant i derrière, I., II., III. a IV. arabesque na 90°,
- provádět probrané prvky na volnosti v postavení en face a épaulement croisé a dále je prohlubovat,
- předvést temps levé sauté (ve všech pozicích), échappé a grand échappée (z V. do II. a z V. do IV. pozice), sissonne fermée,
- orientovat se v bodech 1- 8.

Žák je schopen v lidovém tanci

- předvést jednokročku a dvoukročku v rytmických variantách v kombinaci s tleskáním a dupy,
- zatančit dvojposkočný krok vpřed vzad a v otáčení, ■ předvést delší variace s kroky lidových tanců.

Žák je schopen v taneční gymnastice

- předvést rozsahová cvičení dolních končetin dle svých dispozic,
- provést těžší akrobatické prvky s pomocí pedagoga,
- zkombinovat různé akrobatické prvky za sebou,
- propojit gymnastické prvky s tanečním projevem.

Žák je schopen v současném tanci

- zvládat změny polohy těžiště,
- v krátkých pohybových vazbách v různých polohách na místě i v prostoru rozvíjet smysl pro plynulý harmonický pohyb celého těla,
- práce s rovnováhou (záklony, závěsy, skluzy),
- různé formy rolování, pérování,
- zvládnout jednoduché i složitější skokové variace na místě i v pohybu z místa.

Žáka je schopen v taneční improvizaci

- využívat výrazových a emočních prostředků,
- docílit uvědomělého pohybového a výrazového provedení.

I., II., III. a IV. ročník

Žák je schopen v klasickém tanci

- dbát na čistotu provedení všech prováděných cviků,
- zvládat složitější kombinace cviků se zapojením port de bras a pohybu hlavy,
- přenést prováděné vazby ve cvičení u tyče do cvičení na volnosti, kde prohlubuje celkovou stabilitu a koordinaci,

- stále častěji zapojovat ve všech vazbách vyzvednutí stojné dolní končetiny na polo špičku a tím usnadnit přípravu na rotační techniku,
- zvládnout pirouettes z V., IV. pozice en dehors a en dedans na volnosti, tour piqué a tour glissade en tournant po diagonále,
- zapojit ve vazbách s pas de bourée en dehors a en dedans obrat – en tournant,
- rozvíjet techniku prováděním cviků v rychlejším tempu,
- zvyšovat rozsah dolních končetin a pracovat na technice skoků – výška skoku, odraz a dopad, zvyšovat kulminační bod,
- prohlubování plastického projevu a celkové tanečnosti,
- dle možností jednotlivých žákyň zařadit tanec na špičkách.

Žák je schopen v taneční gymnastice

- zvyšovat pružnost celého těla s ohledem na dispozice,
- zlepšovat celkovou pohybovou koordinaci,
- zvládnout převaly, skluzy, kotoul přes rameno a prohlubovat větší kontakt se zemí,
- zvyšovat pružnost celého těla s ohledem na dispozice.

Žák je schopen v současném tanci

- různé formy rolování a pérování: technika José Limóna,
- různé formy izolací hlavy, trupu a pánve, zejména pak v jazzovém tanci,
- zvládnout základní principy techniky Lestera Hortona,
- využít velkého množství švihů horních a dolních končetin,
- rozvíjet rotační techniku,
- zařadit do variací více skokové techniky s využitím švihů i pádu,
- zapojovat dech při uvolnění a napětí především při cvičení na zemi,
- citlivě se začlenit do tvorby choreografie, společně komunikovat při tvorbě,
- dynamického rozvíjení pohybu.

Žák je schopen v taneční improvizaci

- prohlubování osobitého projevu a pravdivosti projevu,
- využít širokého rozsahu hudební předlohy,
- pracovat v kontaktu se skupinou.

6.2.2 Studijní zaměření Scénický tanec

Charakteristika:

Je výrazový tanec. Žáci se učí naplnit taneční formu divadelními a výrazovými prvky. Vytváření choreografií s příběhem, či myšlenkou.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	6.r.	7.r.	I.r.	II.r.	III.r.	IV.r.
Kolektivní	Taneční průprava	1	1									
	Lidový tanec	1	1									
	Scénický tanec			3	4	4	4	4	4	4	4	4
	Současné techniky											
	Taneční praxe											
	Pohybové divadlo											
	Práce v souboru											

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Výuka je organizována v blocích. Uvedenými předměty postupuje získávání znalostí z oblasti taneční kultury. Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací. Vzdělávací obsah studia pro dospělé stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu nebo může odpovídat učebnímu plánu pro II. stupeň.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák je schopen v taneční přípravě,

- uvědomit si základní držení těla ve statických polohách,
- rozlišit základní polohy a postoje (leh, sed, klek, stoj) a použít je,
- ukázat základní průpravná cvičení (žabák, rak, běh po čtyřech),
- zacvičit cviky prohlubující obratnost (kotoul vpřed, svíčka, čertík, žabička, placka, most z lehu),
- předvést jednoduchý přeskok přes švihadlo a pracovat s gymnastickým míčem (údery, vyhazování, předávání za tělem a pod dolní končetinou).

Žák je schopen v lidovém tanci

- vytleskat jednoduché rytmické zadání ve 2/4 a 3/4 taktu,
- předvést pérování v kolenou ve stoji snožmo a krok přísunný stranou,
- ukázat chůzi v kruhu, po přímce, diagonále a vlnovce,
- zatančit krok poskočný vpřed a vzad,
- správně rozlišit předeheru a začít na 1. dobu taktu.

2. ročník

Žák je schopen v taneční přípravě

- předvést základní držení těla a fixovat ho ve statických polohách i v pohybu,
- zacvičit základní akrobatické cviky na koberci (kotoul vpřed a vzad, převal, most, svíčka),
- ukázat švihy dolních končetin do přednožení v lehu na zádech,
- předvést podsazení a klopení pánve s hrudní vlnou v kleku na patách,
- orientovat se v prostoru, předvést hladký běh a plynulou chůzi po diagonále, v kruhu, vlnovce,
- zkoordinovat pohyb horních a dolních končetin při práci se švihadlem.

Žák je schopen v lidovém tanci

- zopakovat zadaný pohybově-rytmický motiv,
- zatančit přísunný krok vpřed s výměnou nohou a přísunný krok stranou v natáčení v páru,
- předvést poskočný krok vpřed, vzad, v točení,
- zatančit polkový krok v točení,
- rozpoznat změnu tempa a dynamiky hudebního doprovodu.

3. ročník

Žák je schopen ve scénickém tanci

- ukázat koulení v balíčku s rozbalením na zádech do napnutých končetin a zpětné sbalení,
- předvést švihy dolních končetin do přednožení v lehu na zádech a do unožení v lehu na boku,
- pracovat v paralelních pozicích v sedu, v kleku, ve stoji,
- ukázat cviky prohlubující pružnost a ohebnost těla (kotouly, mosty, pídalky).

Žák je schopen v lidovém tanci

- použít jednoduché rytmické motivy (tlesky, dupy),
- správně reagovat na změnu tempa a rytmu,
- předvést cval stranou s půlobraty a obraty v různých směrech,
- provést krok poskočný vpřed, vzad a s půlobraty.

Žák je schopen v současných technikách

- zacvičit jednoduchou pohybovou vazbu v základních polohách,
- předvést rolování těla od temene hlavy v lehu na zádech do sedu a zpět,
- zvládnout oblý předklon, úklon, záklon,
- ukázat vědomý nádech (s release) těla a výdech (s kontrakcí) v lehu na zádech.

Žák je schopen v pohybovém divadle

- zvládnout improvizaci na jednoduché téma s hudebním doprovodem,
- předvést jednoduché herecké etudy (roční období),
- ukázat pohybově výrazový motiv.

4. ročník

Žák je schopen ve scénickém tanci

- samostatně tvořit jednoduché pohybové vazby na základě vlastních pohybových zkušeností,
- ukázat protažení a následné sbalení těla do lehu na boku nebo do sedu na patách,
- předvést švihy dolních končetin v lehu s přetočením,
- přirozeně vnímat v hudebním doprovodu rytmus, melodii, dynamiku, náladu skladby a podvědomě ji dokáže ztvárnit v pohybu,
- samostatně a vědomě používat svůj hlas jako výrazový prostředek.

Žák je schopen v lidovém tanci

- zkombinovat základní kroky českých a moravských lidových tanců,
- zapamatovat si delší krokové vazby s různými rytmickými motivy (tleskání, dupy),
- předvést polootevřené držení v páru a zatančit v něm polku a valčík,
- zatančit základní české a lidové tance (Kalamajka, Mazurka),
- ukázat polkový krok v točení vpravo a vlevo po přímce i diagonále.

Žák je schopen v současných technikách

- ovládat práci s centrálním těžištěm těla,
- izolovaně používat chodidla v prvcích demi-point, point, flex, brush,
- vysvětlit pohybové principy současného tance (napětí a uvolnění, pád a zpětné vyrovnání, švihy, vlny, impulsy,
- specifikovat rozdíly mezi jednotlivými tanečními technikami (M. Graham, J. Limón),
- zvládnout propojit a koordinovat pohyby celého těla.

Žák je schopen v pohybovém divadle

- zvládnout improvizaci s rekvizitou na jednoduché téma s hudebním doprovodem,
- předvést jednoduché herecké etudy (výběr povolání).

5. ročník

Žák je schopen ve scénickém tanci

- vědomě používat centrální těžiště svého těla při plynulém rolování na zemi a v kleku na patách,
- ovládat základní izolované pohyby hlavy, ramen, hrudníku a boků,
- předvést výpady do všech stran,
- ovládat své tělo v malých skocích v paralelních pozicích,

- propojit všechny výrazové prostředky v jeden celek.

Žák je schopen v lidovém tanci

- plynule předvést delší variaci složenou z několika druhů kroků,
- zkombinovat a ukázat krok poskočný a krok zakopávaný se změnou odrazu,
- provádět kroky lidových tanců v polootevřené a zavřeném držení, předvést jednoduchou rotaci na obou končetinách.

Žák je schopen v současných technikách

- ukázat rolování přes sed a přes leh do vyšších poloh,
- předvést přískok po zemi s použitím principu natažení a smrštění,
- dodržet zpětný aktivní pohyb (přitažení) dolní končetiny ze švihů,
- popsat osu svého těla a přenášet váhu ve směrech vpřed, stranou a vzad.

Žák je schopen v pohybovém divadle

- být součástí taneční tvorby,
- zvládnout složitější pohybové prvky s rekvizitou, na scéně jeviště a ve světlech.

6. ročník

Žák je schopen ve scénickém tanci

- kvalitně využívat práci s podlahou (odtlačení, uvolnění do země, přitažení, posuny, převal, skluzy a pády),
- uvědomovat si pocit centra (středu těla), od něhož plyne schopnost tanečníka dobře se pohybovat a mít stabilitu,
- správně dýchat a tím si pomáhat ve švihové technice nebo ve skocích a kontrakcích,
- předvést plynulý pohyb po spirále, pohyb za temenem a za kostrčí,
- podílet se na společné práci ve skupině.

Žák je schopen v lidovém tanci

- zopakovat kroky lidových tanců několikrát za sebou a tím stabilizovat pohybové dovednosti a taneční návyky,
- ukázat kombinaci obsahující různé kroky lidových tanců se složitějšími tlesky a dupy,
- využívat v taneční interpretaci prostorové křivky a formace (vlnovka, zástup, řada, kruh, diagonála, osmička aj.),
- používat různé varianty párového držení (otevřené, polootevřené, zavřené oblé, křížené před tělem a za tělem aj.).

Žák je schopen v současných technikách

- provést spirálu trupu v sedu a ve stoji,
- ovládat principy taneční techniky J. Limóna - pád a zpětné vyrovnání,
- zvládat jednoduchou skokovou techniku na místě a s obratem,
- použít kontaktní improvizaci.
- Žák je schopen v pohybovém divadle
- samostatné práce s hudebním motivem a rekvizitou,
- pohybovým zpracováním vyjádřit myšlenky, námět a emoce.

7. ročník

Žák je schopen ve scénickém tanci

- pracovat s těžištěm těla a silou, která z centra těla vychází,
- použít jednoduchou rotaci na jedné dolní končetině v různých obměnách,
- přenášet váhu těla i v pohybu z místa,
- plně vnímat a plasticky provádět správné odvinutí a přivínutí chodidla (např. skluz za nohou a návratem zpět),
- provést pohybové úkoly v rychlejším sledu prvků a obsahové a technické náročnosti.

Žák je schopen v lidovém tanci

- zopakovat taneční kroky z lidových tanců v různých směrech (body 1-8) samostatně nebo v páru,
- zatančit skočnou s krokem zakopávaným v točení,
- zdokonalovat technickou obtížnost tanečních kroků a podílet se aktivně na tvorbě taneční kompozice.

Žák je schopen v současných technikách

- vytrvale dodržovat tah vzhůru i při pohybu k zemi,
- používat techniku smrštění (sbalení) a vymrštění (rozbalení) i ve spojení se skokem,
- předvést kroky, točení, výpady a práci paží v pohybových etudách.

Žák je schopen v pohybovém divadle

- využít taneční techniky a pohybové zkušenosti v práci ve skupině,
- interpretovat pohybové zadání s myšlenkou a námětem.

I., II., III. a IV. ročník

Žák je schopen ve scénickém tanci

- interpretovat zadaný pohybový úkol, zhodnotit sebe i ostatní žáky, přijímat kritiku, kterou využije k vlastnímu zdokonalení
- zvládat pohybově náročnější vazby, prohlubovat hudební cítění,
- zorientovat se v cizím prostoru, reagovat na nové situace dle svých schopností,
- osobitého emocionálního projevu s využitím jemu dostupné pohybové techniky.

Žák je schopen v současných tanečních technikách

- uvědoměle řídit pohyb, pracovat s těžištěm těla, zdokonalovat koordinaci pohybu,
- citlivého vyjádření soudobé hudby,
- taneční improvizace na zadané téma,
- zvládat koordinačně obtížnější pohybové vazby
- rozvíjet prvky práce na podlaze (floorwork), efektivně využívat kontakt se zemí a propojit své tělo s podlahou
- efektivně využívat správnou kontrolu dechu při pohybu na zemi, udržovat tak stabilitu a vytrvalost
- využívat gravitace k plynulému pohybu a vytváření zajímavých kompozic.

Žák je schopen v taneční praxi

- nést zodpovědnost za společné dílo,
- při prezentaci díla využít veškerých technických dovedností a plné nasazení své energie,
- objektivně zhodnotit pohybový projev vlastní i spolužáků v choreografiích prezentovaných na veřejnosti,
- chápat svůj osobní vklad do sólové i společné choreografie a prožitek při předvádění díla.
- využít tanečních i pohybových zkušeností v praxi
- vytvořit vlastní choreografie ve spolupráci s pedagogem
- při nácviu nových vystoupení spolupracovat na výběru hudby a námětu a tvorbě kostýmů

Žák je schopen v pohybovém divadle

- ovládat základní principy

- vnímat a hodnotit choreografii, diskutovat o ní a vyjadřovat subjektivní myšlenky, názory a postoje.

Žák je schopen v práci v souboru

- improvizovat ve dvojici, či ve skupině, bezprostředně reagovat a využívat svých pohybových dovedností,
- orientovat se v prostoru s ohledem na ostatní žáky,
- zúčastnit se tvorby choreografie,
- zapojit se do scénického řešení choreografického díla, přinášet vlastní nápady a invenci, podílet se na realizaci.
- zvládat propojení pohybů s emocemi a vytváření výrazných tanečních vyjádření
- vnímat prostor kolem sebe a schopnost pohybovat se v něm
- na základě získaných technických dovedností vytvoří vlastní pohybová vyjádření
- improvizovat v dané taneční vazbě dle momentální prostorové dispozice.

7 VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ DRAMATICKÉHO OBORU

Charakteristika:

Výuka v literárně dramatickém oboru rozvíjí osobnost a osobitost žáka na základě principů tvořivosti a tvůrčí svobody. Nabízí žákům prostor pro sebevyjádření pomocí divadelních prostředků. Obohacuje a vede jejich obrazotvornost, učí vztahům k jedinci i skupině, a tím i usnadňuje žákovo začlenění do kolektivu a společnosti. Poskytuje zkušenost samostatného, osobitého myšlení a vyjadřování pomocí divadelního jazyka. V průpravně technických předmětech prohlubuje základní dovednosti pro divadelní vyjadřování. Komplexní charakter výuky nesměřuje pouze k uměleckému uplatnění žáků, ale nabízí využití nabytých zkušeností v široké oblasti povolání (pedagogické, právní služby, žurnalistika, sociálně-zdravotní, rozhlasová a televizní tvorba, IT).

7.1 Přípravné studium

Charakteristika:

Žáci se učí prostřednictvím dramatických her kultivovat svůj mluvní a pohybový projev. Formou hry se seznamují se základními návyky práce v kolektivu.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	Počet hodin v ročníku	
		1.r.	2.r.
Kolektivní	Přípravná dramatická výchova	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Výuka je organizovaná ve skupině deseti žáků, neurčí-li ředitel školy jinak. Přípravné studium v ročníku PDV MŠ je ukončeno postupovou zkouškou. Po absolvování ročníku PDV ZŠ získává žák osvědčení o ukončení přípravného studia. Při zájmu o pokračování ve studiu žák opět prochází řádnou přijímací zkouškou do I. stupně základního studia literárně-dramatického oboru.

Očekávané

výstupy: Žák

- zná základní pravidla dramatické hry, tj. aktivní, osobní, soustředěná účast na společné hře,
- ve cvičeních a hrách s pravidly zvládá základní prvky pohyblivosti, pružnosti a obratnosti,
- umí se aktivně i pasivně se uvolnit, soustředit a pohotově reagovat,
- orientuje se v prostoru, respektuje ostatní členy kolektivu při volném pohybu v prostoru,
- zvládá jednoduchý rytmus a dynamiku: pohybem, zvukem, hlasem.

7.2 Studijní zaměření dramatické a slovesné

Charakteristika:

Dramatická průprava

Předmět se vyučuje kolektivně v 1. – 3. ročníku I. stupně základního studia. Žáci se seznamují s jevištním prostorem a jeho zákonitostmi, osvojují si schopnost pracovat svobodně v kolektivu. Prostřednictvím dramatických her se seznamují s divadelní abecedou.

Základy dramatické tvořivosti

Předmět se vyučuje kolektivně ve 4. – 7. ročníku I. stupně základního studia, navazuje na předmět dramatická průprava. Žáci se učí výstavbě jednoduchých divadelních situací prostřednictvím etud na zadaná témata, společně vytvářejí drobné divadelní útvary. Výuka je zaměřená i k vytváření specifických pohybových dovedností a k rozvoji pohybové kreativity, např. pohyblivost, pružnost, obratnost, cítění rytmu, dynamiky, prostoru a schopnosti pohybové a taneční improvizace, základy přízemní akrobacie, vybrané prvky taneční techniky a hudebně rytmické cítění. Součástí výuky je i hudebně hlasová a rytmická průprava. Jedná se o elementární hudební výchovu, hygienické posazení hlasu v širším hlasovém rozsahu než je mluvní poloha a konečně o schopnost vyjádřit výraz v hudební formě. Při správně posazeném hlasu je preferováno přirozeně zpívané slovo před ušlechtilostí a krásou tónu. Hlasová pedagogika se zde podřizuje tzv. hereckému zpívání.

Individuální interpretace a tvůrčí psaní (I. stupeň)

Předmět se vyučuje individuálně ve skupině do 4 žáků ve 4. – 7. ročníku I. stupně. Žáci si prohlubují znalosti jevištní mluvy, učí se vědomému užívání dechové opory, rezonance hlasu a správné artikulaci, učí se zvládat základní výslovnostní normy. Pod vedením učitele se žáci začínají orientovat v literatuře, učí se vybírat si vhodné textové předlohy, učí se textové analýze, seznamují se s výrazovými prostředky pro interpretaci textu a tématu.

Žáci se učí samostatnému výběru textu a tématu, jeho analýze a hledání výrazových prostředků k jeho vědomé interpretaci. Vědomě pracují s dechovou oporou, rezonancí hlasu a správnou artikulací, s pauzou, učí se logicky frázovat. Žáci se ve zvýšené míře věnují teorii literatury – teorii verše, kompozičním postupům, jazykovým stylům a prostředkům. Učí se rozvíjet motivy a témata, učí se výstavbě textové struktury.

Základy dramatické tvorby

Předmět se vyučuje kolektivně v 1. – 4. ročníku II. stupně základního studia. Žáci rozvíjejí svůj herecký rejstřík, učí se postupně zvládnout všechny fáze přípravy a realizace divadelní inscenace. Rozvíjejí schopnosti vnitřního prožitku a jeho divadelního zpracování. Podílejí se vědomě na vzniku a realizaci ročníkových inscenací. Součástí předmětu je Hudebně hlasová a rytmická průprava (využití seminářů hudebního oboru). Jedná se o elementární hudební výchovu, hygienické posazení hlasu v širším hlasovém rozsahu než je mluvní poloha a konečně o schopnost vyjádřit výraz v hudební formě. Při správně posazeném hlasu je preferováno přirozeně zpívané slovo před ušlechtilostí a krásou tónu. Hlasová pedagogika se zde podřizuje tzv. hereckému zpívání.

Nedílnou součástí studia je i divadelní improvizace. Žáci si osvojí základní zákonitosti divadelní improvizace v neverbální i verbální složce, vyzkouší si základní kategorie improvizčních zápasů a seznámí se s jejich pravidly. Ve volné a řízené improvizaci průběžně získávají tzv. improvizční kondici – tj. psychosomatickou dispozici zahrnující především spontaneitu, fluenci a originalitu tvorby spolu se schopností týmové spolupráce, respektu a zdravého sebeprosazení.

Individuální interpretace a tvůrčí psaní (II. stupeň)

Předmět se vyučuje individuálně ve skupině 2 žáků na II. stupni. Žáci se učí samostatnému výběru textu a tématu, jeho analýze a hledání výrazových prostředků k jeho vědomé interpretaci. Vědomě pracují s dechovou oporou, rezonancí hlasu a správnou artikulací, s pauzou, učí se logicky frázovat. Předmět je určen i žákům, kteří se chtějí realizovat prostřednictvím vlastní literární tvorby. Žáci se ve zvýšené míře věnují teorii literatury – teorii verše, kompozičním postupům, jazykovým stylům a prostředkům, učí se rozvíjet motivy a témata, učí se výstavbě textové struktury. Součástí předmětu je Scénografie a média (možnost využití hodin výtvarného oboru). Žáci se seznamují se zákonitostmi kompozice jevištního prostoru, prostorovou perspektivou, řádem barev a tvarů v jevištním prostoru. Seznamují se s funkcí kostýmu, tvarováním kostýmu, druhy textilních materiálů. Seznámí se základními prvky jevištní techniky a základními principy divadelního svícení. Žáci se seznamují s možnostmi využití soudobých médií v divadelním prostoru. Seznámí se technologiemi zpracování obrazu a zvuku a jejich reprodukce v inscenaci v návaznosti na scénografickou a hereckou složku. Vytvářejí vlastní projekt s využitím projekce, světelného a zvukového designu.

Nepovinný předmět: Práce v meziročníkovém souboru

Předmět je určen pro žáky s eminentním zájmem o divadlo nad rámec základní výuky literárně-dramatického oboru. Žáci pronikají pod vedením režiséra do struktury tvorby divadelní inscenace ve všech jejích složkách. Žáci využívají svých hereckých dispozic a zkušeností k tvorbě ucelené divadelní inscenace. Učitelé pro každý školní rok vypisují nabídku témat a žánrů a žáci si z této nabídky mohou vybrat. Předmět se vyučuje kolektivně.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	I. stupeň							II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku							Počet hodin v ročníku			
		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Kolektivní Individuální	Dramatická průprava	2	2	2								
	Základy dramatické tvořivosti				2	2	2	2				
	Základy dramatické tvorby								2	2	2	2
	Individuální interpretace a tvůrčí psaní				1	1	1	1	1	1	1	1
Nepovinné	Práce v souboru				0-2	0-2	0	0-2	0-2	0-2	0-2	0-2

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky

Výuka je organizována v blocích. Uvedenými předměty postupuje získávání znalostí z oblasti teorie a dějin dramatického umění a slovesnosti. Na návrh učitele může ředitel žákovi povolit docházku do skupinové a kolektivní výuky v již dřívějších ročnících, popř. s vyšší hodinovou dotací. Vzdělávací obsah studia pro dospělé stanoví ředitel školy na základě individuálního plánu nebo může odpovídat učebnímu plánu pro II. stupeň.

Žák postupuje do dalšího ročníku na základě postupové zkoušky ve všech povinných předmětech studijního zaměření, tzv. KLAUZURY, která ověřuje znalosti a dovednosti potřebné pro postup do dalšího ročníku na základě očekávaných výstupů.

Očekávané

výstupy:

1. ročník

Žák

- uvědomuje si v jednoduché pohybové dramatické hře své partnery v prostoru a reaguje na ně,
- zvládá jednoduchou partnerskou hru se zástupným textem a zástupnou rekvizitou
- zvládá základy správného držení těla (pánve, páteře - v lehu, v kleku s oporou, v sedu, ve stoji), rytmičnosti pohybu a přízemní obratnosti (kotoul nazad, svíčka, vlna páteře v kliku s oporou),
- a základní směry pohybu v prostoru,
- umí v jednoduchých artikulačních cvičeních a říkadlech zvládnout rytmičnost a melodičnost řeči, vyslovování všech hlásek a v uvolňovacích cvičeních zvládá měkký hlasový začátek
- pokouší se o samostatné jednoduché slovní vyjádření

2. ročník

Žák

- zvládá jednoduchou zadanou etudu nebo dramatizaci a umí zachovat její formu i při výměně rolí a umí přizpůsobit své jednání změně zadaných okolností,
- zvládá ve cvičeních hru s předmětem,

- zvládá ve cvičeních koordinaci jednoduchého rytmického pohybu se zvukem, základní prostorové útvary (zástup, kruh, volný rozestup),
- zvládá prodloužený výdech a základy dechové opory, v hlasových cvičeních zvládá rezonanci na přední opoře a měkký hlasový začátek,
- umí samostatně, jednoduše a se zaujetím slovně vyjádřit své zážitky, myšlenky a emoce,
- začíná vědomě pracovat s literaturou, vybrat texty, které ho zaujaly, shrnout děj.

3. ročník

Žák

- v etudě si zvládá jednoduchý dramatický děj, uvědomuje si svoji roli a úkol v příběhu a podle toho jedná,
- zvládá jednoduchou charakterizaci,
- umí vytvořit jednoduchou improvizovanou loutku a v etudě s ní uplatnit osvojené základní principy jejího ožívání včetně zvuku a zvládnout jednoduchý dramatický děj,
- zvládá krátké pointované slovní sdělení (mluvené i psané),
- umí si v dechových, hlasových a artikulačních cvičeních navodit správný základní vnitřně hmatový sebecit a uplatňovat jej při práci s mluveným slovem,
- ve výrazových variantách zvládá správnou výslovnost vokálů, rezonanci v nadhrtanových dutinách a práci svalů břišní stěny,
- umí zaujmout a přednesem a tvořivým psáním vyjádřit osobní vztah k tématu (včetně literární předlohy),
- vědomě usiluje o správné držení těla (pocit osy),
- zvládá cvičení na centrální a periferní pohyb, centrální uvolnění páteře, cvičení v přízemní obratnosti, cvičení ve dvojici,
- uvědomuje si prostorové vztahy (před, za, nahoře, dole), umí rychle vytvářet formace v prostoru (dvojice, trojice, skupiny), se změnou rytmu,
- umí vytvořit a použít improvizovaný kostým a kostýmní znak,
- zvládá krátké pointované slovní sdělení (mluvené i psané),
- zvládá jednoduchou charakterizaci,
- umí si v dechových, hlasových a artikulačních cvičeních navodit správný základní vnitřně hmatový sebecit a uplatňovat jej při práci s mluveným a zpívaným slovem,
- ve výrazových variantách zvládá správnou výslovnost vokálů, rezonanci v nadhrtanových dutinách a práci svalů břišní stěny.

4. ročník

Žák v předmětu Základy dramatické tvořivosti

- zvládá v kolektivní improvizaci jednoduchou dramatickou situaci s možností rozhodnout svým jednáním její řešení,
- zná a uplatňuje ve cvičeních základní principy stavby jednoduchého dramatického tvaru,
- dokáže navázat kontakt s partnerem a vyjádřit vztah k němu, umí vést dialog s předmětem jako partnerem a vyjádřit vztah k němu,
- zvládá základní prvky přízemní gymnastiky, koordinační cvičení v pohybu a z místa s posunem rytmického důrazu,
- uvědomuje si odlišnost výrazu zvládnutých cviků při motivovaných tempech, rytmických a dynamických variantách,
- dokáže jednoduše členit prostor výtvarnými prostředky,

- ve cvičeních si vědomě volí slova podle jejich výrazových možností, umí zachytit v psaném textu vyjádření vztahu,
- ve výrazových variantách uplatňuje správné technické návyky projevu: dechovou oporu, rezonanci v masce, aktivizaci těžiště, neustálou aktivizaci mluvidel (jazyka, spodní čelisti, rtů).

Žák v předmětu Individuální interpretace a tvůrčí psaní

- si ve cvičeních vědomě volí slova podle jejich výrazových možností a umí zachytit v psaném textu vyjádření vztahu,
- ve výrazových variantách uplatňuje správné technické návyky v mluvním projevu: dechovou oporu, rezonanci v masce, aktivizaci těžiště, neustálou aktivizaci mluvidel (jazyka, spodní čelisti, rtů),
- umí v mluveném projevu vyjádřit jednoduchý podtext a variovat ho,
- uvědomuje si základní výrazové prvky přednesu (významový přízvuk, pauzu, intonaci, tempo, rytmus a dynamiku) jako prostředky pro sdělování a pracuje s nimi.

Žák v předmětu Práce v mezioborovém souboru

- zvládá v kolektivní, skupinové nebo individuální ukázce stanovené úkoly.

5. ročník

Žák v předmětu Základy dramatické tvořivosti

- zvládá v dramatické etudě vlastní vyjádření námětu a využívá přitom získané základní odborné dovednosti a znalosti,
- dokáže fixovat tvar etudy - pravdivým jednáním zveřejnit úkol postavy, kontakt s partnerem, vztah k prostředí,
- dokáže předvést dramatickou pohybovou improvizaci na daný hudební námět,
- zvládá vybrané prvky pohybové techniky (cvičení na ovládnutí osy, těžiště), cvičení na přízemní mrštnost, koordinační cvičení s předmětem,
- scénograficky se podílí na tvorbě uceleného inscenačního tvaru,
- chápe a uplatňuje principy výtvarné stylizace,
- ve výrazových variantách upevňuje správné technické návyky v projevu: dechovou oporu, rezonanci v masce, aktivizaci těžiště, neustálou aktivizaci mluvidel (jazyka, spodní čelisti, rtů).

Žák v předmětu Individuální interpretace a tvůrčí psaní

- realizuje jednoduchou slovní improvizaci (reportáž, konferování, výklad apod.),
- ve výrazových variantách upevňuje správné technické návyky v mluvním projevu: dechovou oporu, rezonanci v masce, aktivizaci těžiště, neustálou aktivizaci mluvidel (jazyka, spodní čelisti, rtů),
- zvládá v nadsázce různé výrazové varianty řečových cvičení, logicky zvládá myšlenku autora textu a obohacuje ji o vlastní interpretační postoj,
- uvědoměle pracovat se základními výrazovými prvky přednesu (významový přízvuk, pauzu, intonaci, tempo, rytmus a dynamiku) jako prostředky pro sdělování a pracuje s nimi,
- umí písemně zpracovat vlastní zážitek, dokáže napsat jednoduchý scénář.

Žák v předmětu Práce v mezioborovém souboru

- zvládá v kolektivní, skupinové nebo individuální ukázce stanovené úkoly.

6. ročník

Žák v předmětu Základy dramatické tvořivosti

- se tvořivě podílí na přípravě a realizaci kolektivního inscenačního tvaru,
- zvládá technicky i výrazově na úrovni kultivované přirozenosti svůj úkol v inscenačního tvaru,
- vědomě uplatňuje v pohybových dramatických improvizacích na daný hudební námět prostorové, rytmické a dynamické citění,
- zvládá další prvky pohybové techniky, soudobý, dobový či lidový tanec se zpěvem a použitím jednoduchých hudebních nástrojů,
- umí vést jednoduchou pohybovou rozcvičku,
- vytvoří autorský návrh scénografického řešení připravovaného inscenačního tvaru (skupinového nebo individuálního), prezentuje jej a podílí se na tvorbě vybraného návrhu,
- vědomě pracuje s nabytými odbornými hlasovými dovednostmi v mluvním i pěveckém projevu

Žák v předmětu Individuální interpretace a tvůrčí psaní

- vědomě pracuje s nabytými odbornými mluvními dovednostmi a umí vést jednoduchou mluvní rozcvičku,
- samostatně si vybírá vhodný text, tvořivě a kultivovaně jej interpretuje formou přednesu nebo dramatického výstupu (monologu, dialogu),
- umí samostatně písemně zpracovat vlastní námět.

Žák v předmětu Práce v mezioborovém souboru

- se plně soustředí na práci v souboru, iniciativně všestranně spolupracuje v kolektivu.

7. ročník

Žák v předmětu Základy dramatické tvořivosti

- dokáže vyjádřit své myšlenky a emoce, experimentuje v různých formách, se prostřednictvím individuální i skupinové tvorby seznamuje s vhodnými uměleckými díly a vybraná díla dává do souvislostí,
- na základě získaných vědomostí i dovedností je schopen dramatické a literární dílo zhodnotit,
- reflektuje práci druhých a je schopen ji hodnotit, přijímá kritiku vlastní práce, naslouchá ostatním a respektuje je,
- dokáže vyjádřit své myšlenky a emoce, experimentuje v různých formách,
- vytvoří autorský návrh scénografického řešení inscenačního tvaru podle předlohy vlastního výběru a prezentuje jej, zrealizuje a ověří jeho funkčnost inscenačně,
- dokáže vyjádřit své myšlenky a emoce, experimentuje v různých formách zvládá zpěv lidové písně v různých tóninách,
- vytvoří autorský návrh scénografického řešení inscenačního tvaru podle předlohy vlastního výběru a prezentuje jej, zrealizuje a ověří jeho funkčnost inscenačně.

Žák v předmětu Individuální interpretace a tvůrčí psaní

- dokáže vyjádřit své myšlenky a emoce, experimentuje v různých formách, se prostřednictvím individuální i skupinové tvorby seznamuje s vhodnými uměleckými díly a vybraná díla dává do souvislostí,
- orientuje se v základních pojmech tvůrčího psaní,
- tvoří ve spolupráci s ostatními krátké novinářské, literární nebo dramatické útvary,
- dokáže vyjádřit své myšlenky a emoce, experimentuje v různých formách.

Žák v předmětu Práce v mezioborovém souboru

- prostřednictvím individuální i skupinové tvorby se seznamuje s vhodnými uměleckými díly a vybraná díla dává do souvislostí,
- zná a uplatňuje základní principy divadelního svícení, ozvučení, umí pracovat s mikrofonom, s audiovizuální technikou.

I. ročník

Žák v předmětu Základy dramatické tvorby

- zvládá techniku jednoduchého fyzického jednání na vnější a vnitřní podněty,
- v improvizacích a etudách zaměřených k rozvíjení představivosti a fantazie dosahuje v různých variantách pravdivého a výrazného zveřejnění smyslového a citového zážitku,
- umí pohybově rytmicky reagovat na podněty literární, hudební a výtvarné a pokouší se o stylizovaný projev,
- v kolektivní dramaturgické, režijní, výtvarné spolupráci realizuje pod vedením učitele drobný ucelený tvar z oblasti přednesu,
- orientuje se v literatuře dějin umění,
- hodnotí hereckou složku zhlédnutého dramatického díla (divadelní představení, televizní inscenace, rozhlasové hry, filmu),
- umí interpretovat hudebními a hlasovými prostředky autorský text jako svou výpověď,
- zná hudební styly a žánry,
- zvládá přirozené propojení mluvního a zpívaného tónu,
- umí pohybově rytmicky reagovat na podněty literární, hudební a výtvarné a pokouší se o stylizovaný projev,
- aktivně a poučeně se podílí na tvorbě výtvarné složky inscenace,
- zvládá přípravu jednoduchého mediálního záznamu,
- zná a uplatňuje základní principy divadelního svícení, ozvučení, umí pracovat s mikrofonom, s audiovizuální technikou,
- zvládá techniku jednoduchého fyzického jednání na vnější a vnitřní podněty,
- v improvizacích a etudách zaměřených k rozvíjení představivosti a fantazie dosahuje v různých variantách pravdivého a výrazného zveřejnění smyslového a citového zážitku,
- umí pohybově rytmicky reagovat na podněty literární, hudební a výtvarné a pokouší se o stylizovaný projev.

Žák v předmětu Individuální interpretace a tvůrčí psaní

- zvládá teoreticky a prakticky zásady české výslovnostní normy, práci s pauzou, používá vědomě mimoslovní prostředky přednesu,
- umí interpretovat autorský text jako svou výpověď (báseň, prózu),
- umí pronést nebo napsat bez přípravy krátké sdělení na dané téma.

Žák v předmětu Práce v mezioborovém souboru

- v kolektivní dramaturgické, režijní, výtvarné spolupráci realizuje pod vedením učitele drobný ucelený tvar z oblasti přednesu.

II. ročník

Žák v předmětu Základy dramatické tvorby

- ve cvičení zvládá fáze psychofyzického jednání (podnět, zhodnocení, reakce),
- jednáním mimoslovními prostředky (pohybem, zvukem) vyjadřuje vztah k partnerovi a daným okolnostem,

- omí jednat v kontrastu k daným okolnostem nebo ve vztahu k partnerovi,
- vyjadřuje zážitek stylizovaným projevem i ve zvoleném dobovém stylu,
- interpretuje jednoduchý dialog ve variantách obměny času a obměny nálad,
- umí vést a motivovat členy kolektivu v krátkých cvičeních a improvizacích,
- v kolektivní spolupráci dramaturgické, režijní, výtvarné realizuje pod vedením učitele malý dramatický tvar,
- rozlišuje jednotlivé složky dramatického díla (text, režie, scéna atd.) a chápe, jak ovlivňují práci herce,
- orientuje se v současném českém divadelním a literárním světě a zaujímá k němu postoj,
- vyjadřuje zážitek stylizovaným projevem i ve zvoleném dobovém stylu,
- zvládá dechovou techniku a měkké, ale pevné nasazení tónu
- jednáním mimoslovními prostředky (pohybem, zvukem) vyjadřuje vztah k partnerovi a daným okolnostem,
- umí jednat v kontrastu k daným okolnostem nebo ve vztahu k partnerovi,
- vyjadřuje zážitek stylizovaným projevem i ve zvoleném dobovém stylu.

Žák v předmětu Individuální interpretace a tvůrčí psaní

- zná výstavbové postupy přednesu a používá je,
- vyjadřuje zážitek stylizovaným projevem i ve zvoleném dobovém stylu.

Žák v předmětu Práce v mezioborovém souboru

- v kolektivní dramaturgické, režijní, výtvarné spolupráci realizuje pod vedením učitele drobný ucelený tvar z oblasti přednesu.

III. ročník

Žák v předmětu Základy dramatické tvorby

- dokáže rozšířit směrem k typu - charakteru svůj pohybově mluvní dynamický stereotyp,
- v improvizaci udrží v jednání zadaný typ – charakter,
- zvládá krátkou improvizaci v různých dramatických žánrech (drama, komedie, klauniáda, groteska atd.) a dramatický dialog jako vyšší formu vyjádření vztahu s využitím divadelních výrazových prostředků,
- samostatně vyhledává vhodný námět (i hudební motiv) etudy pro ostatní členy kolektivu a vede je při realizaci,
- samostatně navrhuje inscenační prostředky a připravuje jejich zpracování a technickou realizaci,
- dokáže vystihnout tematický záměr shlednuté inscenace a pochopit smysl použitých inscenačních prostředků,
- pokouší se zhodnotit, zdali herecká složka byla v souladu s tematickým záměrem inscenace,
- orientuje se v historii divadla a vývoji hereckého projevu,
- kriticky reflektuje a hodnotí dramatické nebo literární dílo včetně práce své a kolegů,
- interpretuje hudební materiál v různých žánrech,
- využívá osvojené techniky,
- využívání rezonance masky a dechová opora
- v kolektivní spolupráci dramaturgické, režijní, výtvarné realizuje pod vedením učitele ucelený dramatický tvar, ve kterém dominuje pohyb,
- prezentuje a interpretuje scénografii současného českého nebo světového scénografa dle vlastního výběru,
- prezentuje vlastní světelný projekt (light-design) na jevišti nebo site-specific,

- v improvizaci udrží v jednání zadaný typ – charakter,
- zvládá krátkou improvizaci v různých dramatických žánrech (drama, komedie, klauniáda, groteska atd.) a dramatický dialog jako vyšší formu vyjádření vztahu s využitím divadelních výrazových prostředků.
-
- Žák v předmětu Individuální interpretace a tvůrčí psaní
- interpretuje zadaný dialog nebo monolog v různých žánrech.
- umí jednoduše dramaturgicky upravit text pro projev přednesový a dramatický,
- využívá osvojené vyjadřovací techniky v roli moderátora nebo konferenciéra, reportéra atd.),
- kriticky reflektuje a hodnotí dramatické nebo literární dílo včetně práce své a kolegů.

Žák v předmětu Práce v mezioborovém souboru

- v kolektivní spolupráci dramaturgické, režijní, výtvarné realizuje pod vedením učitele ucelený dramatický tvar, ve kterém dominuje pohyb,
- samostatně navrhuje inscenační prostředky a připravuje jejich zpracování a technickou realizaci.

IV. ročník

Žák v předmětu Základy dramatické tvorby

- v kolektivní spolupráci dramaturgické, režijní, výtvarné realizuje pod vedením učitele absolventské vystoupení,
- tvořivě pojme svůj úkol v absolventském vystoupení a svoji úlohu tvořivě fixuje,
- je schopen reflektovat práci svou i druhých, hodnotit ji, přijmout kritiku práce vlastní,
- rozvíjet schopnost spolupracovat, naslouchat a respektovat ostatní,
- osvojit si prostřednictvím individuální i skupinové tvorby aktivně vhodná umělecká díla v souvislostech s dobou jejich vzniku,
- v improvizaci udrží v jednání zadaný typ – charakter,
- zvládá krátkou improvizaci v různých dramatických žánrech (drama, komedie, klauniáda, groteska atd.) a dramatický dialog jako vyšší formu vyjádření vztahu s využitím divadelních výrazových prostředků,
- realizuje veřejné kolektivní/sólová vystoupení s vysokým podílem improvizace,
- hodnotí ve zhlédnuté inscenaci jednotlivé složky, jejich klady a zápory a celkové vyznění inscenačního záměru. Chápe hereckou práci jako základ, do něhož se promítají všechny složky,
- získává zvolenými tématy dílčí poznatky z kulturních dějin,
- je schopen podle získaných vědomostí i dovedností dramatické a literární dílo zhodnotit,
- je schopen pojmut téma a použité prostředky,
- interpretuje hudební materiál v různých žánrech,
- využívá osvojené techniky a přirozený přechod z mluvního projevu do zpěvu,
- v kolektivní spolupráci dramaturgické, režijní, výtvarné realizuje pod vedením učitele ucelený dramatický tvar, ve kterém dominuje pohyb,
- vede samostatně skupinu k pohybovému výrazu,
- prezentuje a interpretuje scénografii současného českého nebo světového scénografa dle vlastního výběru,
- prezentuje vlastní světelný projekt (light-design) na jevišti nebo site-specific.

Žák v předmětu Individuální interpretace a tvůrčí psaní

- nastuduje samostatně zvolený text z oblasti poezie, prózy či z dramatické literatury,
- tvoří náročnější texty, propracovávané z hlediska, sdělnosti obsahu, tématu, použité formy, stylu a žánru,

- tvoří ve spolupráci s ostatními náročnější novinářské, literární útvary, nebo dramatické útvary,
- uplatňuje výrazové prostředky jak dokumentární slovesnosti, tak i vybraných literárních žánrů a umí s nimi pracovat.

Žák v předmětu Práce v mezioborovém souboru

- samostatně navrhuje inscenační prostředky a připravuje jejich zpracování a technickou realizaci.

7.3 Studijní zaměření inscenační tvorba

Charakteristika:

Inscenační tvorba se vyučuje na II. stupně základního studia. Žáci se samostatně, aktivně podílí na tvorbě a vzniku všech složek divadelní inscenace a její produkci. Využívají kompetence získané výukou LDO na I. stupni a hlubší znalosti v oblasti teorie a historie divadla.

7.4 Základy inscenační tvorby

Předmět se vyučuje kolektivně v 1. – 4. ročníku II. stupně základního studia. Žáci rozvíjejí svůj herecký rejstřík, učí se postupně zvládnout všechny fáze přípravy a realizace divadelní inscenace. Rozvíjejí schopnosti vnitřního prožitku a jeho divadelního zpracování. Podílejí se vědomě na vzniku a realizaci ročníkových inscenací.

Součástí předmětu je Hudebně hlasová a rytmická průprava (využití seminářů hudebního oboru). Jedná se o elementární hudební výchovu, hygienické posazení hlasu v širším hlasovém rozsahu než je mluvní poloha a konečně o schopnost vyjádřit výraz v hudební formě. Při správně posazeném hlasu je preferováno přirozeně zpívané slovo před ušlechtilostí a krásou tónu. Hlasová pedagogika se zde podřizuje tzv. hereckému zpívání.

Nedílnou součástí studia je i divadelní improvizace. Žáci si osvojí základní zákonitosti divadelní improvizace v neverbální i verbální složce, vyzkouší si základní kategorie improvizčních zápasů a seznámí se s jejich pravidly. Ve volné a řízené improvizaci průběžně získávají tzv. improvizční kondici – tj. psychosomatickou dispozici zahrnující především spontaneitu, fluenci a originalitu tvorby spolu se schopností týmové spolupráce, respektu a zdravého sebeprosazení.

Individuální interpretace a tvůrčí psaní (II. stupeň)

Předmět se vyučuje individuálně ve skupině 2 žáků zaměření *inscenační tvorby*. Předmět je určen žákům, kteří se chtějí realizovat prostřednictvím vlastní literární tvorby.

Žáci se ve zvýšené míře věnují teorii literatury – teorii verše, kompozičním postupům, jazykovým stylům a prostředkům, učí se rozvíjet motivy a témata, učí se výstavbě textové struktury. Základy divadelní scenáristiky, rozhlasové a televizní tvorby a teorie dramatu, prvky jevištní techniky a základními principy divadelního svícení. Žáci se seznamují s možnostmi využití soudobých médií v divadelním prostoru. Žáci jsou vedeni, aby pracovali s technologiemi obrazu a zvuku a jejich reprodukce v inscenaci v návaznosti na scénografickou a hereckou složku. Vytvářejí vlastní projekt s využitím projekce, světelného a zvukového designu.

Učební plán:

Výuka	Název vyučovacího předmětu	II. stupeň			
		Počet hodin v ročníku			
		I. r.	II. r.	III. r.	IV. r.
Kolektivní	Základy inscenační tvorby	2	2	2	2
Individuální	Individuální interpretace a tvůrčí psaní	1	1	1	1

Poznámky k učebnímu plánu a k organizaci výuky:

Výuka je organizována v blocích. Výuka je organizovaná ve skupině maximálně deseti žáků, Žák postupuje do dalšího ročníku na základě postupové zkoušky, tzv. KLAUZURY, která ověřuje znalosti a dovednosti potřebné pro postup do dalšího ročníku na základě očekávaných výstupů.

Očekávané výstupy:

I. ročník

Žák v předmětu základy inscenační tvorby

- uvědomuje si základní stavbu divadelní situace,
- zvládá základní techniky práce s hlasem a mluveným projevem, který variuje dle zadání,
- vystaví jednoduchý děj s pointou, pracuje se základním divadelním obloukem,
- spolupodílí se na volbě a úpravách předlohy pro skupinovou inscenační tvorbu,
- při zapojení představivosti zahraje etudu s imaginárním prostorem, imaginárním partnerem a imaginární rekvizitou,
- předvede pantomimické dovednosti v etudě na vlastní námět,
- předvede náročnější hereckou stylizaci v daném žánru.

Žák v předmětu individuální interpretace a tvůrčí psaní

- zvládá teoreticky a prakticky zásady české výslovnostní normy, práci s pauzou, používá vědomě mimoslovní prostředky přednesu,
- umí interpretovat autorský text jako svou výpověď (báseň, prózu),
- umí pronést nebo napsat bez přípravy krátké sdělení na dané téma,
- zná základní umělecké směry a literární žánry,
- orientuje se v tvorbě klíčových autorů české a světové literatury,
- aktivně vytváří vlastní prozaické i poetické texty,
- dokáže kriticky reflektovat své vlastní texty.

II. ročník

Žák v předmětu základy inscenační tvorby

- si vybere takové protí úkoly, aby vědomě rozšířil herecký rejstřík hraných postav,
- aktivně spolupracuje na konečné podobě inscenace a naplňuje režijní záměr,
- vědomě využívá hlasové, pohybové a herecké dovednosti ke ztvárnění postavy a dokáže je pojmenovat,
- při autorské tvorbě vybírá cíleně žánr a formu tak, aby sloužily tématu a obsahu,
- v průběhu kolektivní tvorby reflektuje a hodnotí společnou i vlastní práci a navrhne možné sebezdokonalení,

Žák v předmětu individuální interpretace a tvůrčí psaní

- zná výstavbové postupy přednesu a používá je
- vyjadřuje zážitek stylizovaným projevem i ve zvoleném dobovém stylu
- dokáže jednoduchou úpravu textů při respektování osobitosti autora
- analyzuje literární předlohu, pojmenuje kompozici, motivy, témata, jazykové prostředky a tyto poznatky
- dovede využít při tvorbě vlastních textů.

III. ročník

Žák v předmětu zaměřením inscenační tvorby:

- dovede upravit scénáře tak, aby děj tvořil ucelený tvar srozumitelný pro diváka
- projeví iniciativu k partnerské a kolektivní spolupráci souhře i mimo jeviště
- volí a využívá vhodné prostředky při zpracování zvolené předlohy
- samostatně se podílí na spoluvytváření inscenace

Žák v předmětu individuální interpretace a tvůrčí psaní III.

- interpretuje zadaný dialog nebo monolog v různých žánrech.
- umí jednoduše dramaturgicky upravit text pro projev přednesový a dramatický,
- využívá osvojené vyjadřovací techniky v roli moderátora nebo konferenciéra, reportéra atd.)
- kriticky reflektuje a hodnotí dramatické nebo literární dílo včetně práce své a kolegů
- samostatně uplatní prostřednictvím vlastní tvorby výrazové prostředky jak publicistiky, tak i vybraných literárních žánrů a umí s nimi pracovat

IV. ročník

Žák v předmětu zaměřením inscenační tvorby:

- dovede upravit scénáře tak, aby děj tvořil ucelený tvar srozumitelný pro diváka
- je schopen kolektivní spolupráce a souhře i mimo jeviště
- volí a využívá vhodné prostředky při zpracování zvolené předlohy
- samostatně se podílí na spoluvytváření inscenace
- dokáže propojit a kombinovat umělecké disciplíny
- využívá produkční schopnosti spojené s organizací veřejných akcí a aktivně se podílí na veřejných aktivitách oboru

Žák v předmětu individuální interpretace a tvůrčí psaní

- nastuduje samostatně zvolený text z oblasti poezie, prózy či z dramatické literatury
- tvoří náročnější texty, zpracované z hlediska sdělnosti obsahu, tématu, použité formy, stylu a žánru
- tvoří ve spolupráci s ostatními náročnější novinářské, literární nebo dramatické útvary
- uplatňuje výrazové prostředky jak dokumentární slovesnosti, tak i vybraných literárních žánrů a umí s nimi pracovat.
- samostatně uplatní prostřednictvím vlastní tvorby výrazové prostředky jak publicistiky, tak i vybraných literárních žánrů a umí s nimi pracovat.

8 STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Umožňuje dospělým rozvoj v uměleckých oborech v metodicky fundovaném prostředí v souladu s koncepcí celoživotního vzdělávání. Délka vzdělávání ve studiu pro dospělé se určuje podle individuálních schopností žáka.

Přijímání ke studiu je realizováno na základě talentové zkoušky a doporučení přijímací komise.

Výuka se uskutečňuje minimálně v rozsahu dvou vyučovacích hodin týdně ve výtvarném, tanečním a literárně dramatickém oboru a minimálně v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně v hudebním oboru napříč vyučovacími předměty.

Úplata za vzdělávání (školné) je stanovena ve výši 100 % nákladů na vzdělání.

9 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Koncepce vzdělávání v ZUŠ počítá se zapojováním dětí s různými zvláštnostmi i handicap. Jejich dílčí handicap je nemá omezovat v možnosti vzdělávání v ZUŠ. Proto ZUŠ Liberec zaměstnává učitele, kteří jsou vedle svého hlavního uměleckého oboru také vystudovanými speciálními pedagogy, na které se mohou obracet učitelé, vedení školy nebo zákonní zástupci dítěte. Ostatní pedagogové se mohou dále vzdělávat prostřednictvím kurzů v oblasti zabezpečení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se týká

- dětí s tělesným postižením,
- dětí se smyslovými vadami a poruchami vnímání,
- dětí s poruchami pozornosti a souvisejícími poruchami učení (dyslexie atd., děti s ADHD, LMD) a motoriky (hyperaktivita, neobratnost),
- dětí s psychickými onemocněními (autismus aj.),
- dětí s různými osobnostními zvláštnostmi.

Splní-li uchazeč se speciálními vzdělávacími potřebami podmínky přijímacího řízení, škola dle svých prostorových možností a zastoupení speciálních pedagogů v jednotlivých uměleckých oborech vytvoří podmínky pro jejich vzdělávání v souladu s jejich zvláštnostmi a specifickými potřebami.

Předpokladem skutečného individuálního přístupu je dobrá informovanost o individuálních zvláštnostech a potřebách dítěte, hledání přiměřených metod a forem vzdělávání i hodnocení dosažených výsledků.

10 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je určeno pro nadané a mimořádně nadané žáky základního studia, kteří prokáží předpoklady pro splnění vzdělávacího obsahu definovaného ve školním vzdělávacím programu pro studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Mimořádně nadaní žáci jsou vyučováni podle individuálního

tématického plánu, který je přizpůsoben potřebám, schopnostem, dovednostem a znalostem žáka, zanesen v třídní knize, navržen učitelem a schválen ředitelem. Žáci do studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin zařazování ředitelem na doporučení učitele, na základě doporučení komise při postupových zkouškách a na základě mimořádných studijních výsledků, jakými jsou – úspěchy na soutěžích, účast na výjimečných koncertech, vystoupeních, výstavách, mimořádně aktivní účast na mezinárodních projektech a podobně.

II HODNOCENÍ ŽÁKŮ A VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

II.1. HODNOCENÍ

Průběžné hodnocení:

V průběhu školního roku je žák v individuální i kolektivní výuce hodnocen minimálně jednou za měsíc známkou, kterou učitel zaznamenává do elektronické třídní knihy s odkazem v žákovské knížce.

Známka zahrnuje:

- zvládnutí zadaných úkolů
- úroveň domácí přípravy
- aktivitu a přístup žáka k práci v hodině

Žák je hodnocen a klasifikován s ohledem na své osobní maximum.

V průběhu vyučovací hodiny je žák hodnocen ústně a slovně. Učitel může v odůvodněných případech slovní hodnocení zapsat do žákovské knížky.

Pro hodnocení žáka v jednotlivých vyučovacích hodinách mohou učitelé využít i alternativní formy hodnocení (např. razítka, obrázky, nálepky apod.), tyto prostředky mají pro žáky motivační funkci, nenahrazují klasifikaci.

Hodnocení v pololetí a na konci školního roku:

V pololetí a na konci školního roku je žák hodnocen známkou na vysvědčení.

Tu stanovuje učitel na základě klasifikace v průběhu školního roku,

- posouzení úrovně prezentace práce žáka na veřejnosti (vystoupení, výstavy apod.),
- úrovně splnění kritérií stanovených v tématickém plánu žáka,
- účasti v uměleckých soutěžích a přehlídkách,
- individuálního růstu jeho uměleckých dovedností,
- průběžným hodnocením v jednotlivých vyučovacích hodinách.

Žáci jsou klasifikováni známkou v pololetí a na konci školního roku čtyřstupňovou škálou:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – uspokojivý
- 4 – neuspokojivý

Celkový prospěch je stanoven na vysvědčení třemi stupni:

- prospěl (-a) s vyznamenáním
- prospěl (-a)
- neprospěl (-a)

V případech, kdy je školní vzdělávací program a tématický plán rozpracovaný do delších časových celků než jeden rok (např. ve výtvarném oboru, ve II. stupni hudebního oboru, v komorní hře apod.), klasifikují se pokroky žáka směrem ke splnění školního vzdělávacího programu.

Za mimořádné výkony a reprezentaci školy může být žák odměněn pochvalou, kterou navrhuje učitel a schvaluje ředitel školy.

Kritéria pro postup žáka do vyššího ročníku

- absolvování nejméně jednoho vystoupení, koncertu, výstavy, představení za školní rok nebo úspěšné vykonání komisionální zkoušky,
- v hudebním oboru úspěšné vykonání komisionální zkoušky z povinného předmětu v individuální výuce nebo umístění na 1. až 3. místě okresního kola soutěže ZUŠ ČR.

Kritéria pro absolvování stupně

- splnění učebních osnov daných tímto ŠVP pro I. či II. stupeň ZUŠ s hodnocením nejhůře stupněm 3 (uspokojivý),
- absolventský koncert, výstava, vystoupení, představení, případně komisionální zkouška před komisí složenou nejméně ze tří učitelů.

Komisionální zkoušky

- podléhají platné legislativě,
- učitel si může v odůvodněných případech (např. při dlouhodobé absenci žáka) vyžádat jejich konání v jiném, než vypsáném termínu pro ostatní žáky.

Zásady hodnocení

- žák musí vědět, za co bude hodnocen,
- předpokladem je pozitivní hodnocení žáka,
- při hodnocení je možné přihlídnout k momentální indispozici žáka.

Charakteristika klasifikačních stupňů na vysvědčení

- 1 – žák plní zadané úkoly a učební osnovy, ve výuce je aktivní, je schopný samostatné přípravy (přiměřeně ke svému věku), projevuje zájem o zvolený obor,
- 2 – zadané úkoly a učební osnovy plní žák s drobnějšími nedostatky (na nižší úrovni),
- 3 – žák plní zadané úkoly a učební osnovy pouze částečně, jeho domácí příprava je průměrná,
- 4 – žák neplní zadané úkoly a učební osnovy, má zásadní nedostatky v domácí přípravě.

11.2 VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

Frekvence, struktura a způsob zpracování vlastního hodnocení školy se řídí platnou legislativou.

Hlavní oblasti vlastního hodnocení školy

- podmínky ke vzdělávání,
- průběh vzdělávání,
- podpora školy žákům a studentům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání,
- výsledky vzdělávání žáků a studentů,
- řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

12 ZÁVĚREČNÉ USTANOVENÍ

Tento školní vzdělávací program projednala a vzala na vědomí pedagogická rada ve dnech 6. května 2024 s účinností od 1. září 2024.

Mgr. Tomáš Kolafa, ředitel ZUŠ Liberec

